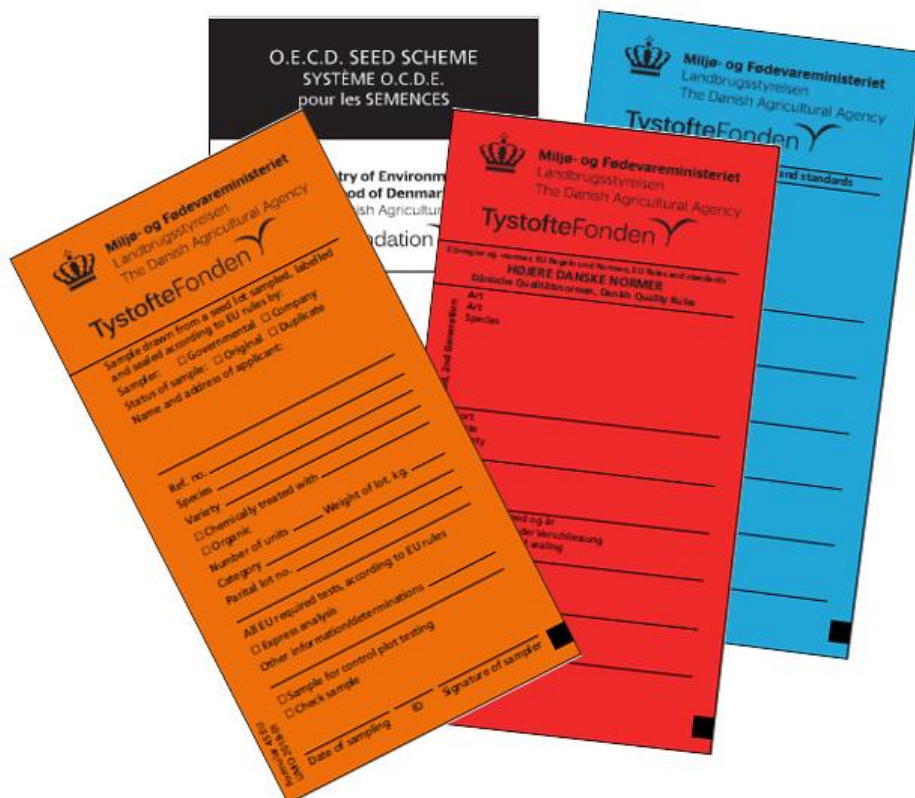


Instruks i Prøvetagning af Frø

Instruks til virksomheder og prøvetagere
om prøvetagning, forsegling & mærkning



OVERSIGT OVER INDHOLD		
Del 1	Indledning	1
	Definitioner og introduktion	2
	Partiets størrelse	3
	Prøvetagning og udstyr	4
	Prøvestørrelser og neddeling af prøver	5
	Håndtering af prøver	6
	Mærkning af partier	7
	Forsegling af partier	8
	Indberetning	9
Del 2	Prøvetagning af sædekorn	10
	Prøvetagning af markfrø	11
	Prøvetagning af grønsagsfrø	12
	Prøvetagning til ISTA	13
	Fornyset prøvetagning	14
	Partier, der føres ud af landet	15
	Partier, der føres ind i landet	16
Bilag	Registrerede ændringer til Instruks	1
	Arter omfattet af bekendtgørelserne	2
	Diverse logbøger og skabeloner	3
	Officielle mærkesedler og forseglingsetiketter	4
	Oversigter til opslagstavlen	5
	Udlevering af løsvare	6

1. INDLEDNING

1.1	To typer af prøvetagere samt automatisk prøvetagning	1
1.1.1	Officielle prøvetagere	2
1.1.2	Autoriserede prøvetagere	2
1.1.3	Uddannelse af prøvetagere.....	2
1.2	Prøvetagningens formål	3
1.3	Prøvetagerens funktion og ansvar	3
1.4	Prøvetagerens uafhængighed og habilitet	4
1.5	Virksomhedens ansvar ved prøvetagning	4
1.6	Opdatering af Instruks i prøvetagning af frø	5
1.7	Bestilling af prøvetagning	5

2. DEFINITIONER OG INTRODUKTION

2.1	Definitioner	1
2.1.1	Frø.....	1
2.1.2	Parti.....	1
2.1.3	Primærprøve	1
2.1.4	Den sammensatte prøve	2
2.1.5	Originalprøve.....	2
2.1.6	Duplikatprøve	2
2.1.7	Fornyset prøvetagning	2
2.1.8	Prøvetager.....	2
2.1.9	Andre definitioner.....	2
2.2	Introduktion til certificering og analysebeviser	5
2.2.1	Certificering af frø	5
2.2.2	Analysebeviser.....	8
2.2.1	Analysebeviser.....	8

3. PARTIETS STØRRELSE

3.1	Maksimal partistørrelse	2
------------	--------------------------------	----------

4. PRØVETAGNING OG Udstyr

4.1	Et parti er ikke fuldstændig ensartet	1
4.2	Betingelser for udtagning af primærprøver	2
4.3	Antal primærprøver	3
4.3.1	Prøvetagning med automatisk prøvetagningsanlæg	4
4.3.2	Manuel prøvetagning, partier i enheder over 100 kg per enhed.....	5
4.3.3	Manuel prøvetagning, partier i enheder på mellem 15 og 100 kg per enhed	6
4.3.4	Manuel prøvetagning, partier i enheder under 15 per enhed.....	6

4.4	Instrumenter til prøvetagning	7
4.4.1	Vedligeholdelse af prøvetagningsudstyr	8
4.4.2	Registrering af udstyr.....	9
4.5	Manuelle prøvetagningsinstrumenter	9
4.5.1	Stiksøger	10
4.5.2	Prøvetagningsspyd.....	11
4.5.3	Cargospyd.....	14
4.5.4	Prøvetagningsskuffe.....	15
4.5.5	Prøvetagning med hånd	16
4.6	Automatiske prøvetagningsanlæg	17
4.6.1	Prøvetagningsfrekvens.....	18
4.6.2	Prøvetagning med automatisk prøvetager.....	19
4.6.4	Forseglede anlæg	21
4.7	Forpligtelser ved brug af forsejlet prøvetagningsanlæg	23
4.7.1	Virksomhedens forpligtelser	23
4.7.2	Prøvetagers forpligtelser	24
4.8	Godkendelse af automatiske prøvetagningsanlæg	25
4.9	Årlig kontrol af automatisk prøvetagningsanlæg	26
4.10	Forholdsregler ved mistanke om fejl	27
4.11	Dokumentation for udført prøvetagning	27
5.	PRØVESTØRRELSER OG NEDDELING AF PRØVER	
5.1	Prøvestørrelser og antal	1
5.2	Særlige forhold	1
5.2.1	Kontroldyrkning	1
5.2.2	Importerede partier	2
5.2.3	Sædekorn	2
5.2.4	Prøver af bederoefrø	2
5.2.5	Prøver til bestemmelse af vandindhold.....	2
5.2.6	Sygdoms- eller bejdsebehovsundersøgelse.....	2
5.2.7	Særligt kostbare frø.....	3
5.3	Neddelingsmetoder	3
5.3.1	Mekaniske neddelingsmetoder.....	3
5.4	Registrering, logbog og afprøvning	10
5.4.1	Registrering.....	10
5.4.2	Logbog.....	10
5.4.3	Afprøvning af neddeler.....	10
5.5	Prøvestørrelser	12
5.5.1	Prøvestørrelse på danskproducerede sædekornspartier.....	12
5.5.2	Prøvestørrelse på udenlandske sædekornspartier.....	12
5.5.3	Prøvestørrelse på partier undtagen sædekorn.....	13

6. HÅNDTERING AF PRØVER

6.1	Poser, der må bruges til original- og duplikatprøve	1
6.1.1	Prøver, der forsegles i stofpose/papirpose	1
6.1.2	Prøver, der forsegles i plastpose	2
6.2	Mærkning af prøver	2
6.2.1	Udfyldelse af mærkeseddel til prøver	3
6.3	Lukning og forsegling af prøvepose	4
6.3.1	Forsegling af stof- og plastpose	4
6.3.2	Forsegling af papirpose.....	5
6.3.3	Forsegling af prøve i posestreng ved automatisk prøvetagning	5
6.3	Håndtering af prøver	5
6.4.1	Forsendelse af prøve til kontroldyrkning	6

7. MÆRKNING AF PARTIER

7.1	Mærkningsmetoder	1
7.1.1	Mærkeseddel trykt på ventilposer og storsække.....	2
7.2	Hvilket mærke må benyttes til hvad	2
7.2.1	Mærkesedlens farve	2
7.2.2	EU-mærkning	3
7.2.3	Andre EU-mærkninger	3
7.2.4	OECD-mærkning	4
7.2.5	Tillægsmærkning, gyldighedsforlængelse	5
7.2.6	Identitetsmærkning	5
7.3	Udfyldelse af mærkesedlens felter	6
7.3.1	Mærkesedlen er et dokument	6
7.3.2	Mærkesedlens felter	6
7.4	Kontrol med trykning og forbrug af mærkesedler	10
7.4.1	Kontrol med trykning.....	10
7.4.2	Kontrol med forbrug	10
7.5	Ommærkning af dansk producerede partier	10
7.5.1	Ommærkning indenfor samme generation.....	11
7.5.2	Ommærkning ved op- og nedklassificering	12
7.6	Ommærkning af udenlandske partier	13
7.7	Mærkning af partier ved deling, opsækning og omladning	14
7.8	Annullering af parti	14

8. FORSEGLING AF PARTIER

8.1	Tidspunkt for forsegling	1
8.1.1	Maksimal produktionstid	1

8.1.2 Afbrudt forsegling.....	1
8.1.3 Hængepartier.....	2
8.2 Forseglingmetoder	2
8.2.1 Rulleplombe og tang.....	3
8.2.2 Håndlukkeplombe.....	3
8.2.3 Forseglingstrips.....	4
8.2.4 Forseglingsetiketter.....	4
8.2.5 Syning.....	5
8.2.6 Svejsning.....	5
8.2.7 Sække med eget forseglingsystem.....	5
8.3 Pakningstyper	5
8.3.1 Kasser.....	5
8.3.2 Løsvare, vognlæs.....	6
8.3.3 Octabins.....	6
8.3.4 Siloer.....	6
8.3.5 Sække.....	6

9. FORSEGLING AF PARTIER

9.1 Elektronisk indberetning ved prøvetagning og mærkning	1
9.1.1 Indberetning af data.....	2
9.1.2 Indberetning af importerede partier.....	10
9.2 Indberetning ved forlængelse af gyldighedsperiode	12
9.3 Indberetning af komponenter til sortsblandinger af sædekorn	12
9.4 Indberetning ved ommærkning af partier	13
9.5 Andre undersøgelser/bemærkninger	18
9.6 Annullering af partier	18
9.7 Indberetning af frøblandinger	18

10. PRØVETAGNING AF SÆDEKORN

10.1 Certificering af sædekorn	1
10.1.1 Mærkning.....	1
10.1.2 Forsegling.....	2
10.2 Vinterbyg, vinterhvede, vintertriticale og vinterrug	2
10.2.1 Indberetning, vintersæd produceret 1. maj – 30. juni.....	2
10.3 Sortsblandinger af byg, vinterhvede og rug	3
10.3.1 Prøvetagning af et komponentparti.....	3
10.3.2 Blanding af komponentpartier til et sortsblandingsparti.....	4
10.4 Sædekorn blandet med markfrø	4
10.4.1 Blanding af komponentpartier samt udtagning af prøver.....	4

10.5	Certificering af restpartier af sædekorn	5
10.6	Udlevering af sædekorn i løs vægt	6
10.6.1	Udlevering i løs vægt.....	6
10.6.2	Mærkning og forsegling.....	6
10.6.3	Indberetning.....	6
10.6.4	Særlige forhold ved udlevering i løs vægt	7
10.7	Produktion af større partier sædekorn	7
10.7.1	Prøvetagers ansvar ved produktion.....	7

11. PRØVETAGNING AF MARKFRØ

11.1	Mærkning og pakning, alle grupper af markfrø	1
11.1.1	Mærkning.....	1
11.1.2	Mærkning og forsegling af frø i kasser	1
11.1.3	Ventilsække	2
11.1.4	Udportionering i småpakninger	2
11.2	Certificering af restpartier	4
11.3	Frøblandinger, ikke alle arter kan indgå	4
11.3.1	Blanding af frøblandingspartier	4
11.3.2	Mærkning og forsegling.....	5
11.3.3	Indberetning.....	5
11.4	Udlevering i løs vægt	6
11.4.1	Krav til udlevering i løs vægt.....	6
11.4.2	Prøvetagning af løsvare	6
11.4.3	Mærkning og forsegling.....	6
11.4.4	Indberetning.....	7
11.5	Handelsfrø	7
11.5.1	Prøvetagning.....	7
11.5.2	Mærkning og forsegling.....	7
11.5.3	Indberetning.....	7
11.6	Plantepas	7

12. PRØVETAGNING AF GRØNSAGSFRØ

12.1	Prøvetagning af grønsagsfrø	1
12.2	Standardfrø af grønsager	1
12.3	Certificerede frø af grønsager	2
12.4	Småpakninger	3
12.5	Plantepas	4

13. PRØVETAGNING TIL ISTA

13.1	Indledning	1
13.2	Definitioner og introduktion	2
13.3	Maksimal partistørrelse	2
13.4	Prøvetagning og prøvetagningsudstyr	2
13.4.1	Prøvetagningsinstrumenter	2
13.4.2	Andre forhold.....	3
13.5	Prøvestørrelse og neddeling af prøver	3
13.5.1	ISTA vandindholdsanalyse	3
13.6	Håndtering af prøver	3
13.6.1	Krav til prøveposer	3
13.6.2	Mærkning af prøver	4
13.7	Mærkning af partier	4
13.8	Forsegling af partier	5
13.9	Indberetning	5

14. FORNYET PRØVETAGNING

14.1	Forlængelse af gyldighedsperioden	1
14.1.1	Materiale.....	1
14.1.2	Udtagning af prøver	1
14.1.3	Neddeling og håndtering af prøver	1
14.1.4	Mærkning og forsegling.....	2
14.1.5	Indberetning	2
14.2	Forlængelse inden udløb af gyldighedsperioden	3
14.2.1	Vinterhvede, vinterbyg, vinterrug og vintertriticale.....	3
14.3	Bejdsning efter oprindelig prøvetagning og mærkning af partiet	3
14.3.1	Udtagning af prøver	3
14.3.2	Neddeling og håndtering af prøver	4
14.3.3	Mærkning og forsegling.....	4
14.3.4	Indberetning	5
14.4	Verifikationsprøve	5
14.4.1	Udtagning af prøver	5
14.4.2	Neddeling og håndtering af prøver	5
14.4.3	Mærkning og forsegling.....	5

15. PARTIER DER FØRES UD AF LANDET

15.1	Certificerede partier i løsvare	1
15.1.1	Mærkning og forsegling af transportvogne.....	1
15.1.2	Indberetning af eksport/udførsel	1

15.2	Ikke endeligt certificerede partier	1
15.2.1	Prøvetagning og indberetning	2
15.2.2	Mærkning og forsegling	2

16. PARTIER DER FØRES IND I LANDET

16.1	Certificerede partier	1
16.1.1	Mærkning af EU-partier	1
16.1.2	Mærkning af OECD-partier	1
16.1.3	Indberetning af import/indførsel	2
16.1.4	Hvornår skal et importparti indberettes	2
16.2	Prøvetagning af partier	3
16.2.1	Mærkning efter prøvetagning af udenlandske partier	3
16.3	Bejdsning efter udenlandsk prøvetagning og mærkning	4
16.4	Ikke endeligt certificerede partier	4

BILAG 1. REGISTREREDE ÆNDRINGER

BILAG 2. ARTER OMFATTET AF BEKENDTGØRELSER

BILAG 3. DIVERSE LOGBØGER OG SKABELONER

BILAG 4. MÆRKESEDLER

BILAG 5. OVERSIGTER TIL OPSLAGSTAVLEN

BILAG 6. FØLGESEDDER VED UDLEVERING AF LØSVARE

1. Indledning

Denne Instruks i Prøvetagning af Frø (herefter kaldet Instruks) er i overensstemmelse med de gældende regler, vedtaget af **I**nternational **S**eed **T**esting **A**ssociation forkortet ISTA. ISTAs regler er uddybet i "Handbook on seed sampling", der kan købes hos ISTA. Tabeller og billeder fra "Handbook on seed sampling" er i et vist omfang gengivet i denne Instruks.

Der er nævnt metoder, der ikke er i overensstemmelse med ISTAs regler. I pågældende tilfælde er det nævnt, at metoden ikke kan benyttes, såfremt der skal udstedes et ISTA analysebevis. Det gælder fx materiale til prøveposer, kapitel 6.1, og brug af kanalsøger, kapitel 4.5.2. Regler for prøvetagning med henblik på ISTA analysebevis er uddybet i kapitel 13.

Instruksen skal anvendes af prøvetagere ved:

1. Prøvetagning, mærkning og forsegling af frø i forbindelse med produktion af partier af frø efter reglerne i Landbrugsstyrelsens bekendtgørelser. Nyeste udgaver af bekendtgørelserne om markfrø, sædekorn og grønsagsfrø findes via link på TystofteFondens hjemmeside, samt på <http://lbst.dk/virksomheder/froe-og-korn/lovgrundlag/love-og-bekendtgørelser-om-froe-og-korn>
- 2.. Anden prøvetagning af frø, herunder prøvetagning af udenlandske partier.

Ansvarsfordeling

Prøvetager og virksomhed har hver deres klart afgrænsede ansvar i forbindelse med prøvetagning, herunder indberetning, mærkning og håndtering af prøver. Ansvarsfordelingen afhænger blandt andet af typen af prøvetagningsanlæg, og om virksomheden er godkendt til at bruge autoriserede prøvetagere. Denne Instruks henvender sig derfor til både prøvetagere og til virksomheder.

Anden lovgivning

Instruksen beskriver kun regler i forhold til certificering af frø og sædekorn, men vær opmærksom på, at der kan være regler om mærkning eller sporbarhed af korn og frø inden for andre regelsæt f.eks. omkring plantesundhed eller økologi.

1.1 To typer af prøvetagere samt automatisk prøvetagning

Der findes to typer af prøvetagere: officielle og autoriserede prøvetagere. De to typer af prøvetagere er beskrevet i afsnit 1.1.1 og 1.1.2.

Det påhviler begge typer af prøvetagere at varetage prøvetagningsopgaverne efter TystofteFondens "Instruks i Prøvetagning af Frø", samt følge supplerende mundtlige eller skriftlige anvisninger fra TystofteFonden i forbindelse med prøvetagning.

For det enkelte parti skal alle prøvetagningsopgaverne (prøvetagning, mærkning og forsegling af parti, neddeling, mærkning og plombering af prøver samt registreringer) håndteres af én type af prøvetagere. Det er ikke tilladt at lade den officielle prøvetager udtage primærprøverne af et parti og dernæst lade den autoriserede prøvetager neddele den sammensatte prøve. Dog kan en virksomhed, der er autoriseret til at benytte autoriserede prøvetagere, søge TystofteFonden om at måtte benytte officielle

prøvetagere til klart afgrænsede delopgaver. Dispensationen vil i givet fald blive givet ud fra en konkret vurdering, og det er en forudsætning, at arbejdsdelingen er beskrevet i virksomhedens kvalitetshåndbog, og at teksten er forudgående godkendt af TystofteFonden. En sådan delt prøvetagning sker altid under virksomhedens fulde ansvar.

Såfremt prøvetagning, neddeling m.m. af et parti udføres af forskellige prøvetagere, skal det registreres i logbog hvilken prøvetager, der er ansvarlig for hvilken del af processen.

En del af prøvetagningen kan foretages med et automatisk prøvetagningsanlæg. Sådanne anlæg skal være godkendt af TystofteFonden, ligesom virksomheder, der har sådanne anlæg, har visse forpligtelser knyttet til prøvetagningen/anlægget, se kapitel 4.6 – 4.10. Fuldførelsen af prøvetagningen foretages enten af en autoriseret eller en officiel prøvetager.

1.1.1 Officielle prøvetagere

Officielle prøvetagere udfører prøvetagning for TystofteFonden og må prøvetage for alle virksomheder, og må prøvetage de artsgrupper, som de har bestået eksamen i.

Officielle prøvetagere får mindst ét årligt tilsynsbesøg af en medarbejder fra TystofteFonden.

1.1.2 Autoriserede prøvetagere

En autoriseret prøvetager kan være en person ansat i en virksomhed, der arbejder med frøproduktion, frøavl, frøforarbejdning eller frøhandel. En autoriseret prøvetager kan også være en privat prøvetager, det vil sige selvstændig eller ansat uden for frøbranchen.

Autoriserede prøvetagere har af TystofteFonden fået autorisation til at udføre prøvetagning. De autoriserede prøvetagere må prøvetage de artsgrupper, de har bestået eksamen i, og for de virksomheder, det er aftalt med TystofteFonden.

Som et led i autorisationen skal en autoriseret prøvetager have mindst ét årligt tilsynsbesøg fra TystofteFonden. Dispensation hertil kan gives i særlige tilfælde.

Virksomheder, der benytter autoriserede prøvetagere, skal være godkendt af TystofteFonden og skal blandt andet have en kvalitetshåndbog der beskriver prøvetagning i virksomheden. Virksomhederne får en eller flere tekniske audits samt en systemaudit årligt.

1.1.3 Uddannelse af prøvetagere

Praktisk og teoretisk prøve

En prøvetager skal have bestået både praktisk og teoretisk eksamen i prøvetagning af frø, inden prøvetagning må udføres selvstændigt. Herudover skal prøvetageren deltage i TystofteFondens førstkommende kursus i prøvetagning af frø. TystofteFonden udsteder et autorisationsbevis til autoriserede prøvetagere, når både den praktiske og den teoretiske eksamen er bestået. Det fremgår af autorisationsbeviserne, hvilke artsgrupper prøvetageren må prøvetage.

Efteruddannelse og vedligeholdelse af færdigheder

Prøvetagere skal deltage i et efteruddannelseskursus mindst hvert andet år. TystofteFonden afholder årligt efteruddannelseskurser, der annonceres på hjemmesiden og via nyhedsbrev. Virksomheder, der benytter autoriserede prøvetagere, må efter nærmere aftale med TystofteFonden selv forestå efteruddannelse for disse.

Prøvetageren skal desuden jævnligt udføre prøvetagningsarbejde, for at vedligeholde kompetencer og færdigheder.

1.2 Prøvetagningens formål

Formålet med prøvetagning af et frøparti er:

- At lave en prøve, der er repræsentativ for det parti, der er prøvetaget.
- At mærke parti og prøve korrekt med bl.a. referencenummer for at sikre, at analyseresultaterne kan henføres til det parti, der er prøvetaget.
- Forsegle parti og prøve for at garantere, at der ikke er sket ændringer i parti eller prøve efter prøvetagning.

Prøverne bruges til:

- Analyse på laboratorium. Resultatet af analysen danner baggrund for certificering af partiet
- Kontroltyrkning, der danner baggrund for certificering
- Kopiprøve, der opbevares på virksomheden
- Kontrolprøve for vandindhold i sædekorn
- Efterkontrolprøve, kontrol af laboratoriets arbejde

1.3 Prøvetagerens funktion og ansvar

Alle prøvetagere skal følge den gældende version af Instruks i Prøvetagning af Frø, og autoriserede prøvetagere skal herudover følge virksomhedens kvalitetshåndbog.

Prøvetageren skal have gode arbejdsrutiner og være omhyggelig. Specielt skal det sikres, at udstyr fungerer korrekt, og at der foretages de nødvendige registreringer og eftersyn af udstyr.

Plombetang og plomber

Alle prøvetagere får udleveret en plombetang af TystofteFonden. Hver plombetang har et unikt ID-nummer og må kun anvendes af den pågældende prøvetager. Plombetangen skal returneres til TystofteFonden, når prøvetageren ophører med at arbejde som prøvetager.

Det er prøvetagerens ansvar at føre regnskab med håndlukkeplomber, forseglingsetiketter samt forseglingsstrips og sikre sig, at kun prøvetageren har adgang til plombetangen. Brug af plomber og forseglingsetiketter, er under prøvetagerens ansvar.

Håndtering af tvivlstilfælde

Prøvetageren skal nægte at udføre prøvetagningsarbejdet, hvis der er tvivl om partiets identitet, ensartethed etc. Såfremt der opstår situationer omkring prøvetagning, mærkning,

forsegling m.m. af certificerede partier, som ikke følger Instruksen, må prøvetagere ikke udføre opgaven, uden forudgående at have fået tilladelse fra TystofteFonden.

Øvrige forpligtigelser

1. Sikre, at prøvetagnings- og neddelingsudstyret vedligeholdes, altid fungerer korrekt og opbevares forsvarligt.
2. Føre logbog over prøvetagningen, neddeling og afprøvninger efter TystofteFondens retningslinjer.
3. Overlevere de forseglede prøver til virksomheden for hvert parti, som virksomheden har ønsket prøvetaget.

Fratagelse af autorisation for prøvetagere

Landbrugsstyrelsen kan i særlige tilfælde fratage en prøvetager sin autorisation. Følgende medfører fratagelse af autorisation:

1. Det konstateres at prøvetageren ikke vedligeholder sine kompetencer.
2. Prøvetageren følger ikke tilfredsstillende op på en eller flere afvigelser.
3. Prøvetageren følger ikke anvisninger fra TystofteFonden.

1.4 Prøvetagerens uafhængighed og habilitet

Firmaet må ikke udsætte prøvetageren for pres eller anden påvirkning, der kan influere på prøvetagerens arbejde eller resultatet heraf.

Resultatet af prøvetagningen må ikke være afhængigt af prøvetagerens arbejdsbetingelser f.eks. må prøvetageren ikke være akkordlønnet og prøvetager må ikke have personlige interesser i resultatet.

1.5 Virksomhedens ansvar ved prøvetagning

For at sikre, at prøvetagning kan ske tilfredsstillende, skal firmaet sørge for at:

1. Prøvetagning kan udføres et sted, hvor der er tilstrækkeligt med lys og plads.
2. Partier, der ønskes prøvetaget, mærket og forseglet, skal være let tilgængelige og klart adskilte fra andre partier, så fejl eller forvekslinger undgås.
3. Et passende lokale skal stilles til rådighed til neddeling, mærkning og forsegling af prøver og til udførelse af diverse papirarbejde. Lokalet skal være placeret i tilknytning til de lokaler, hvor den øvrige del af prøvetagningsarbejdet foregår.
4. Et passende skab eller lokale, som kan aflåses eller plomberes, skal stilles til prøvetagerens rådighed til brug for materialer, som kun prøvetageren må have adgang til.
5. De nødvendige tilladelser og autorisationer f.eks. af automatiske prøvetagningsanlæg, godkendelse til brug af autoriserede prøvetagere, udlevering af løs-vare, store moderpartier af sædekorn mm.
6. Bestilling af prøvetagning skal altid foreligge skriftligt, enten i papirform eller elektronisk f.eks. e-mail. Prøvetager skal tydeligt kunne se hvilke partier der skal prøvetages, hvilke prøver der skal tages, og om prøverne fx er til brug for ISTA-analyse. Blanket i bilag 3 kan eventuelt benyttes.

Såfremt disse krav ikke er opfyldt, skal prøvetageren nægte prøvetagning og kontakte TystofteFonden.

1.6 Opdatering af Instruks i Prøvetagning af Frø

TystofteFonden opdaterer Instruksen efter behov og bilag 1 angiver rettelser og ændringer. Den gældende version vil altid være tilgængelig på www.tystofte.dk. Alle prøvetagere skal have adgang til Instruksen (enten i papirform eller elektronisk), og skal holde TystofteFonden informeret om antallet af printede versioner.

TystofteFonden orienterer via gruppe-mail og nyhedsbrev når der er opdateringer til Instruksen. Kontakt TystofteFonden for tilmelding til gruppe-mail og nyhedsbrev.

Brugere af Instruks i Prøvetagning af Frø har ansvar for at udskifte de opdaterede sider, samt fjerne og kassere alle forældede udgaver, så disse ikke anvendes ved en fejl.

Kvittering

Både de officielle og autoriserede prøvetagere skal kvittere for modtagelse af ændringerne til Instruksen. Det sker ved at fremsende en mail til certificering@tystofte.dk med ordlyden. "*Jeg har modtaget ændringer og opdateret min Instruks i prøvetagning og sat mig ind i ændringerne*".

Fremtidig adgang til elektronisk indberetning af partier forudsætter, at man har bekræftet den seneste opdatering af Instruksen.

1.7 Bestilling af prøvetagning

Før prøvetager må påbegynde prøvetagningen, skal der foreligge en skriftlig bestilling af prøvetagning uanset om prøvetager er autoriseret og ansat i den pågældende virksomhed, eller om prøvetageren er officiel og bestilt til opgaven. Mundtlig anvisning om hvad der skal prøvetages accepteres ikke.

Skema til bestilling af prøvetagning i Bilag 3 kan anvendes, men andre muligheder er f.eks. formular 300, virksomhedens interne elektroniske system, interne jobcards eller på e-mail.

2. Definitioner og introduktion

I dette kapitel gennemgås definitioner, typiske begreber der anvendes i forbindelse med prøvetagning, samt der introduceres til certificeringssystemet

2.1 Definitioner

For at lette brugen af Instruksen er ord og begreber, der bruges i forbindelse med prøvetagning, beskrevet.

2.1.1 Frø

Frø omfatter i denne Instruks sædekorn, markfrø og grønsagsfrø.

Sædekorn omfatter havre, byg, rug, triticale, hvede, durumhvede, spelt, majs og kanariegræs, se bilag 2.

Markfrø omfatter græsser, græsmarksbælgplanter, bælgplanter, bederoer, olie- og spindplanter og andre arter (kålroer, fodermarvkål, honningurt og olieræddike). Kun de arter, der er nævnt i bekendtgørelse om markfrø, er omfattet, se bilag 2.

Grønsagsfrø omfatter de arter, der er nævnt i bekendtgørelse om grønsagsfrø, se bilag 2.

Frøblanding er en blanding af certificerede partier af sædekorn, markfrø (dog ikke sorter af plænegræs) og grønsagsfrø. Frøblandinger kan indeholde arter og sorter med varierende mængdeforhold.

Plænegræssorter kan sælges som blandinger, men plænegræssorter må ikke bruges i frøblandinger til foder.

2.1.2 Parti

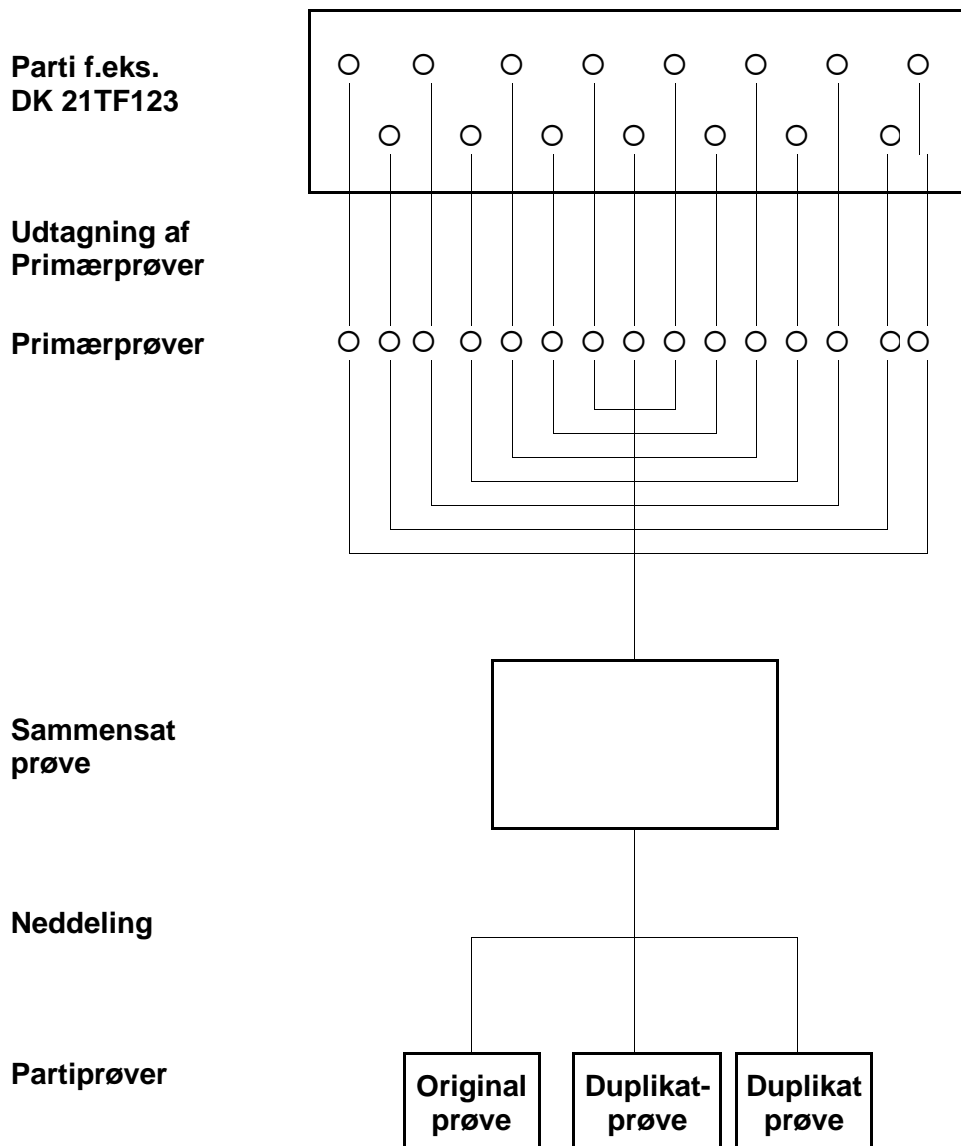
Et parti er en afgrænset mængde frø, som kan identificeres ved et entydigt referencenummer, som beskrevet i kapitel 7. Den maksimale størrelse af partiet afhænger af arten og må ikke overstige den mængde, der er angivet i kapitel 3.

2.1.3 Primærprøve

En primærprøve er en lille mængde frø, taget fra (et sted i) frøpartiet ved én enkelt prøvetagningshandling. Antallet af primærprøver afhænger af partiets størrelse samt pakningsenhed.

Udtagning af primærprøver samt beregning af antal primærprøver er beskrevet i kapitel 4.

Oversigt over prøvetagningsdefinitioner



Figur 2.1

2.1.4 Den sammensatte prøve

Den sammensatte prøve dannes ved at samle og blande alle primærprøverne taget fra et parti.

2.1.5 Originalprøve

Originalprøven fås ved at neddele den sammensatte prøve til en passende størrelse jf. prøvestørrelser i kapitel 5. Originalprøven er den prøve, der sendes til laboratoriet til analyse.

Der fremstilles kun én originalprøve for hvert parti. Originalprøvens mærkeseddel skal altid afkrydses i feltet "Original". Originalprøven kan deles i flere underprøver beregnet til forskellige analyser, f.eks. bestemmelse af vandindhold eller sygdom.

2.1.6 Duplikatprøve

En duplikatprøve er fremstillet af den samme sammensatte prøve og på samme måde som originalprøven. Til forskel fra originalprøven kan der fremstilles flere duplikatprøver. Duplikatprøvernes mærkeseddel skal være afkrydset i feltet "Duplicate sample" eller "duplikatprøve".

2.1.7 Fornyet prøvetagning

Prøvetagning af et parti, der tidligere er prøvetaget og certificeret.

2.1.8 Prøvetager

Person uddannet til at udføre prøvetagning, og som er registreret hos TystofteFonden. Kan være autoriseret prøvetager eller officiel prøvetager.

2.1.9 Andre definitioner

Automatisk prøvetager.....	En maskine, der kan udtage primærprøver.
Big bags	Storsække.
Brugsfrø.....	Betegnelse for frø, der ikke skal bruges til videre fremavl som f.eks. frø af kategorien C2.
Coatede frø	Frø dækket med materiale, der kan indeholde pesticider, fungicider, farvestoffer og/eller andre tilsætningsstoffer.
Delparti.....	En del af et certificeret parti eller avlsparti.
Enhed.....	Et parti består af et antal enheder, der hver for sig er forsegledede og mærkede. En enhed kan være f.eks. pakker, poser, dåser, sække, kasser, siloer eller lign.
Fritløbende frø	Frø, der ved pålæsning, påfyldning eller aflæsning kan løbe i en jævn strøm.
Generation.....	Et partis generation kan være præ-basis, basis, C1 eller C2. Angiver, hvor i opformeringsprocessen fra forædlermateriale til brugsfrø partiet befinder sig. Betegnes også kategori.
Handelsfrø	Frø af enkelte arter af markfrø, som er artsægte og bestemt til produktion af planter. Frøet skal opfylde analysekrav, men der er ikke udført avlskontrol. Se kapitel 11.

Hængeparti.....	Partier af sædekorn, der produceres ad flere omgange, afbrudt af produktion af et eller flere andre partier.
Ikke endeligt certificeret frø	Frø, der er godkendt ved avlskontrollen, men endnu ikke er forsegleet, prøvetaget og analyseret. Der er ingen begrænsninger på størrelsen af et ikke-endeligt parti certificeret frø.
Ikke fritløbende frø.....	Frø med vedhængende avner, stak eller et stort antal grove bestanddele som stængeldele og jordpartikler. Frøene kan derfor ikke løbe i en jævn strøm.
ISTA	Forkortelse for I nternational S eed T esting A ssociation International sammenslutning af frøanalyse-laboratorier. ISTA har vedtaget internationale regler for prøvetagning og analyse af frø, og har ansvaret for reglernes fortsatte forbedring, opdatering og udgivelse. Et analysebevis kan udstedes efter ISTAs retningslinjer (orange ISTA-beviser).
Kategori.....	Partier af frø kan forsegles og mærkes i forskellige kategorier. Der stilles forskellige krav til frø i de enkelte kategorier med hensyn til oprindelse og kvalitet af frøet. Se også generation.
Komponentpartier.....	Partier af rene sorter af sædekorn, der skal indgå i en sortsblending.
Kontroldyrkning.....	En prøve af et parti der sås ud sammen med en standard for at sikre at partiet opfylder krav for sortsrenhed.
Octabins	Store kasser i kraftigt karton med 8 sider samt tilpasset låg.
OECD.....	Forkortelse for O rganisation for E conomic C o-operation and D evelopment. OECD fastsætter blandt andet retningslinjer for certificering af frø. Frø kan certificeres efter OECD's retningslinjer.
Pilleret frø	Frø, der efter rensning bliver slebet og coatede, så de bliver rundere, ensartede og dermed lettere at så.
Prøvetagningsfrekvens.....	Antal udtagne primærprøver pr. tidsenhed. Benyttes ved prøvetagning af et parti med en automatisk prøvetager eller ved hjælp af prøvetagningsskuffe.
Renvare.....	Frø, der er rensset og klar til produktion af et parti.
Råvare.....	Høstet frø, der ikke er rensset for urenheder.
Standardfrø	Grønsagsfrø, som er artsægte og bestemt til produktion af planter. Frøet skal opfylde analysekrav, men der er ikke udført avlskontrol, se kapitel 12.

Styrtgods	Frø, der aflæsses fra vognlad.
Sækketryk	Betegnelse for mærkesedler, der er trykt på sækken.
Sæson.....	En sæson går fra 1. juli til 30. juni det følgende år.
Verifikationsprøve.....	En verifikationsprøve er en prøve af et parti, der allerede er prøvetaget én gang. Relevant hvis der rejses berettiget tvivl om rigtigheden af den oprindelige prøvetagning eller analysen, og sagen ikke kan opklares på anden måde. Kan kun rekvireres af TystofteFonden.

2.2 Introduktion til certificering og analysebeviser

Prøvetagning er en essentiel del af certificering, hvilket følgende afsnit vil belyse. Her kan også ses oversigt over forskellige analysebeviser, og hvilke krav der stilles til prøvetagning for, at disse analysebeviser kan udstedes.

2.2.1 Certificering af frø

Certificerede frø er frø af godkendte sorter, der er avlet på et godkendt areal. Frøet skal opfylde nogle mindstekrav med hensyn til:

- Sortsægthed
- Sortsrenhed
- Indhold af ukrudt og andre dyrkede arter
- Spireevne
- Renhed
- Indhold af vand (kun sædekorn og bederoe)
- Forekomst af sygdomme

En godkendt sort er en sort, der er optaget på enten dansk sortliste, på EU-sortlisten eller på OECD-sortlisten for frø, der skal OECD-certificeres.

EU- og OECD-certificering

EU-landene har fælles regler for certificering, med det formål at gøre handel mellem landene lettere. Disse regler indeholder blandt andet normer for sortsrenhed, indhold af andre frø, renhed og spireevne.

Der findes ligeledes OECD-regler for certificering. Disse regler ligner meget EU-reglerne, men dog med den store forskel, at OECD-reglerne, med undtagelse af bederoefrø, ikke har normer for spireevne, indhold af andre frø og renhed. For OECD-regler henvises til "OECD Seed Schemes: Rules and regulations"

Markfrø og sædekorn, der er avlet i et EU-land, skal certificeres efter EU-regler, hvis det skal sælges som udsæd i EU. OECD-certificering kan komme på tale, hvis frøet skal sælges uden for EU, eller hvis frøet er importeret fra et ligestillet 3. land, mere uddybet senere i dette afsnit.

Sortsliste

Det er kun muligt at certificere frø af sorter, der er optaget på en sortsliste, enten den danske, EU-sortslisten eller OECD-sortslisten. Hvis en sort kun er på sortsliste i et OECD-land, kan frø af denne sort udelukkende OECD-certificeres, og frøet må ikke sælges som udsæd inden for EU.

EU Kommissionen har publiceret database over sorter der må markedsføres i EU: http://ec.europa.eu/food/plant/plant_propagation_material/plant_variety_catalogues_data_bases/search/public/index.cfm?event=SearchForm&ctl_type=A

En ny sort skal igennem en afprøvning, før den kan optages på sortsliste. Alle nye sorter skal bestå SES-afprøvning hvor det undersøges, om sorten er:

Selvstændig – Ensartet – Stabil

Selvstændig: Det skal være muligt at genkende og synligt adskille sorten fra andre sorter.

Ensartet: Planterne skal være ensartede, når man ser ud over en afgrøde med sorten.

Stabil: Sorten må ikke ændre sig, selv om den opformerer gennem flere generationer.

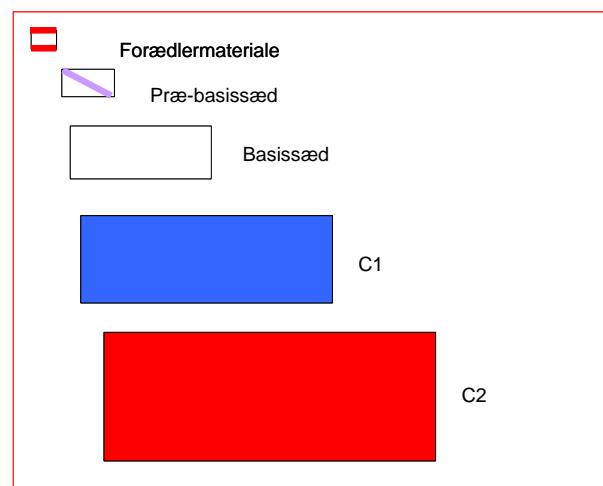
Nogle sorter skal værdiafprøves. Her undersøges, om sorten er bedre end andre kendte sorter på en eller flere egenskaber. Det kan f.eks. være bedre udbytte, højere indhold af protein eller bedre resistens mod sygdomme. Den nye sort skal have en eller flere egenskaber, der er bedre.

Der opbevares en standardprøve, som en form for fysisk beskrivelse af sorten. Når partier skal kontroldyrkes udsås de ved siden af standardprøven for den pågældende sort, således at man gennem vækstperioden kan se, om prøverne er overensstemmende med standardprøven eller afviger fra denne.

Generationer

Der skelnes mellem forskellige generationer indenfor certificering. Rækkefølgen er således:

- Forædlermateriale (FM)
- Præ-basis (PB)
- Basis (Ba)
- 1. Generation (C1)
- 2. generation (kun visse arter) (C2)



Figur 2.2

Forædlermateriale (FM) er frø hvortil der ikke er fastsat normkrav, og avl skal ske under forædlerens/sortsejers ansvar. Avl af alle generationer skal anmeldes til TystofteFonden, være under officiel kontrol i et andet EU-land eller et ligestillet 3. land. Til de forskellige generationer anvendes mærkesedler med forskellig farve og tekst.

Markfrø kan kun certificeres til C1 med undtagelse af markært, hestebønne, spindhør, hamp, lupin, olieør samt vikkearter, der kan certificeres til C2. Sædekorn kan certificeres til C2 med undtagelse af rug, majs og kanariegræs, der kun kan certificeres til C1.

Kravene til de første generationer (PBa og Ba) er højere end til det certificerede frø (C1 og C2), hvilket giver det bedste udgangspunkt for at producere sortsrent certificeret frø af en høj kvalitet. Opfyldelse af kravene dokumenteres ved markbesigtigelse, analyse og kontroldyrkning.

Markbesigtigelse

Samtlige marker til opformering af frø skal besigtiges af autoriserede markkontrollører. Officielle markkontrollører udfører herefter stikprøvevis efterkontrol på en procentdel af de besigtigede arealer.

Formålet med markbesigtigelse er primært at kontrollere:

- Sortsrenhed og sortsægthed
- Artsrenhed
- Forekomst af flyvehavre
- Afstand til andre pollenkilder (fremmedbestøvende arter)
- Ukrudt
- Forekomst af sygdomme

EU har normer for sortsrenhed, der kontrolleres ved markbesigtigelsen. Normerne er strengest for de første generationer og bliver gradvist mindre skrappe. Normerne for artsrenhed i sædekorn er nationale danske regler. For markfrø er der kun normer for artsrenhed, når det drejer sig om anden art af rajgræs i rajgræs. Det kan typisk være italiensk rajgræs i almindelig rajgræs eller omvendt.

Prøvetagning og analyser

Høst af avl, der er godkendt ved markbesigtigelsen, renses op, forsegles, mærkes og prøvetages. Analyser af prøven kan udføres enten af autoriserede laboratorier i Danmark, eller af officielle/autoriserede laboratorier i et andet EU-land.

Analyseresultaterne sendes til TystofteFonden direkte fra laboratoriet, uanset hvem der har udført analyserne, og TystofteFonden informerer virksomheden via mail, hvorvidt partiet er certificeret eller ej. Hvis partiet ikke kan certificeres, skal virksomheden bede prøvetageren om at fjerne partiets mærkesedler/sækketryk.

Kontroldyrkning

Kontroldyrkning er et vigtigt led i certificering og udføres i Danmark af TystofteFonden, men kan også udføres i et andet EU-land. Formålet med kontroldyrkning er at kontrollere, om prøverne af de enkelte partier er af den angivne sort (sortsægte), og om der er afvigere i forhold til standardprøven (sortsrent).

Alle partier til videre opformering skal kontroldyrkes. Det vil sige prøver af FM, PB, Ba og i mange tilfælde også C1. Det er essentielt, at de første generationer er sortsægte og sortsrene for derved at sikre, at de frø, der opformeres, også er sortsægte og sortsrene. Der kontroldyrkes herudover en procentdel af sidste generation, for at sikre at

prøvetagning og certificering foregår hensigtsmæssigt og korrekt.

Virksomheden skal have en skriftlig og hensigtsmæssig procedure for udtagning af sidste generation til kontroldyrkning. Vejledning til virksomhederne kan hentes her: <http://lbt.dk/virksomheder/froe-og-korn/vejledninger/>

Højere danske normer

EU-direktiverne gør det muligt for et land at have højere normer for national avl, hvilket Danmark har for sædekorn.

I den forbindelse er der etableret en Erstatningsordning for Sædekorn. En virksomhed, der er tilmeldt denne ordning, må sælge sædekorn til danske forbrugere, før partiets analyseresultater er endeligt kendt. Dog skal EU's minimumsnormer altid være overholdt.

Viser det sig, at partiet ikke opfylder de højere danske normer, skal virksomheden betale erstatning til køberne eller direkte til Erstatningsfonden for Sædekorn. I det sidste tilfælde kan de pågældende købere få erstatning fra fonden mod dokumentation for køb af et parti, der ikke opfylder de højere danske normer.

DAKOFO udgiver hvert år en oversigt over erstatningspligtige partier, som bl.a. offentliggøres på TystofteFonden's hjemmeside.

Ligestilling af 3. lande

EU har givet ligestilling til en lang række 3. lande. Det er lande som bl.a. USA, Canada, New Zealand og mange flere. For at blive ligestillet skal et land opfylde kravene til OECD-certificering. Ved eksport til et EU-land skal frøet eller sædekornet desuden opfylde EU's minimumsnormer med hensyn til renhed, indhold af andre arter og spireevne, hvor sidstnævnte skal fremgå på OECD-mærkesedlerne.

Frø af sorter fra 3. lande må kun komme ind i EU, hvis den pågældende sort er optaget på sortliste i et EU-land. Eneste undtagelse herfra er tilfælde, hvor sorten skal opformeres inden for EU-området for derefter at blive udført til et 3. land igen.

2.2.2 Analysebeviser

Der kan udstedes forskellige typer af analysebeviser afhængigt af, hvem der har prøvetaget frøpartiet, og hvem der har foretaget analysen. Det er rekvirenten, der beslutter, hvilken type analysebevis der ønskes udstedt. Af tabel 2.1 fremgår det, hvem der må udstede analysebeviser på partier prøvetaget i Danmark.

Laboratorium		Dansk Analysebevis	ISTA- analysebevis	Udenlandsk analysebevis
Danmark	Autoriseret laboratorium, der er ISTA-akkrediteret	JA	JA	NEJ
	Autoriseret laboratorium	JA	NEJ	NEJ
Andet EU-land	Officielt ISTA-laboratorium	NEJ	JA	JA
	Autoriseret laboratorium, der er ISTA-akkrediteret	NEJ	JA	JA
	Autoriseret laboratorium	NEJ	NEJ	JA

Tabel 2.1

3. Partiets størrelse

Den maksimale partistørrelse afhænger af frøets størrelse, beskaffenhed og art. For eksempel er den maksimale tilladte partistørrelse for sædekorn højere, end den er for markfrø, blandt andet fordi partier af sædekorn normalt er mere ensartede end partier af markfrø, som eksempelvis græsser.

I ISTA-reglerne og Landbrugsstyrelsens bekendtgørelser om hhv. markfrø, sædekorn og grønsagsfrø er der fastsat maksimale partistørrelser for forskellige arter. Den maksimale partistørrelse fremgår af tabel 3.1. En overskridelse på højst 5% kan tillades i forhold til den maksimale partistørrelse for at tage højde for emballagens vægt. Partistørrelse inklusiv 5% står i midterste kolonne.

Prøvetageren skal nægte prøvetagning og mærkning af partier, der overskrider den maksimalt tilladte partistørrelse med mere end 5%. Hvis partiets størrelse overskrider den maksimale partistørrelse med mere end 5%, skal partiet opdeles i flere partier, der hver opfylder kravet til maksimal partistørrelse.

Emballagens vægt tæller med i partiets vægt, f.eks. medregnes vægten af sække. Den tilladte overskridelse af den maksimale partistørrelse på 5% er derfor indført for at tage højde for emballagens vægt.

Eksempel: Et firma oprenser et frøparti, som har maksimal partistørrelse på 10.000 kg. Det vil sige, at partiet ikke må overstige en størrelse på 10.500 kg. Partiet forsejles i 10 trækasser. Frøet vejer 10.497 kg. Ved opsækning bliver den samlede partistørrelse på 10.587 kg, når sækkene vejes med. Prøvetageren må ikke acceptere overskridelsen. I stedet skal partiet opdeles i 2 partier, eller overvægten på 87 kg kasseres.

Undtagelser vedrørende store partier

For sædekorn kan virksomheder meddele TystofteFonden (forud for produktionen), at de ønsker at bruge store moderpartier op til 120 tons, jf. § 15 i bekendtgørelse om sædekorn. Moderpartier opdeles efterfølgende i delpartier også kaldet datterpartier, hvilket giver mulighed for at begrænse antallet af prøver, virksomheden skal sende til analyse. Delpartier, dannet af et moderparti, skal prøvetages efter samme retningslinjer som almindelige partier af sædekorn, og delpartierne må maksimalt være på 30 tons (+ 5 pct.). Reglerne for moderpartier af sædekorn gælder kun i Danmark.

For græsfrø kan virksomheder søge TystofteFonden om godkendelse til at producere større partier af græsser. Godkendelsen gives til en produktionsafdeling, og den gælder for bestemte artsgrupper eller arter. Reglerne er beskrevet i Bekendtgørelse om markfrø samt i Landbrugsstyrelsens vejledning "Frø og Sædekorn 1", som kan findes på hjemmesiden <http://lbst.dk/virksomheder/froe-og-korn/vejledninger/>. Se kapitel 22 i "Frø og Sædekorn 1" for regler om store partier. Reglerne om store partier af græsser gælder både indenfor i EU, OECD og ISTA.

3.1 Maksimal partistørrelse

	Art	EU-regler Maksimal parti- størrelse	EU-regler Maksimal parti-størrelse + 5 %	ISTA-regler Maksimal parti- størrelse ❶
Renvarer	Sædekorn	Kg	Kg	Kg
	Sædekorn (byg, havre, hvede, rug, triticale, spelt og durumhvede).....	30.000	31.500	30.000
	Majs, basissæd af indavlede linjer.....	40.000	42.000	40.000
	Majs, basissæd af andet end indavlede linjer og certificeret majs.....	25.000	26.250	40.000
	Kanariegræs.....	10.000	10.500	10.000
	Markfrø	Kg	Kg	Kg
	Markært, hestebønne, vikke og lupin.....	30.000	31.500	30.000
	Bederoe.....	20.000	21.000	20.000
	Raps til udsæd og hamp.....	10.000	10.500	10.000
	Alle andre arter af markfrø.....	10.000	10.500	❷
	Godkendte virksomheder må producere større partier af græsser (afdelingen skal godkendes til artsgrupper/arter) ❸	25.000	26.250	25.000
	Grønsagsfrø	Kg	Kg	Kg
	Haveært, pralbønne, havebønne, og valsk bønne....	30.000	31.500	30.000
Vandmelon, centnergræskar, græskar, squash.....	20.000	21.000	❷	
Alle andre arter af grønsagsfrø.....	10.000	10.500	❷	
Blandinger	Sorts- og frøblandinger	Kg	Kg	Kg
	Sortsblanding af sædekorn.....	30.000	31.500	❹
	Byg iblandet italiensk eller almindelig rajgræs.....	30.000	31.500	❹
	Markfrø blanding.....	10.000	10.500	❹
Pilleret frø	For alle arter er partistørrelsen den samme som for upilleret frø af arten, dog er der et maksimum for antal; EU-regler: Piller: max 500 millioner, Båndfrø: max 10.000 pakninger eller 10 millioner frø ISTA-regler: Piller, bånd og måtter: 1 mia. stk. (10.000 enheder af 100.000) dog max 40.000 kg (inkl. coating)			

Tabel 3.1

- ❶ ISTA-reglerne giver mulighed for + 5 pct. for den maksimale partistørrelse for sædekorn og markfrø. For andre artsgrupper gælder særlige regler, som Landbrugsstyrelsen kan vejlede om.
- ❷ TystofteFonden kan oplyse om maksimal partistørrelse for disse arter.
- ❸ Regler for godkendelse findes i Bekendtgørelse om markfrø og i Landbrugsstyrelsens "Frø & sædekorn 1"
- ❹ Ikke muligt

4. Prøvetagning og udstyr

Dette kapitel omhandler:

1. Antal primærprøver, der minimum skal udtages af et parti.
2. Hvilke prøvetagningsinstrumenter man må bruge, hvornår de må bruges, hvordan de skal bruges og hvilke krav, der er til vedligehold og logbøger.
3. Godkendelse og brug af automatisk prøvetagningsanlæg.
4. Brug af forseglede automatiske prøvetagningsanlæg.

Virksomhedens opgaver i forhold til prøvetagning

Beskrevet i Landbrugsstyrelsen's vejledning "[Frø og sædekorn 1](#)", kapitel 20. Her fremgår blandt andet, at virksomheden skal:

- Skriftligt oplyse hvilke partier, der skal prøvetages
- Hvilken type prøver der skal tages fx om der skal tages prøver til brug for ISTA-analyse
- Sørge for korrekte mærkesedler, prøveposer, prøvetagningsudstyr m.m.
- Sikre, at prøvetageren har mulighed for at udføre sit arbejde, fx skal partier være klart afgrænsede og tilgængelige.

4.1 Et parti er ikke fuldstændigt ensartet

Hvis det var muligt at fremstille fuldstændigt ensartede partier, ville det være nok at tage prøve et enkelt sted i partiet, og herefter anvende den til analysen. Men eftersom partier aldrig er fuldstændigt ensartede, er det derfor nødvendigt at udtage frø fra mange forskellige steder i partiet for at opnå en prøve der repræsenterer hele partiet.

At partier ikke er ensartede, kan skyldes flere forhold fx:

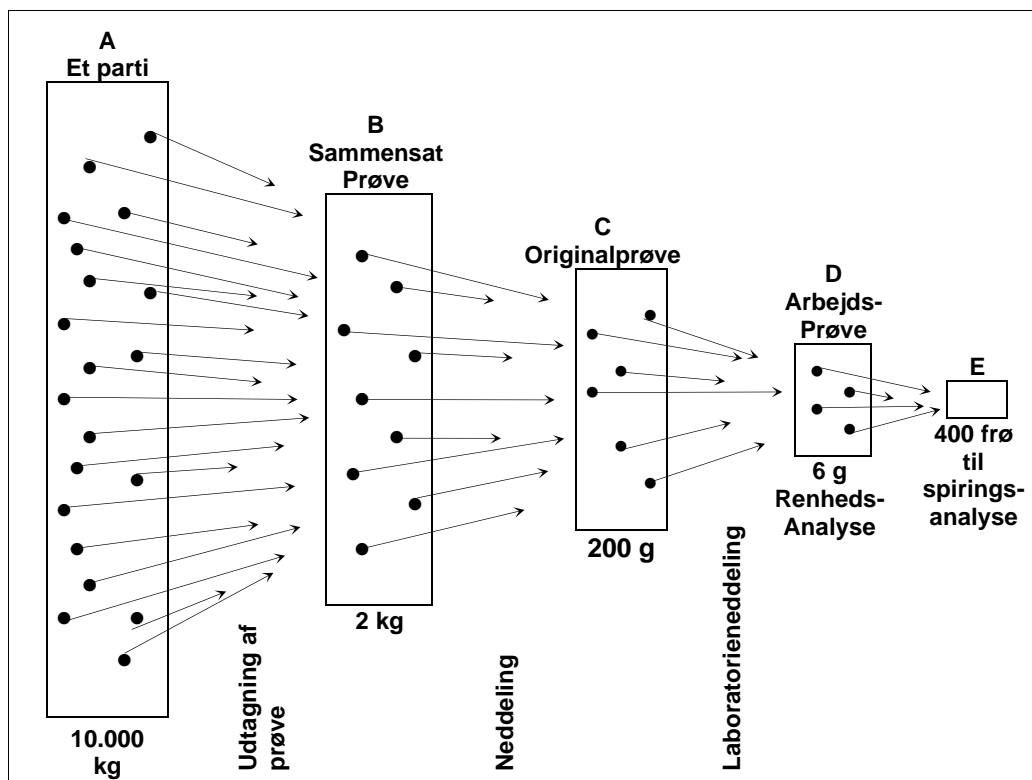
1. Vægtsortering af tungt og let frø i partiet, der ligger i bunker, kasser, sække eller lignende.
2. Forskelligheder i afgrøden, som frøet er høstet fra. Forskellige steder på den samme mark kan medføre variationer i modenhed, sygdomme og forekomst af ukrudt.
3. Høstens varighed. Hvis høsten af afgrøden afbrydes på grund af dårligt vejr, vil frøets tilstand ikke være den samme før og efter afbrydelsen.
4. Mangel på ensartethed i tærskning, rensning og opbevaring af frø fra samme høstafgrøde. F.eks. forskelligheder i maskiner, forskelligheder i justeringen af den samme maskine, forskelligheder i opbevaring og lagring.
5. Blanding af frø fra to eller flere avlspartier for at fremstille et parti.
 1. Utilstrækkelig blanding af partier inden emballering.

Prøven til laboratoriet dannes

Figuren på næste side viser arbejdsgangen:

- A) prøvetager udtager primærprøver
- B) primærprøver samles og danner den sammensatte prøve
- C) prøvetager neddelser den sammensatte prøve og danner en originalprøve

D) laboratoriet neddeler originalprøven til arbejdsprøver. Arbejdsprøven er den del af frøet, der analyseres i laboratoriet.



Figur 4.1

Der udtages et antal primærprøver forskellige steder i partiet (A), se figur 4.1. Primærprøverne danner tilsammen en sammensat prøve (B). Den sammensatte prøve skal neddeles til et antal prøver, hvoraf én er originalprøven, og de øvrige er duplikatprøver (C). Originalprøven sendes til laboratoriet.

Eksempel: Af et parti rajgræs på 10.000 kg emballeret i kasser udtages 20 primærprøver. Den sammensatte prøve vejer ca. 2 kg, og neddeles til et antal parallelprøver på hver 200 g, hvoraf én af prøverne sendes til laboratoriet. Her neddeles prøven til en arbejdsprøve på 6 g, som analyseres for renhed, heraf udtages 400 frø til spiringsanalyse. Analyseresultaterne viser, om partiet overholder de gældende kvalitetsnormer. Derfor er det meget vigtigt, at den prøve, der udtages, på bedst mulig vis repræsenterer partiet.

4.2 Betingelser for udtagning af primærprøver

De forskellige metoder til prøvetagning skal følges nøje. Ved prøvetagningen er det vigtigt, at der sikres forbindelse mellem partiet og den prøve, der repræsenterer partiet. Derfor skal mærkning og forsegling af parti og prøve senest foretages umiddelbart i forbindelse med prøvetagningen.

Et parti skal være så ensartet som muligt ved prøvetagningen. Jo mere uensartet, et parti er, jo vanskeligere er det at udtage en repræsentativ prøve.

Hvis der er dokumentation for, eller tydelige tegn på, at et parti ikke er ensartet, skal prøvetagning nægtes. Tydelige tegn kan f.eks. være synlig forskel på frøets renhed og ensartethed i de enkelte primærprøver.

Hvis prøvetageren vurderer at der ikke kan udtages en repræsentativ prøve fra partiet, skal prøvetagning nægtes.

Både ved manuel prøvetagning og ved automatisk prøvetagning, er det prøvetageren, der er ansvarlig for, at prøvetagningen foretages korrekt.

Prøvetager er ansvarlig for at registrere antal primærprøver for det enkelte parti, enten ved registrering af det faktiske antal primærprøver, eller ved registrering af indstilling af ur samt produktionstid.

Registrering skal foretages i en logbog, hvoraf det bl.a. fremgår følgende:

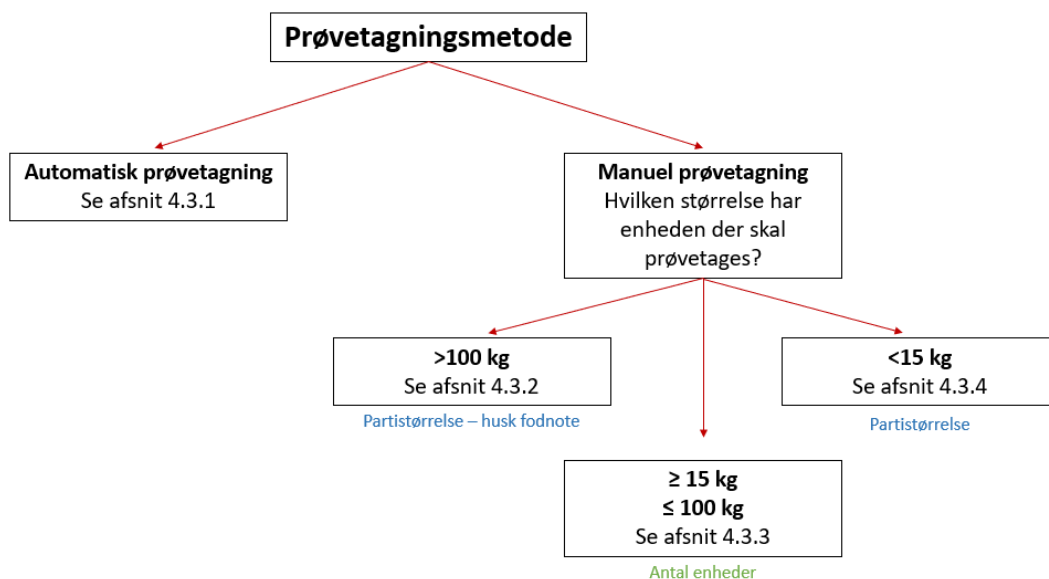
- Partiets referencenummer
- Vægten af partiet
- Antal primærprøver
- Om prøvetagning er foregået manuelt eller med automatisk prøvetager
- Dato for prøvetagning
- Om prøven er taget jf. ISTA-regler

Registrering i logbogen skal altid ske på en måde, der ikke kan slettes, dvs. blyant må ikke anvendes. Er det nødvendigt at rette må man ikke gøre fejlen ulæselig, f.eks. ved brug af slettelak eller lign. Fejlen skal blot overstreges, og der noteres dato og initialer/navn for rettelsen.

4.3 Antal primærprøver

Antallet af primærprøver, der udtages fra et enkelt parti, afhænger af partistørrelse, af antallet af enheder og af prøvetagningsmetode, se figur 4.2. Alle primærprøver skal have samme størrelse og skal være taget med samme prøvetagningsinstrument.

Minimumskravet til antallet af primærprøver er beskrevet i de følgende afsnit. I nogle tilfælde kan det være nødvendigt at udtage flere primærprøver end minimumsantallet, for at have frø nok til det ønskede antal kopiprøver og analyser.



Figur 4.2

4.3.1 Prøvetagning med automatisk prøvetagningsanlæg

Hvis et parti prøvetages med en automatisk prøvetager, skal der minimum udtages følgende antal primærprøver:

Partiets størrelse kg		Antal primærprøver minimum
0 til 1.500		5
1.501 til 1.800		6
1.801 til 2.100		7
2.101 til 2.400		8
2.401 til 2.700		9
2.701 til 3.000		10
3.001 til 5.500		11
5.501 til 6.000		12
6.001 til 6.500		13
6.501 til 7.000		14
7.001 til 7.500		15
7.501 til 8.000		16
8.001 til 8.500		17
8.501 til 9.000		18
9.001 til 9.500		19
9.501 til 10.000		20
10.001 til 10.500		21
10.501 til 11.000		22
11.001 til 11.500		23
11.501 til 12.000		24
12.001 til 12.500		25
12.501 til 13.000		26
13.001 til 13.500		27
13.501 til 14.000		28
14.001 til 14.500		29
14.501 til 15.000		30
15.001 til 15.500		31
15.501 til 16.000		32
16.001 til 16.500		33
16.501 til 17.000		34
17.001 til 17.500		35
17.501 til 18.000		36
18.001 til 18.500		37
18.501 til 19.000		38
19.001 til 19.500		39
19.501 til 28.000		40
28.001 til 28.700		41
28.701 til 29.400		42
29.401 til 30.100		43
30.101 til 30.800		44
30.801 til 31.500		45

Tabel 4.1

Eksempel 1: Et parti på 31.500 kg prøvetages med automatisk prøvetager. Tabel 4.1 viser, at der skal udtages 45 primærprøver i alt, jævnt fordelt over produktionstiden.

Eksempel 2: Et parti på 10.250 kg prøvetages med automatisk prøvetager. Tabel 4.1 viser, at der skal udtages 21 primærprøver i alt, jævnt fordelt over produktionstiden.

4.3.2 Manuel prøvetagning, partier i enheder over 100 kg pr. enhed

Hvis et parti er emballeret i enheder over 100 kg pr. enhed, skal der minimum udtages følgende antal primærprøver:

Partistørrelse i alt	Antal primærprøver per parti, minimum
101 - 500 kg	Mindst 5 primærprøver*
501 - 3.000 kg	1 primærprøve for hver 300 kg, dog mindst 5*
3.001 - 20.000 kg	1 primærprøve for hver 500 kg, dog mindst 10*
20.001 kg og derover	1 primærprøve for hver 700 kg, dog mindst 40*

Tabel 4.2

*Vigtigt: Hvis antallet af enheder er mindre end eller lig med 15, skal der udtages samme antal primærprøver af hver enhed, og samtlige enheder skal prøvetages

Det beregnede antal primærprøver er altid et minimumsantal. Hvis det beregnede antal ikke er et helt tal, skal der altid rundes op.

Eks. 1: Et parti består af 4 enheder à 120 kg frø, i alt 480 kg. Jf. tabel 4.2 skal der tages mindst 5 primærprøver, men da der skal tages ens antal af hver enhed, skal der tages 2 primærprøver af hver enhed, i alt 8 prøver.

Eks 2: Et parti består af 8 storsække med hver 500 kg sædekorn, i alt 4.000 kg. Ifølge ovenstående skema skal der udtages 1 primærprøve for hver 500 kg, dog mindst 10.

$$\text{Antal primærprøver} = \frac{4.000 \text{ kg}}{500 \text{ kg}} = 8 \text{ primærprøver, dog mindst 10}$$

Da partiet består af 8 storsække, skal der udtages samme antal primærprøver af hver enhed. Derfor skal der udtages 2 primærprøver af hver storsæk, i alt 16 primærprøver.

Eks. 3: Et parti på 25.000 kg består af 50 storsække med hver 500 kg ærter.

$$\text{Antal primærprøver} = \frac{25.000 \text{ kg}}{700 \text{ kg}} = 35,7 = 36 \text{ primærprøver, dog mindst 40}$$

Da partiet består af mere end 15 enheder, skal der ikke udtages primærprøver af alle 50 storsække, men kun 1 primærprøve af hver af 40 tilfældigt udvalgte søkke.

4.3.3 Manuel prøvetagning, partier i enheder mellem 15 og 100 kg pr. enhed

Antal primærprøver af partier i enheder på 15 kg til og med 100 kg.

Antal enheder i partiet	Antal primærprøver minimum	
	Antal pr. enhed	Antal i alt
1	3	3
2	3	6
3	3	9
4	3	12
5	2	10
6	2	12
7	2	14
8	2	16
9	1	9
10	1	10
11	1	11
12	1	12
13	1	13
14	1	14
15	1	15
16-30		15
31-59		20
60 eller flere		30

Tabel 4.3

Eks. 1: Et parti består af 45 sække af hver 15 kg. Partiet prøvetages manuelt. Tabel 4.3 viser, at der skal udtages mindst 20 primærprøver, dvs. at mindst 20 tilfældigt valgte sække skal prøvetages.

Eks. 2: Et parti består af 4 enheder af hver 100 kg. Partiet prøvetages manuelt. Tabel 4.3 viser, at der skal udtages mindst 3 primærprøver af hver enhed.

4.3.4 Manuel prøvetagning, partier i enheder under 15 kg pr. enhed

Antallet af krævede primærprøver afhænger af partiets størrelse, se tabel 4.4. F.eks. gælder for partier på 100 kg og derunder, at der skal udtages mindst 3 prøver.

Hver prøve udgøres af én småpakning, f.eks. en pose frø på netto 10 gram.

- Når småpakningerne har lav vægt, kan der være behov for at udtage flere småpakninger end mindstekravet, så den samlede prøve bliver tilstrækkeligt stor (se dog kapitel 12.1 for regler om særligt kostbare frø).
- Når småpakningerne har højere vægt, kan der være behov for at neddele den samlede prøve.

Antal primærprøver af partier i enheder under 15 kg pr. enhed:

Partistørrelse (kg)	Antal primærprøver
0 - 100	3
101 - 200	6
201 - 300	9
301 - 400	12
401 - 500	10
501 - 600	12
601 - 700	14
701 - 800	16
801 - 900	9
901 - 1000	10
1001 - 1100	11
1101 - 1200	12
1201 - 1300	13
1301 - 1400	14
1401 - 1500	15
1501 - 3000	15
3001 - 5900	20
5901 eller mere	30

Tabel 4.4

4.4 Instrumenter til prøvetagning

Primærprøver kan enten udtages manuelt ved hjælp af forskellige prøvetagningsinstrumenter, eller de kan udtages med automatisk prøvetager under tilløbet til sække, kasser eller containere.

Ved manuel prøvetagning har følgende indflydelse på valg af prøvetagningsinstrument:

- Art - om det er fritløbende frø eller stakkede ("chaffy")
- Emballagetype
- Antal enheder

Hele partiet skal prøvetages med den samme prøvetagningsmetode, dvs. at en del af et parti ikke må prøvetages med prøvetagningsspyd, mens en anden del bliver prøvetaget med automatisk prøvetager.

Alle redskaber, som anvendes ved prøvetagning, skal være rene og tørre. Udtagningen af primærprøver skal foretages sådan, at prøvematerialet, de benyttede redskaber og beholder til prøverne beskyttes mod enhver tilfældig forurening som f.eks. regn, støv m.m.

Opsamlingsbeholdere til primærprøverne bør ikke være fremstillet af materiale, som let bliver statisk elektriske, da de ellers er svære at holde rene. F.eks. er spande af plastik ikke

hensigtsmæssige til især stakkede arter grundet statisk elektricitet, hvorimod plastspande fint kan anvendes til sædekorn.

Afhængig af partiets opbevaring/emballage kan primærprøverne udtages med prøvetagningsinstrumenter angivet i tabel 4.5

Enheder	Manuelle prøvetagningsinstrumenter				Automatisk prøvetager
	Stiksøger	Kanalsøger/ kammerspyd	Cargospyd	Skuffe	
	4.5.1	4.5.2	4.5.3	5.4.5	
Små sække	X				
Storsække/Bigbags		X	X		
Octabins		X	X		
Kasser		X	X		
Store containere		X	X		
Løsvare		X	X		
Frø i frit fald/styrtgods				X	X

Tabel 4.5

Der skal udtages primærprøver, så de repræsenterer alle dele af partiet. Er der vægtforskel imellem enkelte enheder, skal prøvetageren sikre at der udtages prøver der tager højde for vægtforskellen, således at en enkelt prøve fra en enhed med lavere vægt ikke bliver overrepræsenteret.

Ved prøvetagning i kasser, sække, containere, octabins m.m., skal primærprøverne altid udtages i forskellig dybde, men ikke nødvendigvis fra mere end én position i den enkelte enhed. Prøvetagningsinstrumentet skal kunne nå bunden af enheden.

Hvis der prøvetages med stiksøger, skal den kunne nå midten af sækken.

For at opnå en repræsentativ prøve, må der ikke forekomme en over- eller underrepræsentation af et bestemt område fra enheden som f.eks. fra midten eller toppen af enheden.

De enheder, der prøvetages, skal vælges tilfældigt, således at der er lige stor sandsynlighed for, at hver enkelt enhed i partiet bliver prøvetaget.

Når man benytter skuffe eller automatisk prøvetager udtages prøven af frø, der er i bevægelse. Primærprøverne skal udtages jævnt over hele tværsnittet af frøstrømmen, og de skal udtages med et bestemt tidsinterval afhængig af strømmens hastighed (se afsnit 4.3.1 vedrørende prøvetagningsfrekvens).

4.4.1 Vedligeholdelse af prøvetagningsudstyr

Alt prøvetagningsudstyr skal holdes vedlige for at sikre at funktionaliteten er tilfredsstillende.

Rengøring

Alle instrumenter skal holdes glatte og rene indvendigt og udvendigt, så frøet kan løbe frit og uden modstand, og det skal sikres, at der ikke overføres andet frø eller urenheder mellem prøverne.

- Prøvetagningsspyddet har to rør, der skal holdes rene.
- Automatiske prøvetagere skal enten være selvtømmende eller lette at tømme.
- Instrumenter skal rengøres med varmt vand og opvaskemiddel efter behov.
- Prøvetagningsspyd kan med fordel vaskes med citronsyre, der sikrer at overfladen forbliver glat
- Ved prøvetagning af bejdset frø kan instrumenterne blive klistret af bejdsemidlet. Husk at gøre dem grundigt rene igen, så urenheder ikke sætter sig fast.

Kalibrering, årlig kontrol og logbøger

Logbøger for kalibrering og årlig kontrol for prøvetagningsudstyr skal forefindes, hvor det er relevant.

Årlig kontrol af automatisk prøvetager er beskrevet i kapitel 4.9. Årlig kontrol af neddelingsudstyr og logbog for neddeling er beskrevet i kapitel 5.4.

Vægte, der bruges ved neddeling af prøver og/eller ved kontrol af prøvestørrelse, skal afprøves jævnlige.

Procedure for afprøvning af vægt:

- Vælg en genstand og noter vægten.
- Tjek jævnlige vægts funktion ved at afveje genstanden.
- Dokumentér afprøvningen ved at notere den aflæste vægt af genstanden i en logbog med angivelse af dato og initialer.
 - Tolerance: afvigelse fra genstandens oprindelige vægt må højst være 2 pct. under og højst 5 pct. over. Hvis tolerancen er overskredet, må vægten ikke bruges til afvejning af prøver til laboratorieanalyse. Ved tilsynsbesøg hos prøvetagere vil TystofteFonden kontrollere vægten ved hjælp af kalibrerede lodder.

4.4.2 Registrering af udstyr

Der skal forefindes en liste over prøvetagningsudstyr på hvert prøvetagningssted, eller for hver prøvetager. Alt udstyr skal være entydigt mærket med unikt ID-nummer, og mærkning skal fremgå af udstyrslisten – hvis der kun findes ét stk. af en bestemt type, skal udstyret alligevel mærkes, så det klart kan identificeres.

Følgende skal fremgå af udstyrslisten:

- Type af udstyr
- Udstyrets ID-mærkning
- Udstyrets placering

For alt prøvetagningsudstyr skal der, såfremt det er relevant, henvises til brugsvejledninger, logbøger og procedurer for jævnlig kontrol.

4.5 Manuelle prøvetagningsinstrumenter

Ved manuel prøvetagning skal prøvetager tjekke, at hele partiet er til stede, inden prøvetagningen begynder, samt at alle enheder har samme partinummer.

Prøvetagningsprocedure for alle manuelle prøvetagningsinstrumenter

1. Tag en ny pose eller rengjort spand til opsamling af primærprøverne.
2. Undersøg, om prøvetagningsinstrumentet er rent. Hvis ikke, skal det gøres rent med for eksempel trykluft.
3. Find det antal primærprøver, der minimum skal udtages, jf. afsnit 4.3
4. Udtag primærprøverne fra forskellige positioner, så de repræsenterer alle dele af partiet. Det vil sige, at bund, midte og top skal være repræsenteret, uanset hvilken slags pakning der prøvetages.
5. Gentag prøvetagningen indtil det krævede antal primærprøver er udtaget.
6. Prøvetagningsinstrument og andre relevante hjælpemidler (spand, tagrende, klæde m.m.) rengøres.
7. Derefter følges proceduren for neddeling, emballering, mærkning, plombering og indsendelse af prøven som beskrevet i kapitel 5 og 6.

Selve brugen af de enkelte instrumenter er uddybet i de afsnit, der beskriver instrumentet.

4.5.1 Stiksøger

En stiksøger ser sådan ud:



Figur 4.3

Stiksøger anvendes ved prøvetagning af lukkede sække, og den skal kunne nå til midten af sækken. Længden af en stiksøger til små sække er ca. 50 cm. Der findes længere modeller til prøvetagning af big bags. Stiksøgeren skal kunne nå ind til midten af sækken.

Stiksøgeren er hul, så frøet kan løbe ind af det ovale hul og ud gennem håndtaget. Den indvendige diameter varierer afhængig af, hvilken frøart der skal prøvetages (se tabel 4.8). Stiksøgeren må kun benyttes til frø, der er fritløbende.

Stiksøgerens størrelse indvendig diameter	Anvendes til
17 - 20 mm	Ært, bønne, lupin, majs og frø af lignende størrelse
13 - 16 mm	Sædekorn, roefrø, rajgræs, spinat, asparges, agurk og frø af lignende størrelse
10 - 12 mm	Kløver, timoté, hvene, engsvingel, sennep, gulerod, tomat og frø af lignende størrelse

Tabel 4.8

Prøvetagning med stiksøger

Ved prøvetagning med stiksøger skal der ofte benyttes dæketiketter (formular 55), til at lukke det hul, som stiksøgeren har lavet i sækken. Det er en god ide at have dæketiketterne klar, inden man begynder prøvetagningen.

Primærprøverne skal altid udtages fra sækkens langside. De skal udtages, så de repræsenterer sækkens bund, midte og top. Der udtages normalt kun 1 primærprøve pr. sæk. Se dog afsnit 4.3.2 for undtagelser ved få enheder.

Hver primærprøve udtages med stiksøgeren således:

1. Stiksøgeren presses ind i sækken med spidsen pegende opad i en vinkel på 30° i forhold til det vandrette plan og med hullet i stiksøgeren vendende nedad, indtil hullet har nået sækkens midte.
2. Drej søgeren en halv omgang (180°), således at hullet i spidsen vender opad, og spanden eller posen til primærprøverne holdes nu under stiksøgeren.
3. Søgeren vibreres, mens den trækkes ud med aftagende hastighed, således at den udtagne frømængde tiltager fra midten af sækken og ud. Imens hældes primærprøven via hullet i enden af stiksøgeren ud i posen eller spanden.
4. Bemærk, at malkning, hvor søgeren skubbes frem og tilbage i sækken, ikke er tilladt.
5. Bliver prøverne udtaget fra sække af plastik eller papir, lukkes hullerne med TystofteFondens dæketiketter (formular 55) eller en partimærkeseddel til klæbning. Bliver prøverne udtaget af vævede sække, skubbes trådene tilbage i deres oprindelige position.

Fordele og ulemper ved brug af stiksøger

Fordele:

1. Stiksøgeren er forholdsvis lille, kompakt og transportabel.
2. Den er relativt billig.
3. Den er let at bruge.

Ulemper:

1. Stiksøgeren kan kun bruges vandret. Hvis en åben sæk eller kasse skal prøvetages med et manuelt instrument, må en anden type instrument anvendes, f.eks. et prøvetagningsspyd.
2. Den kan kun anvendes til emballage som er gennemtrængelig.
3. Der er risiko for ukorrekt anvendelse af stiksøgeren, da der er en tendens til at glemme, at stiksøgeren skal trækkes ud med aftagende hastighed.

Tips:

1. Lav mærker på stiksøgeren, så det ovale hulls position kan bedømmes. Lav f.eks. et mærke, der angiver hvor dybt stiksøgeren skal stikke for at nå sækkens midte og et mærke der viser hvornår hullet vender op.
2. Pas på, at spidsen af stiksøgeren ikke går igennem sækkens modsatte side.
3. Jo mere poleret indersiden af stiksøgeren er, desto friere flyder frøene. Stiksøgeren kan vaskes med citronsyre for at holde den ren og glat.

4.5.2 Prøvetagningsspyd

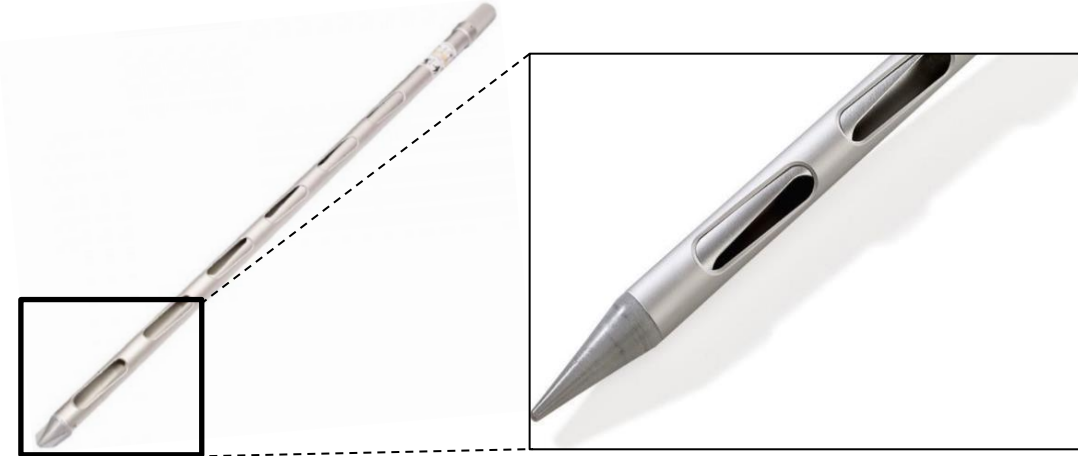
Prøvetagningsspyddet er en fællesbetegnelse for forskellige spyd, nemlig: kanalsøgeren, kammerspyddet og svensk kammerspyd.

Længden på prøvetagningsspyddet er fra 1,50 til 2,00 m. Den består af 2 rør, der er sat ind i hinanden. Det yderste rør har en spids ende. Det inderste rør har et håndtag i den modsatte ende. I begge rør er der en række huller.

Prøvetagningsspyddet benyttes til storsække, octabins, kasser og store containere. Prøvetagningsspyddet kan både anvendes vandret, diagonalt og lodret i prøvetagningsmaterialet. Spyddet skal kunne nå bunden af enheden/igennem enheden.

Kanalsøger

En kanalsøger ser sådan ud:



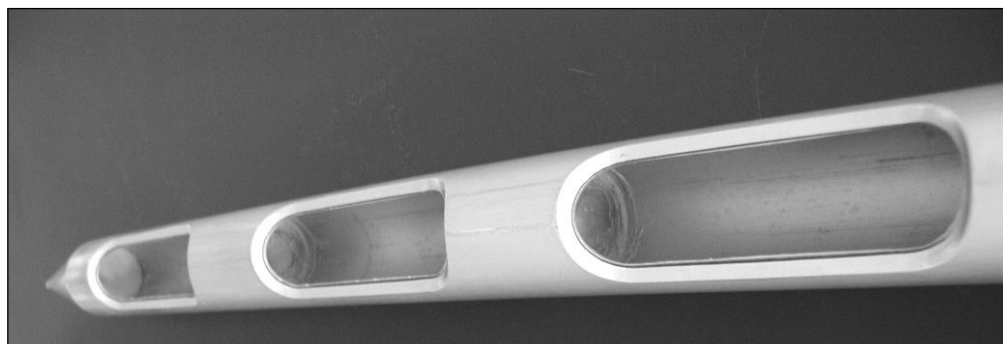
Figur 4.4

For kanalsøgeren er hullerne i det yderste rør placeret over hinanden, mens de på det inderste rør er placeret forskudt. Når inderrøret drejes, åbnes hullerne nedefra, således at kanalsøgeren fyldes med frø nedefra. Dette sikrer, at de øverste lag ikke bliver overrepræsenteret. Når inderrøret drejes yderligere, bliver hullerne spærret af yderrørets væg. Primærprøven tømmes ud gennem håndtaget.

Hvis kanalsøgeren anvendes til arter, hvor frøene er større eller på størrelse med hvede, skal prøvetageren gøre virksomheden og laboratoriet opmærksom på, at der ikke kan udstedes et ISTA bevis på denne prøve. Det skal gøres i bemærkningsfeltet på prøvemærkesedlen, samt i feltet ”prøvetager bemærkning” ved indberetning til TystofteFonden.

Kammerspyd

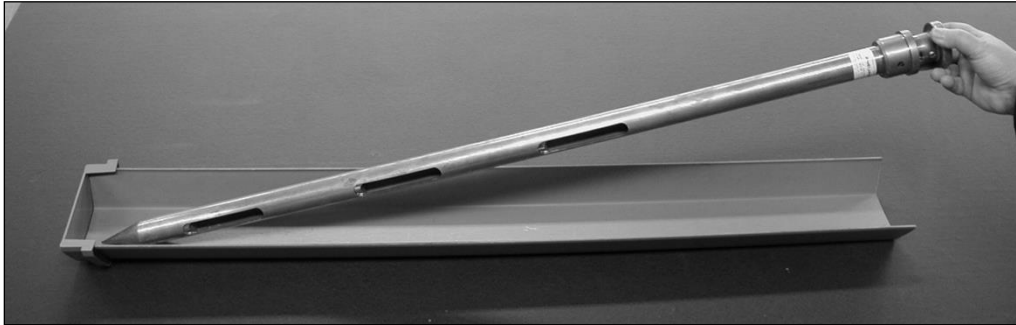
Et kammerspyd ser sådan ud:



Figur 4.5

Kammerspyddet ligner kanalsøgeren, bortset fra, at inderrøret består af separate kamre adskilt af en "væg". I forbindelse med prøvetagning drejes yderrøret, og alle hullerne åbnes på én gang og fyldes med frø. Inderrøret drejes videre, hvorefter hullerne lukkes. Røret tømmes ud i en "tagrende" eller på et klæde, hvor frøene ikke hænger i.

Tømning af kammerspyd:



Figur 4.6

Prøvetagning med spyd (kanalsøger, kammerspyd)

Når et kammerspyd benyttes til prøvetagning, skal man have et klæde eller "tagrende" parat til at tømme kammerspyddet ud i, da frøet kun kan komme ud af spyddet igennem de samme huller, som det kom ind.

Prøvetagningsspyddet må ikke benyttes til stakkede frø, altså frø der ikke er fritløbende.

For både kanalsøger og kammerspyd gælder, at **ét stik er én primærprøve**.

Hver primærprøve udtages med prøvetagningsspyd således:

1. Prøvetagningsspyddet føres i lukket stand ind i frømaterialen til det når bunden. For kanalsøgeren sikres, at hullerne åbnes nedefra.
2. Prøvetagningsspyddet åbnes langsomt ved at dreje inderrøret. Samtidigt kan prøvetagningsspyddet vibreres, således at det fyldes.
3. Prøvetagningsspyddet lukkes ved at dreje inderrøret modsat. Erfaring har vist, at frø kan beskadiges ved lukning af spyddet. Derfor skal spyddet lukkes forsigtigt. Det er ikke nødvendigt at lukke spyddet fuldstændigt, hvis frøet ikke kan falde ud, når spyddet trækkes ud. Når prøvetagningsspyddet er lukket, trækkes det ud af materialet.
4. Primærprøven tømmes ud af prøvetagningsspyddet. For kanalsøgerens vedkommende gøres det via hullet i enden af søgeren ned i en pose eller spand. For kammerspyddets vedkommende tømmes spyddet via de enkelte huller ud på en "tagrende" eller et klæde.

Fordele og ulemper ved prøvetagningsspyd

Fordele:

1. Prøvetagningsspyddet udtager den samme mængde frø, hver gang der prøvetages.
2. Prøvetagningsspyddet kan anvendes i åbne, såvel som lukkede enheder. I lukkede enheder skal emballagen være gennemtrængelig.

Ulemper:

1. Prøvetagningsspyddets største ulempe er risikoen for, at frø kan blive beskadiget ved

lukning, eller sætte sig fast mellem de to rør. I flere arter, såsom raps, kløver, ærter, havre og korn med avner, er dette en stor risiko.

2. Det er besværligt at holde rent, da det består af to rør og kan have kamre, der individuelt må kontrolleres for renhed, og derfor kan risikoen for forurening være større i prøvetagningsspyddet end i stiksøgeren.

Tips: I kammerspyddet lukkes hullerne samtidigt. Prøvetageren kan reducere risikoen for, at frø beskadiges ved at lukke forsigtigt, indtil modstand mærkes

Prøvetagning med svensk kammerspyd

Det svenske kammerspyd ligner det almindelige kammerspyd, idet spyddet er opdelt i kamre.

Prøvetagning med det svenske spyd adskiller sig umiddelbart ikke fra prøvetagning med et alm. kammerspyd.

I det svenske kammerspyd er bunden af hvert kammer dog skrå, således at spyddet kan tømmes i lodret position.

Klæde eller tagrende er derfor ikke påkrævet.



Figur 4.7

4.5.3 Cargo-spyd

Der findes flere forskellige slags cargo-spyd, der kan åbnes på forskellige måder. Prøvebeholderen kan være fæstnet til spyddet med en kæde eller en stang. Cargo-spyd må kun anvendes lodret. Selve spyddet kan være forsynet med forlænger.

Cargo-spyddet består af et prøvetagningskammer, som er placeret i enden af en stang med håndtag. Det cylinderformede kammer er i den ene ende tilspidset. I den anden ende (nærmest stangen) er cylinderen lukket med et låg, der åbnes efter, at cargo-spyddet er sat ned i frøet.

ISTA har særlige regler for størrelsen på prøvebeholderen, se kapitel 13.

Cargo-spyddet benyttes i big bags, octabins, kasser og store containere, og det skal kunne nå bunden. Cargo-spyddet er meget velegnet til ært, raps, kløver og engrapgræs, da det er mere skånsomt over for disse arter end prøvetagningsspyddet. Cargo-spyddet er ikke egnet til kantet frø eller til frø med mange urenheder.

Cargo-spyddet må ikke bruges til sække der er så små at prøven der udtages ikke bliver repræsentativ. Ved meget små sække vil cargo-spyddet med sin udformning ikke kunne udtage en prøve fra bunden af sækken.

Prøvetagning med cargo-spyd

Cargo-spyddet udtager 1 primærprøve pr. stik.

Husk at primærprøverne skal udtages fra forskellige dybder og forskellige steder.

Hver primærprøve udtages med cargo-spyddet således:

1. Cargo-spyddet føres i lukket stand ned i den ønskede dybde
2. Når spyddet er placeret i den dybde, hvorfra primærprøven ønskes udtaget, åbnes låget, og frøet løber ind i cylinderen (evt. vibreres spyddet let). Derefter trækkes spyddet opad, hvorved prøvekompartimentet lukkes.
3. Primærprøven tømmes ud af hullet og ned i posen eller spanden.

Fordele og ulemper

Fordele:

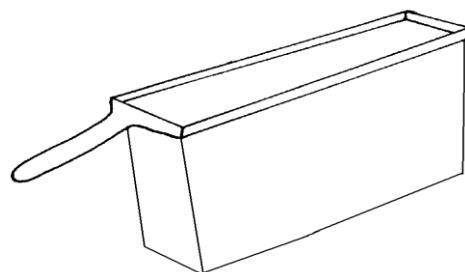
1. Cargo-spyddet er let at anvende.
2. Samme prøvestørrelse udtages hver gang.
3. Det er skånsomt over for sarte frø som f.eks. raps og kløver.

Ulemper:

1. Ved brug af et cargo-spyd repræsenterer primærprøven kun et meget begrænset område af enheden. Hvis indholdet i enheden ikke er helt ensartet, er prøver udtaget med cargo-spyd mindre repræsentative end prøver udtaget med stiksøger og prøvetagningsspyd. Derfor skal der udtages et større antal primærprøver fra enheden for at opnå samme høje repræsentation. Dette er specielt vigtigt, hvis partiet opbevares i én eller få større enheder.
2. Urenheder, som er mindre end frøet, der prøvetages, kan opsamles i cargo-spyd, hvis dette ikke er lukket, når spyddet trækkes op. Derved bliver urenhederne overrepræsenteret i primærprøven.

4.5.4 Prøvetagningsskuffe

En prøvetagningsskuffe ser sådan ud:



Figur 4.8

Prøvetagningsskuffen er trapezformet. Den er ca. 25 cm lang og ca. 15 cm dyb. Den har en bredde foroven og forneden på henholdsvis ca. 6,5 cm og ca. 3,5 cm. Længden af skuffens åbning foroven skal være større end bredden på frøstrømmen.

Prøvetagningsskuffen må kun anvendes til prøvetagning af styrtgods (materiale i bevægelse, f.eks. afløb fra lastvogn) eller frø i frit fald (afløb fra rensesmaskine uden automatisk prøvetager).

Prøvetagning med prøvetagningsskuffe

Ved udtagning af hver primærprøve føres skuffen gennem et tværsnit af strømmen af materialet på en sådan måde, at den tager et jævnt udsnit af frøet og samtidigt fyldes.

Primærprøverne skal udtages med en fast frekvens. Prøvetagningsfrekvensen beregnes ved at tage udgangspunkt i beskrivelserne i 4.3.1 og 4.6.1

Fordele og ulemper

Fordele:

1. Prøvetagningsskuffen er et simpelt instrument, som er let at vedligeholde.
2. Den er kompakt og transportabel.
3. Den er let at rengøre.

Ulemper:

1. En prøvetagningsskuffe kan være tung at føre igennem frøstrømmen.
2. Prøvetagningsintervallerne afhænger af prøvetageren.

4.5.5 Prøvetagning med hånd

Prøvetagning i hånden bør bruges, hvis det vurderes, at der ved prøvetagning med instrumenter er risiko for:

- Beskadigelse af frøene
- Selektion og separering, eller
- Krydskontaminering med patogener (sygdomme som f.eks. svampe).

Prøvetagning i hånden bør bruges i tilfælde af frø som er kantede eller stakkede (oprindeligt *chaffy*), ikke-fritløbende, indeholdende strårester eller andet ru materiale, og frø som let splittes eller beskadiges, især ved lavt vandindhold. Det anbefales at følge ISTAs anbefalinger over hvilke arter, der bør prøvetages med håndmetoden.

Prøvetagning med håndmetoden

Prøvetageren bør basere valget af prøvetagningsmetode ud fra antallet og størrelsen af beholderne, hvori der skal prøvetages. For at kunne udføre korrekt prøvetagning i hånden, skal alle dele af beholderen være tilgængelige. Beholdere hvori der findes områder, som ikke er tilgængelige fra den almindelige åbning, kan skæres op, inden den prøvetages og ompakkes. Det er også tilladt at delvist tømme beholderen under prøvetagningen, for at skabe adgang til alle områder.

Hver primærprøve udtages i hånden således:

1. Vask hånden og rul om nødvendigt ærmet op.
2. Nedsenk den åbne hånd i beholderen i den påkrævede dybde.
3. Luk og træk hånden op mens der passes på, at fingrene forbliver tæt lukket om frøene, så ingen bliver tabt.
4. Tøm hånden ned i en pose eller spand.

Fordele og ulemper ved brug af håndmetoden

Fordele:

1. Intet udstyr er påkrævet.
2. Frø med ændret form så som pilleret frø kan prøvetages i hånden. I tilfælde af prøvetagning i beholdere med frøtape eller -mætter skal beholderen åbnes, og et tilstrækkeligt antal enheder (ruller eller måtte) udtages fra denne.

Ulemper:

1. Ved prøvetagning af kemisk behandlede frø skal der benyttes handsker. Handskerne bør være tætsiddende for at sikre imod tab af frø.

Tips:

1. I praksis findes der tre metoder til præsentation af frøene, der skal prøvetages i hånden alt afhængig af typen af beholder.
2. Primærprøven kan tages direkte fra den åbne beholder. Da det ikke er muligt at prøvetage dybere end ca. 40 cm, skal beholdere indeholdende mere end dette, tømmes tilstrækkeligt således at alle områder bliver tilgængelige.
3. Frøpartiet præsenteres i beholdere, som overholder kravet om tilgængelighed, hvorefter frøene ompakkes til andre (større) beholdere. Fordelen ved denne metode er, at frøpartiet kan forberedes til prøvetagning i forvejen.
4. Primærprøven kan udtages fra frøstrømmen ved tømning af en beholder over i en anden. Bemærk at prøvetagningen skal dække hele frøstrømmen, samt at denne skal løbe ensartet og konstant under hele prøvetagningen.

4.6 Automatiske prøvetagningsanlæg

Der findes flere typer af automatiske prøvetagere. Den automatiske prøvetager skal være konstrueret, så den udtager et udsnit af hele frøstrømmen. Desuden skal den være udformet sådan, at frøene ikke kan slynges ud af den automatiske prøvetager, når de er prøvetaget. Frøstrømmen skal være konstant under hele prøvetagningen.

Den automatiske prøvetager skal være placeret så tæt ved tilløbstragten til vægten som muligt. Ved prøvetagning af bejdsset frø, skal bejdsning og blanding være afsluttet inden prøvetagning. Anlægget skal være selvtømmende eller let at tømme mellem partier. Herunder ses billeder af en automatisk prøvetager. Prøvetageren er udstyret med en spalte som føres igennem frøstrømmen i bestemte intervaller, således at en lille mængde frø opsamles af spalten og føres videre ned i opsamlingsbeholderen via et fraløbsrør.



Figur 4.9

4.6.1 Prøvetagningsfrekvens

Den automatiske prøvetager skal kunne indstilles, således at frekvensen for prøvetagning tilpasses partiet. Prøvetagningsfrekvensen afhænger af partistørrelsen og den tid, det tager at producere partiet. Det er prøvetagerens ansvar at den automatiske prøvetager indstilles således, at der udtages mindst det krævede antal primærprøver.

I visse automatiske prøvetagere er det muligt at justere størrelsen på den enkelte primærprøve ved at sætte en spalte på med smallere eller bredere åbning. Hvis åbningen på spalten er for lille, vil prøven ikke være repræsentativ, da mindre frø vil have større mulighed for at blive prøvetaget.

I praksis er det hensigtsmæssigt at indstille prøvetagningsfrekvenserne (timeren) således, at antallet af primærprøver overstiger antallet, som er anført i afsnit 4.3.1, fordi ISTA-reglerne kun definerer minimumsantallet af primærprøver, der skal udtages. Ved at finde en indstilling af prøvetagningsfrekvensen, som er uafhængig af partistørrelse (dvs. mange primærprøver pr. time), eller som passer til normal partistørrelse undgås, at der ved hvert partiskift skal indstilles på prøvetagningsfrekvensen, hvis der produceres partier af variabel størrelse. Der er dog visse begrænsninger for anvendelsen af højere prøvetagningsfrekvens, da den sammensatte prøve ikke skal være så stor, at den er vanskelig at neddele. Hvis der produceres partier af ca. samme størrelse, kan en standardindstilling anvendes for enkelte arter eller artsgrupper.

Prøvetagningsfrekvensen skal altid rundes ned til nærmeste hele minutter.

Prøvetagningsfrekvensen beregnes således:

$$\text{Antal primærprøver/time} = \text{Antal primærprøver i alt} \times \frac{\text{gennemstrømning (kg/time)}}{\text{partistørrelse (kg)}}$$

Eksempel 1: Der skal udtages 1 primærprøve pr. 5:45 minut (dvs. 11 primærprøver pr. time), og kan prøvetagningstimeren på den automatiske prøvetager kun indstilles på hele minutter, skal denne stilles på 5 minutter for at sikre, at der minimum udtages det rigtige antal primærprøver.

Eksempel 2: Ifølge afsnit 4.3.1 skal der af et parti sædekorn på 30.000 kg udtages 43 primærprøver. Anlægget kan opsække partiet på 2 timer, hvilket svarer til 15.000 kg/time. Ifølge nedenstående formel skal der udtages:

$$43 \text{ primærprøver} \times \frac{15.000 \text{ kg/time}}{30.000 \text{ kg}} = 22 \text{ primærprøver/time}$$

$$\text{Det svarer til 1 primærprøve hver } 2\frac{3}{4} \text{ minut} \quad \frac{60 \text{ minutter}}{22 \text{ primærprøver}} = 2,73$$

Eksempel 3: Ifølge afsnit 4.3.1.1 skal der af et parti markfrø på 10.000 kg udtages 20 primærprøver. Anlægget renser partiet på 3 timer og 20 minutter, svarende til 3.000 kg/time. Ifølge nedenstående formel skal der udtages:

$$20 \text{ primærprøver} \times \frac{3.000 \text{ kg/time}}{10.000 \text{ kg}} = 6 \text{ primærprøver/time}$$

Det svarer til 1 primærprøve hver 10. minut.

På nogle automatiske prøvetagere indstilles prøvetagningsfrekvensen efter mængde i stedet for tid, således at der f.eks. udtages 1 primærprøve pr. 300 kg eller pr. 500 kg afhængig af partiets størrelse.

4.6.2 Prøvetagning med automatisk prøvetager

Udgangspunktet for benyttelse af automatisk prøvetager er, at prøvetageren er til stede i virksomheden ved produktion. Prøvetageren skifter prøveopsamleren ved hvert partiskifte og neddeler de sammensatte prøver og udfører eller fører tilsyn med mærkningen og forsegling af partierne.

Der findes imidlertid flere typer af anlæg, som kan opsamle flere sammensatte prøver ad gangen. Nogle anlæg er forseglede fra den automatiske prøvetager til prøveopsamleren, og nogle har tillige installeret en neddeler, der automatisk neddeler den sammensatte prøve.

Disse tiltag ændrer prøvetagerens opgaver i retning af tilsyn med anlæg og kontrol af logbøger. Tilsvarende ændrer virksomhedens forpligtelser sig, således at virksomheden påtager sig et større ansvar under produktionen. I de følgende afsnit er de forskellige typer af anlæg beskrevet, hvad de må bruges til, og hvilke opgaver prøvetageren og virksomheden har.

Prøvetagning før og efter bejdsning

Sædekornspartier kan prøvetages både før og efter bejdsning. Betingelsen er, at prøvetagningen udføres med automatisk prøvetager. Når der udtages prøve både før og efter bejdsning, er det vigtigt, at der ved partiskifte ikke findes såsæd mellem den første og den sidste prøvetager.

Ved prøvetagning før og efter bejdsning vil prøvetageren have to sammensatte prøver til neddeling for det samme parti, både en bejdsset og en ubejdsset.

Baggrunden for prøvetagning før og efter bejdsning er, at laboratorierne foretrækker at udføre analyser på ubejdsede prøver. Sædekornspartier er ofte bejdsede, men det har vist sig, at en prøve, der udtages af et parti sædekorn før bejdsning, vil give samme resultat som analysen af den bejdsede prøve ved laboratorieanalysen, og derfor er det tilladt at lave EU-analysen på den ubejdsede prøve. ISTA analysebevis kan kun udstedes på den bejdsede prøve.

Der skal tages en prøve efter partiet bejdses, fordi der skal findes en prøve af partiet, som det er, altså bejdsset. Den bejdsede prøve bruges til eventuel kontroldyrkning eller såfremt rekvirenten ønsker det, til laboratorieanalyse.

4.6.3 Anlæg, der opsamler én sammensat prøve.

For de anlæg, hvor der kun kan opsamles én sammensat prøve ad gangen, skal prøvetager skifte opsamlingsbeholder ved hvert partiskifte. Det er vigtigt at huske, at det kun er prøvetageren, der må skifte opsamlingsbeholder.

Der gælder følgende for prøvetagerens tilstedeværelse:

Hvis prøveopsamlingsbeholderen ikke er forsejlet med rulleplombe eller låst, skal prøvetageren være til stede ved opsamlingsbeholderen hele tiden. Det anbefales, at prøveopsamleren forsejles/låses, for så skal prøvetageren bare være til stede i afdelingen/på prøvetagningsstedet. Forseglingen skal være udført med rulleplombe eller lås. Hvis der benyttes lås, må nøglen til låsen kun være i prøvetagers besiddelse.

Såfremt anlægget er forseglet fra den automatiske prøvetager og ned til prøveopsamleren, kan prøvetageren forlade afdelingen/prøvetagningsstedet under produktion, for blot at blive tilkaldt ved partiskifte.

Prøvetageren har følgende forpligtigelser:

1. Føre kontrol med den automatiske prøvetager og betjene uret, så den er indstillet med den rigtige prøvetagningsfrekvens.
Uret behøver ikke at være forseglet eller aflåst, medmindre prøvetager forlader afdelingen/prøvetagningsstedet.
2. Sætte opsamlingsbeholder på og tage den af. Den sammensatte prøve i den åbne opsamlingsbeholder må ikke være ude af prøvetagers varetægt, medmindre den er plomberet. Neddeles den sammensatte prøve ikke umiddelbart efter udtagning, skal den plomberes.

Opfyldes disse punkter ikke, må prøvetageren ikke acceptere prøvetagningen, og det producerede parti må efterfølgende prøvetages manuelt.

Prøvetagningsprocedure for anlæg med én sammensat prøve

Når der skiftes referencenummer ved produktion af partier, skal prøvetager tømme opsamlingsbeholder og sætte en ny på, inden produktionen af et nyt parti kan begynde.

Prøvetager skal have følgende parat: Ny pose eller rengjort spand som opsamlingsbeholder.

1. Tag en ren pose eller spand til opsamling af primærprøverne.
2. Fjern den sammensatte prøve fra foregående produktion.
3. Kontroller at den automatiske prøvetager og aftapningsrøret er tomt.
4. Placér posens åbning eller spanden omkring aftapningsrøret fra den automatiske prøvetager.
5. Fastgør posen/spanden til aftapningsrøret, således at kun frø fra aftapningsrøret kan fyldes i.
6. Hvis nødvendigt, lås eller forsegl prøveopsamleren med rulleplombe.
7. Bestem ud fra afsnit 4.3.1, hvor mange primærprøver der minimum skal udtages.
8. Den automatiske prøvetager indstilles ud fra beregningen af minimum antal primærprøver. Der skiftes referencenummer, og produktionen kan begynde.
9. Når partiet er produceret færdigt, fjerner prøvetageren plommen eller låsen fra posen/spanden med den sammensatte prøve.
10. Derefter følges proceduren for neddeling, emballering, mærkning, plombering og indsendelse af prøven, beskrevet i kapitel 5 og 6.

4.6.4 Forseglede anlæg

I forseglede anlæg kan der opsamles prøver fra flere partier, uden at prøvetageren er til stede ved partiskift. Det gør planlægningen af produktionen mere fleksibel.

Anlæggene, der er forseglede af prøvetager, kan udtage prøver med automatisk prøvetager både før og efter bejdsning.

Krav til anlægget

Der er visse betingelser der skal være opfyldt for at en forseglet anlæg kan godkendes til produktion.

1. Alle rørsamlinger fra de automatiske prøvetagere til opsamlingsbeholdere er forseglet af prøvetageren.
2. Den automatiske prøvetager må ikke kunne slås fra, uden at anlægget stopper.



Figur 4.10

3. En tæller, der tæller antallet af primærprøver pr. parti (antal slag), er tilkoblet den automatiske prøvetager, og kun prøvetageren, har adgang til, og kan nulstille tælleren.
4. Anlægget skal være forsynet med tæller af antal sække eller antal produceret kg.

Operatørens ansvar

Operatøren har ansvar for skift af referencenummer, indstilling af ur (beregning af prøvetagningsfrekvens), samt skift af prøveopsamler. Operatøren må ikke stille på prøvetagningsfrekvensen under produktionen – kun mellem partier. Operatøren skal føre logbog over produktionen og prøvetagningen.

Prøvetagers ansvar

Prøvetager skal føre tilsyn med produktionen af partier til certificering. Kun prøvetager må bryde forseglingen og tage prøver fra anlægget. Prøvetagerens arbejdsopgaver fremgår af afsnit 4.7.2, f.eks. skal prøvetager kontrollere, at alle producerede partier er indskrevet i logbogen, og at partinumre stemmer med prøverne.

Ved produktion af storsække eller kasser, der forsegles med strips, håndlukkeplomber eller forseglingsetiketter, skal prøvetager holde regnskab med det antal, som er udleveret til produktionen, for at kunne sammenligne med det faktiske producerede antal enheder.

Virksomhedens ansvar

Fremgår af afsnit 4.7.1

Typer af forseglede anlæg

Der findes to typer af denne slags anlæg: Pomattype og Kasetteautomat.

Pomattype

Anlægget opsamler primærprøverne i plastposer i endeløse baner. Inden produktionen begynder, skal prøvetager sætte plastposen på udløbsrøret og forsegle den på røret med rulleplombe. Den modsatte ende af posen skal lukkes ved svejsning, som hermed danner bund for den første sammensatte prøve. En rulleplombe sættes i bunden på den første pose i posestrengen.

Hvis der er variodeler i anlægget, skal denne indstilles, så prøvernes vægt bliver korrekt. Neddeleren skal forsegles således, at virksomheden kun kan indstille deleforholdet i intervallet mellem 4 og 12. Virksomheden skal tilkalde prøvetageren, hvis det er nødvendigt at anvende deleforhold uden for dette interval. Deleforhold noteres af virksomheden i logbogen.

Derefter kan virksomhedens personale gå i gang med at producere et parti. Når et parti er færdigproduceret, laver virksomhedens medarbejdere to svejsninger på plastposen. Herved dannes toppen af posen for den første prøve og bunden af posen til den næste prøve. Referencenummer skal noteres på prøveposen med vandfast tusch eller lignende, der ikke kan slettes uden at det kan ses på posen. En prøvemærkeseddel (formular 45) kan sættes på i stedet for.

Posestrengene er forseglede på udløbsrøret eller neddelere med snor og rulleplombe, og det er kun prøvetageren, der må fjerne posestrengene fra neddeleren og sætte nye på.

Når der er produceret flere partier, opstår en posestreng med en mange prøver som perler på en snor. Prøvetageren kan klippe poser af og neddele prøverne, når det passer ind i det øvrige prøvetagningsarbejde. Nogle anlæg indeholder variodelere, der neddele prøven, inden den opsamles i posen.

Det er prøvetagers opgave at udfylde og påsætte prøvemærkeseddel, formular 45, på den færdige prøve.

Anlæg til sædekorn, der udtager prøve både før og efter bejdsning

I figur 4.11 ses et anlæg med to variodelere: Primærprøverne for henholdsvis den ubejdsede og bejdsede prøve neddeles i to elektriske neddelere (variodeler) til to parallelle prøver, der opsamles i hver sin posestreng (i alt fire posestreng).

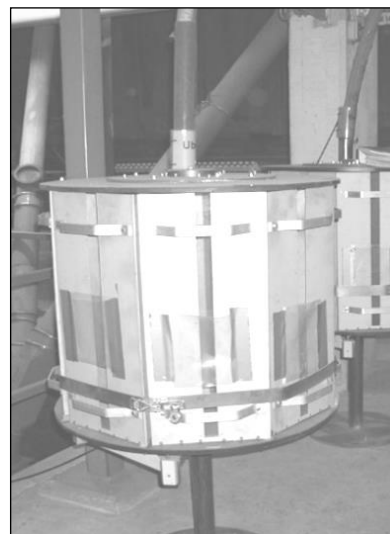


Figur 4.11

Kassetteautomat

Prøverne opsamles i kassetter, som er opsat på en karrusel. Ved partiskift drejer virksomhedens operatør karrusellen og fører en tom kassette ind under afløbsrøret. Kassetten mærkes med referencenummer.

Kassetterne er aflåst i sektioner af 8 stk. med en nøgle, som kun prøvetageren har rådighed over. Ved brug af kassetteautomat skal prøven efterfølgende neddeles af prøvetager.



Figur 4.12

4.7 Forpligtelser ved brug af forseglede prøvetagningsanlæg

Når TystofteFonden har godkendt et forseglede automatisk prøvetagningsanlæg, får virksomheden og den/de tilknyttede prøvetagere tilsendt et brev, hvoraf virksomhedens og prøvetagerens forpligtelser fremgår. Nedenfor er skitseret de vigtigste af disse forpligtelser, som er specielle for forseglede automatiske prøvetagningsanlæg.

4.7.1 Virksomhedens forpligtelser

1. At instruere relevante medarbejder i brugen af anlægget, således at disse retningslinjer følges. Virksomheden skal sikre sig at medarbejderne har forstået instruktionerne og følger dem.
2. At sikre sig, at der udtages mindst det antal primærprøver pr. parti, der er angivet i tabel 4.1, blandt andet ved at en vejledning i indstilling af ur/tæller er tilgængelig.
3. Sikre sig, at den maksimale partistørrelse jf. tabel 3.1 ikke overskrides.
4. At sikre sig, at de forseglede prøver opfylder krav til prøvestørrelse jf. kapitel 5.
5. For en uge ad gangen at meddele prøvetageren, hvornår systemet forventes benyttet, og hvor mange partier, der forventes produceret, således at prøvetageren har mulighed for at planlægge besøg indenfor de tidsrum, hvor der produceres.
6. At anvende ventilsække med fortrykt mærkeseddel for de partier der prøvetages med småsækkeanlægget uden tilstedeværelse af prøvetager.
7. At sikre sig, at partier af markært ikke udleveres før analysen af den indsendte prøve har vist, at partiet opfylder EU-normerne for renhed og spireevne.
8. At printe en logbog fra TystofteFondens hjemmeside (se bilag 26) og føre den. Logbogen indeholder 50 nummererede sider. Logbogen må ikke kopieres fra en tidligere udskrevet version. Logbogen skal dateres og underskrives af den person, der er ansvarlig for opsækningen, og som har kontrolleret alle ovenstående punkter. Registrering skal altid ske på en måde, der ikke kan slettes, læs brug ikke blyant. Ved rettelser skal man undgå at fejlen bliver gjort ulæselig, f.eks ved brug af hvidtelak eller lign. Fejlen overstreges og der noteres dato og initialer/navn.

9. Logbogen skal udfyldes med kuglepen eller lignende med en side pr. parti. Siderne i logbogen er nummereret fortløbende, og der må ikke fjernes sider herfra. Logbogen skal være tilgængelig for prøvetageren.
10. At anvende referencenumrene fortløbende, således at der ikke forekommer spring i rækkefølgen.
11. Inden start af produktion at indstille tidsuret på den automatiske prøvetagere (ubejdset og bejdset), og notere indstillingen i logbogen. Antallet af slag (tidsuret) må under ingen omstændigheder ændres i løbet af partiets produktion.
12. At indstille neddeleren (ubejdset og bejdset), så prøvernes vægt er korrekt.
13. At dobbeltsvejs posestrengen eller dreje kassetten ved partiskift og notere dette i logbogen. Hvis der sker fejl i forbindelse med skift eller det glemmes, skal det noteres i logbogen. Prøverne fra de to involverede partier kan i dette tilfælde ikke bruges, og partierne skal holdes tilbage således, at de kan prøvetages manuelt af prøvetageren.
14. Ved partiskift, at mærke hver enkelt pose eller kasse med referencenummer og evt. art og sort. Referencenummer må ikke kunne slettes uden at det kan ses.
15. Kontrollere at forsegling og mærkning af partier er foretaget korrekt og tage foranstaltning til at rette eventuelle fejl eller mangler vedrørende forsegling eller mærkning.
16. At tilkalde prøvetageren såfremt det er nødvendigt at bryde en plombe i anlægget. Anlægget kan først tages i brug igen, når prøvetageren har udført den nødvendige plombering. Brydes en plombe uden prøvetagerens tilstedeværelse, kan prøverne af de producerede partier, der er i posestrengen, ikke godkendes. Disse partier kan fx efterfølgende prøvetages manuelt.
17. At forestå en årlig kontrol af anlægget jf. afsnit 4.9
18. Ved kontrollen skal anlægget bl.a. efterses for utætheder, over- eller undertryk samt at ur/tæller virker som forventet.

4.7.2 Prøvetagers forpligtelser

Da virksomheden har tilladelse til at producere uden prøvetagerens tilstedeværelse, men ikke tilladelse til at håndtere de sammensatte prøver, skal prøvetageren varetage denne del af opgaven. Prøvetageren har følgende forpligtelser:

1. Udfylde en rapportbog, hvor der pr. besøg noteres tilsynsdato og klokkeslæt samt referencenumre for de partier, der er produceret i den forløbende periode, og som skal indberettes på formular 300 (Indberetning om parti).
2. Kontrollere og notere, om antal prøver svarer til de producerede partier.
3. Kontrollere, at oplysningerne på de sammensatte prøver for de enkelte partier stemmer overens med oplysningerne i logbogen, og at referencenumrene på de sammensatte prøver stemmer overens med referencenumrene på de partier, der faktisk er produceret.
4. Klippe de fyldte prøveposer fra hinanden i posestrengen og vurdere, om mængden i posen svarer til den forventede mængde. Er mængden ikke som forventet, skal det undersøges, om en mulig forklaring findes i virksomhedens logbog. Er det tilfældet, noteres forklaringen i rapportbogen. Hvis det ikke er muligt at finde fejlen, eller hvis det skyldes en fejl i anvendelse af anlægget, skal det rapporteres til TystofteFonden,

og partiet skal prøvetages manuelt. Det skal noteres i rapportbogen, hvilke partier der er prøvetaget manuelt.

Hvis prøverne er for store, og det ikke skyldes fejl i anlægget, skal prøven neddeles manuelt til den korrekte prøvestørrelse.

5. Aflæse indstillingen på uret på den automatiske prøvetager (antal slag pr. minut) og registrere, om det stemmer overens med virksomhedens registrering.
6. Aflæse tæller af antal primærprøver (antal slag), som den automatiske prøvetager har udtaget, og notere antallet. Kontrollere, om der minimum er udtaget det antal primærprøver, der skal udtages i forhold til producerede antal partier. Efterfølgende nulstilles tæller af antal primærprøver.
7. Ved pomattypen med neddelere at aflæse og notere neddelerens indstilling og notere, om det stemmer overens med virksomhedens registrering.
8. Aflæse og notere oplysningerne fra sækketælleren og sammenligne det med virksomhedens registreringer. Efterfølgende nulstilles sækketælleren. Desuden skal prøvetageren på lageret kontrollere antal sække på udvalgte partier for at se, om der er overensstemmelse.
9. Kontrollere printet på sække med fortrykt mærkeseddel af de partier, der er produceret, og som stadig er på lager. Notere referencenummer og afkrydse i rapportbogen for de partier, der er kontrolleret. Påse, at partierne ommærkes, hvis printet ikke er i orden.
10. Kontrollere og notere i rapportbogen, om plomberne på anlægget er intakte.
11. Stop for produktionen, der medfører, at en eller flere plomber har været brudt, skal noteres i rapportbogen med angivelse af dato, årsag, forløb og referencenumre på de partier, der efterfølgende er prøvetaget med stiksøger. Stop skal altid indrapporteres til TystofteFonden ved at indsende kopi af rapportbogen.
12. Prøverne skal håndteres som beskrevet i kapitel 5 og 6.
13. Partierne og prøvetagningen indberettes på samme måde som andre certificerede partier, som beskrevet i kapitel 9. Vær opmærksom på at "Dato for udtagning af prøve" er lig med den dag, virksomheden har produceret partiet.
14. Prøvetageren underskriver hver side i virksomhedens logbog, når overensstemmelsen er konstateret.
15. At forestå en årlig afprøvning af fritstående neddelere.

4.8 Godkendelse af automatiske prøvetagningsanlæg

Alle automatiske prøvetagere skal godkendes før brug. Virksomheden skal indsende en ansøgning til TystofteFonden med bl.a. en beskrivelse af anlægget, inklusiv en skitse over anlægget, og med angivelse af type automatisk prøvetager samt anlæggets unikke identifikationsnummer (se detaljer i "Protokol om godkendelse af automatiske anlæg til prøvetagning af frø" på TystofteFonden:

<https://www.tystofte.dk/certificering/proevetagning/ista/>).

I ansøgningen skal virksomheden oplyse hvilke arter, der vil blive prøvetaget af det automatiske anlæg. Det er op til TystofteFonden af afgøre, hvilken af følgende grupper en art tilhører:

- A. Mindre følsomme større arter (arter, som er på størrelse med eller større end hvede)
- B. Følsomme større arter (f.eks. ærter, bønner)

- C. Arter med små frø (arter med frø, som er mindre end hvede) og uden avner
- D. Arter med små frø og mange avner

En medarbejder fra TystofteFonden besigtiger anlægget og vurderer, om placeringen af den automatiske prøvetager er fornuftig. Medarbejderen vurderer om installationen lever op til kravene nævnt på side 3 i "Protokol om godkendelse af automatiske anlæg til prøvetagning af frø".

Følgende kvalitetsegenskaber skal undersøges for grupperne:

- A. Andre frøarter målt i antal frø (antalsbestemmelse) og tusindskornvægt
- B. Andre frøarter målt i antal frø (antalsbestemmelse) og spiring
- C. Andre frøarter målt i antal frø (antalsbestemmelse) og tusindskornvægt
- D. Andre frøarter målt i antal frø (antalsbestemmelse) og tusindskornvægt

Virksomheden skal beskrive i ansøgningen, hvilke analyser der planlægges at blive udført. Analyseplanen skal tage udgangspunkt i de berørte arter (se side 6 i "Protokol om godkendelse af automatiske anlæg til prøvetagning af frø").

Der skal tages to prøver af ti frøpartier med henblik på komparativ testning, den ene prøve vha. den nye automatiske prøvetager og den anden prøve manuelt vha. en ISTA-godkendt metode. Prøverne neddeles og mærkes med formular 45. På prøvemærkesedlen skal man oplyse at det drejer sig om godkendelse af en automatisk prøvetager samt anlæggets id-nummer. Hvert prøvepar skal undersøges for ovennævnte kvalitetsegenskaber. Alle godkendte laboratorier må udføre analyserne.

Virksomheden indsender data og analyseresultater samt beregninger til TystofteFonden. Fonden afgør på basis af data og beregninger, om et anlæg kan godkendes. Den automatiske prøvetager kan godkendes for en artsgruppe, hvis mindst 70% af de analyserede frøpartier (7 ud af 10) ikke viser nogen betydelig forskel mellem de to prøver for to kvalitetskriterier. Hvis de første syv prøver er indenfor toleranceområdet og uden nogen systematisk forekommende forskelle i alle de udførte analyser, kan den automatiske prøvetager godkendes for den/de relevante gruppe/grupper.

Godkendelsen skal kun gives en gang, men hvis den automatiske prøvetager senere flyttes, eller der sker andre konstruktionsændringer, skal der søges ny godkendelse.

Godkendelsen, såvel som eventuelle betingelser for godkendelsen, skal opbevares af virksomheden, så længe den automatiske prøvetager er i drift. Godkendelsen af et automatisk prøvetagningsanlæg jf. ISTA's "Protokol om godkendelse af automatiske anlæg til prøvetagning af frø" giver ikke automatisk tilladelse til at prøver taget med anlægget, må anvendes med henblik på ISTA-analyser. En sådan tilladelse kræver at virksomheden/prøvetagningsstedet har egen ISTA-akkreditering (se også kapitel 13).

4.9 Årlig kontrol af automatisk prøvetagningsanlæg

Virksomheden skal kontrollere de automatiske prøvetagere en gang om året. Virksomheden vælger selv, hvordan kontrollen skal udføres, men den skal omfatte:

1. Eftersyn for utætheder og affald.
2. En kontrol af de enkelte dele.
3. En test af, om der er over- eller undertryk i beholderen, hvor prøven samles op (det kan f.eks. udføres ved at holde et ark let papir hen til åbningen).
4. En test af om timeren/uret virker som forventet.

Desuden anbefaler ISTA, at man ved kontrollen tager hensyn til evt. kendte svagheder ved de enkelte typer af anlæg.

Det bedste tidspunkt at udføre kontrollen er inden opstart af ny sæson, men der er intet krav om tidspunkt, når blot kontrollen udføres en gang årligt.

Ved kontrollen skal virksomheden udfylde en tjekliste for hver af afdelingens automatiske prøvetagere som dokumentation for, at kontrollen er udført. Ved audit og tilsynsbesøg skal dokumentationen forevises. TystofteFonden har lavet et skema (bilag 3), som virksomheden kan benytte som tjekliste. Skemaet dækker de 3 mest anvendte automatiske prøvetagere, der bruges af virksomhederne.

Hver automatisk prøvetager skal være mærket entydigt med ID-nummer og være registreret på virksomhedens liste over udstyr. Ved hver automatisk prøvetager skal der være: en betjeningsvejledning for den automatiske prøvetager, en logbog for prøvetagning samt en kopi af godkendelsen af den automatiske prøvetager og kopi af seneste afprøvning.

Logbog må også forefindes i elektronisk form, når blot relevante informationer jf. "Logbog for prøvetagning" se afsnit 4.11 er dokumenteret.

4.10 Forholdsregler ved mistanke om fejl

Hvis prøvetageren får mistanke om, at prøvetagningsanlægget ikke udtager repræsentative prøver, skal virksomheden orienteres, og eventuelle fejl skal rettes. Ved fejl skal partiet prøvetages på ny, og virksomheden skal iværksætte korrigerende handlinger, således at den automatiske prøvetager fremover udtager korrekte prøver.

Årsager til fejl ved automatisk prøvetagning kan være, at der samler sig støv og bejdsepulver i apparaturet og i de dele, som fører primærprøverne til opsamlingsbeholderen, eller at en bagudgående luftstrøm medfører urenheder.

Andre fejl kan f.eks. være, at anlægget ikke er rensset tilstrækkeligt ved partiskifte.

4.11 Dokumentation for udført prøvetagning

På det enkelte prøvetagningssted skal der ligge dokumentation for den prøvetagning, der er foregået på stedet. Det er vigtigt, at registreringer for et partis prøvetagning, er samlet ét sted. Dette kan gøres på papir eller virksomheden kan have en elektronisk logbog.

Prøvetageren skal føre logbog over prøvetagning (logbog kan downloades fra Tystofte.dk), notere oplysningerne i "en kassebog" eller indtaste i virksomhedens elektroniske logbog.

Følgende punkter skal noteres:

- Dato
- Art
- Sort
- Kategori
- Partinummer
- Evt. avlspartinummer eller blandingsnummer
- Antal prøver af ubejdsede/bejdsede/vandprøver
- Formularnummer
- Antal enheder

- Partiets vægt
- Prøvetagningsmetode

Hvis der på et senere tidspunkt sker noget med partiet eller prøven, skal de aktuelle oplysninger tilføjes i logbogen, således at alle oplysninger om partiet er samlet ét sted. F.eks. skal det registreres, når et parti eller en del af det opsækkes.

Ved automatisk prøvetagning i forseglet produktionslinje skal der ud over logbog for prøvetagning også føres logbog for produktion af partier (kapitel 4.7). Logbog kan downloades fra www.tystofte.dk/certificering/prøvetagning/logbog

5. Prøvestørrelser og neddeling af prøver

Dette kapitel beskriver de prøver der skal tages, krav til prøvestørrelse og hvordan prøven neddeles, for at klargøre den til laboratorieanalyse.

5.1 Prøvestørrelser og antal

Krav til prøvestørrelse er angivet i tabel 5.1 og tabel 5.3 og gælder både for original- og duplikatprøver. De prøvestørrelser, der er angivet i tabel 5.1 og tabel 5.3, er minimumsstørrelser til analyse for alle EU-krævede laboratorieundersøgelser. Prøvestørrelsen skal tilstræbes at ligge så tæt på den vægtmængde, der er angivet i de nævnte bilag, men den må aldrig være mindre. Hvis virksomheden ønsker, at der skal udføres analyser ud over alle EU-krævede undersøgelser, skal prøvetageren orienteres, således at prøvestørrelsen kan øges.

For partier til certificering, skal der altid fremstilles mindst 2 prøver: én original og én duplikatprøve. Hvis virksomheden har brug for flere duplikatprøver, skal prøvetageren lave det antal, virksomheden ønsker.

Virksomhedens ansvar

Det er virksomhedens ansvar at informere prøvetageren om, hvilke prøver der skal laves og til hvilke analyser. Når prøverne er mærket og forseglet af prøvetageren, kan de overdrages til virksomheden, der påser, at de sendes til laboratorium, kontroldyrkning mm.

Prøvetagers ansvar

Det er prøvetagerens ansvar at prøvetage, mærke og forsegle det krævede antal prøver, af den korrekte størrelse, til de krævede analyser. Prøvetager skal derfor være opmærksom på den krævede mængde til de bestilte analyser, og tage højde for antal af duplikatprøver.

5.2 Særlige forhold

5.2.1 Kontroldyrkning

For kategorierne forædlermateriale, præbasissæd og basissæd skal prøvetageren lave en særlig prøve til kontroldyrkning. For partier af C1, skal der også laves en prøve til kontroldyrkning for følgende arter: alle arter af sædekorn undtagen rug, arter af lupiner, ært, hestebønne, hamp og hør.

Herudover skal certificerede partier af brugsfrø stikprøvevis kontroldyrkes. Det er virksomhedens ansvar at informere prøvetageren om, hvilke retningslinjer der benyttes til udvælgelse af partier til den stikprøvevise kontrol. Det er prøvetagerens ansvar at følge retningslinjerne.

Hvis et importeret parti til videre opformering, skal prøvetages til kontroldyrkning, er det frøvirksomhedens ansvar, at rekvirere en kontroldyrkningsprøve hos prøvetageren.

Størrelsen for prøver til kontroldyrkning fremgår af tabel 5.1 og 5.3. Indsendelse til kontroldyrkning i Danmark er beskrevet i 6.4.1.

5.2.2 Importerede partier

Virksomheden kan rekvirere prøvetagning af et importeret parti.

Det er virksomheden, der skal informere prøvetageren om, hvilke prøver, der skal udtages.

Det kan eksempelvis være prøver til analyse for flyvehavre eller til kontroldyrkning.

Prøvestørrelsen af udenlandske partier, der skal prøvetages i forbindelse med undersøgelse for flyvehavre og/eller kontroldyrkning findes i tabel 5.2 og 5.3

5.2.3 Sædekorn

Prøvestørrelserne for sædekorn fremgår af tabel 5.1.

Partier, der prøvetages både før og efter bejdsning

For de partier af sædekorn, hvor der udtages prøver både før og efter bejdsning, foretages nogle analyser på den ubejdsede prøve og andre på den bejdsede:

Ubejdsset prøve: Analyseres for renhed, antal frø af andre plantearter og spireevne.

Bejdsset prøve: Anvendes til kontroldyrkning og til eventuel kontrol af bejds kvaliteten. Hvis der er problemer med spiring af den ubejdsede prøve, kan den bejdsede prøve anvendes til spiringsanalysen.

Når der udtages prøver før og efter bejdsning, skal der fremstilles mindst 2 ubejdsede og 2 bejdsede prøver.

Sædekorn produceret i Danmark skal stikprøvevis undersøges for vandindhold. Virksomheden skal sikre sig, at denne kontrol udføres og skal informere prøvetageren om retningslinjer for den stikprøvevis udvælgelse af partier til analyse. Prøver til vandbestemmelse skal emballeres i plastposer, se 5.2.5

5.2.4 Prøver af bederoefrø

For partier af bederoefrø, skal der altid fremstilles 1 prøve på 100 g til vandindholdsbestemmelse. Prøven skal emballeres i plastpose.

5.2.5 Prøver til bestemmelse af vandindhold

Når der skal udtages en separat prøve til bestemmelse af vandindhold, skal den udtages af den sammensatte prøve før neddeling. Se "Inden neddeling" i afsnit 5.3.

Størrelsen for prøver til bestemmelse for vandindhold fremgår af tabel 5.1 og 5.3. Prøven skal emballeres i plastpose. Prøver til ISTA-vand-analyse skal emballeres i afprøvede poser, jf. kapitel 6 og kapitel 13.

5.2.6 Sygdoms- eller bejdsbehovsundersøgelse

Prøver til sygdomsundersøgelse eller bejdsbehovsundersøgelse skal have de i tabel 5.1 og 5.3 angivne størrelser. Prøverne skal emballeres i plastpose.

5.2.7 Særligt kostbart frø

Visse frøarter er meget kostbare, og TystofteFonden eller laboratoriet kan derfor undtagelsesvis tillade, at prøvestørrelsen nedsættes til den mængde, der kræves til de aktuelle analyser.

Følgende skal noteres:

1. På prøvemærkesedlen, skal der i rubrikken "Andre oplysninger/Other information" stå "Kostbart frø. Nedsat prøvestørrelse".
2. Ved indberetning skal der under "prøvetager bemærkning" skrives "Nedsat prøvestørrelse".

5.3 Neddelingsmetoder

Den sammensatte prøve er normalt for stor til at blive sendt til analyselaboratoriet, og den skal derfor neddeles til det antal duplikatprøver, som rekvirenten ønsker.

Uanset neddelingsmetode, skal neddelingen udføres meget omhyggeligt. Ved en korrekt neddeling har hvert eneste frø mulighed for at blive repræsenteret, det vil sige, at hverken store, små, lette, eller beskadigede frø vil blive udelukket. Kun metoder nævnt i dette kapitel må benyttes til neddeling, og proceduren skal følges nøje.

Prøverne skal repræsentere det parti, der er prøvetaget, og derfor må hverken prøve eller parti udsættes for nogen form for behandling efter prøvetagningen, som f.eks. tilsætning af bejdsemidler, soldning eller lignende.

Vandprøve, udtagning og neddeling

Klargøring

Inden neddelingen begyndes, er det en god ide at have en vægt, rene prøveposer og mærkater parat.

Vandprøve

Vandprøve, skal udtages inden neddeling af den sammensatte prøve. Den sammensatte prøve skal dog blandes én gang.

Den sammensatte prøve blandes ved at hælde prøven gennem deleren én gang. Herefter udtages prøven til vandindholdsbestemmelse med ske. Der skal udtages minimum 3 prøver i forskellig dybde og forskellige steder af den sammensatte prøve. Prøven til vandbestemmelse emballeres i en plastpose, der tømmes for overskydende luft og lukkes umiddelbart efter. Vægtstørrelsen af vandprøven fremgår af bilag 5.1 og 5.3.

For ISTA vandprøver se kapitel 13.

5.3.1 Mekaniske neddelingsmetoder

Der findes flere typer af neddelere der alle har til formål at neddele den sammensatte prøve til en passende størrelse, og sikre at prøven er repræsentativ for det prøvetagede parti.

Følgende 3 typer må bruges: Boernerdelers, Spaltdelers og Variodelers

Boernerdeler

En boernerdeler ser sådan ud:



Figur 5.1

Den består af en frøtragt, en kegle og en række lameller, der fører frøet ned i to rør. Lamellerne danner forskellige kanaler og rum af samme bredde. De sidder i en cirkel foroven og rettes indad og nedad, idet den ene halvdel af kanalerne leder til det ene rør og den anden halvdel til det andet. En lem i bunden af frøtragten holder frøet tilbage. Når lemmen åbnes, falder frøet ned over deleren, hvor det fordeles ligeligt mellem lamellerne, herefter passerer det gennem rørene og opsamles i frøskålene.

Bredden og antallet af kanaler og rum er vigtige faktorer. Jo flere kanaler jo bedre, men bredden af kanalen skal være mindst to gange den maksimale diameter af frøet.

Den største Boernerdeler består af 19 kanaler og 19 rum på hver ca. 25 mm. Den lille Boernerdeler består oftest af 22 kanaler og 22 rum, der hver er 8 mm brede.

Arbejdsprocedure

Hav 4 rengjorte frøskåle parat til brug ved neddelingen.

1. Kontroller at Boernerdeleren er ren og fjern alle urenheder oppefra og nedad med trykluft.
2. Luk lemmen i bunden af frøtragten og placer en frøskål under hvert rør.
3. Inden selve delingen skal den sammensatte prøve blandes på følgende måde:
 - a. Den sammensatte prøve hældes i deleren foroven i midten, og lemmen åbnes hurtigt.
 - b. Frøet halveres automatisk i 2 lige store dele, der ender i hver af de 2 frøskåle.
 - c. tomme frøskåle erstatter de 2 fyldte, som tilsammen udgør den sammensatte prøve.
4. For at dele prøven sættes nu den ene frøskål til side, hvorved mængden er reduceret til det halve. Herefter gentages pkt. 3.a-c. For at fremme tilfældigheden vælges på skift frøskåle fra forskellig side for yderligere halvering.
5. Proceduren fortsættes, indtil den rette prøvestørrelse er nået. Prøvestørrelsen skal altid være mindst den krævede størrelse, se tabel 5.1 og 5.3.
6. For udtagelse af duplikatprøver skal hele den resterende del af den sammensatte prøve neddeles igen, som anført i pkt. 4. Proceduren gentages for hver enkelt duplikatprøve, der udtages.
7. Afslut med at rengøre Boernerdeleren, de øvrige redskaber og arbejdspladsen.

Vedligeholdelse

Det er vanskeligt at kontrollere, om Boernerdeleren er ren, men det er meget vigtigt, at der ikke ligger frø og andre urenheder fra sidste neddeling. Til rengøring af Boernerdeleren skal bruges trykluft, børste, støvsuger samt træpind til at fjerne frø, der har sat sig fast. Der rengøres oppefra og nedad.

Der bør være så få kanter som muligt, og der bør ikke være åbninger eller ru kanter på flader, over hvilke frøet glider, idet frøet kan "forputte" sig i disse spalter og sprækker og hermed overføres til andre frøprøver, hvis Boernerdeleren ikke rengøres korrekt.

For at vedligeholde Boernerdelerenes glatte overflade skal den rengøres med sæbe og vand efter behov.

Fordele og ulemper

Fordele:

1. Prøvedelingen sker forholdsvis hurtigt, da en halvering sker på få sekunder.
2. Boernerdeleren sætter ikke begrænsninger for prøvestørrelsen, det er alene frøskålens kapacitet, der er afgørende.
3. Neddelingen er præcis og ikke afhængig af neddelerenes vertikale placering.
4. Boernerdeleren er robust.

Ulemper:

1. Boernerdeleren er vanskelig at kontrollere for renhed og dermed at holde ren, særligt i toppen og i kanalerne. Derfor er den ikke velegnet til bejdset frø.
2. Frøskålene skal være tilstrækkeligt store til at rumme frømængden, så den ikke står op i tudene og blokerer deleren.
3. Den største type af Boernerdelere er ca. 90 cm høj og anvendes til korn. Denne type kan med fordel opstilles på et bord med halv højde for at give en bedre arbejdshøjde.
4. Boernerdeleren har mange åbninger forskellige steder, hvilket vanskeliggør korrekt og tilstrækkelig udsugning, når der neddeles bejdset og pilleret frø.

Spaltdeler

En spaltdeler, der også kaldes en jorddele, kan se således ud:



Figur 5.2

Den fungerer i princippet som Boernerdeleren, men kanalerne er her arrangeret

parallelt. Kanalerne fører skiftevis til højre eller venstre opsamlingsbeholder.

Bredden på spaltedelerens kanaler skal mindst være to gange den maksimale diameter på frøet. I praksis viser det sig, at en spalteneddeler med 18 kanaler er anvendelig til de fleste frøarter. Antallet af kanaler skal altid være et lige antal, for at prøven kan blive delt i lige store mængder i de to opsamlingsbeholdere.

Frøet hældes op i en vippeskål, som er fastgjort til deleren, og som vendes rundt for at blive tømt ud på kanalerne, eller frøet hældes i en tragte, som er fastgjort over kanalerne, og som kan åbnes med et skod.

Arbejdsprocedure

Hav minimum 4 rengjorte opsamlingsbeholdere parat til brug ved neddelingen

1. Kontroller, at spaltedeleren er ren. Hvis det ikke er tilfældet, rengøres den oppefra og nedefter med trykluft.
2. Sæt to tomme opsamlingsbeholdere i.
3. Hæld den sammensatte prøve i vippeskålen eller i tragten således at prøvematerialet løber ud i en svag jævn strøm, mens prøven føres frem og tilbage i længderetningen.
4. Vippeskålen vendes langsomt rundt for at blive tømt over kanalerne eller skoddet i tragten åbnes over kanalerne. På denne måde fyldes kanalerne med ens mængder af frø.
5. For at blande den sammensatte prøve, erstattes de to fyldte opsamlingsbeholdere under deleren med tomme. Gentag pkt. 2-4 en gang for fritløbende frø og to gange for stakkede frø. Herefter betragtes den sammensatte prøve som homogen, og selve delingen kan begynde.
6. For at dele prøven sættes frøet fra den ene af de to fyldte opsamlingsbeholdere til side, hvorved prøven er halveret. Herefter gentages pkt. 2-4 med frøet fra den anden opsamlingsbeholder. Processen fortsættes, indtil prøven er neddelt til den rigtige størrelse. For at fremme tilfældigheden vælges der på skift opsamlingsbeholder fra forskellige sider.
7. Når duplikatprøverne laves, skal hele den resterende del af den sammensatte prøve neddeles igen, som anført i pkt. 6. Proceduren gentages for hver enkelt duplikatprøve, der udtages.
8. Efter brug skal spaltedeleren rengøres.

Vedligeholdelse

Efter hver neddeling er det vigtigt at gøre spaltedeleren fuldstændig ren for frø og andre urenheder, hertil skal bruges trykluft, børste samt træpind til at fjerne frø, der har sat sig fast.

For at vedligeholde spaltedelerens glatte overflade skal den efter behov rengøres med sæbe og vand, der eventuelt er tilsat et antistatisk middel.

En kontrol af spaltedeleren som beskrevet i kapitel 5.4.3 skal foretages minimum én gang pr. år for at kontrollere at den ikke selekterer under neddeling.

Fordele og ulemper

Fordele:

1. Spaltedeleren er en enkel og forholdsvis billig konstruktion.
2. Den er nem at anvende og robust, når den bruges korrekt.
3. Den er lille af størrelse og derfor nem at medbringe.
4. Hovedparten af modellerne er nemme at checke for renhed samt at rengøre og derfor velegnet til bejdsede prøver.
5. Visse modeller er fuldstændig lukkede, hvorved man mindsker risikoen for tab af frø under delingen, bl.a. har rapsfrø en tendens til at springe ud af deleren. Desuden mindskes støvudslip i disse modeller.

Ulemper:

1. Visse typer, hvor tragten er fastgjort til spalterne, er vanskelige at checke for urenheder og at rengøre.
2. I de meget åbne typer af spaltedelere er der et vist spild af frø og tab af lette prøvedele som støv.
3. Det kan være vanskeligt at fordele den samlede frøsmængde ligeligt over spalterne, især for rapsfrøes vedkommende, fordi frøene nemt springer.
4. Den teknik, der anvendes, når frøet hældes ud over spalterne, eller når skoddet åbnes i tragten over spalterne, kan påvirke nøjagtigheden i delingen af frøet.
5. Græsfrø har en tendens til at blive liggende på spalterne.

Tips:

Skarpe kanter, små åbninger og ru flader skal undgås i konstruktionen af spaltedelerne, da små frø har en tendens til at sætte sig fast heri.

Brug evt. forskellige spaltedelere til bejdset og ubejdset frø.

Variodeler

Variodeleren er en elektrisk neddeler, der gør det muligt at neddele den sammensatte prøve i blot én arbejdsgang.

Variodeleren ser således ud:

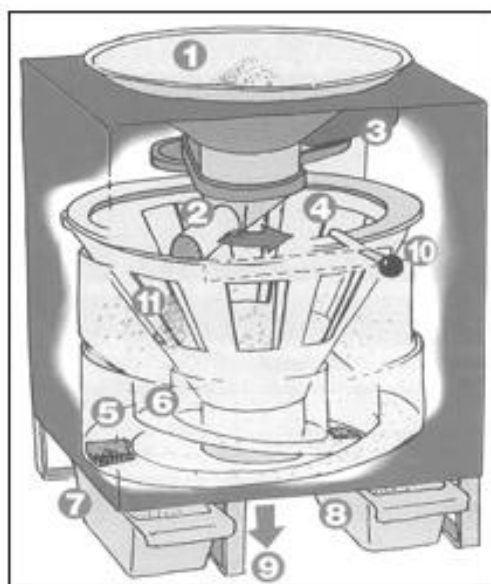


Figur 5.3

Med variodeleren kan man neddele en kendt prøvemængde til 1 til 4 foruddefinerede prøvestørrelser i én arbejdsgang.

Variodeleren skal placeres vandret for at sikre korrekt neddeling.

Variodeleren er konstrueret til fritløbende materialer som korn. Til neddeling af græsfrø er det nødvendigt at montere et røreværk i den øverste tragt.



Figur 5.4

Variodeleren er indvendigt opbygget som vist på figur 5.4. Numre henviser til nummereringen på skitsen.

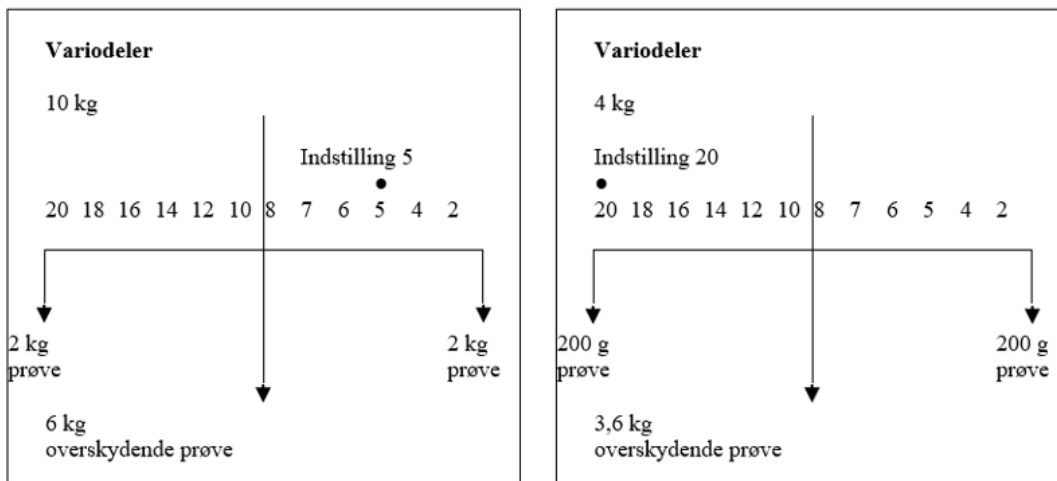
- 1) Materialet hældes i tragten (1) og falder gennem den roterende tud (2). Herfra passerer noget af materialet gennem et antal spalter (11), hvorfra materialet ledes ned i prøveopsamlingskufferne (7 og 8). Mængden, der ledes ned i opsamlingskufferne afhænger af, hvor meget spalterne er åbne. Materialet, der rammer ved siden af spalterne, ledes væk som overskydende materiale (9). Størrelsen af spalternes åbning indstilles med delehåndtaget (10). Indstillingen af delehåndtaget afhænger af den sammensatte prøves vægt og den ønskede prøvestørrelse.

Den neddelte prøve består af et stort antal delprøver. Fordelerrøret roterer 40 gange pr. min., dvs. hvis en prøvedeling varer 1 min., og der er 4 spalter, består en prøve af $4 \times 40 = 160$ delprøver.

Arbejdsprocedure

1. Sæt de rengjorte opsamlingskuffer under udløbene.
2. Sæt en ren beholder til at opsamle det overskydende prøvemateriale. Det er vigtigt at have resten af prøven, hvis prøvestørrelsen viser sig ikke at være stor nok, eller hvis der skal laves flere duplikatprøver.
3. Vej den sammensatte prøve.
Delehåndtaget indstilles på det valgte deleforhold, afhængig af den sammensatte prøves vægt og ønsket prøvestørrelse, se nedenstående eksempel.
4. Deleren skal startes, inden materialet hældes i. Sæt afbryderen på fronten på "Drift" eller "On".
5. Hæld den sammensatte prøve i tragten, herved falder frøet gennem deleren.
6. Sluk på afbryderen, når hele frømængden er løbet gennem deleren. Der er nu fremstillet 1 til 4 prøver, afhængig af model.
7. Gentag 1-6, hvis der skal laves flere duplikatprøver.
8. Rengør deleren. Bevæg delehåndtaget for at evt. frørester rystes fri og rengør med støvsuger/trykluft.

Indstilling af deleforhold



Figur 5.5

Figur 5.5 viser hvordan variodeleren indstilles.

- Den sammensatte prøve er på 10 kg, og prøvestørrelsen skal være på 2 kg. Delehåndtaget skal indstilles på $10/2 = 5$.
- Den sammensatte prøve er på 4000 g, og prøvestørrelsen skal være 200 gr. Delehåndtaget skal indstilles på $4000/200=20$.

Det kan være en fordel at lave en tabel over indstillinger, der skal benyttes ved forskellige størrelser af den sammensatte prøve og eventuelt lave mærker på skalaen ved delehåndtaget, hvis det sædvanligvis skal indstilles, eksempelvis et sted mellem 6 og 7.

Vedligeholdelse

Ved rengøring skal anvendes trykluft og/eller støvsuger. Tragten og den øverste plade skal fjernes, således at neddeleren kan efterses og gøres ren indvendig.

Minimum én gang om året skal det kontrolleres at:

1. Alle deleplader på drejekransen og keglen er intakte.
2. Drejetuden roterer straks, motoren startes. Hvis justering er nødvendig, strammes 6-mm bolten på bagsiden af maskinen. Pas på, unødvendig hård opspænding vil reducere levetiden på gearret.
3. Afdækningspladerne på drejekransen er på plads.

Ved kontrollen skal variodeleren rengøres.

Afprøvning af variodeleren, som beskrevet i kapitel 5.4.3, skal foretages før ibrugtagning og herefter minimum én gang årligt for at kontrollere at den fungerer korrekt og står vandret.

Rengøring ved neddeling af græsser

Når variodeleren anvendes til neddeling af græsfrø og andre små frø, kan der sidde rester af frø under dækpladerne. Derfor skal der tages følgende forholdsregler:

Mellem neddeling af prøver af samme sort, skal delehåndtaget bevæges frem og tilbage for at sikre, at eventuelle rester under dækpladerne rystes fri, og der skal benyttes trykluft.

Fordele og ulemper

Fordele:

1. Neddeler prøver til den ønskede mængde hurtigt og nøjagtigt.

2. Det er ikke nødvendigt at blande prøven inden neddeling.

Ulemper:

1. Variodeleren er et avanceret apparat, der er strømfafhængigt og forholdsvis dyrt i anskaffelse.
2. Variodeleren er svær at rengøre, fordi der er lukket af med en kasse.

Tips:

1. Start altid deleren, inden materiale påfyldes. I modsat fald kan et eller flere af rørene tilstoppes, hvorved mængden i de enkelte prøver vil blive forskellig, ligesom dele af prøven vil blive opblandet i de næste prøver. Rens røret med en ståltråd.
2. Da variodeleren er forholdsvis høj, 70-100 cm, er det vigtigt, at den står i den rette højde for brugeren. Et bord med halv højde kan eventuelt anvendes.
3. Neddeling af en spand ærter eller lignende kan hjælpe med at "banke" eventuelt frø løs mellem neddelinger. Derefter benyttes trykluft eller støvsugning.

5.4 Registrering, logbog og afprøvning

5.4.1 Registrering

Alle neddelere skal være mærket entydigt med et ID-nr. eller lignende

- deleren skal fremgå af virksomhedens liste over udstyr til prøvetagning
- der skal føres logbog over neddeling (se bilag 3)
- der skal være dokumentation for afprøvning af neddeleren (se bilag 3).

5.4.2 Logbog

For alle typer af neddelere skal der føres en logbog. Formålet med logbogen, er at man kan spore eventuelle fejl opstået i forbindelse med neddeling af prøven. Hvis der f.eks. ved analyse bliver fundet en prøve med et højt indhold af anden art, vil det være en god idé at gennemgå logbogen for at se, om forureningen kan stamme fra den foregående prøve. I bilag 3 er der et eksempel på en logbog til neddeler. Prøvetageren må gerne lave sin egen logbog, der som minimum skal indeholde følgende oplysninger:

1. Neddelers ID-nummer
2. Partiets referencenummer.
2. Art og sort.
3. Dato for neddeling.
4. Prøvetagerens initialer.

Ved audit og tilsynsbesøg vil kontrolleres, at logbogen for neddeling bliver ajourført.

5.4.3 Afprøvning af neddeler

Før en neddeler må tages i brug, skal det dokumenteres, at den deler lige (undtagen variodeleren som skal dele i det forhold den er indstillet til), og at den ikke sorterer f.eks. affald og store og små frø under delingen. Herudover skal deleren afprøves årligt/hvert andet år, jf. nedenstående beskrevet herunder

Spaltdeler

Virksomheden skal påse, at deleren afprøves én gang årligt, hvilket skal dokumenteres i neddelers logbog. TystofteFonden igangsætter årligt en test af de delere, der benyttes af officielle prøvetagere.

Test af deleren kan f.eks. udføres ved at teste deling af en blandet prøve af den type frø, der normalt neddeles på deleren, og perler/små glatte frø. Brug små frø, der let kan frasorteres, f.eks. kløver, sennep eller perler. Græsfrø er ikke velegnede til iblanding.

1. Det skal sikres, at der er 800 g korn og 200 g perler eller små frø i din testprøve. Der må ikke være under 760 g korn og/eller under 190 g perler/små frø. Skema i bilag 3 kan bruges til at registrere resultaterne.
2. Kontrolprøven blandes to gange og deles ned til 500 g og 500 g.
3. Vej begge portioner og noter resultatet
4. Del en af de to fraktioner ned til ca. 125 g (dvs. to gange mere gennem deleren)
5. Sigt de ca. 125 g, så korn og perler/små frø skilles ad. Du kan med fordel sigte i mindre portioner.
6. De to fraktioner af korn og perler gennemgås for eventuelle fejlplacerede frø, som placeres korrekt i den pågældende portion.
7. Korn- og perlefraktionerne vejes.
8. Noter resultatet.
9. Bland alle portioner sammen i én prøve
10. Gentag proceduren 9 gange fra punkt 2 til 9
11. Beregn procent perler/små frø i prøven for hver af de 10 delinger.
12. Beregn gennemsnit af procent perler/små frø i de 10 prøver.
13. Tolerance på de 10 prøver anbefales at være $\pm 2.0\%$
14. Hvis tolerancen er overskredet ved mere end 1 deling ud af 10, gentages processen. Hvis tolerancen stadig ikke er overholdt, skal neddeleren efterses.

Variodeler, der ikke er en del af et forseglede anlæg

Virksomheden skal påse, at deleren afprøves én gang årligt, hvilket skal dokumenteres i delerens logbog. TystofteFonden igangsætter årligt en test af de delere, der benyttes af officielle prøvetagere.

Afprøvning skal omfatte, kontrol af:

1. at variodeleren står vandret
2. at de mekaniske dele fungerer korrekt
3. at der neddeles korrekt til det valgte indstillingsforhold

Variodeler, der indgår i et forseglede anlæg

Virksomheden skal påse, at deleren får et servicetjek én gang årligt, og at deleren afprøves mindst hvert andet år, hvilket skal dokumenteres i delerens logbog.

Der skal være en skriftlig procedure i virksomheden for udførelse af årligt servicetjek og for afprøvning af delerne hvert andet år.

Det årlige servicetjek skal omfatte, kontrol af:

1. at variodeleren står vandret
2. at de mekaniske dele fungerer korrekt

Afprøvning hvert andet år, skal omfatte:

1. For 10 partier foretages sammenligning af en af delprøverne (5 partier fra den ene posestreng og 5 partier fra den anden posestreng) med det materiale for det pågældende parti, der ledes gennem deleren, men som ikke opsamles i prøveposerne (ledes i spanden). Sammenligningen baseres på analyseresultater for renhed, indhold af andre arter og tusindkornsvægt.
2. Hvis resultaterne overskrider en tolerance på $\pm 2.0\%$ ved mere end én deling ud af 10, gentages processen
3. Overholdes tolerancen stadig ikke efter 10 neddelinger, efterses variodeleren.

5.5 Prøvestørrelser

5.5.1 Prøvestørrelse på danskproducerede sædekornspartier

Mindste prøvestørrelse af sædekorn, afhængigt af, hvad prøven skal bruges til, se tabel. Prøvestørrelse er nettovægt af frøet, målt i gram.

Art <i>Både bejdsset og ubejdsset prøve</i>	Mindste vægt af prøve til brug for:			
	Analyse til brug for EU-certificering	Analyse til brug for ISTA-certifikat	Analyse af vandindhold til brug for ISTA-certifikat	Kontrol- dyrkning
Byg <i>Hordeum vulgare</i>	1.000	1.000	100	500
Havre <i>Avena sativa</i>	2.000	1.000	100	500
Hvede <i>Triticum aestivum L. subsp. Aestivum</i>	1.000	1.000	100	500
Rug <i>Secale cereale</i>	1.000	1.000	100	500
Spelt <i>Triticum aestivum L. subsp. Spelta</i>	1.000	1.000	100	500
Triticale <i>Triticosecale</i>	1.000	1.000	100	500

Tabel 5.1

De angivne mængder er minimums netto mængder (angivet i gram). Er prøven mindre kan analysen ikke benyttes i forbindelse med certificering. Derfor skal prøvetageren altid sikre sig at prøven mindst indeholder den angivne mængde.

I tilfælde af, at virksomheden oplyser prøvetageren om, at der skal udføres flere analyser på prøven, end de EU-krævede analyser, skal prøvetageren øge prøvestørrelsen med den mængde som virksomheden oplyser. Ligeledes skal prøvetageren være opmærksom på, at der kan være forskellige krav til posetype, afhængigt af den ønskede analyse (se kapitel 6).

Ved prøvetagning før og efter bejdsning, skal prøvestørrelsen for både bejdsede og ubejdsede prøve, minimum være af størrelsen angivet i tabellen ovenfor.

Ved flyvehavreanalyse i en udvidet prøvemængde, øges prøvestørrelse med 1 kg. Om udvidet prøvemængde, se "Vejledning om autoriserede frøanalyselaboratorier" på Landbrugsstyrelsen's hjemmeside.

5.5.2 Prøvestørrelse på udenlandske sædekornspartier

Prøvestørrelser af partier fra udlandet til undersøgelse for flyvehavre og/eller til kontroldyrkning se i tabel 5.2

Art	Prøve til undersøgelse for flyvehavre, gram	Prøve til kontroldyrkning, gram
Sædekorn, alle arter og kategorier	3.000	500
Markfrø	-	Se tabel 5.3

Tabel 5.2

5.5.3 Prøvestørrelser af partier undtagen sædekornspartier

Prøvestørrelsen er angivet som minimums nettovægt i gram.

Prøvestørrelse for andre arter kan oplyses af TystofteFonden. Tilsvarende kan laboratoriet kontaktes for oplysning om prøvestørrelse ved analyse for sygdomme eller skadedyr.

Art	Mindste vægt af prøve til brug for:			
	Analyse til brug for EU-certificering	Analyse til brug for ISTA-certifikat	Analyse for vandindhold til ISTA-certifikat	Kontrol-dyrkning
Græsser				
Bermudagræs <i>Cynodon dactylon</i>	50	10	50	60
Draphavre, alm. <i>Arrhenatherum elatius</i>	200	80	50	60
Engrævehale <i>Alopecurus pratensis</i>	100	30	50	60
Guldhavre, alm. <i>Trisetum flavescens</i>	50	5	50	60
Hejre, alaska- <i>Bromus sitchensis</i>	200	200	50	60
Hejre, amerikansk <i>Bromus catharticus</i>	200	200	50	60
Hundegræs, alm. <i>Dactylis glomerata</i>	100	30	50	60
Hvene, alm. <i>Agrostis capillaris</i>	50	5	50	60
Hvene, hunde- <i>Agrostis canina</i>	50	5	50	60
Hvene, kryb- <i>Agrostis stolonifera</i>	50	5	50	60
Hvene, stortoppet <i>Agrostis gigantea</i>	50	5	50	60
Knoldrottehale <i>Phleum nodosum</i>	50	10	50	-
Rajgræs, alm. <i>Lolium perenne</i>	200	60	50	60
Rajgræs, italiensk <i>Lolium multiflorum</i>	200	60	50	60
Rajgræs, hybrid <i>Lolium x boucheanum</i>	200	60	50	60
Rajsvingel (Hybrider af <i>Festuca-Lolium</i>) X <i>Festulolium</i>	200	60	50	60
Rapgræs, alm. <i>Poa trivialis</i>	50	5	50	60
Rapgræs, eng- <i>Poa pratensis</i>	50	5	50	60
Rapgræs, enårig <i>Poa annua</i> L.	50	10	50	60
Rapgræs, lund- <i>Poa nemoralis</i>	50	5	50	60
Svingel, eng- <i>Festuca pratensis</i>	100	50	50	60
Svingel, fåre- <i>Festuca ovina</i>	100	25	50	60
Svingel, finbladet- <i>Festuca filiformis</i>	100	25	50	60
Svingel, bakke- <i>Festuca trachyphylla</i>	100	25	50	60
Svingel, rød- <i>Festuca rubra</i>	100	30	50	60
Svingel, strand- <i>Festuca arundinacea</i>	100	50	50	60
Timoté <i>Phleum pratense</i>	50	10	50	60
Bælgplanter (storfrøede)				
Hestebønne <i>Vicia faba</i>	1.000	1.000	100	3.000
Lupin, gul <i>Lupinus luteus</i>	1.000	1.000	100	1.000
Lupin, hvid <i>Lupinus albus</i>	1.000	1.000	100	1.000
Lupin, smalbladet <i>Lupinus angustifolius</i>	1.000	1.000	100	1.000
Vikke, foder- <i>Vicia sativa</i>	1.000	1.000	100	500
Vikke, sand- <i>Vicia villosa</i>	1.000	1.000	100	500
Vikke, ungarsk <i>Vicia pannonica</i>	1.000	1.000	100	500
Ært, mark- <i>Pisum sativum</i>	1.000	1.000	100	3.000

Tabel 5.3

Art	Mindste vægt af prøve til brug for:			
	Analyse til brug for EU-certificering	Analyse til brug for ISTA-certifikat	Analyse for vandindhold til ISTA-certifikat	Kontrol-dyrkning
Bælgplanter (småfrøede)				
Bukkehorn, alm. <i>Trigonella foenum-graecum</i>	500	450	-	-
Foderesparcette <i>Onobrychis viciifolia</i>	Frugt 600 Frø 400	Frugt 600 Frø 400	-	-
Hanekløver, rød <i>Hedysarum coronarium</i>	Frugt 1000 Frø 400	Frugt 300 Frø 120	-	-
Kløver, alexandrin- <i>Trifolium alexandrinum</i>	400	60	50	-
Kløver, alsike- <i>Trifolium hybridum</i>	200	20	50	40
Kløver, blod- <i>Trifolium incarnatum</i>	500	80	50	-
Kløver, hvid- <i>Trifolium repens</i>	200	20	50	40
Kløver, omvendt <i>Trifolium resupinatum</i>	200	20	50	-
Kløver, rød- <i>Trifolium pratense</i>	300	50	50	60
Kællingetand, alm. <i>Lotus corniculatus</i>	200	30	50	40
Lucerne <i>Medicago sativa</i>	300	50	50	60
Sandlucerne <i>Medicago x varia</i>	300	-	50	-
Sneglebælg, humle- <i>Medicago lupulina</i>	300	50	50	60
Stregbælg, blå <i>Galega orientalis</i>	250	200	50	-
Andre arter				
Bederøe <i>Beta vulgaris</i> ❶	500	500	50	-
Fodermarvkål <i>Brassica oleracea convar. acephala</i>	200	100	50	50
Honningurt, alm. <i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.	300	50	50	60
Kålroe <i>Brassica napus var. napobrassica</i>	200	100	50	50
Olieræddike <i>Raphanus sativus var. oleiformis</i>	300	300	50	50
Olje- og spindplanter				
Hamp <i>Cannabis sativa</i>	600	600	50	150
Hør <i>Linum usitatissimum</i>	300	150	50	60
Kommen <i>Carum carvi</i>	200	80	50	60
Opiumvalmue <i>Papaver somniferum</i>	50	10	50	60
Raps <i>Brassica napus</i> ❷	200	100	50	60
Rybs <i>Brassica rapa subsp. oleifera</i>	200	70	50	60
Sennep, gul <i>Sinapis alba</i>	400	200	50	60
Sennep, sarepta- <i>Brassica juncea</i>	100	40	50	-
Sennep, sort <i>Brassica nigra</i>	100	40	50	60
Grønsager				
Agurk, alm., inkl. drueagurk <i>Cucumis sativus</i>	25	150	50	-
Artiskok <i>Cynara cardunculus</i>	50	900	-	-
Asparges, alm. <i>Asparagus officinalis</i>	100	1.000	50	-
Aubergine <i>Solanum melongena</i>	20	150	50	-
Bede, blad- og rød- <i>Beta vulgaris</i>	500	500	50	-
Bønne, have- og stang- <i>Phaseolus vulgaris</i>	700	1.000	100	-
Bønne, pral- <i>Phaseolus coccineus</i>	1.000	1.000	100	-
Bønne, valsk <i>Vicia faba</i>	1.000	1.000	100	-
Cikorie (Alm. cikorie, inkl. jule- og cikoriesalat, ikke cikorierod) <i>Cichorium intybus</i>	15	50	50	-
Cikorierod <i>Cichorium intybus</i>	50	50	50	-
Endivie, kruset og bredbladet <i>Cichorium endivia</i>	15	40	50	-

Art	Mindste vægt af prøve til brug for:			
	Analyse til brug for EU-certificering	Analyse til brug for ISTA-certifikat	Analyse for vandindhold til ISTA-certifikat	Kontrol- dyrkning
Grønsager (fortsat)				
Fennikel, alm. <i>Foeniculum vulgare</i>	25	180	50	-
Græskar, centner- <i>Cucurbita maxima</i>	250	1.000	50	-
Græskar <i>Cucurbita pepo</i>	150	1.000	50	-
Gulerod, have- <i>Daucus carota</i>	10	30	50	-
Kørvel, have- <i>Anthriscus cerefolium</i>	20	60	50	-
Kål, (broccoli, blom-, grøn-, rosen-, savoj-, hvid-, spids-, rød- og knude-) <i>Brassica oleracea</i>	25	100	50	-
Kål, kina- <i>Brassica rapa</i>	20	70	50	-
Løg, cepa- og skalotte- <i>Allium cepa</i>	25	80	50	-
Majroe <i>Brassica rapa</i>	20	70	50	-
Majs, sukker- og perle- (popkorn) <i>Zea mays</i>	1.000	1.000	100	-
Melon <i>Cucumis melo</i>	100	150	50	-
Peber, spansk, chili og sød <i>Capsicum annum</i>	40	150	50	-
Persille, alm. <i>Petroselinum crispum</i>	10	40	50	-
Porre <i>Allium porrum</i>	20	70	50	-
Purløg <i>Allium schoenoprasum</i>	35	30	50	-
Radise og ræddike <i>Raphanus sativus</i>	50	300	50	-
Salat, have- <i>Lactuca sativa</i>	10	30	50	-
Selleri, blad- og knold- <i>Apium graveolens</i>	5	10	50	-
Skorzoner, have- <i>Scorzonera hispanica</i>	30	300	50	-
Spinat <i>Spinacia oleracea</i>	75	250	50	-
Squash <i>Cucurbita pepo</i>	150	1000	50	-
Tomat <i>Solanum lycopersicum</i>	20	15	50	-
Vandmelon <i>Citrullus lanatus</i>	250	1.000	100	-
Vårsalat, tandfri <i>Valerianella locusta</i>	20	70	50	-
Ært, have-, slik- og sukker- <i>Pisum sativum</i>	500	1.000	100	660
Pilleret frø		Mindste antal piller		
Alle arter	10.000	⑤	⑤	5.000 ④

① Ved soldning af pillefrø, minimum 10.000 piller

② Ved prøvetagning af partier til certificering indsendes separat vandprøve, eller prøven indsendes i plastpose

③ Samme vægtmængde som for upilleret frø af arten

④ For frø af grønsagsarter 2.000 piller

⑤ For pilleret frø ISTA-analyse; Renhed & spiring = 2.500 piller Andre frø = 10.000 piller

6. Håndtering af prøver

Umiddelbart efter neddeling af den sammensatte prøve til originalprøve og duplikatprøver, skal poserne med original- og duplikatprøverne mærkes og forsegles. Såfremt der udtages prøve til vandindholdsbestemmelse, skal denne i den mellemliggende tid opbevares i lufttæt emballage.

6.1 Poser, der må bruges til original- og duplikatprøver

Virksomheden skal indkøbe og udlevere poserne til prøvetageren. Specielt for poser til vandprøver til ISTA-analyser gælder, at poserne skal være afprøvede. Om afprøvning se 6.1.2 og kapitel 13.

De poser, der benyttes til prøverne, skal være af en sådan kvalitet, at de ikke ødelægges under forsendelsen.

Tre typer af prøveposer må benyttes:

1. fintvævede stofposer
2. lufttætte, kraftige plastposer
3. kraftige papirposer

Posen skal være af en sådan type, at prøven bevarer den kvalitet, som partiet havde ved prøvetagningen. Posetype afhænger af de analyser, som skal udføres på prøven, f.eks. kan spireevne påvirkes ved opbevaring af frø i lufttætte plastposer.

Bemærk, at ISTA har særlige krav til prøveposer. Tabel 6.1 viser krav til prøveposer.

Prøver til EU-analyse	Afsnit	Stofposer/ Papirposer	Plastposer
Bejdset frø	6.1.2	NEJ	JA
Sædekorn, bejdset og ubejdset	6.1.2	JA	JA
Pilleret frø og frø der skal undersøges for rumvægt og størrelsessortering	6.1.2	NEJ	JA
Ubejdset markfrø og grønsagsfrø	6.1.1	JA	NEJ
Vandindholdsbestemmelse	6.1.2	NEJ	JA
Prøver af frø med stort vandindhold	6.1.1	JA	NEJ
ISTA-analyse	Afsnit	Stofposer/ Papirposer	Plastposer
ISTA-analyse inkl. spiring	13.6.1	JA	NEJ
ISTA-analyse inkl. vandindholdsanalyse	13.6.1	NEJ	JA (godkendte)

Tabel 6.1

Poser til ISTA-vandindholdsanalyse skal være afprøvede og godkendte. Godkendte plastposer kan rekvireres hos TystofteFonden.

6.1.1 Prøver, der forsegles i stofpose/papirpose

Stofposer og papirposer bruges som udgangspunkt til prøver, der skal analyseres i laboratoriet for spireevne. Hvis der benyttes plastposer til disse prøver, kan prøvens spireevne ødelægges eller formindskes af det lufttætte miljø, specielt hvis prøven ikke opbevares under optimale forhold. Prøvetageren har ansvaret for, at de stofposer eller papirposer, der anvendes, er rene, tætte og hele. For stofposer, skal sømmen skal vende

ind i posen, fordi det så kan ses, hvis prøveposen har været sprættet op og syet sammen igen.

Prøvetager skal være opmærksom på om posen er egnet til den pågældende type frø. F.eks. er stofposer ikke egnede til stakkede frø, da frøet sidder fast i vævningen.

Ubejdset markfrø og grønsagsfrø

Ubejdsede prøver af markfrø og grønsagsfrø, der skal undersøges for renhed, spireevne og/eller indhold af andre plantearter, skal indsendes i stof- eller papirpose.

Prøver, der vurderes at have et stort vandindhold

For at undgå beskadigelse af spireevne skal prøver, der vurderes at have et stort vandindhold, forsegles i stofposer eller papirpose.

6.1.2 Prøver, der forsegles i plastpose

Plastposer benyttes som udgangspunkt til prøver, der kræver lufttæt emballage, fx prøver, hvor vandindholdet skal bestemmes.

Virksomheden skal levere poserne og sørge for dokumentation af afprøvning, hvis relevant. Prøvetageren har ansvaret for, at plastposerne er rene og tilstrækkeligt kraftige. Sammensvejsningen i posens bund og sider skal være tætte.

Bejdset frø

Prøver af bejdset frø, uanset art, skal af arbejdsmiljømæssige årsager altid pakkes i plastposer. Dog har ISTA særlige krav til prøveposer, se kapitel 13.

Sædekorn

Prøver af sædekorn, både af bejdset og ubejdset frø, kan forsegles i plastposer til EU-analyse. Skal prøven benyttes til stikprøvevis kontrol af vandindhold, skal den fremsendes i plastpose.

Prøver til bestemmelse af vandindhold

Prøver til bestemmelse af vandindhold skal pakkes i plastposer for at undgå vandfordampning. Inden lukning klemmes luften ud af posen og posen lukkes forsvarligt så der ikke sker fordampning.

Prøver til ISTA-vandanalyse skal pakkes i afprøvede plastposer. Se mere kapitel 13.

Pilleret frø og frø, der skal undersøges for rumvægt og størrelsessortering

Prøver af pilleret frø og prøver af frø, der skal undersøges for rumvægt eller størrelsessortering, skal emballeres i plastposer.

6.2 Mærkning af prøver

Mærkesedlen skal indeholde partiets referencenummer, så analyseresultatet kan relateres til det prøvetagne parti. Derudover skal der stå, hvordan partiet er mærket, hvilken art og sort det drejer sig om, og om partiet er bejdset. Det er oplysninger, der er relevante ved analysen, og som skal skrives på analysebeviset.

Prøver skal mærkes med fortrykte prøvemærkesedler, der bindes eller klæbes på prøven. Prøvemærkeseddel, orange formular 45, udleveres af virksomheden til prøvetager. Der er ikke krav om regnskab med forbrug af formular 45.

Mærkesedlerne skal udfyldes tydeligt med alle relevante oplysninger.

Referencenummeret skal stemples på/trykkes fra printer, mens de øvrige oplysninger må skrives med kuglepen eller anden permanent skrift. TystofteFonden kan give prøvetagningssteder tilladelse til, at de autoriserede prøvetagere anvender stempel til underskrift og dato på prøvemærkesedler – i så fald fremgår proceduren af virksomhedens kvalitetshåndbog.

Mærkesedlerne på duplikatprøver skal udfyldes med præcis de samme oplysninger som mærkesedlen på originalprøven, bortset fra at feltet "duplikat prøve" skal være afkrydset. Prøvetageren må foretage rettelser på mærkesedlen til duplikatprøverne. Prøvetageren skal rette en mærkeseddel ved at strege de ændrede oplysninger over med permanent skrift og skrive de rigtige oplysninger på mærkesedlen. Prøvetageren skal skrive dato og initialer/ID-nummer ved rettelser.

6.2.1 Udfyldelse af mærkesedler til prøver, formular 45

Formular 45 foreligger i en række versioner, enten som karton eller som klæbemærke. Der kan være flere felter end beskrevet nedenfor, men som minimum skal felterne nedenfor være på formular 45. Mærkesedlerne til prøverne udfyldes typisk på dansk, eller evt. på engelsk hvis prøven analyseres i udlandet.

Det skal fremgå af prøvemærkesedlen, om prøven er udtaget efter EU's eller ISTA's regler, se kapitel 13 for udfyldelse af formular 45 ved prøver til ISTA-analyse.

Udfyldelse af mærkesedlen, formular 45

1. **Reference nr. (Reference No):** Partiets referencenummerstemples/trykkes på formular 45. For partier, der ikke har et referencenummer fx prøver af ikke certificerede partier til ISTA-analyse, angives partiets lotnummer.
2. **Art, sort (Species, variety):** Partiets art angives på dansk, og hvis prøven skal analyseres i udlandet evt. også/i stedet latinsk navn. Sorten oplyses for certificerede partier. Partiets art er f.eks. vinterbyg, sortsnavn er f.eks. Chess. For sædekorn at skelnes under "art" mellem vinter- og vårsæd. Derfor skal følgende betegnelser anvendes "Vinterbyg" eller "VIBY", "Vårbyg", "Vinterhvede" eller "VÅHV".
3. **Originalprøve (Original sample) eller Duplikatprøve (Duplicate sample):** Ved afkrydsning anføres, om prøven er en original- eller en duplikatprøve. For hvert parti må der kun findes 1 originalprøve, der sendes til analyse, men gerne flere duplikatprøver. Et af felterne skal udfyldes.
4. **Partiet er (The seed lot is):** Anfør ved afkrydsning, om partiet er ubejdsset (not chemically treated) eller bejdsset (chemically treated with).
5. **Andre oplysninger (Other information):** Hvis der er tale om en sortsblending skrives sortsblandingsnummeret. Hvis der er forhold vedrørende prøvetagningen, som laboratoriet bør vide f.eks. "Kostbart frø. Nedsat prøvestørrelse", "Verifikationsprøve" eller lignende udfyldes det her.
6. **Dato for prøvetagning (Date of sampling):** Skriv dato for prøvetagningen. Hvis prøvetagning foregår over mere end 1 dag, skrives dato for prøvetagningens begyndelse.
7. **ID (ID): Prøvetagers ID-nummer.** Oplysning der sikrer, at laboratoriet kan verificere underskriften på den liste, som TystofteFonden stiller til rådighed for laboratorier, der analyserer for danske virksomheder.
8. **Prøvetagers underskrift (Signature of sampler):** Mærkesedlen skal altid underskrives af prøvetageren. Det er ikke tilladt at underskrive med initialer. Med underskriften bekræfter prøvetageren, at alle oplysninger er korrekte.

TystofteFonden kan give prøvetagningssteder tilladelse til, at de autoriserede prøvetagere anvender stempel til underskrift og dato på prøvemærkesedler – i så fald fremgår proceduren af virksomhedens kvalitetshåndbog.

6.3 Lukning og forsegling af prøvepose

Ved forsegling af en prøve forstås, at prøveposen er lukket af prøvetager på måde, så den ikke kan åbnes og lukkes igen, uden at det kan ses, at forseglingen er brudt. Herudover gælder, at forsegling af prøver med håndlukkeplomber eller forseglingsstips ikke accepteres.

Ved selve lukningen af posen er det vigtigt, at posens åbning bukkes og foldes korrekt. Med korrekt menes, at fremmed materiale fx uvedkommende frø og urenheder ikke må kunne sætte sig i folderne, så prøven forurenes, når den åbnes på laboratoriet.

6.3.1 Forsegling af stof- og plastpose

Rulleplomber skal benyttes til stofposer og til plastposer, der ikke er selvforseglende eller svejset på en måde, så svejsning ikke kan udskiftes. Selvforseglende plastposer forsegles ved en selvklæbende lukning, hvilket forudsætter, at limen er så stærk, at posen ikke kan åbnes og genlukkes uden at posen ødelægges.

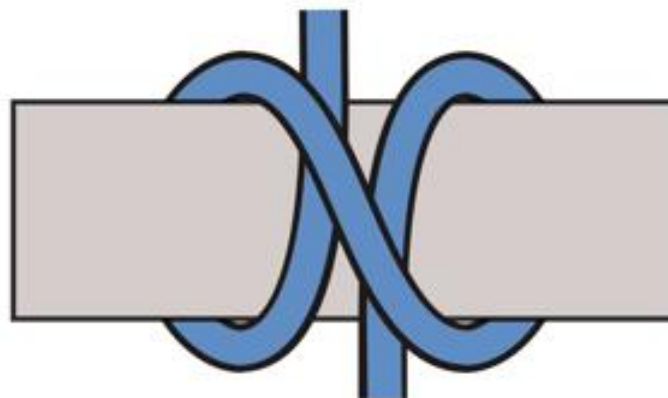
Rulleplomben er præget med Miljø- & Fødevareministeriets kongekrone, dog er det variationer af ældre udgave hvor der i tilgift til kongekrone er indskriften "NAER" eller "Plantedirektoratet". Rulleplomber leveres af virksomheden til prøvetager. Der skal ikke føres regnskab med forbruget, da rulleplomber kun er gyldige anvendt sammen med prøvetagerens personlige plombetang.

Plombetangen er prøvetagerens personlige redskab, og det er udelukkende prøvetageren, der må anvende den. TystofteFonden har udleveret en rulleplombetang til samtlige prøvetagere. Plombetangen er præget med "PD" og et tre cifret nummer, f.eks. "PD 098" for ældre modeller og med "TYS" og tre cifret nummer for nyere modeller.

Plombetangen benyttes sammen med rulleplomber samt snor eller plastbindere. Ved hjælp af plombetangen rulles plomben om snor/binder, der ikke må være mere end 2 mm tyk.

Fremgangsmåden til lukning og forsegling af stof- og plastikposer med rulleplomber:

1. Den øverste del af posen ombøjes én gang, således at andre frø ikke sætter sig i posens munding. Samtidigt sikres, at eventuelt indelukket luft presses ud af posen.
2. Derefter foldes posens ombukkede del i små læg (plissering).
3. Til sidst bindes ombukningen med snor. Bindingen skal være meget stram, hvilket lettest opnås ved at binde et dobbelt halvtik, når der bindes med snor (figur 6.1).



Figur 6.1

4. Sæt den udfyldte prøvemærkeseddel på snoren og bind den tæt og stramt ind til posen.
5. Posen forsegles med rulleplombe, der sammenrulles (tæt ind til mærkesedlen) ved hjælp af plombetangen. Det skal gøres sådan, at plombetangens bogstaver og nummer er tydeligt præget i plomben. Det er vigtigt, at bogstaverne ses i plomben, da det er garantien for, at det er prøvetageren, der har forseglet prøven. Vær desuden omhyggelig med, at begge snore ligger inde i rulleplomben, hvis dette ikke er tilfældet, kan forseglingen brydes, uden at det kan ses.
Overskydende snor klippes af tæt ved plomben.

6.3.2 Forsegling af papirpose

Papirposer lukkes og forsegles med et klæbemærke: formular 45 eller 56. Hvis formular 56 bruges til forsegling, skal prøvetager føre regnskab med forbruget. Posen lukkes ved at folde toppen ned en eller flere gange og herefter forsegle lukningen med klæbemærket.

Papirposer kan også lukkes og forsegles med rulleplombe som beskrevet for stof- og plastposer, se 6.3.1.

6.3.3 Forsegling af prøve i posestreng ved automatisk prøvetagning

Under prøvetagning skal posestrengen være forseglet til anlægget. Prøverne adskilles ved dobbelte svejsninger. Prøvetager adskiller prøverne og mærker dem.

Hvis prøven er pakket, så indholdet ikke kan udskiftes, uden at det kan ses – det vil sige en prøvestørrelse svarende til det, der skal sendes, og svejsninger så tæt på prøven, at der ikke kan laves en ny svejsning - så må prøven mærkes med en selvklæbende prøvemærkeseddel eller med en prøvemærkeseddel påsat med snor og rulleplombe i den udvendige svejsning. Tilsvarende gælder, hvis prøven er i prøvetagers varetægt, indtil den afleveres på laboratorium.

Hvis prøven er pakket, så svejsningen kan ændres, uden at det kan ses, så skal prøven forsegles med en rulleplombe i svejsningerne i begge posens ender. Prøvemærkesedlen påbindes med snor gennem et hul/øje i posens udvendige svejsning. Snoren forsegles med rulleplombe og rulleplombe sættes også på den modsatte ende. Posen skal være lufttæt, og der må derfor ikke laves hul i posen.

6.4 Håndtering af prøver

Når prøvetager har forseglet og mærket prøverne, overgår ansvaret for prøverne til virksomheden. Virksomheden skal sende originalprøven til analyse på et frølaboratorium, og der skal gemmes en kopiprøve på virksomheden. Herudover kan der være krav om at virksomheden skal sende prøver til kontroldyrkning, efterkontrol mm. Vejledningen til virksomheder "Frø og sædekorn 1" findes på Landbrugsstyrelsens hjemmeside: <https://lbst.dk/virksomheder/froe-og-korn/vejledninger/>

Originalprøven skal sendes til analyselaboratoriet umiddelbart efter prøvetagning, og senest 7 dage efter prøvetagning. Prøver til vandindholdsbestemmelse, skal sendes til analyse straks efter prøvetagning. For prøver af partier, der skal have udstedt ISTA-bevis, se kapitel 13.

6.4.1 Forsendelse af prøve til kontroldyrkning

For partier af sædekorn, der er prøvetaget før og efter bejdsning, er det den bejdsede prøve, der skal kontroldyrkes.

Prøver til udsåning i kontrolmarken i Danmark skal sendes til:

**TystofteFonden
Teglværksvej 10
4230 Skælskør
MRK: KONTROLDYRKNING**

Kontroldyrkning kan også ske i et andet EU-land.

Det er vigtigt at prøverne til kontroldyrkning sendes til korrekt adresse OG mærkes korrekt.

7. Mærkning af partier

Alle enheder i et parti skal under prøvetagerens kontrol forsynes med en officiel partimærkeseddel senest i forbindelse med prøvetagning og forsegling af partiet. For oversigt over mærkesedler se bilag 4.

Ved mærkning identificeres partiet med et referencenummer, der skaber reference til prøve og analyseresultat. Desuden fortæller oplysningerne på mærkesedlen, om partiet er certificeret og i givet fald, efter hvilket certificeringssystem.

Ved ændring af et partis mærkning, skal prøvetageren overvære ændringen og indberette den til TystofteFonden.

Mærkesedlen skal være mindst 110 x 67 mm, og skal være godkendt af TystofteFonden forud for ibrugtagning.

Der findes flere typer af partimærkesedler, som alle kan ses i bilag 4. Mærkesedlerne kan findes i flere versioner, og versionsnummer skal fremgå af mærkesedlen. Herudover findes mærkesedler fortrykt på småsække og storsække.

Desuden kan de enkelte mærkesedler findes i en L-variant (lang mærkeseddel forsynet med ekstra skrivefelt) samt XL-variant (lang og ekstra bred mærkeseddel).

Certificeringsmærkesedler

I kapitel 2 er beskrevet to certificeringssystemer: EU og OECD. Disse har hver deres partimærkeseddel.

OECD-mærkesedler

Ud over at identificere partiet med et referencenummer giver OECD-mærkesedler nogle yderligere oplysninger om partiet, såsom art, sort og avlsland, og mærkesedlen garanterer, at partiet er sortsægte og sortsrent.

EU-mærkesedler

Giver ud over de oplysninger der er nævnt under OECD-mærker også oplysning om partiets forseglingsmåned og enhedens vægt.

EU-mærkesedler garanterer desuden, at partiets kvalitet for renhed og spireevne opfylder EU minimumsnormer. Mærkesedler til partier af sædekorn, der garanterer højere danske kvalitetsnormer, er også EU-mærkesedler.

Identitetsmærkesedler, formular 70

Har som primær funktion at identificere et parti med et entydigt referencenummer, for at skabe reference mellem analyseresultatet og parti. Der er få eller ingen oplysninger om partiet, og mærkningen giver ingen garantier om partiets kvalitet.

Tillægsmærkesedler, formular 60 og 62

Tillægsmærkesedler der kun må anvendes sammen med certificeringsmærkesedler. De giver yderligere oplysninger om partiet, med henblik på forlængelse af gyldighedsperioden.

7.1 Mærkningsmetoder

Der findes mærkesedler af følgende typer:

1. Mærkesedler til påsying. Mærkesedlerne er fremstillet af et materiale, der er svært at rive over. De skal fastgøres, så mærkesedlen kun kan fjernes ved at bryde forseglingen.
2. Mærkesedler til påklæbning.

3. Mærkesedler, der er trykt på sækken. Benyttes til ventilsekker og storsække.

Fæstning af mærkeseddel

Mærkesedlen skal være anbragt, så den ikke kan udskiftes, uden at det kan ses.

7.1.1 Mærkeseddel trykt på ventilsekker og storsække.

Alle kategorier af frø må sælges i ventilsekker eller storsække med fortrykt mærkeseddel.

Fortrykt mærkeseddel på ventilsekker og storsække

Den fortrykte mærkeseddel skal have den rette farve og indeholde oplysninger svarende til mærkesedlen for den pågældende kategori, se kapitel 7.2.1. Udformningen af mærkesedler trykt på sækkene skal godkendes af TystofteFonden.

Partiets oplysninger skal printes i mærkesedlen, når partiet sækkes op og teksten skal være læsbar. Oplysningerne om art, sort, referencenummer samt måned og år for forsegling skal stemples inden for rammen af mærkesedlen, og de enkelte oplysninger skal placeres korrekt i forhold til mærkesedlens fortrykte felter. Prøvetageren skal kontrollere, at mærkesedlen er udfyldt korrekt, og at oplysningerne står i de rigtige felter.

Sækkepartinummer

Ved levering af et parti ventilsekker eller storsække med trykt mærkeseddel fra sækkefabrikken skal hver sæk være forsynet med samme sækkepartinummer.

7.2 Hvilket mærke må benyttes til hvad

Hvilken mærkeseddel der skal bruges til et parti, afhænger af:

- Kategori og art (evt. artsblanding).
- Om det er EU- eller OECD-certificering eller blot identitetsmærkning.
- Om partiet evt. tillægsmærkes.

7.2.1 Mærkesedlens farve

Farven afhænger af partiets kategori se tabel 7.1

Kategori	TystofteFondens formularnummer	Farve
Præ-basis, PBa	64, 84, 94	Hvid med violet diagonalstribet*
Basis, Ba	65, 85, 95	Hvid*
1. generation, C1	66, 66L, 86, 86L, 96, 96L	Blå*
2. generation, C2	67, 87, 87L, 97, 97L	Rød*
Blandinger	88L, 88c, 88cm, 98c	Grøn*
Tillægsmærkning	60, 62	Gul
Identitetsmærkning	70	Rød/hvid
F-materiale	71	Rød/hvid
Ikke endelig certificeret frø	72	Grå*
Handelsfrø	89	Brun*
Sorter, der endnu ikke er officielt sortslistet	92	Orange

Tabel 7.1

For mange af mærkesedlerne er der vedtaget internationale regler for deres farve. Det er de mærkesedler der er mærket med * i tabel 7.1

OECD-mærkesedlerne (formular 64-67) adskiller sig fra EU-mærkesedlerne ved at have OECD's logo i toppen af mærkesedlen.

7.2.2 EU-mærkning

Partier, der produceres i et EU-land til salg inden for EU, skal være mærket med EU-mærkesedler.

EU-mærkning efter højere danske kvalitetsnormer; formular 84-87

Sædekorn (undtagen majs og kanariegræs), der produceres i Danmark og sælges i Danmark, skal opfylde de højere danske kvalitetsnormer for renhed, anden kornart, indhold af flyvehavre samt spireevne.

Disse partier af sædekorn skal mærkes med EU-mærkesedler, der garanterer de højere danske kvalitetsnormer. Disse mærkesedler er følgende; Formular 84 til PBa, formular 85 til Ba, formular 86 til C1 og formular 87 til C2.

Formular 84-87, må kun benyttes til sædekorn, fordi det kun er for sædekorn, der er højere danske kvalitetsnormer.

Hvis et parti sædekorn ikke opfylder de højere danske kvalitetsnormer, kan partiet annulleres ved at fjerne mærkesedlerne og informere TystofteFonden. Hvis partiet ikke annulleres, vil virksomheden skulle betale erstatning til køber eller til Erstatningsfonden for Sædekorn.

Partier mærket med formular 84-87 kan eksporteres.

EU-mærkning efter EU-kvalitetsnormer, formular 94-97

Et frøparti må kun sælges inden for EU-området, hvis EU-minimumskvalitetsnormer er overholdt med hensyn til sortsrenhed, spireevne, renhed og indhold af frø af specificerede arter.

Mærkesedler, der garanterer at EU-normer er overholdt er: Formular 94 til PBa, formular 95 til Ba, formular 96 til C1 og formular 97 til C2.

Hvis analysen viser, at normerne ikke er opfyldt, skal mærkesedlerne fjernes fra partiet og overdrages til prøvetageren, der annullerer partiet.

Sædekorn

Sædekorn produceret i Danmark kan mærkes med EU-mærkesedler (formular 94-07), men så skal de pågældende partier eksporteres til salg i andre EU-lande eller tredjelande.

Majs og kanariegræs er ikke omfattet af de højere danske normer, og derfor kan disse to arter kun mærkes med formular 94-97, for EU-certificering eller formular 64-67 for OECD-certificering.

7.2.3 Andre EU-mærkninger

Markfrøblandinger, formular 88L

Partier, der indgår i markfrøblandinger, skal som minimum overholde EU's minimumskvalitetsnormer, men ofte har de enkelte virksomheder garanteret højere

firmanormer, som partierne så skal overholde. Markfrøblandinger mærkes med mærkeseddel formular 88L (grøn).

Blandinger af sædekorn og markfrø, formular 88cm

Partier af sædekorn, der indgår i blandinger med markfrø, skal overholde de højere danske kvalitetsnormer, mens de partier af markfrø, der indgår i blandingen skal overholde EU's minimumsnormer. Blandingerne kan fx bestå af byg og ærter eller byg og rajgræs. Blandingspartier af sædekorn og markfrø mærkes med formular 88cm (grøn).

Sortsblandinger af sædekorn, formular 88c og 98c

Sortsblandingspartier af sædekorn mærkes med formular 88c (grøn) for danske normer eller 98c (grøn) for EU-normer.

Den specifikke blanding skal forud for produktionen være godkendt af TystofteFonden.

EU-mærkning af handelsfrø, formular 89

Partier af enårig rapgræs, bermudagræs, hanekløver, foderesparsette, almindelig bukkehorn, ungarsk vikke og sort sennep kan godkendes af TystofteFonden uden forudgående avlskontrol og sælges som "handelsfrø". Frøet skal være tilstrækkeligt artsægte, og partiet skal overholde kvalitetsnormerne for handelsfrø.

Handelsfrø mærkes med formular 89 (brun). Vedrørende prøvetagning, mærkning og forsegling af handelsfrø, se kapitel 11.

EU-småpakning af certificeret markfrø eller standard/certificeret grønsagsfrø

Småpakninger må bruges til certificeret markfrø, herunder blandinger, samt til grønsagsfrø (standardfrø og certificeret grønsagsfrø). Mærkningsoplysninger kan trykkes på en leverandørmærkeseddel eller direkte på småpakken, se kapitel 11 og kapitel 12.

Standard frø af grønsager i større pakninger

For standardfrø af grønsager i pakninger større end småpakninger, anvendes en gul leverandørmærkeseddel. Certificeret grønsagsfrø mærkes som alt andet certificeret frø, se kapitel 12.

7.2.4 OECD-mærkning

Partier, der forsegles med OECD-mærkesedler i Danmark, må ikke sælges til udsæd inden for EU-området. Eneste undtagelse for denne regel er beskrevet i 7.6.

Ved certificering af markfrø og sædekorn i henhold til OECD-ordningen er frøet kontrolleret for sortsæghed, sortsrenhed samt for renhed og spireevne. Men det er kun for roefrø, at mærkesedlerne giver en minimumsnormgaranti for kvalitet.

Til mærkning af partier, der certificeres i henhold til OECD-normerne, anvendes følgende mærkesedler: Formular 64 til Pba, formular 65 til Ba, formular 66 til C1 og formular 67 til C2.

Alle felter i mærkesedlen udfyldes. Hvis virksomheden ønsker det, kan forseglingsmåned og vægt påføres mærkesedlens nederste felt.

7.2.5 Tillægsmærkning, gyldighedsforlængelse

Et parti kan aldrig være mærket udelukkende med formular 60 eller 62 (begge er gule), og kaldes derfor tillægsmærker. Partier, der tillægsmærkes, skal således også være mærket med en certificeringsmærkeseddel.

Formular 60 og 62 bruges kun til partier, der er certificeret i Danmark og skal sælges i Danmark, idet der ikke er gyldighedsperiode i EU-reglerne eller OECD-reglerne.

Partier, hvor gyldighedsperiode forlænges, formular 60

Partier af markfrø og sædekorn, der produceres og sælges i Danmark, har en begrænset gyldighedsperiode. Såfremt en virksomhed ønsker at sælge et parti efter udløbet af gyldighedsperioden, skal partiet prøvetages på ny, og en analyse for spireevne af prøven skal vise, at partiet stadig opfylder minimumskravet til spireevne.

Som dokumentation for, at et parti er prøvetaget på ny for at forlænge gyldighedsperioden, skal alle partiets enheder tillægsmærkes med formular 60 (gul) i forbindelse med, at det prøvetages. Partiet skal beholde den oprindelige certificeringsmærkeseddel.

Se kapitel 14 for yderligere oplysninger om forlængelse af gyldighedsperioden.

Partier af vintersæd, der produceres i 1. maj til 30. juni, formular 62

Partier af vinterhvede, vinterbyg, vinterrug og vintertriticale, der produceres i perioden fra 1. maj til 30. juni har, uden supplerende tillægsmærkning, kun gyldighed til og med 30. juni. Ved en tillægsmærkning kan partiernes gyldighed forlænges til førstkommende 1. december.

Mærkeseddel med formular 62 bruges her som tillægsmærkning. På mærkesedlen, udfyldes felterne "Referencenummer" og "Prøvetagningsmåned og år" med de samme oplysninger, som anføres på partimærkesedlen (formular 84-87).

Yderligere informationer om prøvetagning, mærkning og forsegling af vintersæd, der er produceret mellem 1. maj til 30. juni, findes i kapitel 10.

7.2.6 Identitetsmærkning

Til identitetsmærkning af partier anvendes mærkeseddel formular 70 (rød/hvid). Formular 70 er ikke et certificeringsmærke, og formular 70 giver ingen garantier med hensyn til partiets kvalitet. Formular 70 må ikke anvendes til certificeret frø.

Identitetsmærkning, formular 70

Formular 70 benyttes til:

1. Ikke-certificeret frø, når et parti skal knyttes til en prøve og hermed til analysebevis. Frøet må gerne sendes ud af virksomheden med denne mærkeseddel. Referencenummer skal være af et andet format end det, der benyttes til certificeret frø.

Formular 70 kan benyttes i bl.a. følgende andre tilfælde:

2. Ikke-certificeret frø, hvor frøet ikke overholder kvalitetsnormerne, og derfor må have fjernet EU- eller OECD-mærkesedlerne. Disse partier kan mærkes med formular 70, hvis virksomheden ønsker det.

Mærkning af F-materiale, formular 71

Til mærkning af forædlermateriale anvendes mærkeseddel formular 71 (rød/hvid). F-materiale anvendes for nye sorter til produktion af præ-basissæd. Sortsnavn kan eventuelt være en forædlerbetegnelse, hvis sorten endnu ikke er optaget på sortlisten. Der er ingen garantier m.h.t. minimumsnormer for partier mærket med formular 71. Prøve af et parti af forædlermateriale skal kontroldyrkes.

Mærkning af ikke endeligt certificeret frø, formular 72

Frø, der er avlet i ét land, kan openses og certificeres i et andet land. Hvis en godkendt avl sendes ud af Danmark til certificering i et andet EU-land eller et OECD-land, skal partiet mærkes og forsegles på en måde, så modtagervirksomhed og myndighed kan se, at det pågældende parti er en godkendt avl, der endnu ikke er certificeret. Hertil anvendes formular 72 eller 72A (grå). Se også kapitel 15 og 16.

Mærkning af sorter, der endnu ikke er på officiel sortliste, formular 92

Som udgangspunkt skal en sort være optaget på sortliste, før partier af sorten må forhandles. Det er muligt at forhandle sorter til forsøg og lignende formål, som endnu ikke er optaget på sortliste, hvis partierne mærkes med formular 92.

Partier, der mærkes med form 92, skal prøvetages og forsegles på samme måde som ved prøvetagning til certificering af partier, og prøvestørrelse skal også være den samme. For handel med disse skal tilladelse indhentes fra TystofteFonden.

7.3 Udfyldelse af mærkesedlens felter

7.3.1 Mærkesedlen er et dokument

TystofteFondens mærkeseddel skal betragtes som et dokument, hvor TystofteFonden garanterer, at de nævnte oplysninger er korrekte. Det gælder også for mærkesedler, der er fortrykt på sække. Derfor må man aldrig rette i oplysningerne på en mærkeseddel, for så mister den sin gyldighed.

Oplysningerne på en mærkeseddel skal være påtrykt eller påstemplet. Oplysningerne må aldrig være udfyldt med kuglepen eller lignende.

Der skal sættes nye korrekt udfyldte mærkesedler på partiet, hvis oplysninger på mærkesedlerne ikke er korrekte. Det gælder også for sække med fortrykt mærkeseddel.

7.3.2 Mærkesedlens felter

Afhængig af type af mærkeseddel er der forskellige felter, der skal udfyldes. På den enkelte mærkeseddel skal samtlige felter udfyldes. Nedenfor gennemgås de enkelte felter.

Art

Partiets botaniske artsbetegnelse skal altid påføres.

For partier af markfrø anbefales at artsnavnet desuden angives på dansk og på et eller flere af EU's hovedsprog, der er tysk, engelsk og fransk.

For partier af sædekorn anbefales at artsnavnet også anføres på dansk.

Artsnavne på latin, dansk, tysk, engelsk og fransk samt godkendte forkortelse fremgår af bilag 5.

Sort

Navnet på partiets sort skal udfyldes i overensstemmelse med gældende udgave af EU's Fælles Sortsliste. For roefrø anføres, om frøet er monogermt eller præcisionsfrø.

Referencenummer

Referencenummeret (Ref.nr.) er partiets identitet. Derfor skal et partis referencenummer være unikt. TystofteFonden's referencenumre skal bruges til partier der er mærket med TystofteFondens certificeringsmærker. De skal derfor ikke bruges til partier til andet brug for eksempel til fuglefrø eller foder, eller til ikke-certificeret frø.

Hvert parti skal tildeles et referencenummer af typen **DK 21XX123** eller **DK 21XX1234**. En virksomhed/afdeling kan selv beslutte om den vil benytte 3 eller 4 cifre efter kendingsbogstavet, dog kan begge typer referencenummer ikke benyttes af samme afdeling.

DK er nationalitetskoden for Danmark i forhold til EU-certificering. Ved OECD-certificering benyttes **DNK**. Både DK og DNK er fortrykt på de danske partimærkesedler.

21. De første to cifre i nummeret angiver den sæson, hvor partiet er prøvetaget, mærket og forseglet. En sæson går fra 1. juli til 30. juni. For sæsonen 1. juli 2020 til 30. juni 2021 er de første to cifre i referencenumrene "21", fordi den pågældende sæson slutter i år 2021.

XX er to kendingsbogstaver, som er tildelt hvert enkelt prøvetagningssted af TystofteFonden. Et prøvetagningssted kan tildeles flere sæt kendingsbogstaver afhængigt af antallet af producerede partier pr. år.

123 eller 1234. De tre eller fire sidste cifre i referencenummeret er et løbenummer, som går fra 001 til 999 eller 001 til 9999. Det første parti i en sæson får tildelt 001, det næste parti får 002 og så videre. Bemærk i denne Instruks at ethvert eksempel på referencenummer med 3 cifre kan erstattes med 4 cifre.

Importeret partier

Ved ommærkning, skal de tildeles et dansk referencenummer. Referencenummeret skal være af typen 21UXX123 eller 21UXX1234. **U** er tilføjet foran den pågældende afdelings kendingsbogstaver og angiver, at partiet er importeret, og **XX** står for afdelingens kendingsbogstaver.

Tilføjelser til referencenumre.

Der tilføjes bogstav eller –tal, hvis partiet er henholdsvis bejdset eller prøvetaget på ny for at forlænge gyldighedsperioden. Store partier af sædekorn mærkes også med et bogstav.

Bejdsning

Hvis et ubejdset parti bejdses efter, at det er certificeret, skal det oprindelige referencenummer have tilføjet bogstav **A** på den del af partiet, der er bejdset. Hvis en andel del af partiet efterfølgende bejdses, tildeles referencenummeret for denne del af partiet bogstav **B** og så videre.

Hvis et parti bejdses med flere forskellige midler, skal partiet også opdeles i A-, B- og C-delpartier.

Hvis ikke hele partiet er til stede, når en del bejdses, kontaktes TystofteFonden, der vil kunne oplyse, hvilket bogstav A, B, C eller D, der skal tilføjes det oprindelige nummer. Se kapitel 14 vedrørende bejdsning efter oprindelig prøvetagning.

Der benyttes ikke bindestreg mellem referencenummer og det tilføjede bogstav. Bejdes et parti i forbindelse med produktionen – altså inden partiet har fået tildelt referencenummer – skal der ikke tilføjes bogstav.

Forny et prøvetagning

Referencenummeret, der trykkes på formular 60, skal tilføjes **-1**, når et parti eller en del af et parti prøvetages for at forlænge gyldighedsperioden. Se desuden kapitel 14 vedrørende forny et prøvetagning.

Store moderpartier af sædekorn: Tilføjelse af J, K, L og M eller V, X, Y og Z

Der kan produceres op til 4 datterpartier på basis af et stort moderparti. For at sikre sporbarhed mellem moderpartiet og de certificerede datterpartier, skal datterpartierne have samme referencenummer som moderpartiet. De enkelte datterpartier identificeres ved tilføjelsen "J, K, L og M" eller "V, X, Y og Z" til referencenummeret.

F.eks. kan der på moderpartiet 21NE123, produceres fire certificerede partier 21NE123V, 21NE123X, 21NE123Y, 21NE123Z. Se kapitel 10 for produktion af store partier af sædekorn.

Forseglingsmåned

På mærkesedlen angives forseglingsmåned. Forseglingsmåned er den måned, hvor partiet er mærket og forseglet.

Datoen angives ved måned og år på en af følgende måder:

Oktober 2020 eller Oktober 20
Okt. 2020 eller Okt. 20
10-2020 eller 10-20

Forseglingsdatoen kan også udfyldes på et andet officielt EU-sprog, f.eks. engelsk:

October 2020 eller October 20
Oct. 2020 eller Oct. 20
10-2020 eller 10-20

Ved fremstilling af en markfrøblanding mærket med formular 88L er det dato for blanding og forsegling af blandingspartiet, der påføres som ny forseglingsdato. Se kapitel 11.

Dato for forny et prøvetagning

Ved forlængelse af gyldighedsperioden anføres den nye prøvetagningsdato på tillægsmærkeseddel formular 60.

Avlsland

Avlsland er det land, hvori det frø, der indgår i partiet, er avlet og høstet. Hvis et parti indføres fra et andet land, og partiet i Danmark opsækkes med nye mærkesedler, skal det oprindelige avlsland anføres. Når der indgår avl fra flere lande i et certificeret parti, f.eks. mærket med formular 96, skal samtlige landenavne anføres. Der kan benyttes landekoder, se bilag 5.

Sprog

For partier af markfrø anbefales, at landets navn står på engelsk, tysk eller fransk afhængigt af aftagerland. For partier af sædekorn, der mærkes med formular 84-87, anbefales, at landets navn står på dansk

Opgivet vægt

Mængden af frø i den enkelte enhed skal angives i netto kg eller brutto kg. For bederoe kan mængden angives i antal frøenøgler eller antal frø i stedet.

Brutto: Hvis partiet er opsækket i forbrugerpakninger, kan vægten være inklusive emballage. I andre tilfælde er det uden. I feltet "Opgivet vægt" anføres "XX kg". F.eks. "25 kg". eller "500 kg".

Kilo anføres almindeligvis uden decimaler med undtagelse af småpakninger, hvor det kan være nødvendigt.

Anvendelsesformål "Frøblanding til"

På formular 88L til blandinger af markfrø skal anvendelsesformålet med blandingen oplyses i feltet: "frøblanding til", se kapitel 11.

Arternes/sorternes vægtforhold

På formular 88L, 88cm og 88c skal det indbyrdes vægtforhold mellem de indgåede arter/sorter oplyses. På 88c er det tilstrækkeligt at anføre betegnelsen på blandingen, hvis vægtforholdet er meddelt køberen skriftligt, og blandingen er registreret og godkendt hos TystofteFonden.

For genetisk modificerede sorter anføres sortnavn efterfulgt af teksten "(Genetisk modificeret)".

Kategori

Formular 72 og 72A, anvendes til ikke endeligt certificeret frø. Denne mærkeseddel kan anvendes til alle generationer, derfor skal høstkategorien anføres på mærkesedlen. Det gøres ved i denne rubrik at skrive f.eks. "1. generation".

Andre oplysninger, nederst på mærkesedlen

Nederst på mærkesedlen i det farvede felt skal følgende oplyses, hvis det er aktuelt for det givne parti:

1. "Pilleret frø".
2. "Prøvetaget på ny + måned/årstal" eller "New test of germination + måned/årstal". Denne tekst kan erstatte påsætning af formular 60.
3. "Bejdset + navn" eller "Treated with + navn". Hvis partiet er bejdset, kan det oplyses her. Oplysning om navn på bejdsemidlet kan alternativt stemples på emballagen.
4. Udenlandsk referencenummer, hvis det er et parti der er omforseglet i Danmark.
5. "Not intended for the production of fodder plants" (hvilket betyder: Ikke bestemt til avl af foderplanter).
6. "Resealed for bulk transport + måned/årstal" (hvilket betyder: Genforseglet til løs transport).
7. Sidste salgsdato: 1. december i prøvetagningsåret. Denne tekst kan erstatte påsætning af formular 62, se kapitel 10.
8. Avlsland: Hvis der i et parti af markfrøblanding (formular 88), indgår frø fra et land, der ikke er medlem af EU, skal samtlige lande hvor frøet i partiet kommer fra, skrives nederst på mærkesedlen. Lande der er med i EU skal i så fald også nævnes. Der kan benyttes landekoder.
Hvis der kun indgår frø fra EU-lande i partiet, er der ikke krav om angivelse af navn på alle avlslande.
9. "Garanteret mindste spireevne" anføres for præ-basis og basisfrø for markfrø, der er godkendt med lavere spireevne som alternativ til en firmatillægsmærkning.
10. På mærkesedler for præ-basisfrø skal anføres "*1" eller "*2". Angiver antal generationer før certificeret frø.
11. Med hensyn til sorter af nøgen byg nedsættes kravet til mindste spireevne til 75% af rene frø. Mærkesedlen skal derfor være forsynet med påskriften "Mindste spireevne 75%"

Individuelt løbenummer

Påsynings- og klæbemærker:

Hver mærkeseddel skal påføres et individuelt løbenummer begyndende med 001 for hvert parti. Alternativt kan der ved sæsonstart begyndes med 001 og fortløbende påføres individuelle løbenumre på hver mærkeseddel sæsonen ud, og så skal løbenummerintervallet for de brugte mærkesedler angives i logbogen.

Ventilsække eller storsække med fortrykt mærkeseddel:

For ventilsække og storsække med fortrykt mærkeseddel skal hver sæk i forbindelse med opsækning påføres et løbenummer begyndende med 001 ved første sæk.

Det hvide felt nederst på mærkesedlen

Nogle partimærkesedler har nederst et ca. 3 cm hvidt felt benævnt "leverandøroplysninger". I det felt kan virksomheden skrive oplysninger om partiet, som f.eks. tusindkornvægt, en strekcode eller andre oplysninger, som ikke indgår i certificeringen, og som derfor ikke må stå i det farvede felt på mærkesedlen.

Oplysninger knyttet til økologi skal stå i det hvide felt, f.eks. oplysningen "DK-ØKO-050".

Mærkesedler med dette felt har tilføjelsen "L" på formularnummeret, eksempelvis 96L eller 87L, og mærkesedler der både har dette felt og er ekstra brede har tilføjelsen "XL" på formularnummeret.

7.4 Kontrol med trykning og forbrug af mærkesedler

7.4.1 Kontrol med trykning

Når en mærkeseddel er udfyldt, er det prøvetagerens ansvar at kontrollere, at alle felter på mærkesedlen er udfyldt korrekt, og at trykkekvaliteten er i orden.

Der må ikke rettes på mærkesedlen. Hvis en eller flere mærkesedler fejlstempler, skal de destrueres (eller overmales), og korrekte mærkesedler påstemples/påsættes.

7.4.2 Kontrol med forbrug

Prøvetageren skal føre regnskab med de trykte mærkesedler. Hvis der på grund af fejlprintning eller lignende må destrueres mærkesedler/sække, skal prøvetageren kvittere for modtagelsen af dem og sørge for, at de bliver tilintetgjort. Ligeledes skal det noteres hvis enkelte mærkesedler ikke bliver benyttet.

Kravet om regnskab med mærkesedler gælder også for trykte mærkesedler på småsække og bigbags.

7.5 Ommærkning af dansk producerede partier

Ommærkning af dansk producerede partier opdeles i 2 typer:

- Ommærkning inden for samme kategori
- Ommærkning ved op- eller nedklassificering af et parti

For begge typer af ommærkning gælder at:

1. Partiets mærkning ændres.

2. Der udtages ikke nødvendigvis nye prøver til analyse, fordi analyseresultatet fra det tidligere parti oftest kan overføres til det nye parti.

Hvis et parti prøvetages i forbindelse med, at der sættes nye certificeringsmærkesedler på partiet, er der ikke tale om en ommærkning, men derimod en ny certificering.

7.5.1 Ommærkning inden for samme generation

Hvis et dansk produceret parti ommærkes med bibeholdelse af generationen, skal partiet ikke tildeles et nyt referencenummer. Det skyldes, at der ikke udstedes et nyt analysebevis.

Ommærkning med bibeholdelse af den oprindelige generation skal indberettes til TystofteFonden. Følgende rubrikker på formular 300 skal benyttes (se figur 7.1):

Mærkning og forsegling uden udtagning af prøve	
<input checked="" type="checkbox"/>	Ommærkning inden for samme generation
	fra formular nr. <input type="text" value="86"/>
	til formular nr. <input type="text" value="96"/>
<input type="checkbox"/>	Ommærkning i forbindelse med op- eller nedklassificering
	fra formular nr. <input type="text"/>
	til formular nr. <input type="text"/>
	Tidligere referencenr. <input type="text"/>
	(Hele partiet skal være til stede)
<input type="checkbox"/>	Deling / opsækning / omladning

Figur 7.1

Betingelser for ommærkning inden for samme generation

1. Hele partiet behøver ikke være tilgængeligt. Dette betyder, at det er tilladt kun at ommærke en del af partiet.
2. Den del af partiet, som ommærkes, tildeles nye mærkesedler med bibeholdelse af det oprindelige referencenummer og den oprindelige forseglingsdato.
3. Da der ikke udtages prøver, skal den oprindelige forseglingsdato anføres på de nye mærkesedler. De oprindelige mærkesedler skal fjernes under prøvetagerens kontrol. Hvis de oprindelige mærkesedler ikke kan fjernes fra partiet, skal de overmales med dækkende farve, eller også skal den nye mærkeseddel anbringes sådan, at den fuldstændigt dækker den oprindelige.
4. Prøvetageren skal være til stede, når ommærkningen finder sted.
5. Ommærkning skal indberettes til TystofteFonden, se kapitel 9.

Ved ommærkning inden for samme generation af dansk producerede partier drejer det sig oftest om ommærkning fra mærker, der garanterer EU-minimumsnormer, til OECD-mærker, f.eks. fra 96 til 66. Men principielt kan alle ommærkninger forekomme, se tabel 7.2

Ved ommærkning skal det dokumenteres overfor TystofteFonden, at normerne er opfyldt for det parti, der ommærkes til.

EU-minimumsnormer til OECD-normer:

Præ-basis		Basis		C1		C2	
Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til
94	64	95	65	96	66	97	67

Højere danske kvalitetsnormer til OECD-normer

Præ-basis		Basis		C1		C2	
Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til
84	64	85	65	86	66	87	67

Højere danske kvalitetsnormer til EU-minimumsnormer

Præ-basis		Basis		C1		C2	
Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til
84	94	85	95	86	96	87	97

OECD-normer til EU-minimumsnormer

Præ-basis		Basis		C1		C2	
Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til
64	94	65	95	66	96	67	97

OECD-normer til højere danske kvalitetsnormer

Præ-basis		Basis		C1		C2	
Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til
64	84	65	85	66	86	67	87

EU-minimumsnormer til højere danske kvalitetsnormer

Præ-basis		Basis		C1		C2	
Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til	Fra	Til
94	84	95	85	96	86	97	87

Tabel 7.2

7.5.2 Ommærkning ved op & nedklassificering

Hvis et parti ommærkes på grund af nedklassificering til en anden kategori, skal partiet tildeles et nyt referencenummer. Hvis det kun er en del af partiet der ønskes nedklassificeret se da punkt 2 næste side.

Ved op eller nedklassificering skal de duplikatprøver, som er på lager, ommærkes med det nye referencenummer og den nye kategori.

Op- eller nedklassificering skal indberettes til TystofteFonden. Formular 300 har en særlig rubrik vedrørende op- og nedklassificering, se figur 7.2. Prøvetageren skal her anføre partiets tidligere formularnummer og det nye formularnummer samt partiets tidligere referencenummer. Indberetning til TystofteFonden er beskrevet i kapitel 9.

Mærkning og forsegling uden udtagning af prøve	
<input type="checkbox"/>	Ommærkning inden for samme generation
	fra formular nr. <input type="text"/>
	til formular nr. <input type="text"/>
<input checked="" type="checkbox"/>	Ommærkning i forbindelse med op- eller nedklassificering
	fra formular nr. <input type="text" value="96"/>
	til formular nr. <input type="text" value="97"/>
Tidligere reference nr.	<input type="text" value="DK 21PD123"/>
	(Hele partiet skal være til stede)
<input type="checkbox"/>	Deling / opsækning / omladning

Figur 7.2

Ved ommærkning i forbindelse med op- og nedklassificering skal:

1. Hele partiet skal være til stede.
2. Hvis virksomheden kun ønsker at få nedklassificeret en del af partiet, kan mærkerne fra den anden del af partiet bibeholdes. Den del af partiet som skal nedklassificeres skal annulleres, og der skal oprettes et nyt parti i en lavere kategori, se kapitel 9 om indberetning.
Den del af partiet, der ønskes ommærket, betragtes som et helt nyt parti, dog kan prøveresultatet fra det oprindelige parti overføres til det nye parti – dette kan kun indberettes ved at kontakte TystofteFonden, der så overfører data manuelt.
3. Hele partiet tildeles nye mærkesedler med nyt referencenummer, men med bibeholdelse af den oprindelige forseglingsdato.
4. Alle de oprindelige mærkesedler skal fjernes under prøvetagerens kontrol. Hvis de oprindelige mærkesedler ikke kan fjernes fra partiet, skal de overmales med uigennemsigtig farve, eller også skal den nye mærkeseddel anbringes således, at den fuldstændigt dækker den oprindelige.
5. Kontroller, hvorvidt antallet af enheder svarer til det oprindeligt opgivne. Hvis prøvetageren ikke kender partiets oprindelige størrelse, skal oplysningen indhentes hos TystofteFonden.
6. Prøvetageren skal være til stede, når ommærkningen finder sted.
7. Prøvetageren har ansvaret for, at alle prøver, som befinder sig i virksomhedens varetægt, forsynes med nyt referencenummer.
8. Ommærkning skal ALTID indberettes til TystofteFonden, se kapitel 9.

Opklassificering af certificeret frø og basis til basis- eller præ-basisfrø

Ved opklassificering fra:

- C2 til C1, basis eller præ-basis
- C1 til basis eller præ-basis
- Basis til præ-basis

skal der altid indhentes tilladelse fra TystofteFonden. Det skal kontrolleres, at avlen, der indgår i det pågældende parti, er godkendt til den nye generation.

7.6 Ommærkning af udenlandske partier

Ommærkning af udenlandske partier til danske EU-mærkesedler (formular 84-87 og formular 94-97) med bibeholdelse af oprindelig generationsbetegnelse:

- Inden ommærkning skal virksomheden have tilladelse til ommærkningen af TystofteFonden. Det kan f.eks. være nødvendigt at undersøge, om normerne er opfyldt, hvis der skal sættes mærkesedler på, der garanterer de højere danske kvalitetsnormer.
- Hvis det ommærkede parti er importeret fra et ligestillet tredjeland og derfor OECD-mærket, skal der ved eventuel ommærkning benyttes danske OECD-mærkesedler (formular 64-67).
- Der må kun benyttes EU-mærkesedler, såfremt der indgår frø i det pågældende parti, som er avlet i EU. I det tilfælde skal alle produktionslandene anføres på mærkesedlen (anvend evt. landekoder fra bilag 5), og det skal sikres at partiet overholder EU-minimumsnormer.

Desuden skal:

- Partiet tildeles nyt referencenummer. Den oprindelige forseglingsdato og det oprindelige avlsland bibeholdes. Det udenlandske referencenummer trykkes på mærkesedlens nederste del.
- Alle de oprindelige mærkesedler skal fjernes under prøvetagerens kontrol. Hvis de oprindelige mærkesedler ikke kan fjernes fra partiet, skal de overmales med dækkende farve, eller også skal den nye mærkeseddel anbringes sådan, at den fuldstændigt dækker den oprindelige.
- Prøvetageren være til stede, når ommærkningen finder sted.
- Ommærkning indberettes til TystofteFonden, se kapitel 9.

7.7 Mærkning af partier ved deling, opsækning og omladning

Under prøvetagerens kontrol kan én, flere eller alle enheder af et forseglet parti deles, omsækkes eller omlades.

Prøvetageren forsyner de nye enheder med nye mærkesedler med nøjagtig samme informationer, som fremgår af de oprindelige mærkesedler undtagen i feltet "opgivet vægt". Det vil normalt skulle ændres, da antallet af kg ændres. Samtlige enheder skal mærkes og forsegles.

Det er ikke tilladt at benytte de oprindelige mærkesedler, overstrege vægtangivelsen og forsyne sedlerne med den nye vægt.

Ved deling/opsækning/omladning skal virksomhederne selv føre regnskab med det antal enheder som de enkelte partier er forseglet i, og det er ikke nødvendigt at indberette dette til TystofteFonden

7.8 Annullering af parti

Såfremt et parti ikke opfylder de givne kvalitetsnormer, skal partiet annulleres, og mærkesedlerne fjernes fra partiet. Desuden kan en virksomhed ønske et parti eller en del af et parti annulleret.

Hvis mærkesedlerne ikke kan fjernes fra sækkene, fordi de er klæbet eller trykt på, skal sækkene tømmes og destrueres, eller mærkesedlerne skal overmales med en uigennemsigtig farve.

Prøvetageren skal have udleveret mærkesedlerne fra det parti, der skal annulleres, eller skal overvære, at mærkesedlerne overmales eller destrueres ved afbrænding eller overrivning.

Det er virksomhedens pligt at informere prøvetageren, om hvilke partier der skal annulleres.

Annullering skal indberettes til TystofteFonden, se kapitel 9.

Annullering af faldne partier, der indgår i nye certificerede partier af markfrø

Hvis der i et nyt markfrøparti indgår "faldne partier", dvs. certificerede partier, der ikke opfylder de givne kvalitetsnormer, skal det "faldne parti" annulleres ved indberetning til TystofteFonden. Partiet skal annulleres, selv om virksomheden anmelder, at det "faldne" parti indgår i et nyt certificeret parti.

8. Forsegling af partier

Ved forsegling forstås, at de enkelte enheder (f.eks. kasse, sæk, container, silo) er lukket på en sådan måde, at de ikke kan åbnes og lukkes igen, uden at forseglingen ødelægges. Brudte forseglinger må ikke kunne genbruges.

Forseglingen skal være præget eller påtrykt ministeriets krone samt logo se figur 8.1. Undtaget er dog forseglinger med rulleplombe eller håndlukkeplombe, hvor det er tilstrækkeligt at ministeriets krone er præget i plomben. Se også 8.2.1 og 8.2.2.



Figur 8.1

Forseglingsanordninger skal være godkendt af TystofteFonden – nye udformninger af kendte forseglingstyper, f.eks. forseglingsstrips, skal således godkendes før ibrugtagning. Eksempler på godkendte anordninger er afbildet senere i dette kapitel.

8.1 Tidspunkt for forsegling

Forseglingen må ikke ske senere end prøvetagning og mærkning af partiet, så der aldrig er tvivl om prøvens sammenhæng med partiet. Et prøvetaget parti eller en del af et prøvetaget parti må ikke efterlades uforseglet af prøvetageren.

Dette betyder i praksis at:

1. Når et parti skal prøvetages fra sække med stiksøger, skal det være forseglet, inden prøvetagningen starter.
2. Når et parti skal prøvetages fra storsække, kasser, octabins eller containere, skal det forsegles umiddelbart efter prøvetagning.
3. Når et parti skal prøvetages med automatisk prøvetager, skal enhederne forsegles, så snart det færdigproducerede frø er påfyldt.
4. Hvis en forsegling brydes, med henblik på genforsegling, skal en prøvetager overvåge partiet fra forseglingen brydes til partiet er genforseglet.

8.1.1 Maksimal produktionstid

ISTA-bevis

Forsegling af et parti, for hvilket der ønskes udstedt orange ISTA-bevis, skal så vidt muligt afsluttes samme dag og i alle tilfælde den følgende arbejdsdag. Se mere kapitel 13.

EU- og OECD-certificering

Forsegling af et parti, for hvilket der ønskes udstedt dansk analysebevis, skal afsluttes inden for 7 dage.

8.1.2 Afbrudt forsegling

Hvis produktion og forsegling af et parti afbrydes, skal den foreløbige prøve mærkes og plomberes til forseglingen genoptages. Prøver til bestemmelse af vandindhold må dog ikke henstå på en måde, så vandindholdet i prøven kan ændre sig.

Datoen for prøvetagningen er den dag prøvetagning er påbegyndt.

Automatisk prøvetagning

Hvis et parti, som prøvetages med automatisk prøvetager, ikke færdigproduceres samme dag (afbrudt forsegling), kan prøveopsamlingsposen, der er plomberet på afgangsrøret, efterlades, når dagens produktion stopper og bygningen aflåses. Næste dag genoptages produktionen af partiet, og når partiet er færdigproduceret tages prøveposen af prøvetageren.

Følgende krav skal opfyldes:

1. Prøveopsamlingsposen skal forsegles på afgangsrøret. Forsegling skal udføres af prøvetager, og der skal benyttes rulleplombe eller forsegling med lås, som kun prøvetager har nøgle til.
2. Fra den automatiske prøvetager ned til prøveopsamlingsposen skal alle til- og afgangse forsegles med rulleplombe.
3. Forseglingen af anlægget skal kontrolleres, inden prøvetagningen genoptages. Hvis forseglingen er brudt, skal prøven kasseres, og hele partiet prøvetages på ny.
4. Prøvetageren skal altid være til stede i afdelingen, når der udtages prøver med den automatiske prøvetager, dvs. at prøvetager skal være til stede, når forseglingen/produktionen afbrydes og genoptages; undtagen ved fuldt forseglede anlæg.

8.1.3 Hængepartier

Definition: partier af sædekorn, der produceres af flere omgange, afbrudt af produktion af et eller flere andre partier.

Virksomheder, der producerer hængepartier, skal have en skriftlig procedure, f.eks. som en del af virksomhedens kvalitetshåndbog, som beskriver:

- hvordan delprøver, knyttet til et givent parti, identificeres
- hvordan delprøver, knyttet til et givent parti, sammenblandes og neddeles
- ansvarsfordeling, når flere prøvetagere arbejder på samme hængeparti
- dokumentation af hvilke partier, der er produceret som hængepartier, f.eks. som en note i log-bog over prøvetagning

8.2 Forseglingsmetoder

Nedenstående tabel 8.1 giver en oversigt over forseglingsmetoder. Tallene i rubrikkerne henviser til de punkter i kapitel 8, hvor forseglingsmetoden er beskrevet.

	Rulleplombe, snor og plombetang	Håndlukkeplombe	Sække med eget forseglingssystem	Partimærkeseddel til påsyning, PP-plastfolie	Forseglingsetiket, formular 56	Forseglingstrips (plaststrips)	Svejsning
Kasser	8.3.1	8.3.1	-	-	8.3.1	-	-
Løsvare	8.3.2	-	-	-	-	-	-
Octabins	-	-	-	-	8.3.3	-	-
Siloer	8.3.4	-	-	-	8.3.4*	-	-
Sække	8.3.5	8.3.5	8.3.5	8.3.5	8.3.5	-	-
Storsække	8.3.5	8.3.5	8.3.5	8.3.5	-	8.3.5	8.3.5

*) Kræver forudgående tilladelse hos TystofteFonden.

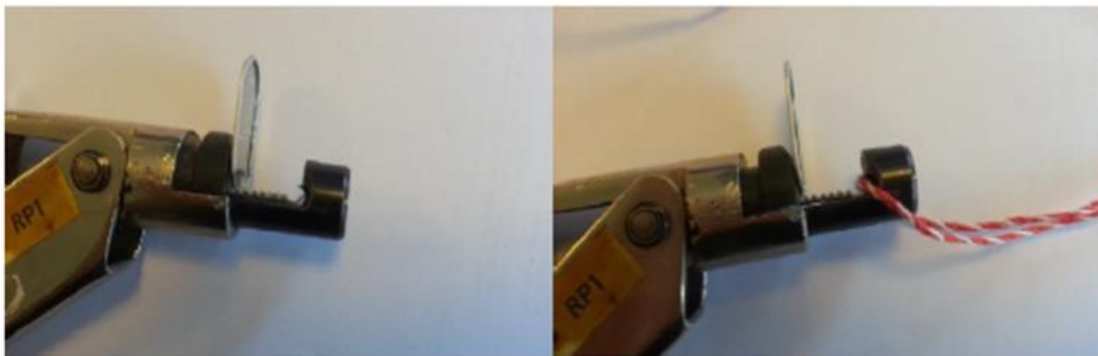
Tabel 8.1

8.2.1 Rulleplombe og tang

Rulleplomberne er fra fabrikken præget med Miljø- & Fødevarerministeriets krone. Ældre versioner har tillige en præget tekst f.eks. "NaturErhvervstyrelsen, Danmark" eller "NAER, Danmark".

TystofteFonden udleverer en rulleplombetang til alle prøvetagere. Plombetangen er præget med "TF" og et unikt trecifret nummer, f.eks. "TF123", som prøvetagerens personlige tang.

Plombetangen må udelukkende bruges af prøvetager, og skal altid være i prøvetagerens varetægt. I tilfælde af, at prøvetageren ikke bærer plombetangen på sig, skal denne og rulleplomberne opbevares et aflåst sted, således at uvedkommende ikke kan benytte den.



Placering af rulleplomben i tangen

Placering af plombestråd før rulning

Figur 8.2

Prøvetager skal ikke føre regnskab med forbrug af rulleplomber.

Plombetangen benyttes sammen med rulleplomber og snor. Ved hjælp af plombetangen rulles plomben omkring snoren (se figur 8.2), der ikke må være mere end 2 mm tyk. I stedet for snor er det tilladt at anvende tynde plastbindere. Begge dele af snoren skal ligge inde i rulleplomben, ellers kan forseglingen brydes, uden at det kan ses.

Det unikke nummer i plombetangen skal kunne ses tydeligt i den færdige plombe.

8.2.2 Håndlukkeplombe

Håndlukkeplomber (figur 8.3) er fra fabrikken præget med Fødevarerministeriets krone samt teksten "NaturErhvervstyrelsen, Danmark" eller "NAER, Danmark". Håndlukkeplomber skal være i prøvetagerens varetægt, dog må prøvetager udlevere en aftalt mængde til virksomhedens produktionsmedarbejdere til brug under produktionen.

Plomber, som ikke er i brug, skal opbevares i et aflåst skab eller rum, hvortil kun prøvetageren har adgang.

Håndlukkeplomben lukkes ved at sammenklemme plomben med fingrene.

Prøvetager skal føre regnskab med forbrug af håndlukkeplomber.



Figur 8.3

8.2.3 Forseglingsstrips

En forseglingsstrip er et plastbånd med modhager, der går i stykker, når forseglingen brydes. Forseglingsstrips er fra fabrikken præget med Fødevareministeriets krone samt teksten "NaturErhvervstyrelsen, Danmark" eller "NAER, Danmark". Strips skal være forsynet med et fortløbende sekscifret nummer. Husk, at nye typer af strips skal godkendes forud for ubrugtagning.

Forseglingsstrips skal være i prøvetagerens varetægt, dog må prøvetager udlevere en aftalt mængde til virksomhedens produktionsmedarbejdere til brug under produktionen. Strips, som ikke er i brug, skal opbevares i et aflåst skab eller rum, hvortil kun prøvetageren har adgang.

Prøvetager skal føre regnskab med forbrug af forseglingsstrips.



Figur 8.4

8.2.4 Forseglingsetiketter

Forseglingsetiketten, formular 56, er fremstillet af et kraftigt materiale, der f.eks. kan klæbes på kasser. Etiketten går i stykker, hvis forseglingen brydes, og kan ikke genanvendes. Se figur 8.5 samt bilag 4.



Figur 8.5

Ældre versioner med f.eks. Naturerhvervsstyrelsen's logo må anvendes til lager er opbrugt. Formular 56 skal være i prøvetagerens varetægt, dog må prøvetager udlevere en aftalt mængde til virksomhedens produktionsmedarbejdere til brug under produktionen. Formular

56, som ikke er i brug, skal opbevares i et aflåst skab eller rum, hvortil kun prøvetageren har adgang.

Prøvetager skal føre regnskab med forbrug af formular 56.

8.2.5 Syning

Med mærkeseddel i syningen

Sække kan forsegles med syning, når partimærkeseddel eller formular 56 indgår i syningen. Der må kun være ét syspor i mærkesedlen/formular 56. Hvis der ved en fejl er syet to syspor i sedlen, kan der forsegles med rulleplombe eller håndlukkeplombe i sytrådens frie ende.

Uden mærkeseddel i syningen

Rulleplombe eller håndlukkeplombe kan benyttes til forsegling, når partiet er i sække, der er lukket ved en syning, og hvor der ikke er fastsyet en partimærkeseddel eller formular 56. Syningen forsegles med en rulleplombe eller en håndlukkeplombe i sytrådens frie ende.

Sække med ubrudt tal- eller bogstavsække

Sække (af ikke vævet stof), der er forsynet med en påtrykt talskala (1-9) eller en bogstavsække (A-Z), som begynder med nummer 1 eller bogstav A på den øverste kant og som er lukket med en syning, er at betragte som en forsegling. Det er en betingelse, at der kun er ét syspor i sækken.

8.2.6 Svejsning

Storsække kan forsegles ved svejsning. Svejsningerne skal være foretaget på en måde, så sækken ikke kan åbnes og genforsegles ved svejsning.

Forsegling kan ske ved, at der er svejset en partimærkeseddel eller formular 56 ind i sækkens tud.

Forsegling kan også ske ved, at sækkens tud er forsynet med en påtrykt talskala (1-9) eller en bogstavsække (A-Z), som begynder med nummer 1 eller bogstav A på den øverste kant.

8.2.7 Sække med eget forseglingssystem

Se afsnit 8.3.5.

8.3 Pakningstyper

Oversigt over forskellige pakningstyper og velegnede forseglingsanordninger, se tabel 8.1

8.3.1 Kasser

Kasser med låg forsegles oftest med formular 56 (4 stk. pr kasse). Kasser med låg kan også forsegles med snor/plastbindere og rulleplombe/håndlukkeplombe, hvis der er huller i låg og kasser til at føre snoren igennem.

Markfrø i kasser

Markfrø er omfattet af særlige regler, se kap 11.1.2 og § 10, stk. 8 i Bekendtgørelse om markfrø.

Kasser skal forsynes med kraftige låg af pap eller plastikfolie. Låget forsegles til kassen med mindst 4 forseglingsetiketter, tæt ved kassens fire hjørner.

Forseglingsetiketten skal være påsat således, at den midterste del af etiketten sidder løst over overgangen mellem kasse og låg - ellers kan etiketten gå i stykker, når kassen flyttes, eller der sættes kasser ovenpå. Forseglingsetiketter bør ikke placeres, der hvor låget vil komme i berøring med kassen ovenpå.

Hvis kassen flyttes fra en afdeling til en anden vil der ofte være behov for at påsætte ekstra forseglingsetiketter for at sikre at kassen er forsvarlig forseget. Efter behov kan lukningen suppleres med kraftigt tape, og plastfolie kan forstærkes ved at anvende klamper.

Forseglingen er brudt, hvis forseglingsetiketterne er revet i stykker. Hvis en kasse har mistet låget under transport, er den at betragte som uforseglet.

Prøvetagers ansvar

Det er prøvetagerens ansvar at vurdere, om forseglingen er tilstrækkelig. Hvis forseglingen er brudt skal partimærkesedlerne fjernes.

8.3.2 Løsvare, vognlæs

Ved transport af frø løst i containere skal det ske i lastvogne, som kan forsegles forsvarligt med rulleplomber. Prøvetageren skal overvåge indladningen i transportvognen og skal efter indladningen uden på transportvognen anbringe en partimærkeseddel på en snor, som herefter plomberes med en rulleplombe ved hjælp af plombetangen.

8.3.3 Octabins

Octabins er 8-kantede kasser fremstilles i kraftigt pap. Frøpartier emballeret i octabins dækkes med et kraftigt låg, som passer nøjagtigt til kassen. Låget og octabinen forsegles med mindst 4 forseglingsetiketter jævnt fordelt på låget. Forseglingen er brudt, hvis forseglingsetiketterne er revet i stykker.

8.3.4 Siloer

Partier i siloer skal forsegles med snor eller plastbinder og rulleplombe ved såvel tilløb som afløb. Partimærkesedlen sættes på under rulleplomben.

8.3.5 Sække

Der kan anvendes forskellige typer sække til forsegling af partier.

Selvlukkende ventiløsække

Storfrøede arter

Partier af storfrøede arter (f.eks. sædekorn, ært og hestebønne), betragtes som fyldestgørende forseget når de er fyldt i selvlukkende ventiløsække. Når en selvlukkende ventiløsæk er fyldt op, presser frøet indersiden af sækken for ventilåbningen, således at

indholdet ikke kan løbe ud. Ventilsekkens forsegling kan ikke efterfølgende brydes, uden at det kan ses.

Småfrøede arter

Hvis selvlukkende ventilsekke benyttes til småfrøede arter mindre end hvedekerner (f.eks. raps og kløver), skal ventilsekkens åbning lukkes således, at frøet ikke triller ud af sækkene. Dette kan gøres med en forseglingsetiket, formular 56.

Småsække

Småsække kan forsegles med syning + mærkeseddel/plombe, se afsnit 8.2.5.

Storsække

Storsække kaldes også typisk bigbags.

Storsækkens top kan

- lukkes ved binding med snor/plastbindere, der forsegles med rulleplombe eller håndlukkeplombe.
- lukkes og forsegles med svejsning eller forseglingsstrips.
- forsegles med syning + mærkeseddel/plombe, se afsnit 8.2.5.

Partimærkeseddel, hvori der er lavet et hul til at trække snoren igennem, kan påsættes snor/plastbinder. Efterfølgende forsegles sækken med rulleplombe eller håndlukkeplombe uden på mærkesedlen. Tilsvarende gælder ved lukning med forseglingsstrips.

Partimærkeseddel kan også opbevares i plastlomme. Hvis storsækken har en plastiklomme, der kan betragtes som en integreret del af storsækken, kan den bruges til at opbevare partimærkesedlen. Plastlommen skal være syet i én af sækkens naturlige syninger f.eks. mellem top og side. Hvis der benyttes en symærkeseddel skal lommens åbning forsegles med formular 56.

Sække med ubrudt tal- eller bogstavsække

Sække (af ikke-vævet stof), der er forsynet med en påtrykt talskala (1-9) eller en bogstavsække (A-Z), som begynder med nummer 1 eller bogstav A på den øverste kant og som er lukket med en syning, er at betragte som en forsegling. Tal- eller bogstavsækken, som er trykt ned langs den ene side viser, at sækkene har bevaret deres oprindelige dimensioner.

Sytrådens frie ende skal ikke forsynes med håndlukkeplombe eller rulleplombe, selv om syningen ikke går gennem en symærkeseddel eller formular 56.

Det er en absolut forudsætning, at der kun må være ét syspor i sækken.

Hvis der er mere end ét syspor er forseglingen ugyldig medmindre der sættes en rulle- eller håndlukkeplombe i sytrådens frie ende.

9. Indberetning til TystofteFonden

Virksomhedens og prøvetagers opgaver ved indberetning

Et parti skal anmeldes til certificering af den virksomhed, der producerer eller importerer partiet. Herefter indberetter prøvetageren data om prøvetagning og mærkning af partiet, hvorefter virksomheden afslutter indberetningen af partiet. Tilsvarende er det virksomheden, der skal annullere partier eller dele af partier. Se Landbrugsstyrelsen's vejledning "Frø og Sædekorn".

Virksomhedens opgaver

- Oprettelse af parti, herunder store moderpartier af sædekorn
- Annullering af parti

Prøvetagers opgaver

- Indberette data om prøvetagning og mærkning af partier.
- Indberette oplysninger om ommærkning og tillægsmærkning.

Indberetning skal ske elektronisk ved prøvetagning/mærkning:

1. Partier i forbindelse med certificering (9.1)
2. Produktion af vintersæd i perioden 1. maj – 30. juni (kap 10.2.1)
3. Forlængelse af gyldighedsperioden (9.2)
4. Sortsblandinger af sædekorn (9.3)
5. Import af partier (9.1.2)

Prøvetagerens ansvar ved elektronisk indberetning er beskrevet i afsnit 9.1-9.3.

Indberetning skal ske på papir ved prøvetagning/mærkning:

1. Ommærkning af partier f.eks. ved op- & nedklassificering (formular 300).
2. Indberetning om ommærkning i forbindelse med bejdsning (formular 300)
3. Partier af sorter, der er under afprøvning med henblik på optagelse på sortliste (formular 300).
3. Frøblandinger og angivelse af partier der indgår i blandingerne (formular 302).

Ved indberetning på papir skal de nævnte formularer benyttes. I afsnit 9.4 er beskrevet hvordan de udfyldes, og der er eksempler på udfyldelse af formular 300 sidst i dette kapitel.

Ingen indberetning af prøvetagning/mærkning

Prøvetagning/mærkning skal kun indberettes til TystofteFonden, når aktiviteten er udført med henblik på certificering af partiet.

Prøvetager skal ikke indberette, men der skal føres logbog over aktiviteterne:

1. Forsegling af ikke-endeligt certificeret parti, formular 72
2. Prøvetagning udelukkende til brug for ISTA-analyse skal indberettes i visse tilfælde, se kapitel 13.

9.1 Elektronisk indberetning ved prøvetagning og mærkning

Elektronisk indberetning skal foretages ved prøvetagning og mærkning af partier i forbindelse med certificering.

Virksomheden og prøvetager skal indberette hver deres del af oplysningerne. Et parti er ikke anmeldt til certificering hos TystofteFonden, før prøvetageren har godkendt alle data.

Prøvetager skal indberette:

- Oplysning om partistørrelse

- Formularnummer, (mærkeseddel der benyttes)
- Dato for prøvetagning
- Om partiet er prøvetaget før og efter bejdsning og
- Prøvetagningsmetode.

Virksomheden skal indberette:

- Art
- Sort
- Indgået avl
- Referencenummer
- Evt. bejdsmiddel

9.1.1 Indberetning af data

De data, som prøvetageren er ansvarlig for, kan indberettes elektronisk på to måder:

1. Prøvetageren indtaster selv prøvetagerdata.
2. Virksomheden indsender alle oplysninger om parti elektronisk, herunder også prøvetagerdata, hvorefter prøvetageren godkender dem. Det er kun prøvetager der kan godkende partiet.

Det er den virksomhed, der producerer partierne, der aftaler med prøvetageren, hvilken metode der benyttes til indberetning af prøvetagerdata.

Login

Ved begge metoder skal prøvetager gå ind på: www.fcs.tystofte.dk og vælge FCS-002.

Her logges ind med username (prøvetager-ID) og det password der er udleveret af TystofteFonden.

Herefter er der logget på. Klik på "godkend indberetninger" (figur 9.1).

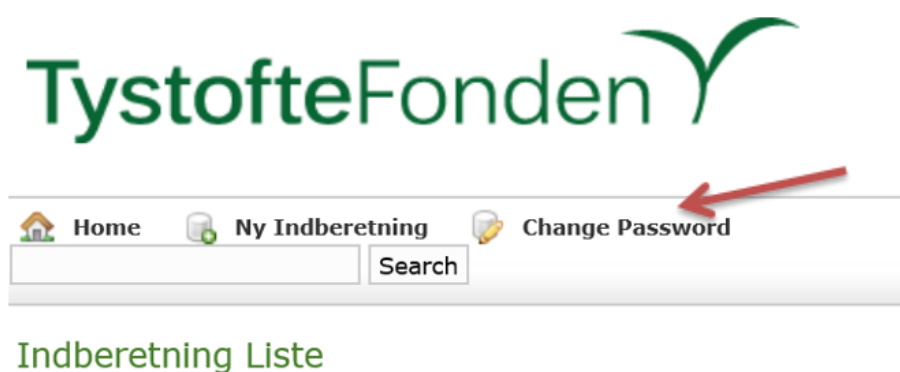


Figur 9.1

Skift password

Password bør ændres mindst en gang om året, f.eks. ved sæsonens begyndelse, af hensyn til IT-sikkerheden og for at sikre, at det kun er dig, der kender passwordet. Du må ikke overdrage password til andre personer, heller ikke andre prøvetagere.

I figur 9.2 ses hvordan man ændrer password ved at klikke på "Change password" og følge anvisningerne.



Figur 9.2

Indberetning af prøvetagerdata

Der er tre mulige situationer:

- A: Firmaet har ikke indberettet noget
- B: Firmaet har indberettet partioplysninger
- C: Firmaet har indberettet partioplysninger og prøvetagerdata

A: Firmaet har ikke indberettet noget

Når du skal indtaste prøvetagerdata, skal du klikke på: "Ny indberetning" (figur 9.3). Så kommer du til indtastningsbilledet og du kan begynde at indtaste data.



Figur 9.3

Referencenummer: Indtast referencenummeret indtast f.eks. 21PD123. Du skal ikke taste DK foran selve nummeret (figur 9.4).



TystofteFonden

Home Indberetning Liste

Opret Indberetning

Firma indberetning **Prøvetager indberetning**

Referencenummer 21PD123

Prøvetager XXX

Figur 9.4

Hvis følgende røde tekstbesked vises (figur 9.5), efter at have indtastet referencenummer, er det fordi partiet allerede er oprettet, gå da til punkt B.



TystofteFonden

Home Indberetning Liste

Opret Indberetning

Feltet [referencenummer] som har værdien [12LA1322] skal være unik

Firma indberetning **Prøvetager indberetning**

Referencenummer 12LA1322

Prøvetager XXX

Figur 9.5

Prøvetager: I feltet prøvetager er automatisk angivet den prøvetager, der er logget på. Det betyder, at prøvetager ID ikke skal tastes ind. I figur 9.6 er det prøvetager med ID-nummer 012, der er logget ind og derved registreret som prøvetager.

Home Indberetning Liste Ny Indberetning

Vis Indberetning

Firma indberetning **Prøvetager indberetning**

Referencenummer **21TY123**

Prøvetager	012
Dato	02-07-2020
Formular	70 ID
Antal Kg Ialt	1.740
Enheder	3
Metode	Manuel
Analyseret	Autoriseret dansk laboratorie
Prøvetager Bemærkning	

Ret Slet

Figur 9.6

B: Firmaet har indberettet partioplysninger, prøvetager indberetter prøvetagerdata

Prøvetager logger på og klikker på "Godkend indberetninger". Så fremkommer et skærmbillede (figur 9.7), der viser partier produceret på prøvetagningssteder, hvor prøvetager er registreret til at udføre prøvetagning. Når prøvetagerdata mangler vil status være "ikke klar". Der klikkes på referencenummeret ud for partiet, og prøvetager kan nu taste prøvetagerdata ind.

Home Ny Indberetning Change Password

Search

Indberetning Liste

Reference nummer	Firma	Prøvetager	Prt. dato	Prøvetager Bemærkning	Formular	AntalKg Ialt	Enheder	Metode	Analyseret	Pfoeb	Indg. diff 5%
ikke klar 21VS018	VIK							Automatisk		false	Ialt: 8.846 diff

Ialt: 1

Godkend markerede på denne side

Figur 9.7

Indtastning af prøvetagerdata

Nummering henviser til numre i figur 9.8

- 1. dato:** Her indtastes prøvetagningsdato. Den er per default sat til dags dato, men både dato, måned og år kan ændres ved at klikke på pil ned.
- 2. Formular:** Klik på pil ned og vælg det formularnummer, partiet er mærket med f.eks. 96 hvis partiet er C1 efter EU-minimumsnormer.
- 3. Antal kg i alt:** Partiets totale vægt i kg. Vægt kan indtastes med eller uden tusindtals separator (for eksempel 10.000 eller 10000).
- 4. Enheder:** Indtast antal enheder i partiet. Antal enheder skal altid udfyldes. Hvis antal enheder er udfyldt med "0", kan partiet ikke efterfølgende godkendes af prøvetager.
- 5. Metode:** Vælg mellem automatisk prøvetagning eller manuel prøvetagning.
- 6. Analyseret:** Klik på pilen og vælg imellem autoriseret dansk laboratorium, officielt udenlandsk laboratorium eller autoriseret udenlandsk laboratorium.

7. Prøvetager bemærkning: Her kan indtastes yderligere oplysninger om parti eller prøvetagning.

8. Udfyldes hvis partiet er bejdsset: Firmaet er ansvarlig for udfyldelse af dette. Prøvetager kan ikke indtaste her.

9. Prøvetaget før og efter bejdsning: Kun for sædekorn. Husk at sætte et kryds her, hvis et parti er prøvetaget både før og efter bejdsning (ved sort pil).

10. Opret: Når al data for et parti er indtastet klikkes på "opdater", og prøvetager kan begynde forfra med at indberette data for et nyt parti, ved at klikke på "indberetning Liste".

Når indtastning af data for partier er komplet, skal data godkendes. Se afsnit i dette kapitel om "Godkendelse af data".

The screenshot shows the 'Ret Indberetning' interface for 'Prøvetager indberetning' with reference number 21TY123. The form contains the following fields and controls:

- 1. Prøvetager: 122
- 2. Dato: 31 oktober 2020
- 3. Formular: [Dropdown menu]
- 4. Antal Kg Talt: [Text input]
- 5. Enheder: [Text input]
- 6. Metode: Automatisk [Dropdown menu]
- 7. Analyseret: [Dropdown menu]
- 8. Prøvetager Bemærkning: [Text area]
- 9. Udfyldes hvis partiet er bejdsset: [Text label]
- 9. Prøvetaget før og efter bejdsning: (highlighted with a black arrow)
- 10. Opdater: [Button] (highlighted with a red arrow)

Figur 9.8



marker	Reference nummer	Firma	Prøvetager	Prt. dato	Prøvetager Bemærkning	Formular	AntalKg Ialt	Enheder	Metode	Analyseret	Pfoeb	In dg. diff 5%
<input type="checkbox"/>	21TY123	TYS	012	02-07-2020		70 ID	1.740	3	Manuel	AUT_DK_LAB	false	Ialt 1.740 diff
<input type="checkbox"/>	21TY124	TYS	012	28-08-2020		70 ID	590	1	Manuel	AUT_DK_LAB	false	Ialt 590 diff

Ialt: 2

[Godkend markerede på denne side](#)

Figur 9.9

C: Prøvetagerdata er indberettet af firma

For at tjekke/eventuelt tilrette prøvetagerdata til et parti, der er oprettet, og hvor firmaet allerede har registreret prøvetagerdata klik på "Indberetning Liste" for at få en oversigt over data for producerede partier der mangler godkendelse.

Hvis prøvetagningsdata ikke er korrekt, skal prøvetager rette dem, ved at klikke på referencenummeret på indberetningslisten (figur 9.10)



marker	Reference nummer	Firma	Prøvetager	Prt. dato	Prøvetager Bemærkning	Formular	AntalKg Ialt	Enheder	Metode	Analyseret	Pfoeb	In dg. diff 5%
ikke klar	20VS018	VIK							Automatisk		false	Ialt 8.846 diff

Ialt: 1

[Godkend markerede på denne side](#)

Figur 9.10



Figur 9.11

Tryk på "Ret", hvis der er noget, der skal rettes (figur 9.11). Se i næste afsnit hvordan der rettes.

Godkendelse af data

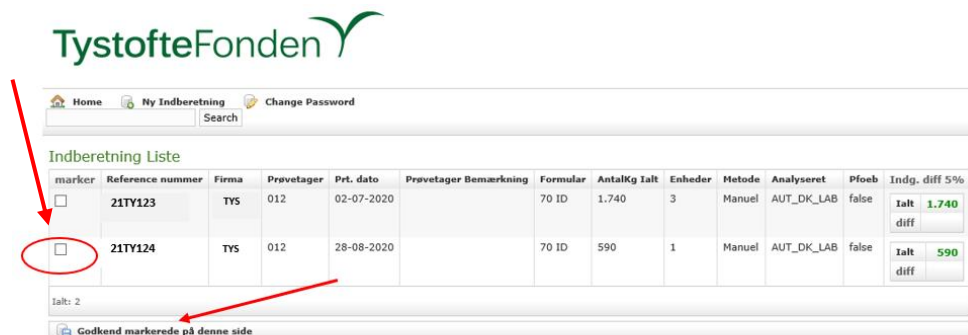
For at godkende partier, skal du logge på og vælge: "Godkend indberetninger" (figur 9.1). Indberetningslisten kommer da frem, og her kan ses alle partier anmeldt til TystofteFonden, som endnu ikke er godkendt af prøvetager (figur 9.9).

Prøvetageren kan se samtlige partier, fra de virksomheder prøvetageren er tilknyttet. Hvis partierne fra en virksomhed ikke fremgår af listen, skal prøvetageren kontakte TystofteFonden. Samme gælder hvis listen indeholder partier, fra en virksomhed som prøvetager ikke har tilknytning til.

Kontroller om oplysningerne på et parti er korrekte, ved at klikke på referencenummeret og se detaljer på såvel "Firma indberetning" som "Prøvetager indberetning". Der kan være informationer der skal rettes, se mere i afsnit "Indberettet prøvetagerdata skal ændres eller tilføjes".

Indberettede data er korrekte

For de partier, hvor de indberettede data er korrekte, klikkes i feltet i kolonnen "marker" ud for de pågældende partier (figur 9.12).



Figur 9.12

Derefter klikkes på "godkend markerede på denne side".

Data for de pågældende partier er herefter godkendt af prøvetageren, partierne kan ikke længere ses på listen og er nu anmeldt til certificering.

Når prøvetageren har godkendt data, kan hverken virksomhed eller prøvetager ændre i det indberettede. Herefter er det kun TystofteFonden, der kan ændre visse data efter henvendelse fra virksomhed eller prøvetager.

OBS: Ikke alle data kan rettes af TystofteFonden. Er et parti først indberettet kan der ikke rettes i referencenummer. Såfremt referencenummer er forkert, skal partiet annulleres og referencenummer kan ikke anvendes igen.

Årsager til, at et parti ikke kan godkendes

Partier, som står mærket med "ikke klar", mangler enten prøvetagerdata/virksomhedsdata, eller der er fejl i enten virksomhedens eller prøvetagers data.

Data mangler

- Er det prøvetagerdata, tilføjes data.
- Er det data fra virksomheden, der mangler, eller som ikke er korrekte, skal du kontakte virksomheden, som så skal ændre eller tilføje data, inden der godkendes.

Uoverensstemmelse mellem data for mængde

Hvis der er uoverensstemmelse mellem de mængder, virksomheden har indberettet, og den partistørrelse, som prøvetageren indberetter, kan prøvetager ikke godkende prøvetagerdata. I figur 9.13 er vist eksempel hvor partistørrelsen er 26.500, men der er indberettet 31.500 kg. Prøvetageren skal undersøge, hvilken oplysning der er korrekt. Hvis det er prøvetagerens data, der skal ændres, er prøvetager ansvarlig for at rette og efterfølgende godkende. Er det virksomheden, der skal rette, skal prøvetager kontakte virksomheden, som skal rette data, før prøvetager kan godkende partiet.

The screenshot shows the TystofteFonden web interface. At the top, there is a navigation bar with 'Home', 'Ny Indberetning', and 'Change Password'. Below this is a search bar. The main content area is titled 'Indberetning Liste' and contains a table with the following columns: 'marker', 'Reference nummer', 'Firma', 'Prøvetager', 'Prt. dato', 'Prøvetager Bemærkning', 'Formular', 'AntalKg Ialt', 'Enheder', 'Metode', 'Analyseret', 'Pfoeb', and 'Indg. diff 5%'. Two rows are visible in the table, both with 'marker' set to 'ikke klar'. The first row has 'Reference nummer' 12LA1322, 'Firma' DLG-HA, 'Prøvetager' 016, 'Prt. dato' 18-08-2011, 'Formular' 87 DK/EU C2, 'AntalKg Ialt' 26.500, 'Enheder' 53, 'Metode' Automatisk, 'Analyseret' AUT_DK_LAB, 'Pfoeb' true, and 'Indg. diff 5%' showing 'Ialt 31.500' and 'diff 18,87%'. The second row has 'Reference nummer' 12LA1712, 'Firma' DLG-HA, 'Prøvetager' 016, 'Prt. dato' 06-09-2011, 'Formular' 87 DK/EU C2, 'AntalKg Ialt' 24.000, 'Enheder' 63, 'Metode' Automatisk, 'Analyseret' AUT_DK_LAB, 'Pfoeb' true, and 'Indg. diff 5%' showing 'Ialt 31.500' and 'diff 31,25%'. Two red arrows point to the 'Indg. diff 5%' column for these two rows.

marker	Reference nummer	Firma	Prøvetager	Prt. dato	Prøvetager Bemærkning	Formular	AntalKg Ialt	Enheder	Metode	Analyseret	Pfoeb	Indg. diff 5%
ikke klar	12LA1322	DLG-HA	016	18-08-2011		87 DK/EU C2	26.500	53	Automatisk	AUT_DK_LAB	true	Ialt 31.500 diff 18,87%
ikke klar	12LA1712	DLG-HA	016	06-09-2011		87 DK/EU C2	24.000	63	Automatisk	AUT_DK_LAB	true	Ialt 31.500 diff 31,25%

Figur 9.13

Indberettet prøvetagerdata skal ændres eller tilføjes

Hvis prøvetagerdata skal ændres, klik på referencenummeret for det pågældende parti.

I det efterfølgende billede klikkes på "ret" (figur 9.11).

Herefter fremkommer skærbillede som vist figur 9.14. Her er to faneblade (de grønne pile). Prøvetageren kan kun rette de oplysninger der fremgår af fanebladet "Prøvetager indberetning", som er det, der automatisk viser sig (blå fane).

Her ses de indberettede data. De relevante data ændres (eks partistørrelse, antal enheder eller andet) og til sidst klikkes på opdater.

The screenshot shows the 'Prøvetager indberetning' form in the TystofteFonden system. The reference number is 21TY123. The form contains the following fields and values:

Prøvetager	151
Dato	30 september 2020
Formular	95 EU BA
Antal Kg Ialt	4.600
Enheder	5
Metode	Manuel
Analyseret	Officielt udenlandsk laboratorie
Prøvetager Bemærkning	

At the bottom of the form, there is a checkbox labeled 'Udfyldes hvis partiet er bejdset' and 'Prøvetaget før og efter bejdning'. The 'Opdater' button is circled in red.

Figur 9.14

I det efterfølgende billede klikkes på "indberetningsliste" for at kunne godkende data, og partierne godkendes som vist på figur 9.12.

Kan et oprettet parti slettes?

Er et parti først oprettet, kan det ikke slettes!

Er partiet fejlindberettet kan det annulleres ved at kontakte TystofteFonden, men referencenummer kan ikke anvendes igen. Kontroller derfor alle data inden godkendelse.

Husk, et partis data kan ændres lige indtil det er godkendt af prøvetageren!

9.1.2 Indberetning af importerede partier

Importerede partier skal også anmeldes elektronisk bortset fra enkelte undtagelser, se kapitel 16.

Data for såvel prøvetagning som firma skal indberettes på samme måde som for danske partier, husk dog at såfremt partiet får tildelt dansk referencenummer skal det have tilføjet U foran firmakendingsbogstaver, dvs. det skal være af typen 21UTY123.

Prøvetager skal være opmærksom på ved indberetning af prøvetagerdata, at feltet "Formular", skal udfyldes uanset om der er sat danske mærkesedler på eller ej. Vælg det korrekte formularnummer. Eksempelvis skal importeret sædekorn C1 mærkes med formular 96 og ikke 86, som kun anvendes til dansk produceret sædekorn.

Husk også at feltet "Analyseret" skal udfyldes (figur 9.15).

The screenshot shows the 'Opret Indberetning' form in the TystofteFonden system. The form is titled 'Firma indberetning' and 'Prøvetager indberetning'. It contains several input fields and dropdown menus. Two red arrows point to the 'Formular' and 'Analyseret' dropdown menus, indicating they are the focus of the instruction.

Figur 9.15

I firma indberetning skal virksomheden sørge for at indtaste importland samt det udenlandske referencenummer, dette gælder uanset om partiet beholder det udenlandske nummer eller ej.

I feltet "Udfyldes for danske partier" skal "Indgående" udfyldes uanset at partiet ikke er et dansk parti (figur 9.16).

The screenshot shows the 'Opret Indberetning' form in the TystofteFonden system, now filled with data. Two red circles highlight the 'Indgående' field (USPEC, Kg: 10000) and the 'Udenlandsk Ref' field (NL1234567), indicating they are the focus of the instruction.

Figur 9.16

I nummer skrives USPEC og i Kg anføres partiets vægt. Prøvetager skal inden godkendelse kontrollere at disse oplysninger er anført, og er dette ikke tilfældet skal virksomheden kontaktes.

Prøvetager skal godkende partierne på samme måde, som danske partier godkendes.

9.2 Indberetning ved forlængelse af gyldighedsperiode

The screenshot shows the 'Opret Indberetning' form in the TystofteFonden system. The form is titled 'Opret Indberetning' and has two tabs: 'Firma indberetning' and 'Prøvetager indberetning'. The 'Prøvetager indberetning' tab is active. The form contains the following fields:

- Referencenummer: 20TY123-1
- Prøvetager: SIV
- Dato: 31/10/2020
- Formular: 60 Gyldigheds forlængelse (highlighted with a red arrow)
- Antal Kg Ialt: 10000
- Enheder: 20
- Metode: Manuel
- Analyseret: Autoriseret dansk laboratorie
- Prøvetager Bemærkning: (empty text area)

At the bottom of the form, there is a checkbox labeled 'Udfyldes hvis partiet er bejdsset' and 'Prøvetaget får og efter bejdsning'. An 'Opret' button is located at the bottom left of the form.

Figur 9.17

Data i forbindelse med forlængelse af et partis gyldighedsperiode, kan indberettes på samme måde, som beskrevet i afsnit 9.1.1 om Indberetning af data for certificering af partier.

Ved gyldighedsforlængelse skal prøvetageren tillægsmærke partiet med mærkesedlen formular 60. Derfor skal feltet "formular" udfyldes med formular 60 (figur 9.17).

Husk at partier der gyldighedsforlænges skal have tilføjet "-1" efter referencenummer (eller "-2", "-3" etc. afhængig af hvor mange gange, eller hvor mange dele af partiet, der er blevet gyldighedsforlænget).

Gyldighedsforlængelse for et parti skal godkendes af prøvetager på samme måde som andre partier.

9.3 Indberetning af sortsblandinger af sædekorn

Sortsblandinger er nærmere beskrevet i kapitel 10.

9.3.1 Indberetning af selve sortsblandingen

Bemærk at de indgående partier til sortsblandinger skal være indberettet, før data for sortsblandingen kan indberettes.

Data for sortsblandingspartier indberettes og godkendes som data fra andre partier. I stedet for sortsnavn angives sortsblandingsnummeret (tildeles af TystofteFonden). Partierne skal mærkes med enten formular 88c eller 98c.

Særligt ved godkendelse af sortsblandinger:

Når prøvetageren godkender sortsblandinger, garanterer prøvetageren samtidig,

- at partier firmaet har indberettet er korrekte
- at mængderne er korrekte.

Indgående partier til sortsblandingen kan kontrolleres ved at gå ind på selve partiet (jf. figur 9.10) eller ved blot at klikke på "I alt" yderst til højre i oversigten over partier (figur 9.18).

ager Bemærkning	Formular	Kategori	UdenlandskRef	Importland	AntalKg Ialt	Indg. diff 5%					
	88C DK/EU SortsBl.	C2			22.000	<table border="1"> <tr> <td>Ialt</td> <td>22.000</td> </tr> <tr> <td>diff</td> <td></td> </tr> </table>	Ialt	22.000	diff		Historik
Ialt	22.000										
diff											

Figur 9.18

Derved vises de komponentpartier der er blandet, samt antal kg der er anvendt fra hvert parti der indgår (figur 9.19).

g	Formular	Kategori	UdenlandskRef	Importland	AntalKg Ialt	Indg. diff 5%											
	88C DK/EU SortsBl.	C2			22.000	<table border="1"> <tr> <td>21HN003</td> <td>7.333</td> </tr> <tr> <td>21HN017</td> <td>7.333</td> </tr> <tr> <td>21HN041</td> <td>7.334</td> </tr> <tr> <td>Ialt</td> <td>22.000</td> </tr> <tr> <td>diff</td> <td></td> </tr> </table>	21HN003	7.333	21HN017	7.333	21HN041	7.334	Ialt	22.000	diff		Historik
21HN003	7.333																
21HN017	7.333																
21HN041	7.334																
Ialt	22.000																
diff																	

Figur 9.19

Er det de korrekte partier og mængder, der er angivet, kan prøvetageren godkende partiet.

Er det ikke de korrekte partier eller mængder, skal prøvetageren kontakte virksomheden. Virksomheden skal indberette de korrekte partier og mængder, og derefter kan prøvetageren godkende sortsblandingspartiet.

9.4 Indberetning ved ommærkning af partier

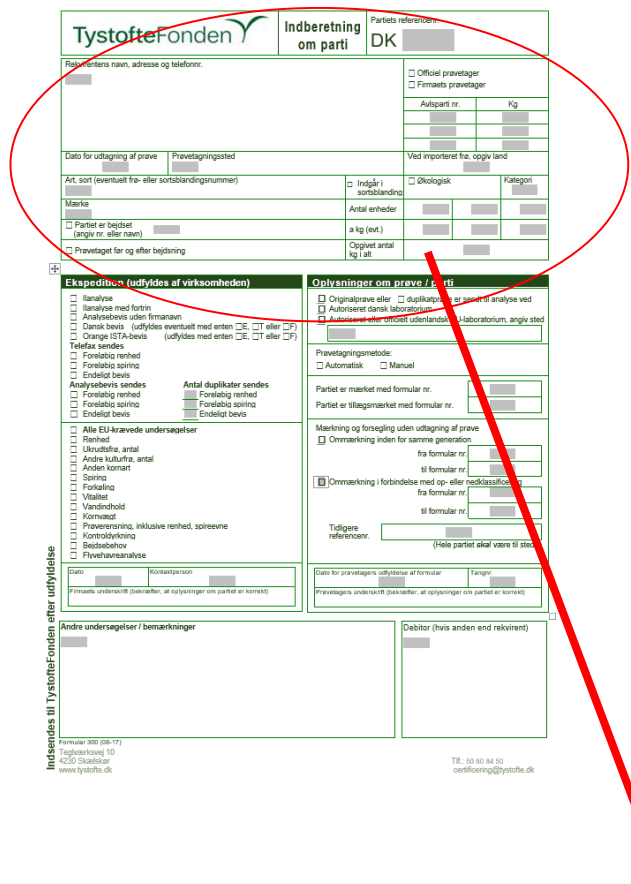
Ved ommærkning af et parti sættes en anden mærkeseddelformular på partiet, uden at partiet prøvetages til ny certificering. Analyseresultater fra det parti, der ommærkes fra, kan normalt overføres til det nye parti.

Ommærkning af partier kan ikke indberettes elektronisk. Derfor foretages indberetning på formular 300, se eksempler sidst i dette kapitel.

I kapitel 7 er beskrevet betingelser for ommærkning, og figurer i kapitel 7 viser eksempler på udfyldelse af form 300 ved ommærkning.

På næste side vil udfyldelsen af formularens enkelte felter blive gennemgået (se også figur 9.20).

1. **Partiets reference nr. DK:** Kun partier, der er forseget og mærket, tildeles et referencenummer, se kapitel 7. Partiets referencenummer skal påstemples eller være anført med trykte tal og/eller bogstaver. Hvis det drejer sig om et udenlandsk parti, som beholder sit oprindelige referencenummer, streges "DK" ud.
2. **Rekvirentens navn, adresse og telefonnr.:** Angiv navn, adresse og eventuelt telefonnummer. Hvis en virksomhed udfører lønarbejde for en anden virksomhed, er det virksomheden, der ejer partiet, hvis navn skal stå i dette felt, da denne virksomhed er rekvirenten og ansvarlig for partiets kvalitet (se nedenfor i pkt. 6).
3. **Prøvetager:** Ved afkrydsning anføres, hvem der er ansvarlig for indberetningen: "Officiel prøvetager" eller "Firmaets prøvetager".
4. **Kategori:** I forbindelse med prøvetagning mærkes partiet med en mærkeseddel, af hvilken partiets kategori fremgår. Kategoribetegnelsen skal anføres ved følgende forkortelser:
 - F = F-materiale (Forædlermateriale)
 - Pba = Præ-basisfrø/sædekorn
 - Ba = Basisfrø/sædekorn
 - C1 = Certificeret frø/sædekorn 1. generation (herunder frøblanding formular 88L)
 - C2 = Certificeret frø/sædekorn 2. generation
 - H = Handelsfrø
 - ID = U-certificeret markfrø, sædekorn eller standardfrø for partier mærket med formular 70
 - St = Standardfrø
5. **Antal enheder:** Størrelse på det ommærkede parti
 - "Antal enheder": her angives hvor mange enheder i partiet der ommærkes.
 - "a kg": Angiv, hvor mange kg hver enhed vejer.
 - "Opgivet antal kg i alt": Partiets samlede vægt angives.
 - "Antal enheder" og "Opgivet antal kg i alt" skal altid udfyldes.
 - Feltet "Mærkning og forsegling uden udtagning af prøve" udfyldes.



		Indberetning om parti		Partiets referencenr. DK									
Rekvirentens navn, adresse og telefonnr. _____				<input type="checkbox"/> Officiel prøvetager <input type="checkbox"/> Firmaets prøvetager									
				<table border="1"> <tr> <th>Avisparti nr.</th> <th>Kg</th> </tr> <tr> <td>_____</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>_____</td> <td>_____</td> </tr> <tr> <td>_____</td> <td>_____</td> </tr> </table>		Avisparti nr.	Kg	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Avisparti nr.	Kg												
_____	_____												
_____	_____												
_____	_____												
Dato for udtagning af prøve _____		Prøvetagningssted _____		Ved importeret frø, opgiv land _____									
Art, sort (eventuelt frø- eller sortsblandingsnummer) _____				<input type="checkbox"/> Indgår i sortsblanding									
Mærke _____				<input type="checkbox"/> Økologisk									
<input type="checkbox"/> Partiet er bejdset (angiv nr. eller navn) _____				Antal enheder _____									
<input type="checkbox"/> Prøvetaget før og efter bejdning				a kg (evt.) _____									
				Opgivet antal kg i alt _____									
				Kategori _____									

Figur 9.20

Figur 9.21

Ommærkning inden for samme generation.

Ved afkrydsning (se figur 9.21) anføres, at der er tale om "Ommærkning inden for samme generation". Ved ommærkning inden for samme generation ændres kategorien ikke. Partiet kan f.eks. være C1 der ændres fra EU-mærkning (formular 96) til OECD-mærkning (formular 66), men der sættes OECD-mærker på i stedet for EU mærker. Felterne "fra formular nr." og "til formular nr." udfyldes. Partiet beholder her det oprindelige referencenummer.

Mærkning og forsegling uden prøvetagning

Ommærkning inden for samme generation

fra formular nr. 87

til formular nr. 97

Figur 9.22

Eksempel på indberetning af ommærkning inden for samme generation: Et sædekornsparti på 30.000 kg er mærket med formular 87, og 5.000 kg skal afsættes uden for Danmark. Den udenlandske aftager ønsker denne del af partiet ommærket til formular 97, det må herefter kun sælges uden for Danmark. Feltet udfyldes på som vist figur 9.22

Ommærkning ved op- eller nedklassificering

Ved Ommærkning i forbindelse med op- eller nedklassificering skal felterne "fra formular nr." og "til formular nr." udfyldes sammen med feltet "Tidligere referencenr.". Hele partiet skal ommærkes, og partiet skal have et nyt referencenummer (figur 9.23).

Ommærkning i forbindelse med op- eller nedklassificering

fra formular nr. 96

til formular nr. 95

Tidligere referencenr. DK 21TY123

(Hele partiet **skal** være til stede)

Figur 9.23

Deling / opsækning / omladning skal ikke indberettes til TystofteFonden, men prøvetageren skal registrere det, og indsende til TystofteFonden ved anmodning.

Virksomheden skal udlevere de mærkesedler, der fjernes fra de oprindelige enheder, til prøvetageren, som skal destruere mærkesedlerne.

Til slut underskriver prøvetageren ved at udfylde de tre felter vist i figur 9.24. Med dato, tangnr. og underskrift bekræfter prøvetageren, at oplysninger om partiet er korrekte.

Dato for prøvetagers udfyldelse af formular	Tangnr.
Prøvetagers underskrift (bekræfter, at oplysninger om partiet er korrekt)	

Figur 9.24

Ommærkning ved bejdsning af partier

Se også kapitel 14 om bejdsning.

The image shows a screenshot of the TystofteFonden reporting form. A red circle highlights the 'Seed lot reference no.' field, which contains 'DK 21TY123A'. Another red circle highlights the 'Treated seed (enter no. or name)' field, which contains 'Navn på bejdsmiddel'. The form includes sections for 'Requestor's name, address and phone no.', 'Date of sampling', 'Species, variety (optional seed- or variety mix no.)', 'Label', and 'No. of units'. The 'No. of units' section includes fields for 'Enheder', 'å kg', and 'Total mængde der bejdses'.

Figur 9.25

Ved indberetning af bejdsning efter oprindelig prøvetagning og certificering, benyttes formular 300. Der angives referencenummer med tillæg af bogstav, antal enheder og kg der er bejdses samt hvilket bejdsmiddel der er anvendt (figur 9.25).

Prøvetagers underskrift (bekræfter, at oplysninger om partiet er korrekte):

Underskriv formularen med det fulde navn. Det er ikke tilladt at underskrive med initialer. Med underskriften bekræfter prøvetageren, at alle oplysninger er korrekte, og at vedkommende er ansvarlig for prøvetagningen, mærkning og forsegling af det nævnte parti samt neddeling, mærkning og plombering af prøver. Se eksempler sidst i dette kapitel på udfyldelse af formular 300 ved ommærkninger.

9.5 Andre undersøgelser/bemærkninger

Bemærkningsfeltet på formular 300 eller feltet til bemærkninger ved elektronisk indberetning (figur 9.26) skal udfyldes, hvis der er særlige forhold for prøvetagningen, som kan være af relevans for TystofteFonden.



Figur 9.26

Eksempler på bemærkninger:

"Afbrudt forsegling" skal anføres, hvis en prøvetagning ikke afsluttes samme dag, som den begyndes. I feltet "Dato for udtagning af prøve" skal stå dato for begyndelse af prøvetagning. "Udlevering i løs vægt direkte fra produktion". Hvis der ved produktion af et parti udleveres sædekorn i løs vægt til den endelige forbruger, skal det anføres her.

"Kostbart frø. Nedsat prøvestørrelse" anføres, hvis der er tale om særligt kostbart frø. Forudsætter forudgående tilladelse fra TystofteFonden.

9.6 Annullering af partier

Et parti, der ikke overholder kvalitetsnormerne, skal annulleres. Andre tilfælde hvor annullering kan være relevant er f.eks. ved fejlrettede partier eller hvis partiet er blevet beskadiget. Det er muligt at kun at annullere en del af partiet. Hvis et faldet parti indgår i et nyt certificeret parti, skal det faldne parti først annulleres.


Prøvetagers opgave er at sikre, at referencenummeret fjernes fra alle de annullerede enheder af partiet.

- Referencenummeret fjernes ved, at partimærkesedlerne fjernes fra alle enheder og overdrages til prøvetageren. Prøvetageren skal destruere mærkesedlerne på det parti, der annulleres, samt føre regnskab med destruerede mærkesedler.
- Hvis mærkesedlen er trykt på enhederne, skal mærkesedlen overmales med uigennemsigtig farve på alle enheder, som forevises prøvetageren, eller de tomme sække skal overdrages til prøvetageren.

Indberetning om annullering skal foretages af virksomheden. Virksomheden skal sende en e-mail til TystofteFonden med information om hvilke partier der skal annulleres, og evt. mængder der skal annulleres.

9.7 Indberetning af frøblandinger

Formular 302 "Indberetning om parti af frøblanding eller blanding af byg og markfrø" anvendes ved indberetning om blandinger af markfrø (se kapitel 11), hvor blandingerne mærkes med formular 88L. Der udfyldes én formular 302 for hvert blandingsparti (figur 9.27).

TystofteFonden 		Indberetning om blandingsparti af markfrø eller blanding af sædekorn og markfrø			
Rekvirentens navn, adresse og telefonnr. []		Blandingens referencenr. DK []			
		Eventuelt nummer/navn []			
Art og sort	Referencenummer	Medgået antal		Antal modtagne mærkesedler	
		Enheder	Kg	Form.nr.	Antal
[]	DK []	[]	[]	[]	[]
[]	DK []	[]	[]	[]	[]
[]	DK []	[]	[]	[]	[]
[]	DK []	[]	[]	[]	[]
[]	DK []	[]	[]	[]	[]
[]	DK []	[]	[]	[]	[]
[]	DK []	[]	[]	[]	[]
[]	DK []	[]	[]	[]	[]
Blandingspartiets samlede antal enheder og vægt		[]	[]	[]	[]
Dato: []		Tangnr.: []		Prøvetagers underskrift: []	

Formular 302 (08-17)

Figur 9.27

Følgende punkter udfyldes:

1. **Rekvirentens navn, adresse og telefonnr.:** Anfør virksomhedens navn og afdeling.
2. **Blandingens referencenr.:** Partiets referencenummer stemples her
3. **Eventuelt nummer/navn:** Mange frøblandinger er af virksomheden tildelt et navn, f.eks. "Villa", "Sports-turf" eller "Fairway". Navn på blanding kan skrives her.
4. **Art og sort:** Anfør arts- og sortsnavn.
5. **Referencenummer:** Anfør referencenumrene på de delkomponentpartier, som indgår i blandingspartiet.
6. **Medgået antal enheder og kg:** Anfør, hvor mange enheder og den samlede mængde i kg fra hvert parti, der indgår i blandingspartiet.

Eksempel: Hvis der produceres en blanding af 24 storsække med i alt 24.150 kg byg og 84 sække med i alt 2.100 kg alm. rajgræs, skrives oplysninger i disse felter ud for de respektive referencenumre.

Antal kg for hvert indgået parti skal anføres. Det er ikke nok at skrive de indgåede partiers procentvise andel i den samlede blanding.

7. **Antal modtagne mærkesedler:** Anfør, hvor mange mærkesedler fra de indgåede partier, prøvetageren modtager i forbindelse med blanding af blandingspartiet.

Eksempel: Hvis der anvendes 3 kasser af et parti, og prøvetageren modtager 3 partimærkesedler fra de tomme kasser, anføres det i dette felt.

Hvis der tappes 10.000 tons sædekorn af en forsejlet og mærket silo, og denne ikke tømmes, modtages der 1 mærkeseddel. Husk da, at få sat en ny mærkeseddel på siloen med angivelse af den nye mængde. Alle oplysninger skal stemples på partimærkesedlen.

8. **Enheder:** Skriv blandingspartiets samlede antal enheder ved færdigblanding. Det er ikke antallet af indgåede enheder.
9. **Kg:** Skriv blandingspartiets samlede vægt.
10. **Dato:** Anfør dato for blanding af partiet.
11. **Tangnr.:** Prøvetagerens Tangnr., der er tildelt af TystofteFonden.

12. **Prøvetagers underskrift:** Underskriv formularen med dit fulde navn. Det er ikke tilladt at underskrive med initialer. Med underskriften bekræfter du, at alle oplysninger er korrekte, og at du har stået for al prøvetagning, mærkning og forsegling af nævnte parti.

Eksempel 1

Frøblanding: En virksomhed ønsker at fremstille en græsfrøblanding og sammenblender dele af 3 certificerede græsfrøpartier. DK 21PD234, rødsvingel, Sylvia, 6 enheder, 6.000 kg i alt, DK 21PD345, alm. rajgræs, Juwel, 8 enheder, 4.000 kg i alt og DK 21PD327 engrapgræs, Primo, 4 enheder, 2000 kg i alt. Blandingen pakkes i 400 enheder. Formular 302 udfyldes. Der skal ikke udfyldes en formular 300 "Indberetning om parti" i dette tilfælde.

Formular 300 (blanketten kan downloades fra www.tystofte.dk/certificering/blanketter)

		Indberetning om parti	Partiets referencenr. DK
Rekvirentens navn, adresse og telefonnr. 		<input type="checkbox"/> Officiel prøvetager <input type="checkbox"/> Firmaets prøvetager	
		Avlsparti nr. 	Kg
		 	
		 	
Dato for udtagning af prøve 	Prøvetagningssted 	Ved importeret frø, opgiv land 	
Art, sort (eventuelt frø- eller sortsblendingsnummer) 	<input type="checkbox"/> Indgår i sortsblending	<input type="checkbox"/> Økologisk	Kategori
Mærke 	Antal enheder 	 	
<input type="checkbox"/> Partiet er bejdsset (angiv nr. eller navn) 	a kg (evt.) 	 	
<input type="checkbox"/> Prøvetaget før og efter bejdsning	Opgivet antal kg i alt 	 	

Ekspedition (udfyldes af virksomheden)	Oplysninger om prøve / parti
<input type="checkbox"/> Ilanalyse <input type="checkbox"/> Ilanalyse med fortrin <input type="checkbox"/> Analysebevis uden firmanavn <input type="checkbox"/> Dansk bevis (udfyldes eventuelt med enten <input type="checkbox"/> E, <input type="checkbox"/> T eller <input type="checkbox"/> F) <input type="checkbox"/> Orange ISTA-bevis (udfyldes med enten <input type="checkbox"/> E, <input type="checkbox"/> T eller <input type="checkbox"/> F) Telefax sendes <input type="checkbox"/> Foreløbig renhed <input type="checkbox"/> Foreløbig spiring <input type="checkbox"/> Endeligt bevis Analysebevis sendes Antal duplikater sendes <input type="checkbox"/> Foreløbig renhed Foreløbig renhed <input type="checkbox"/> Foreløbig spiring Foreløbig spiring <input type="checkbox"/> Endeligt bevis Endeligt bevis	<input type="checkbox"/> Originalprøve eller <input type="checkbox"/> duplikatprøve er sendt til analyse ved <input type="checkbox"/> Autoriseret dansk laboratorium <input type="checkbox"/> Autoriseret eller officielt udenlandsk EU-laboratorium, angiv sted
	Prøvetagningsmetode: <input type="checkbox"/> Automatisk <input type="checkbox"/> Manuel
	Partiet er mærket med formular nr.
	Partiet er tillægsmærket med formular nr.
<input type="checkbox"/> Alle EU-krævede undersøgelser <input type="checkbox"/> Renhed <input type="checkbox"/> Ukrudtsfrø, antal <input type="checkbox"/> Andre kulturfrø, antal <input type="checkbox"/> Anden komart <input type="checkbox"/> Spiring <input type="checkbox"/> Forkøling <input type="checkbox"/> Vitalitet <input type="checkbox"/> Vandindhold <input type="checkbox"/> Kornvægt <input type="checkbox"/> Prøverensning, inklusive renhed, spireevne <input type="checkbox"/> Kontrol dyrkning <input type="checkbox"/> Bejdsbehov <input type="checkbox"/> Flyvehavreanalyse	Mærkning og forsegling uden udtagning af prøve <input type="checkbox"/> Ommærkning inden for samme generation fra formular nr. til formular nr. <input type="checkbox"/> Ommærkning i forbindelse med op- eller nedklassificering fra formular nr. til formular nr. Tidligere referencenr. (Hele partiet skal være til stede)
Dato Kontaktperson Firmaets underskrift (bekræfter, at oplysninger om partiet er korrekt)	Dato for prøvetagers udfyldelse af formular Tangnr. Prøvetagers underskrift (bekræfter, at oplysninger om partiet er korrekt)

Indsendes til TystofteFonden efter udfyldelse

Andre undersøgelser / bemærkninger 	Debitor (hvis anden end rekvirent)
---	---

Formular 300 (08-17)
 Teglværksvej 10
 4230 Skælskør
 www.tystofte.dk

Tlf.: 50 80 84 50
 certificering@tystofte.dk

Formular 300

Eksempel på ommærkning indenfor samme generation

		Indberetning om parti		Partiets referencenr. DK Gl. referencenr.	
Rekvirentens navn, adresse og telefonnr. 9.4 Ommærkning indenfor samme generation				<input type="checkbox"/> Officiel prøvetager <input type="checkbox"/> Firmaets prøvetager	
		Avlsparti nr.	Kg		
Dato for udtagning af prøve		Prøvetagningssted		Ved importeret frø, opgiv land	
Art, sort (eventuelt frø- eller sortsblandingsnummer)		<input type="checkbox"/> Indgår i sortsblanding	<input type="checkbox"/> Økologisk	Kategori Samme	
Mærke		Antal enheder			
<input type="checkbox"/> Partiet er bejdsset (angiv nr. eller navn)		a kg (evt.)			
<input type="checkbox"/> Prøvetaget før og efter bejdsning		Opgivet antal kg i alt			

Ekspedition (udfyldes af virksomheden)		Oplysninger om prøve / parti	
<input type="checkbox"/> Ianalyse <input type="checkbox"/> Ianalyse med fortrin <input checked="" type="checkbox"/> Analysebevis uden firmanavn <input type="checkbox"/> Dansk bevis (udfyldes eventuelt med enten <input type="checkbox"/> E, <input type="checkbox"/> T eller <input type="checkbox"/> F) <input type="checkbox"/> Orange ISTA-bevis (udfyldes med enten <input type="checkbox"/> E, <input type="checkbox"/> T eller <input type="checkbox"/> F)		<input type="checkbox"/> Originalprøve eller <input type="checkbox"/> duplikatprøve er sendt til analyse ved <input type="checkbox"/> Autoriseret dansk laboratorium <input type="checkbox"/> Autoriseret eller officielt udenlandsk EU-laboratorium, angiv sted	
Telefax sendes <input type="checkbox"/> Foreløbig renhed <input type="checkbox"/> Foreløbig spiring <input type="checkbox"/> Endeligt bevis		Prøvetagningsmetode: <input type="checkbox"/> Automatisk <input type="checkbox"/> Manuel	
Analysebevis sendes <input type="checkbox"/> Foreløbig renhed <input type="checkbox"/> Foreløbig spiring <input type="checkbox"/> Endeligt bevis		<input type="checkbox"/> Originalprøve eller <input type="checkbox"/> duplikatprøve er sendt til analyse ved <input type="checkbox"/> Autoriseret dansk laboratorium <input type="checkbox"/> Autoriseret eller officielt udenlandsk EU-laboratorium, angiv sted	
Antal duplikater sendes <input type="checkbox"/> Foreløbig renhed <input type="checkbox"/> Foreløbig spiring <input type="checkbox"/> Endeligt bevis		Partiet er mærket med formular nr. Eks. 65 Partiet er tillægsmærket med formular nr.	
<input type="checkbox"/> Alle EU-krævede undersøgelser <input type="checkbox"/> Renhed <input type="checkbox"/> Ukrudtsfrø, antal <input type="checkbox"/> Andre kulturfrø, antal <input type="checkbox"/> Anden kornart <input type="checkbox"/> Spiring <input type="checkbox"/> Forkøling <input type="checkbox"/> Vitalitet <input type="checkbox"/> Vandindhold <input type="checkbox"/> Kornvægt <input type="checkbox"/> Prøverensning, inklusive renhed, spireevne <input type="checkbox"/> Kontrol dyrkning <input type="checkbox"/> Bejdsbehov <input type="checkbox"/> Flyvehavreanalyse		Mærkning og forsegling uden udtagning af prøve <input type="checkbox"/> Ommærkning inden for samme generation fra formular nr. Eks. 95 til formular nr. Eks. 65 <input type="checkbox"/> Ommærkning i forbindelse med op- eller nedklassificering fra formular nr. Eks. 65 til formular nr. Eks. 65 Tidligere referencenr. Eks. 65 (Hele partiet skal være til stede)	
Dato	Kontaktperson	Dato for prøvetagers udfyldelse af formular	Tangnr.
Firmaets underskrift (bekræfter, at oplysninger om partiet er korrekt)		Dato for ommærkning Prøvetagers underskrift (bekræfter, at oplysninger om partiet er korrekt)	

Indsendes til TystofteFonden efter udfyldelse

Andre undersøgelser / bemærkninger *Der udstedes ikke nyt analysebevis, da generationen (kategorien) bibeholdes *Oprindelig prøvetagningsdato *En del eller hele partiet kan ommærkes *Oprindelig referencenummer	Debitor (hvis anden end rekvirent)
--	------------------------------------

 Formular 300 (08-17)
 Teglværksvej 10
 4230 Skælskør
 www.tystofte.dk

 Tlf: 50 80 84 50
 certificering@tystofte.dk

Formular 300

Eksempel på nedklassificering

		Indberetning om parti		Partiets referencenr. DK <u>Nyt referencenr.</u>	
Rekvirentens navn, adresse og telefonnr. 9.4 Ommærkning ved nedklassificering til en efterfølgende generation				<input type="checkbox"/> Officiel prøvetager <input type="checkbox"/> Firmaets prøvetager	
				Avlsparti nr.	Kg
Dato for udtagning af prøve		Prøvetagningssted		Ved importeret frø, opgiv land	
Art, sort (eventuelt frø- eller sortsblendingsnummer)			<input type="checkbox"/> Indgår i sortsblending	<input type="checkbox"/> Økologisk	Kategori Eks. C2
Mærke			Antal enheder		
<input type="checkbox"/> Partiet er bejdsset (angiv nr. eller navn)			a kg (evt.)		
<input type="checkbox"/> Prøvetaget før og efter bejdsning			Opgivet antal kg i alt		

Ekspedition (udfyldes af virksomheden)	
<input type="checkbox"/> Ianalyse <input type="checkbox"/> Ianalyse med fortrin <input type="checkbox"/> Analysebevis uden firmanavn <input type="checkbox"/> Dansk bevis (udfyldes eventuelt med enten <input type="checkbox"/> E, <input type="checkbox"/> T eller <input type="checkbox"/> F) <input type="checkbox"/> Orange ISTA-bevis (udfyldes med enten <input type="checkbox"/> E, <input type="checkbox"/> T eller <input type="checkbox"/> F)	
Telefax sendes <input type="checkbox"/> Foreløbig renhed <input type="checkbox"/> Foreløbig spiring <input type="checkbox"/> Endeligt bevis	
Analysebevis sendes <input type="checkbox"/> Foreløbig renhed <input type="checkbox"/> Foreløbig spiring <input type="checkbox"/> Endeligt bevis	Antal duplikater sendes <input type="checkbox"/> Foreløbig renhed <input type="checkbox"/> Foreløbig spiring <input type="checkbox"/> Endeligt bevis

<input type="checkbox"/> Alle EU-krævede undersøgelser <input type="checkbox"/> Renhed <input type="checkbox"/> Ukrudtsfrø, antal <input type="checkbox"/> Andre kulturfrø, antal <input type="checkbox"/> Anden kornart <input type="checkbox"/> Spiring <input type="checkbox"/> Forkøling <input type="checkbox"/> Vitalitet <input type="checkbox"/> Vandindhold <input type="checkbox"/> Kornvægt <input type="checkbox"/> Prøverensning, inklusive renhed, spireevne <input type="checkbox"/> Kontrol dyrkning <input type="checkbox"/> Bejdsbehov <input type="checkbox"/> Flyvehavreanalyse	
---	--

Dato	Kontaktperson
Firmaets underskrift (bekræfter, at oplysninger om partiet er korrekt)	

Oplysninger om prøve / parti	
<input type="checkbox"/> Originalprøve eller <input type="checkbox"/> duplikatprøve er sendt til analyse ved <input type="checkbox"/> Autoriseret dansk laboratorium <input type="checkbox"/> Autoriseret eller officielt udenlandsk EU-laboratorium, angiv sted	

Prøvetagningsmetode: <input type="checkbox"/> Automatisk <input type="checkbox"/> Manuel

Partiet er mærket med formular nr.	Eks. 97
Partiet er tillægsmærket med formular nr.	

Mærkning og forsegling uden udtagning af prøve <input type="checkbox"/> Ommærkning inden for samme generation	
fra formular nr.	Eks. 96
til formular nr.	Eks. 97
<input type="checkbox"/> Ommærkning i forbindelse med op- eller nedklassificering	
fra formular nr.	
til formular nr.	
Tidligere referencenr.	
(Hele partiet skal være til stede)	

Dato for prøvetagers udfyldelse af formular	Tangnr.
Dato for ommærkning	
Prøvetagers underskrift (bekræfter, at oplysninger om partiet er korrekt)	

Andre undersøgelser / bemærkninger *Der udstedes ikke nyt analysebevis, da generationen (kategorien) bibeholdes *Oprindelig prøvetagningsdato *En del eller hele partiet kan ommærkes *Oprindelig referencenummer

Debitor (hvis anden end rekvirent)

Indsendes til TystofteFonden efter udfyldelse

Formular 300 (08-17)
 Teglværksvej 10
 4230 Skælskør
 www.tystofte.dk

Tlf: 50 80 84 50
 certificering@tystofte.dk

10. Prøvetagning af sædekorn

Punkterne nedenfor omhandler prøvetagning, mærkning og forsegling i situationer der kun gælder for sædekorn.

Specielt for sædekorn gælder:

- Danske normer og hermed særlig mærkning
- Særlig mærkning for vintersæd pakket 1. maj – 30. juni
- Regler for sortsblandinger
- Blanding af sædekorn og markfrø fx byg og ærter
- Udlevering af løsvare
- Produktion på basis af store moderpartier
- Ubejdset prøve kan indsendes til EU-analyse, selvom partiet er bejdset
- Erstatningsordning for sædekorn

Et parti sædekorn, der er prøvetaget, mærket, forseglet og anmeldt til certificering, må sælges her i landet, før analyseresultatet foreligger (undersøgelse af om partiet overholder de højere danske kvalitetsnormer). Det forudsætter, at virksomheden har sikret sig, at partiet mindst overholder EU's kvalitetsnormer og er tilmeldt Erstatningsordningen for Sædekorn.

10.1 Certificering af sædekorn

Byg, havre, hvede, triticale samt majs og almindelig kanariegræs kan certificeres til og med certificeret sædekorn 2. generation (C2), medens rug kun kan certificeres til og med certificeret sædekorn 1. generation (C1).

10.1.1 Mærkning

Mærkning af sædekorn vil normalt ske med formular 84-87, idet partiet certificeres efter de højere danske kvalitetsnormer. Såfremt partiet ønskes solgt i en anden EU-medlemsstat og derfor certificeres efter EU's kvalitetsnormer, anvendes formular 94-97. Til sortsblandinger bruges formular 88c (danske normer) eller 98c (EU-normer). Til blandinger af sædekorn og markfrø bruges formular 88cm.

Til vintersæd, der produceres i perioden 1. maj til 30. juni anvendes formular 62 eller teksten "Sidste salgsdato: 1. december i prøvetagningsåret" trykkes på partimærkesedlen i det nederste felt. På sække med fortrykt mærkeseddel skal oplysningen fremgå, så den entydigt er en del af mærkningen.

Videnskabeligt artsnavn skal fremgå af partiets mærkeseddel. For sædekorn i storsække gælder, at det artsnavn må forkortes på sække mærket efter danske normer. Forkortelse skal ske således: Første bogstav i første ord skrives med stort og punktum f.eks. byg = H. vulgare, alm. havre = A. sativa, alm. hvede = T. aestivum og rug = S. cereale, mens triticale = X Triticosecale ikke kan forkortes.

Fortrykte mærkesedler

1. Hvis der anvendes fortrykt partimærkeseddel, skal prøvetageren kontrollere, at der stemples løbenumre på sækkene, og at printningen er placeret korrekt i forhold til de fortrykte rubrikker. Printet skal være let læseligt.
2. Det er tilstrækkeligt, hvis mærkesedlens farve er bundfarve i den fortrykte etikets øverste felter. Dette er indført for at forbedre læsbarheden af mærkesedlen.
3. For vintersæd, der er produceret i perioden 1. maj – 30. juni kan teksten "Sidste salgsdato: 1. december i prøvetagningsåret" påstemples sækkene på modsatte side af sækken i forhold til den fortrykte mærkeseddel. Teksten skal være stor og tydelig.

10.1.2 Forsegling**Silo**

1. Siloen forsegles ved hjælp af rulleplombe, snor og plombetang ved til- og afløb, således at der ikke kan aftappes eller påfyldes sædekorn efterfølgende, uden at det tydeligt vil kunne ses.
2. På snoren under forseglingen sættes en partimærkeseddel til påsying med alle krævede informationer. Bemærk, at partiet altid skal mærkes med partimærkeseddel, og at det ikke er tilladt at erstatte denne med f.eks. en note eller lign. påskrevet partiets referencenummer.
3. Hvis der tappes af siloen, skal prøvetageren være til stede. I de tilfælde, hvor der er en rest af partiet tilbage i siloen, skal der under rulleplomben påsættes en ny partimærkeseddel. Den nye partimærkeseddel skal være påtrykt de krævede informationer. Det er ikke tilladt blot at ændre vægtangivelsen med kuglepen og overstrege den forrige vægt.

10.2 Vinterbyg, vinterhvede, vintertriticale og vinterrug – produceret i perioden 1. maj til 30. juni

Gælder for alle kategorier af vinterbyg, vinterhvede, vintertriticale og vinterrug.

Vinterbyg, vinterhvede, vintertriticale og vinterrug af godkendt avl, der fra høst har været henlagt ubejdset, kan i perioden fra 1. maj til 30. juni oprensnes, eventuelt bejdses og certificeres.

Sæsonen for sædekorn udløber 30. juni, men disse partier kan med en tillægsmærkning, formular 62, sælges indtil 1. december i det år, hvor prøvetagning, mærkning og forsegling har fundet sted. Teksten "Sidste salgsdato: 1. december i prøvetagningsåret" kan alternativt være påtrykt partimærkeseddel i det nederste "tomme felt". I stedet for ordet "prøvetagningsåret" kan det aktuelle kalenderår anføres.

10.2.1 Indberetning, vintersæd produceret 1. maj – 30. juni

Ved den elektroniske indberetning skal prøvetager anføre nummeret på den almindelige mærkeseddel i feltet "formularnummer" samt nedenstående tekst i indberetningens bemærkningsfelt:

- Hvis alm. mærkeseddel + form 62, skrives "Formular 62"
- Hvis alm. mærkeseddel med teksten "Sidste salgsdato: 1. december i prøvetagningsåret." skrives "Tekst om sidste salgsdato"

10.3 Sortsblandinger af byg, vinterhvede og rug

Nedenstående punkter gælder per 1. januar 2021 for sortsblandinger af vinter- og vårbyg, vinterhvede samt rug.

Der kan anvendes indgående partier fra forskellige kategorier (dog ikke F-materiale og Pba). De indgående partier skal ved blanding være certificerede.

Partier af forskellige sorter af samme art må blandes og sælges her i landet som sortsblanding, hvis blandingen er godkendt af TystofteFonden. For at en sortsblanding skal kunne godkendes, skal de videnskabelige og tekniske erfaringer have godtgjort, at blandingen er særligt egnet til at begrænse udbredelsen af visse skadegørere. Ved sammensætningen af en blanding tages der også hensyn til sorterens dyrkningsegenskaber. Hver godkendt blanding tildeles et blandingsnummer.

Godkendte sortsblandinger offentliggøres årligt af Landbrugsstyrelsen, og fremgår af den gældende bekendtgørelse om sædekorn. Kun sortsblandinger der fremgår af bekendtgørelsen, må produceres. Godkendte sortsblandinger kan også ses på TystofteFondens hjemmeside, og der adviseres om godkendte sortsblandinger via nyhedsmail.

Definition: Komponentpartier er partier af sorter, der skal indgå i en sortsblanding.

Rug: Sortsblandinger af hybridrug og konventionel rug skal indeholde mindst 90% af en hybridsort.

Før blandingen må påbegyndes, skal komponentpartierne (de sorter) prøvetages, mærkes og indberettes med henblik på certificering.

Efter sammenblanding af komponentpartierne skal sortsblandingspartiet indberettes til TystofteFonden.

10.3.1 Prøvetagning af et komponentparti

Per. 1. januar 2021 gælder samme regler for komponentpartier til sortsblandinger som for certificeret sædekorn, og der er derfor ikke krav om prøvetagning af sortsblandinger. Komponentpartier til sortsblandinger skal forud for blandingen være certificeret. Prøvetagning, neddeling og håndtering foregår som beskrevet i kapitel 4, 5 og 6.

Et komponentparti må højst være på 30.000 kg plus 5%, dvs. 31.500 kg. Certificerede datterpartier af sædekorn (se 10.7) kan per 1. januar 2021 anvendes som komponenter til sortsblandinger.

Forsegling af et komponentparti

Der gælder samme regler for forsegling af komponentpartier som for certificerede partier, se kapitel 8.

Indberetning om et komponentparti

Indberetning af komponentpartier er beskrevet i kapitel 9.

Opbevaring af komponentpartier i samme silo

Afsnit kommer i næste udgave

10.3.2 Blanding af komponentpartier til et sortsblandingsparti

1. Ved fremstilling af et sortsblandingsparti af byg eller vinterhvede skal de enkelte komponentpartier indgå i blandingen i det vægtforhold der er angivet for den pågældende sortsblanding. Sortsblandinger af hybridrug og konventionel rug skal indeholde mindst 90% af en hybridsort.
2. Blandingspartiet må højst være på 30.000 kg plus 5%, dvs. 31.500 kg.
3. Prøvetageren skal, før blanding af komponentpartierne påbegyndes, have kontrolleret de enkelte partier, overvåge blandingsprocessen, sikre at blandingsforholdet er korrekt samt have overdraget mærkesedlerne fra de komponentpartier, der skal indgå i blandingen.

Mærkning og forsegling af et sortsblandingsparti

Mærkning og forsegling er beskrevet i kapitel 7 og 8.

1. Sortsblandingspartiet skal mærkes med en grøn mærkeseddel for sortsblandinger, formular 88c eller 98c, eller forsegles i sække med fortrykt mærkeseddel, der er godkendt af TystofteFonden. Partiet skal have tildelt et nyt referencenummer.
2. Mærkningen skal indeholde: art, sorterens vægtforhold eller sortsblandingsnummer (se 7.3.2), referencenummer, forseglingsdato, avlsland, opgivet vægt og eventuelt bejdseoplysninger.

Indberetning om et sortsblandingsparti

Indberetning af sortsblandingspartier er beskrevet i kapitel 9.

10.4 Sædekorn blandet med markfrø

Nedenstående punkter gælder C1 og C2 af sædekorn og markfrø. Blandingen kan f.eks. bestå af byg og ærter eller byg og rajgræs.

Til fremstilling af disse blandinger anvendes partier, der allerede er prøvetaget og certificeret. Fremgangsmåden er beskrevet i henholdsvis dette kapitel, samt i kapitel 11 (markfrø).

10.4.1 Blanding af komponentpartier samt udtagning af prøver

1. Blandingen må højst være på 30.000 kg plus 5%, dvs. 31.500 kg.
2. Prøvetageren skal, før blanding af komponentpartierne påbegyndes, have kontrolleret de enkelte partier, overvåge blandingsprocessen, sikre at blandingsforholdet er korrekt samt have overdraget mærkesedlerne fra de komponentpartier, der skal indgå i blandingen.
3. Der skal ikke udtages prøve af blandingspartiet, medmindre der foretages en bejdseoplysning af det sammenblandede parti.

Neddeling og håndtering af prøver

Neddeling, emballering, mærkning, plombering og forsendelse af prøven er som beskrevet i kapitel 5 og 6.

Hvis det blandede parti er bejdset gælder:

1. Den sammensatte prøve af partiet neddeles til 1.000 g.
2. Der fremstilles kun én prøve, der opbevares i virksomheden til den 1. januar i den efterfølgende sæson.

Mærkning og forsegling af et blandingsparti af sædekorn og markfrø

Mærkning og forsegling er beskrevet i kapitel 7 og 8.

1. Blandingspartier skal mærkes med en mærkeseddel for blandinger, formular 88cm (grøn), eller forsegles i en sæk med fortrykt mærkeseddel 88cm.
2. Mærkningen skal indeholde navne på de enkelte arter og sorter, der indgår i blandingen, samt vægtforholdet.
3. Forseglingsmåneden er den måned, hvor det indgående certificerede sædekornsparti er prøvetaget og forseglet.

Indberetning om et blandingsparti

1. Formular 302 "Indberetning om blandingsparti af markfrø eller blanding af sædekorn og markfrø" udfyldes for hvert blandingsparti, som beskrevet i kapitel 9.
2. Formular 300 "Indberetning om parti" skal kun udfyldes, hvis partiet er blevet bejdsset, og der derfor er udtaget en prøve. Formular 300 udfyldes da som beskrevet i kapitel 9.

10.5 Certificering af restpartier af sædekorn

Gælder for alle kategorier og arter af sædekorn, herunder blandinger.

Rester af certificerede sædekornspartier kan sammenblandes, prøvetages, genopsækkes og certificeres som et nyt parti. Følgende betingelser skal være opfyldt:

1. Det skal være samme sort eller sortsblanding, der sammenblandes.
2. Hvis der sammenblandes partier med forskellig kategori, skal det nye parti certificeres i den laveste kategori. Det sammenblandede parti tildeles nyt referencenummer.
3. Bejdsede restpartier må kun sammenblandes med partier, der er bejdsset med samme middel og i samme dosering. De nye partier må ikke bejdses igen.
4. Prøvetageren skal overvåge sammenblandingen og udtage prøve af det sammenblandede parti. Prøvetageren skal have overdraget mærkesedlerne fra de indgående partier.
5. Der er ikke mulighed for at forlænge gyldigheden ud over den sæson, hvor partierne genopsækkes. For restpartier af vinterhvede, vinterbyg, vintertriticale og vinterrug, som prøvetages i maj/juni, gælder gyldighedsperioden dog indtil 1. december i prøvetagningsåret.
6. Tidspunktet for genopsækning af sædekorn er afhængig af art og fremgår af tabel 10.1

Hvornår må genopsækning finde sted?

Art	Genopsækning må tidligst ske efter
Vårbyg, vårhvede og havre	1. december i den efterfølgende sæson
Vinterbyg, vinterhvede, vintertriticale og vinterrug	1. maj i sæsonen med henblik på salg i den efterfølgende sæson

Tabel 10.1

10.6 Udlevering af sædekorn i løs vægt

Det er tilladt registrerede virksomheder at sælge certificeret sædekorn af C1- og C2-generation i løs vægt til den endelige forbruger i Danmark. Partier eller dele af partier, der udleveres i løs vægt til den endelige forbruger, må ikke tages retur af virksomheden. Den enkelte virksomhed skal have tilladelse af TystofteFonden til at udlevere sædekorn i løs vægt. Kopi af tilladelsen sendes til prøvetageren.

Da det drejer sig om udlevering af partier, der allerede er prøvetaget med henblik på certificering af partiet, skal der ikke udtages prøve i forbindelse med udleveringen.

Omfatter udleveringen af sædekorn mere end ét certificeret parti, skal partierne være af samme sort og generation.

10.6.1 Udlevering i løs vægt

Der må kun udleveres sædekorn i løs vægt af prøvetagede og mærkede partier.

Partier af sædekorn kan udleveres, før analyse foreligger for partiet. Det betyder, at hele eller dele af partiet kan udleveres i løs vægt direkte fra produktionen til slutbruger. Dette kræver dog at virksomheden har sikret sig, at partiet mindst overholder EU's minimumskvalitetsnormer og er tilmeldt Erstatningsordningen for Sædekorn.

Der kan ligeledes udleveres sædekorn i løs vægt fra forseglede siloer/containerere.

10.6.2 Mærkning og forsegling

1. Til hver udlevering skal der fremstilles en partimærkeseddel, der udleveres til køber eller sættes på vognen.
2. Mærkesedlen udfyldes med de krævede oplysninger som beskrevet i kapitel 7. Sædekorn mærkes med formular 86 eller 87 svarende til kategorien.
3. Ved hver udlevering, hvor der indgår flere partier, skal der udfyldes et antal partimærkesedler svarende til antallet af partier, der indgår i leveringen. Disse klæbes på det dokument, der følger leveringen. Dokumentet udleveres af virksomheden.
4. Efter udlevering skal vognen lukkes forsvarligt med presenning. Hvis det ikke er den endelige køber, der afhenter partiet, skal vognen ydermere mærkes med partimærkeseddel og forsegles med rulleplombe.

10.6.3 Indberetning

Udlevering af sædekorn i løs vægt skal ikke indberettes til TystofteFonden. Virksomheden fører selv registreringer over hvor meget der udleveres i løs vægt, hvem modtager er og det skal dokumenteres, at prøvetageren var til stede ved udleveringen.

Udlevering direkte fra produktion af et parti

Ved produktion af et parti sædekorn, hvor der under produktionen udleveres en del af partiet i løst vægt, indberettes produktionen af hele partiet elektronisk, som beskrevet i kapitel 9, og virksomheden registrerer udleveringen, som beskrevet ovenfor.

10.6.4 Særlige forhold ved udlevering i løs vægt

Inden udlevering skal prøvetageren kontrollere, at vognladet er rent, og hvis dette ikke er tilfældet, bede chaufføren feje ladet. Prøvetageren skal rette henvendelse til virksomheden, hvis chaufføren ikke ønsker at rengøre vognen, inden udleveringen sker. Dette kan eventuelt noteres i rubrikken "Prøvetager bemærkninger" ved indberetning. Herefter ligger ansvaret hos virksomheden.

Ved udlevering fra silo eller container skal prøvetageren overvåge, at forseglingen brydes, overvåge udleveringen, mærke og forsegle siloen eller containeren igen, når udleveringen er afsluttet. På partimærkesedlen skal den aktuelle dato anføres, herunder de nye vægtangivelser.

For bejdset sædekorn gælder de almindelige regler og advarsler for bejdsede produkter, hvilket fremgår af følgedokumentet. Eksempel på følgedokument kan ses i bilag 6.

10.7 Produktion af større partier af sædekorn

Det er muligt for virksomheder, at producere partier af sædekorn uden at analysere prøver af alle producerede partier. I daglig tale kaldes det for "produktion af store partier" eller "produktion på basis af moderpartier". Det gør det fordi analyseresultatet af en prøve af et "stort parti", kaldet moderparti, afgør om prøver fra alle partier produceret på samme moderparti, skal sendes til analyse, eller om der kun skal sendes prøve fra et af partierne til analyse. Vejledningen "Frø & Sædekorn 1" om produktion af store partier findes på Landbrugsstyrelsens hjemmeside:

<https://lbst.dk/virksomheder/froe-og-korn/vejledninger/>

Produktion af "store partier" opdeles i to trin:

1. Tilvejebringelse og opbevare dokumentation for analyseresultatet af moderparti, op til 120 tons.

Dette er virksomhedens ansvar, og prøvetagere er ikke nødvendigvis involveret i prøvetagning af moderpartier. Prøven skal være taget, så den på bedst mulig vis repræsenterer de op til 120 tons. Et moderparti kan være et råvareparti. Moderpartiet får tildelt et af produktionsafdelingens almindelige referencenumre (f.eks. 21TY123). Moderpartiet skal ikke mærkes med officielle mærkesedler, men af hensyn til sporbarheden, kan det være nødvendigt at mærke moderpartierne med firmamærker.

2. Produktion af op til fire certificerede partier, ud fra samme moderparti.

Alle partier (op til 4) prøvetages, mærkes og forsegles som alle andre certificerede partier af autoriseret eller officiel prøvetager eller under dennes ansvar.

10.7.1 Prøvetagers ansvar ved produktion

Alle datterpartier fra samme moderparti prøvetages, mærkes og forsegles efter de gældende regler for certificering.

Det vil sige:

- Partistørrelsen på det enkelte datterparti må være op til 30.000 kg plus 5%
- Der skal udtages det antal primærprøver som er angivet i kapitel 4 af hvert datterparti.
- Alle partier skal mærkes og forsegles som angivet i kapitel 7 og 8.

- For at sikre sporbarhed mellem moderpartiet og de certificerede partier, ved produktion af store partier af sædekorn, skal de op til 4 certificerede partier, der produceres på samme moderparti, have samme referencenummer som moderpartiet. For også at sikre, at de certificerede partier mærkes entydigt, tildeles referencenummeret et J, K, L og M eller V, X, Y og Z. Det vil sige, at på moderpartiet 21TY123, produceres de certificerede partier 21TY123V, 21TY123X, 21TY123Y og 21TY123Z.
- Prøverne fra hvert datterparti skal neddeles og mærkes som angivet i kapitel 5 og 6. Kun prøven for én af partierne skal sendes til laboratorieanalyse af afdelingen. Det skal skiftevis være prøven fra V, X, Y og Z partiet (tilsvarende for J, K, L og M) der indsendes til analyse. Det vil sige, at for partier produceret på moderpartiet 21TY123 indsendes 21TY123V til analyse, for partier produceret på det næste moderparti 21TY124, kan 21TY124X sendes til analyse osv.
- Alle datterpartier, der produceres af et moderparti, skal anmeldes elektronisk til certificering hver for sig og godkendes elektronisk af prøvetageren som beskrevet i kapitel 9. Det gælder uanset om prøve fra partiet er analyseret eller ej.
- De indberettede datterpartier får automatisk overført analyse fra det ene datterparti der er analyseret.

Stikprøver

Af de endeligt certificerede partier skal der udtages stikprøver efter de gældende regler af C2 partier (C1 rug) til kontroldyrkning samt prøver til stikprøvevis analyse for vandindhold. Alle partier er omfattet af stikprøvekontrollen, uanset om prøven af partiet er analyseret eller ej.

Bemærkninger

Det er muligt "at producere" et moderparti og de certificerede partier samtidig. Ved produktion af fire certificerede partier, kan der ved automatisk prøvetagning skaffes en prøve, der dækker moderpartiet. Prøven for moderpartiet kan fremskaffes ved at blande en kopiprøve fra hver af de 4 partier til en samlet prøve. Derudover skal der være en prøve for hver af de 4 partier.

Prøven for moderpartiet og originalprøven fra én af de certificerede partier sendes til analyse. Når virksomheden modtager analyseresultatet for moderpartiet, afgør resultatet, om prøverne for de resterende tre partier også skal sendes til analyse.

11. Prøvetagning af markfrø

Kapitlet omhandler markfrø, som omfatter frø af græsser, bælgplanter (bælgsæd og græsmarksbælgplanter), bederoer, olie- og spindplanter (herunder raps) og andre arter (kålroer, fodermarvkål, honningurt og olieræddike).

Den teoretiske eksamen i prøvetagning er opdelt i artsgrupper, der kan bestå selvstændigt. For markfrø er der artsgrupperne:

- Markfrø (græsser, græsmarksbælgplanter, bederoe)
- Bælgsæd, olie-spindplanter samt andre arter

Særligt for markfrø gælder: Pakning af alle artsgrupper må ske i småpakninger. For småpakninger er der særlige regler for produktion, pakkestørrelse og mærkning. Markært og hestebønne må udleveres som løsvare, efter nærmere retningslinjer. Enkelte arter må desuden sælges efter reglerne om handelsfrø.

Blandinger af frø, der er omfattet af reglerne om sædekorn, markfrø (dog ikke sorter af plænegræs) og grønsagsfrø kan certificeres som blandingspartier. Herudover må virksomheder producere specialblandinger, som indeholder frø af andre arter, direkte til den endelige forbruger.

Plantepas kræves for visse arter af markfrø samt for solsikke. Et plantepas dokumenterer frihed for bestemte skadegørere. Reglerne knytter sig til plantesundhed, men de indgår i bekendtgørelsen om markfrø (også for solsikke, der ellers ikke er omfattet af bekendtgørelsen). Se også 11.6.

11.1 Mærkning og pakning, alle grupper af markfrø

Nedenstående gælder for alle arter og kategorier af markfrø med undtagelse af F-materiale.

11.1.1 Mærkning

Partier af rene arter mærkes med EU-mærkesedler (formular 94-97) eller OECD-mærkesedler (formular 64-67) svarende til frøets kategori. Blandingspartier af markfrø mærkes med formular 88L og blandinger af sædekorn og markfrø med formular 88cm.

Partier, der indeholder markfrø, må aldrig mærkes med formular 84-87, 88c eller 98c. Disse mærkesedler må kun bruges til sædekorn.

11.1.2 Mærkning og forsegling af frø i kasser

For markfrø gælder særlige regler for mærkning og forsegling af partier i kasser, der står på lager. Reglerne gælder kun i virksomheder, der har et kvalitetsstyringssystem, der er godkendt af TystofteFonden, og forudsætter at mærkning og opbevaring af kasserne sker under prøvetagerens ansvar.

Vægtangivelse af partier i kasser

Vægtangivelse på partimærkesedlen for partier i store kasser, kan angives som en gennemsnitsvægt for kasserne i partiet forudsat at:

- 1) Den eksakte vægt noteres på virksomhedens kassemærke, hvor der desuden er oplysninger om referencenummer, art, sort og kategori.
- 2) Kasserne ikke flyttes fra producentens lager.

Kasser, der står på lager, uden forsegling

Et parti, der opbevares i kasser, kan stå uden forsegling forudsat at:

- 1) Kasserne dækkes med låg for at undgå forurening.
- 2) Kasserne ikke flyttes uforseglet mellem produktionsafdelinger
- 3) Partiet markedsføres i forseglede enheder.

11.1.3 Ventilsekk

Hvis frøet er mindre end hvedekerner, skal ventilsekkens åbning forsegles. Forsegling kan ske med dæketiket formular 55, forseglingsetiket formular 56 (se bilag 4) eller partimærkesedlen (i de tilfælde, hvor der ikke er fortrykt mærkeseddel på ventilsekken).

11.1.4 Udportionering i småpakninger

Partier af certificeret markfrø af Ba, C1, C2 og frøblandinger mærket med formular 88L kan udportioneres i småpakninger. Disse blandinger mærkes med en leverandøretiket eller alternativt med trykt tekst på pakningen. Udportionering og mærkning kan foregå uden tilstedeværelse af prøvetager.

Betingelser

1. Det udportionerede frø skal overholde EU's kvalitetsnormer.
2. Basisfrø må kun sælges til videre opformering.
3. Maksimal vægt i pakning, jf. tabellen på næste side.
4. Virksomheden skal meddele TystofteFonden data om opdelingen.
5. Hvis der udportioneres frø, der ikke er avlet her i landet, skal meddelelsen til TystofteFonden være ledsaget af de officielle analysebeviser og en mærkeseddel fra partierne eller kopi af mærkesedlerne.
6. Hvis der anvendes handelsfrø i en blanding, skal det fremgå af mærkningen, at pågældende art er handelsfrø.

Krav til mærkning

Tabel 11.1 angiver hvilken farve leverandørmærkesedlen skal have afhængig af hvilken type småpakning der skal mærkes.

I tabel 11.2 ses en oversigt over de informationer der skal fremgå af leverandørmærkesedler på småpakninger.

Småpakninger, indhold, vægt og mærkning

Småpakning	Indhold	Højeste nettovægt*	Farve på leverandørens mærkeseddel
EU A-småpakning bederoer	Certificeret bederoefrø, dog ikke monogermt og præcisionsfrø	10 kg	Blå
	Certificeret bederoefrø, monogermt og præcisionsfrø	2,5 kg eller indtil 100.000 frønegler	Blå
EU A-småpakning foderplanter	Blandinger af frø der ikke skal benyttes som foderplanter	2 kg	Grøn
EU B-små-pakning	Frø af arter der er indeholdt i bekendtgørelserne; basisfrø, certificeret frø, handelsfrø af rene arter, samt blandinger af arter og sorter. Til foderbrug.	10 kg	C1 rene arter: blå C2 rene arter: rød Blandinger: grøn Handelsfrø: brun

Tabel 11.1

* Nettovægten er fraregnet eventuelt indhold af granulerede bekæmpelsesmidler, pilleringsmidler og andre faste tilsætningsstoffer.

Småpakning	Leverandørmærkeseddel
EU småpakning bederoer	"EU-småpakning" Virksomhedsnavn eller identifikationsmærke Partiets referencenr. (såfremt identifikationsnr. ikke er tilstrækkeligt "Landbrugsstyrelsen, Danmark" Sidste salgsdato (kun ved salg i DK) Art (sukkerroe eller bederoe) Sort (skal fremgå om det er monogermt eller præcisionsfrø) "Certificeret frø" Netto- eller bruttovægt (evt. antal frønegler/frø) Andre oplysninger (f.eks. kemisk behandling)
EU A-småpakning foderplanter	"EU A-småpakning" Virksomhedsnavn eller identifikationsmærke Partiets referencenr. (såfremt identifikationsnr. ikke er tilstrækkeligt "Landbrugsstyrelsen, Danmark" Sidste salgsdato (kun ved salg i DK) "Frøblanding til..." Netto- eller bruttovægt Arternes og sorterens vægtforhold Andre oplysninger (f.eks. kemisk behandling)
EU B-småpakning rene arter	"EU B-småpakning" Virksomhedsnavn eller identifikationsmærke Partiets referencenr. (såfremt identifikationsnr. ikke er tilstrækkeligt "Landbrugsstyrelsen, Danmark" Sidste salgsdato (kun ved salg i DK) Art Sort (dog ikke for handelsfrø) "Certificeret frø" eller "Handelsfrø" Netto- eller bruttovægt Andre oplysninger (f.eks. kemisk behandling)
EU B-småpakning blandinger	"EU B-småpakning" Virksomhedsnavn eller identifikationsmærke Partiets referencenr. (såfremt identifikationsnr. ikke er tilstrækkeligt "Landbrugsstyrelsen, Danmark" Sidste salgsdato (kun ved salg i DK) "Frøblanding til..." Netto- eller bruttovægt Arternes og sorterens vægtforhold Andre oplysninger (f.eks. kemisk behandling)

Tabel 11.2

11.2 Certificering af restpartier

Gælder for alle kategorier og arter af markfrø, herunder blandinger.

Rester af certificerede markfrøpartier og blandinger kan sammenblandes, prøvetages, mærkes, forsegles og certificeres som et nyt parti. Følgende betingelser skal være opfyldt:

1. Det skal være samme sort eller blanding, der sammenblandes.
2. Hvis der sammenblandes partier med forskellig kategori, skal det nye parti certificeres i den laveste kategori.
3. Bejdsede restpartier må kun sammenblandes med partier, der er bejdsset med samme middel og i samme dosering. De nye partier må ikke bejdses igen.
4. Prøvetageren skal overvåge sammenblandingen og udtage prøve af det sammenblandede parti.
5. Der er til forskel fra sædekornspartier ingen begrænsninger for, hvor mange gange man på denne måde kan forlænge gyldighedsperioden.

Prøvetagning, mærkning og forsegling af partiet samt neddeling, emballering, mærkning, plombering, forsendelse af prøve og indberetning, se kapitlerne 4-9.

Hvis der i det nye parti indgår "faldne partier" (dvs. partier der tidligere er analyseret og faldet for EU's kvalitetsnormer) skal det "faldne parti" annulleres.

11.3 Frøblandinger, ikke alle arter kan indgå

Blandinger af frø, der er omfattet af reglerne om sædekorn, markfrø (dog ikke sorter af plænegræs) og grønsagsfrø kan certificeres som blandingspartier. Herudover må virksomheder producere specialblandinger, som indeholder frø af andre arter, direkte til den endelige forbruger.

Definition

Ved frøblanding forstås en blanding af certificerede partier af sædekorn, markfrø (dog ikke sorter af plænegræs) og grønsagsfrø. Frøblandinger kan indeholde arter og sorter med varierende mængdeforhold. Plænegræssorter kan sælges som blandinger, men plænegræssorter må ikke bruges i frøblandinger til foder.

Forudsætningen for, at et parti kan indgå i en frøblanding er, at partiet allerede er certificeret, dvs. prøvetaget, forsejlet samt EU-mærket, og at analyseresultater har vist, at partiet opfylder EU-normerne.

For blandinger af markfrø og sædekorn skal de højere danske normer for sædekorn være opfyldt. Der kan indgå importerede partier, såfremt importen er anmeldt til TystofteFonden, og partiet er analyseret og opfylder EU's krav.

Der skal ikke udtages prøver af blandingspartiet (medmindre virksomheden ønsker en prøve til eget brug).

11.3.1 Blanding af frøblandingspartier

1. Selve frøblandingspartiet må højst være på 10.000 kg plus 5%, dvs. 10.500 kg, se kapitel 3.

2. Prøvetageren skal, før blanding af partierne påbegyndes, have forevist de enkelte partier, overvåge blandingsprocessen og have overdraget mærkesedlerne fra de enheder af rene sorter, der indgår i blandingen.
3. Der udtages ikke en prøve af blandingen.

11.3.2 Mærkning og forsegling

Mærkning og forsegling af blandingspartiet følger samme procedure som beskrevet i kapitel 7 og 8.

1. Blandingspartiet skal mærkes med en mærkeseddel for frøblandinger, formular 88L til markfrø og formular 88cm til blandinger af sædekorn og markfrø.
2. Blandingspartiet skal tildeles sit eget referencenummer (dvs. der må ikke anvendes et af de indgåede partiers referencenumre). Referencenummeret skal være af typen DK 21XX123.
3. Mærkesedlen skal ud over de sædvanlige oplysninger indeholde navne på de enkelte arter og sorter, der indgår i blandingen, samt blandingsforholdet eller alternativt betegnelsen på blandingen hvis vægtforholdet er oplyst til køber og TystofteFonden.
4. Handelsfrø kan indgå i blandingen i lighed med andre arter, men dette skal fremgå af mærkesedlen.
5. Forseglingsdatoen er dato for blanding og forsegling af blandingspartiet.
6. Partiet skal forsegles umiddelbart efter blanding.

11.3.3 Indberetning

Der skal udfyldes en formular 302 "Indberetning om parti af markfrøblanding, sortsblending eller blanding af byg og italiensk/alm. rajgræs" for hvert frøblandingsparti. Formular 302 udfyldes med oplysninger om, hvilke partier og mængder der indgår i blandingspartiet samt partiets samlede mængde og antal enheder. Se kapitel 9 for udfyldelse af formularen.

Som alternativ til formular 302 kan anvendes virksomhedens interne blandeseddel, forudsat at denne er godkendt af TystofteFonden.

Blandesedlen skal for hvert enkelt markfrøblandingsparti indeholde de samme informationer som fremgår af formular 302, dvs. referencenummer, enheder og mængde for den enkelte art og sort samt blandingspartiets samlede mængde og antal enheder. Hvis blandesedlen indeholder mere end ét markfrøblandingsparti skal mængden for hver enkelt sort angives i kg samt partiets samlede mængde og antal enheder. Prøvetageren skal skrive sine initialer (ID) og underskrift samt påstemple dato for blanding af partiet.

Partiet skal ikke indberettes elektronisk, da prøvetageren ved sin underskrift på formular 302 bekræfter, at prøvetageren har overvåget sammenblandingen og har modtaget mærkesedlerne for de indgåede partier.

Partier eller dele af partier, der indgår i blandinger, skal ikke annulleres. Det betyder, at der ikke skal ske indberetning til TystofteFonden (det er allerede gjort i form af indberetning af oprettelse af blandingspartiet).

11.4 Udlevering i løs vægt

Gælder for C1- og C2-kategorier af markært og hestebønne.

Registrerede virksomheder må sælge certificeret bælgssæd af C1- og C2-generation i løs vægt til den endelige forbruger i Danmark. Partier eller dele af partier, der udleveres i løs vægt til den endelige forbruger, må ikke tages retur af virksomheden.

Den enkelte virksomhed skal have tilladelse af TystofteFonden til at udlevere bælgssæd i løs vægt.

11.4.1 Krav til udlevering i løs vægt

Partier af markært og hestebønne må ikke udleveres, før analyser har vist, at EU-normerne er opfyldt. Partierne kan forsegles i siloer/containerer, indtil udleveringen må finde sted.

Omfatter udleveringen af bælgssæd mere end ét certificeret parti, skal partierne være af samme sort og generation.

11.4.2 Prøvetagning af løsvare

Der skal ikke udtages prøve i forbindelse med udleveringen, da partierne allerede er prøvetaget med henblik på certificering.

11.4.3 Mærkning og forsegling

1. Til hver udlevering af løsvare skal der fremstilles en partimærkeseddel, der udleveres til køber eller sættes på vognen. Til bælgssæd i løsvare benyttes formular 96 eller 97, svarende til den pågældende kategori. Hvis der indgår flere partier ved udlevering af løsvare, skal der udfyldes en partimærkeseddel for hvert parti.
2. Partimærkeseddel/sedler klæbes på følgedokumentet, se eksempel på følgedokument i bilag 6. Dokumentet udleveres af virksomheden til prøvetager.
3. Ved udlevering fra silo eller container skal prøvetageren overvåge, at forseglingen brydes, overvåge udleveringen, mærke og forsegle siloen eller containeren igen, når udleveringen er afsluttet.
På partimærkesedlen på siloen skal de aktuelle oplysninger anføres, herunder den nye vægtangivelse.
4. Inden udlevering skal prøvetageren kontrollere, at vognladet er rent, og hvis dette ikke er tilfældet, bede chaufføren feje ladet. Prøvetageren skal rette henvendelse til virksomheden, hvis chaufføren ikke ønsker at rengøre vognen, inden udleveringen sker.
5. Prøvetager skal overvåge udleveringen.
6. Efter udlevering skal vognen lukkes forsvarligt med presenning. Hvis det ikke er den endelige køber, der afhenter partiet, skal vognen mærkes med partimærkeseddel og forsegles med rulleplombe, se kapitel 8 vedrørende forsegling af vognlæs.

11.4.4 Indberetning

Udlevering i løs vægt skal ikke indberettes til TystofteFonden Virksomheden skal dog føre registrering (logbog) over, hvor meget der udleveres løst til hvem, og det skal dokumenteres, at prøvetageren var til stede ved udleveringen.

11.5 Handelsfrø

Gælder for partier af frø af bl.a. enårig rapgræs, bermudagræs, hanekløver, esparsette, bukkehorn, lancetvejbred, ungarsk vikke og sort sennep. Fuld oversigt over handelsfrø fremgår af Bekendtgørelse om markfrø. Relevante arter er desuden angivet i bilag 2 i denne Instruks.

Ved produktion af handelsfrø kræves ikke forudgående avlskontrol. Frøet skal blot være tilstrækkeligt artsægte og ved analysen opfylde normerne for renhed, indhold af andre arter og spireevne.

11.5.1 Prøvetagning

Prøvetagning, neddeling og prøvehåndtering, som for certificerede partier.

11.5.2 Mærkning og forsegling

Partier af handelsfrø mærkes med EU-mærkesedler formular 89 (brun).

11.5.3 Indberetning

Prøvetagning indberettes på papirversion af formular 300 "Indberetning om parti", I feltet for "Kategori" skrives "H" for handelsfrø.

11.6 Plantepas

Indenfor EU er der krav om plantepas til visse arter af markfrø, med det formål at bekæmpe og forebygge spredning af planteskadegørere. Virksomheden udsteder selv plantepas, men skal være registreret hos Landbrugsstyrelsen, og selve plantepasset skal være godkendt. Virksomheden skal desuden føre regnskab med udstedte plantepas.

Krav om plantepas fremgår af Landbrugsstyrelsen's Vejledning om Plantepas <https://lbst.dk/virksomheder/froe-og-korn/vejledninger/>

Kravet om plantepas gælder bl.a. for lucerne og bederoe, visse olie-spindplanter samt for solsikke. Reglerne knytter sig til plantesundhed, men de indgår i bekendtgørelsen om markfrø (også for solsikke, der ellers ikke er omfattet af bekendtgørelsen). Småpakninger, der ikke er til erhvervsmæssigt brug, kan være undtaget. Se information på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

For arter, hvor der er krav om certificering, skal plantepasset være kombineret med certificeringsmærkeseddel, se eksempler på mærkesedler i bilag 4.

12. Prøvetagning af grønsagsfrø

Grønsagsfrø produceres og sælges normalt som standardfrø, dog må frø af cikorie udelukkende sælges som certificeret frø. Bemærk, at der er mange arter af grønsager, der ikke er omfattet af bekendtgørelsen – frø af disse arter kan ikke certificeres og kan ikke sælges som standardfrø.

For oversigt over arter der er omfattet af Bekendtgørelse om grønsagsfrø se bilag 2.

Pakning sker ofte i småpakninger. For småpakninger er der særlige regler for produktion, pakkestørrelse og mærkning. Virksomheden skal desuden være registreret hos TystofteFonden for at måtte producere småpakninger.

12.1 Prøvetagning af grønsagsfrø

Grønsagsfrø, der skal certificeres, skal prøvetages som alt andet frø, der skal certificeres. Det vil sige efter retningslinjerne i Instruks i prøvetagning af frø, og foretaget af en autoriseret eller en officiel prøvetager.

Standardfrø derimod må prøvetages og analyseres af producenten. Kravet er, at virksomheden skal kunne dokumentere, at kvalitetskravene til frøet er overholdt. Hvis virksomheden ønsker et orange ISTA-bevis, skal partiet prøvetages, mærkes og forsegles af en officiel eller autoriseret prøvetager (se også kapitel 13).

Ved udtagning af prøver til brug for dokumentation i forbindelse med udstedelse af plantepas, sker prøvetagning under virksomhedens ansvar, og der er ikke krav om, at prøven skal udtages af autoriseret eller officiel prøvetager, dog skal analysen foretages på et officielt laboratorium. Yderligere oplysninger fås hos den danske plantesundhedsmyndighed, se også 12.5.

Særligt kostbart frø

Hvis en virksomhed ønsker prøvetaget meget kostbart frø, kan TystofteFonden, efter ansøgning fra virksomheden, tillade, at prøvestørrelsen nedsættes til den mængde, der kræves til de aktuelle analyser. På prøvemærkesedlen skal der under "Andre oplysninger" stå "Kostbart frø. Nedsat prøvestørrelse". Der skal således foreligge en tilladelse, før denne tekst kan benyttes på prøvemærkesedlen.

12.2 Standardfrø af grønsager

Frø, der er omfattet af Bekendtgørelse om grønsager må handles som standardfrø, dog med undtagelse af frø af cikorie der skal være certificeret.

Ved standardfrø forstås, at frøet ikke skal være certificeret, men dog fortsat skal opfylde en række krav. Sælger skal kunne dokumentere, at frøene opfylder kravene. TystofteFonden foretager stikprøvekontrol for at sikre at standardfrø lever op til krav og kvalitet.

Væsentlige forskelle mellem standardfrø og certificeret frø er, at der for standard frø ikke er krav om markkontrol, samt at standardfrø må sælges på grundlag af virksomhedens egen prøvetagning og analyse af partierne.

Krav til standardfrø og til dokumentation

Reglerne for standardfrø fremgår af kapitel 2 i Bekendtgørelse om grønsagsfrø.

a) Standardfrø af grønsager skal:

- Være af en sort, der er på en sortliste i EU
- Ikke være beregnet til opformering, dvs. ikke til avl af planter, der skal bruges til yderligere frøhøst
- Være tilstrækkeligt sortsægte, sortsrent og ensartet
- Overholde kvalitetsnormerne i bilag 2 i Bekendtgørelse om grønsagsfrø, for renhed, antal andre arter og spireevne
- Så vidt muligt være fri for sygdomme og skadegørere, der nedsætter frøets brugsværdi

b) Mærkning og pakning

- Pakningerne skal være lukket således, at lukning ødelægges ved åbning og ikke kan genanvendes.
- Partiet mærkes med gul leverandøretiket med følgende informationer (gælder ikke småpakninger):
 - "EU-regler og -normer"
 - Navn og adresse eller identifikation på leverandør
 - År for lukning eller for seneste undersøgelse af spireevne
 - Art
 - Sort
 - Kategori
 - Referencenummer
 - Angivet netto- eller bruttovægt (eller antal frø)

Partistørrelse

Maksimum partistørrelse for standardfrø er angivet i tabel 3.1.

Gyldighed

Der er ikke nogen begrænsning for gyldighed af standardfrø, når blot partiet overholder kvalitetsnormer jf. bilag 2 i Bekendtgørelse om grønsagsfrø.

Krav til virksomheden

Virksomhederne skal anmelde følgende til TystofteFonden:

1. Produktion af partier af standardfrø
2. Indførsel af partier af standardfrø, dog ikke råvarer
3. Udportionering i småpakninger af partier af standardfrø

Virksomheder, der mærker, forsejler og sælger standardfrø, skal herudover bl.a.:

1. Senest i forbindelse med udportionering skal virksomheden prøvetage partiet til kontrol af, at partiet overholder kvalitetsnormerne.
2. Prøven skal opbevares i minimum 2 år
3. Virksomheden skal efter anmodning indsende analysebevis til TystofteFonden
4. Partiet skal ved salg være mærket og pakket som beskrevet ovenfor

12.3 Certificerede frø af grønsager

Frø, der er omfattet af Bekendtgørelse om grønsager kan certificeres, se bilag 2. Frøet skal opfylde samme krav som standardfrø, se kapitel 12.2. Herudover er der for certificeret frø krav om avlskontrol, og prøvetagning **skal** foretages af en autoriseret eller officiel prøvetager.

Krav til certificerede grønsagsfrø og til dokumentation

Reglerne for standardfrø fremgår af kapitel 3 i Bekendtgørelse om grønsagsfrø.

a) Certificerede frø af grønsager skal:

- Være af en sort, der er på en sortliste i EU
- Være tilstrækkeligt sortsægte, sortsrent og ensartet
- Overholde kvalitetsnormerne i bilag 2 i Bekendtgørelse om grønsagsfrø, for renhed, antal andre arter og spireevne
- Så vidt muligt være fri for sygdomme og skadegørere, der nedsætter frøets brugsværdi

b) Mærkning og pakning

- Pakningerne skal være forseglet af en autoriseret eller officiel prøvetager (eller under dennes tilsyn), og forsegling skal ødelægges ved åbning og må ikke kunne anvendes igen
- Partiet skal mærkes med officiel mærkeseddel jf. bilag 4 (gælder ikke småpakninger)

Partistørrelse

Maksimum partistørrelse for certificeret grønsagsfrø er den samme som for standardfrø og angivet i tabel 3.1.

Gyldighed

Der er ikke nogen begrænsning for gyldighed af certificerede grønsagsfrø, når blot partiet overholder kvalitetsnormer jf. bilag 2 i Bekendtgørelse om grønsagsfrø.

Krav til virksomheden

Virksomhederne skal anmelde følgende til TystofteFonden:

1. Produktion af partier af certificerede grønsagsfrø
2. Indførsel af partier af certificerede grønsagsfrø til opformering
3. Udportionering i småpakninger af partier af certificerede grønsagsfrø

Virksomheder, der mærker, forseglar og sælger certificerede grønsagsfrø, skal herudover bl.a. sikre at:

1. Partiet ved salg er mærket, forseglet og certificeret
2. Der udtages prøve til kontroltyrking jf. Bekendtgørelse om grønsagsfrø, se også kapitel 3 i denne Instruks.

12.4 Småpakninger

Såvel certificeret grønsagsfrø som standardfrø må pakkes i småpakninger. Produktion af småpakninger/udportionering af grønsagsfrø skal anmeldes til TystofteFonden, se blanket 306 på <https://www.tystofte.dk/certificering/blanketter/>

Udportionering og ompakning

Mærkede og forseglede partier af certificeret grønsagsfrø og godkendte partier af standardfrø kan udportioneres/pakkes i småpakninger under virksomhedens egen mærkning og forsegling og uden deltagelse af officiel eller autoriseret prøvetager. Ompakning af småpakninger med certificeret frø må kun ske under tilstedeværelse af en autoriseret eller officiel prøvetager.

Maksimum størrelse af småpakninger er angivet i tabel 12.1 og gælder uanset om partiet er certificeret eller sælges som standardfrø.

Påsætning af en etiket, der udelukkende indeholder en oversættelse til dansk af de allerede påtrykte oplysninger, betragtes ikke som ompakning. Hvis der derimod ændres eller tilføjes i teksten, betragtes processen som ompakning.

Småpakninger af certificeret grønsagsfrø eller standardfrø	Højeste nettovægt*
Haveært, slikært, sukkerært, havebønne og pralbønne	5 kg
Alm. asparges, bladbede, centergræskar, havegulerod, havekørvel, havekorkzoner, kepaløg, majroe, mandelgræskar, radise, ræddike, rødbede, skalotteløg, spinat, tandfri vårsalat og vandmelon	500 g
Andre arter	100 g

* Et eventuelt indhold af granulerede pesticider, pilleringsmidler og andre faste tilsætningsstoffer medregnes ikke i de anførte vægtgrænser

Tabel 12.1

Mærkning

Mærkning af småpakninger skal opfylde bestemmelserne i bekendtgørelse om grønsagsfrø, bilag 4. Mærkningen kan både være som leverandøretiket men også være stemplet eller trykt på pakningen. Hvis pakningen er gennemsigtig, må etiketten gerne anbringes inde i pakningen.

Lukning af småpakninger skal ske således, at lukningen ødelægges ved åbning og ikke kan genanvendes.

12.5 Plantepas

Plantepas kræves for en række arter af grønsagsfrø. Et plantepas dokumenterer at et parti er fri for bestemte skadegørere. Reglerne knytter sig til plantesundhed, men de indgår i Bekendtgørelse om grønsagsfrø.

En virksomhed, der udsteder plantepas, skal være registreret hos Landbrugsstyrelsen, og selve plantepasset skal være godkendt af Landbrugsstyrelsen. Virksomheden skal føre regnskab med udstedte plantepas.

Der er f.eks. krav om plantepas for frø af følgende arter: bladbede, bønne, chili, visse arter af løg, porre, purløg, rødbede, tomat. Småpakninger, der ikke er til erhvervmæssigt brug, kan dog være undtaget for kravet om plantepas. Se mere information på Landbrugsstyrelsens hjemmeside bl.a. Vejledning om brugen af Plantepas

<https://lbst.dk/virksomheder/froe-og-korn/vejledninger/>

13. Prøvetagning til ISTA

Dette kapitel omhandler prøvetagning med henblik på ISTA-analyse. ISTA (International Seed Testing Association) definerer standarder for bl.a. prøvetagnings- og analysemetoder, og har nogle særlige regler i forhold til prøvetagning, som i visse tilfælde adskiller sig fra EU's direktiver og de danske certificeringsregler.

13.1 Indledning

ISTA er en international organisation grundlagt i 1924, med hovedsæde i Zürich, Schweiz. ISTA's medlemmer inkluderer frølaboratorier og prøvetagningsenheder fra 83 forskellige lande, heriblandt TystofteFonden som har været akkrediteret siden 2017.

TystofteFondens akkreditering dækker manuel prøvetagning med henblik på udstedelse af ISTA-analysebevis.

The image shows a standard ISTA Orange International Seed Lot Certificate form. The form is titled 'ISTA ORANGE INTERNATIONAL SEED LOT CERTIFICATE' and includes the ISTA logo. It is divided into several sections: 'STATED BY APPLICANT', 'INFORMATION', 'ANALYSIS RESULTS', and 'OTHER DETERMINATIONS'. The 'ANALYSIS RESULTS' section contains a table for 'GERMINATION - KEIMFÄHIGKEIT' with columns for 'Pure seeds', 'Other seeds', and 'Germination' (Normal, Hard, Fresh, Absorbed, Dried). The form also includes a barcode on the left side and a registration number '01241079' on the left margin.

Figur 13.1

13.2 Definitioner og introduktion

ISTAs orange certifikat kan udstedes af et ISTA-akkrediteret frølaboratorier, når følgende kriterier er opfyldt:

- Partiet er prøvetaget, mærket og forsejlet efter ISTA's regler
- Prøven er udtaget af en prøvetager under en ISTA akkrediteret virksomhed
- For virksomheder som ikke har egen ISTA-akkreditering, dækker TystofteFondens akkreditering til manuel prøvetagning med en autoriseret eller officiel prøvetager
- Analysen er foretaget på et ISTA-akkrediteret frølaboratorium

På ISTA-certifikatet angives de ansvarlige ISTA-laboratorier som har udført henholdsvis prøvetagning og udstedelsen af certifikatet.

Ved prøvetagning under TystofteFondens akkreditering angives TystofteFondens medlemsnummer (DKML1100) under prøvetagning, hvorimod virksomheder med egen ISTA-akkreditering har deres eget nummer.

13.3 Maksimal partistørrelse

Maksimal partistørrelse jf. ISTA-regler fremgår af kapitel 3, tabel 3.1
Såfremt arten ikke fremgår af tabel 3.1 kontakt da TystofteFonden.

13.4 Prøvetagning og prøvetagningsudstyr

Prøver til ISTA-analyse udtages på samme måde som prøver til certificering, og ligeledes beregnes antal primærprøver som for certificerede partier, se kapitel 4. For valg af prøvetagningsinstrument i forhold til pakningsenheder se tabel 4.5 dog er der visse forhold prøvetager skal være opmærksom på, som behandles herunder i afsnit 13.4.1

13.4.1 Prøvetagningsinstrumenter

Kanalsøger

Ved prøvetagning til brug for ISTA-analyse må kanalsøgeren ikke anvendes til arter, hvor frøene er større eller på størrelse med hvede. Derimod kan kammerspyddet anvendes (se herunder).

Kammerspyd

Kammerspyd må anvendes til ISTA-prøver (se også 4.5.2). Prøvetager skal dog være meget opmærksom på at spyddet ved prøvetagning med kammerspyd ikke lukkes helt, idet frøene kan blive beskadiget og knække, hvilket kan influere på analyseresultatet. Spyddet må kun lukkes indtil der mærkes modstand, trækkes forsigtigt op og tømmes i en tagrende eller et klæde. Såfremt der benyttes klæde må det kun anvendes til arter der ikke er stakkede, da de kan sætte sig fast i klædet.

Cargospyd

Cargospyddet er velegnet til mere sarte arter (f.eks. bælgssæd). ISTA's krav til prøvebeholderen på cargo-spyddet er, at den har en diameter på mindst 35 mm og en dybde på mindst 75 mm.

Automatisk prøvetagningsanlæg

Denne prøvetagningsmetode er kun tilladt såfremt virksomheden har sin egen ISTA-akkreditering der dækker prøvetagning med automatisk prøvetager.

13.4.2 Andre forhold**Prøvetagning af bejdset parti**

Såfremt partiet er bejdset, skal ISTA-prøven altid udtages efter bejdsning.

Opsamlingsbeholdere til primærprøverne

Ved opsamling af primærprøver til ISTA-analyser, må der kun bruges plastikspand, hvis det kan dokumenteres, at spanden kan tømmes helt (dvs. at spanden ikke fastholder partikler på indersiden pga. statisk elektricitet). Der kan i stedet anvendes en papirsæk eller metalspand.

13.5 Prøvestørrelse og neddeling af prøver

ISTAs minimumskrav til prøvestørrelser fremgår af tabel 5.1 og 5.3.

13.5.1 ISTA vandindholdsanalyse

Prøve til ISTA-vandanalyse skal udtages straks efter prøvetagningen og inden neddeling af den sammensatte prøve. Den sammensatte prøve skal dog blandes en gang. Blanding kan foretages ved at hælde den sammensatte prøve gennem neddeleren én gang. Er det ikke muligt at blande den sammensatte prøve med neddelere straks efter prøvetagning, kan blanding ske manuelt ved f.eks. at røre med ske.

Vandindholdsprøven udtages ved at tage minimum 3 prøver i forskellig dybde og forskellige steder. Den pakkes straks herefter i en afprøvet og godkendt plastpose (se 13.6.1), overskydende luft lukkes ud og den forsegles som beskrevet i 6.3.1.

13.6 Håndtering af prøver

Jf. ISTA's regler skal prøver til brug for ISTA-analyse skal sendes til analyse straks efter prøvetagning.

13.6.1 Krav til prøveposer

Når der prøvetages med henblik på ISTA-analyser skal prøvetageren påse, at prøven hurtigst muligt pakkes samt pakkes i poser af et materiale, der er accepteret af ISTA. Tabel 13.1 angiver hvilket materiale der må anvendes.

	Småfrøede arter	Storfrøede arter
Prøver til ISTA-analyse, dog ikke vandindhold	Papirpose	Papir eller fintvævet stofpose
Prøver til vandindholdsanalyse	Godkendt plastpose	

Tabel 13.1

Papir- og stofposer

Disse er velegnede til alle typer prøver til ISTA-analyse bortset fra vandindholdsanalyse. ISTA's krav er at posens materiale skal være egnet til typen af frø, samt ikke kunne påvirke frøet f.eks. med hensyn til spireevne. For vandindholdsanalyse se næste afsnit.

Afprøvede plastposer

En virksomhed der skal anvende plastposer til ISTA-vandindholdsanalyse, kan benytte egne afprøvede poser. Afprøvning skal dog dokumenteres og godkendes af TystofteFonden forud for ibrugtagning.

Afprøvning foregår på følgende måde:

1. Der udtages 3 poser fra hver batch til kontrol af vandtæthed. Poserne mærkes med produktionsnr og et nummer fra 1-3.
2. Hver pose fyldes med vand (undlad luft så vidt muligt)
3. Poserne lukkes forsvarligt med snor
4. Poserne vejes på en kontrolleret og registreret vægt
5. Vægten af poserne noteres i logbog
6. Posen opbevares 1 uge, i oprejst tilstand og ved stuetemperatur
7. Poserne vejes efter 1 uge og vægten noteres i logbog

Hvis vægttabet for hver pose er 0,5% eller derunder, godkendes poserne fra det pågældende produktionsnr.

Afprøvningen indberettes til TystofteFonden, der godkender poserne såfremt de lever op til kravene.

Indkøbes der plastposer med andet batchnr./produktionsnr. skal der foretages ny afprøvning.

TystofteFonden kan udlevere afprøvede plastposer til virksomheder, der har begrænset behov for afprøvede plastposer. Kontakt TystofteFonden for udlevering af plastposer.

13.6.2 Mærkning af prøver

Det skal fremgå af prøvemærkesedlen (formular 45), at prøven er udtaget efter ISTA's regler.

Artsnavnet skal angives med den videnskabelige betegnelse jf. List of Stabilised Plant Names (LSPN), se også bilag 5. For arter der ikke fremgår af bilag 5 henvises til LSPN eller kontakt TystofteFonden.

På prøvemærkesedlen skal angives hvilke analyser der skal foretages (fuld ISTA-analyse eller vandindholdsanalyse). Benyt bemærkningsfeltet til dette.

Alternativt kan prøverne sendes til laboratoriet med følgeseddel der angiver hvilke analyser der skal foretages, på hvilke prøver.

13.7 Mærkning af partier

Partier, der skal knyttes til et ISTA-bevis og som ikke er mærket med certificeringsmærker, kan mærkes med ID-mærke, formular 70.

13.8 Forsegling af partier

Partier forsegles som beskrevet i kapitel 8.

I henhold til ISTA's regler skal partier, for hvilke der ønskes udstedt orange ISTA-bevis, så vidt muligt afsluttes og dermed forsegles samme dag og i alle tilfælde den følgende arbejdsdag.

13.9 Indberetning

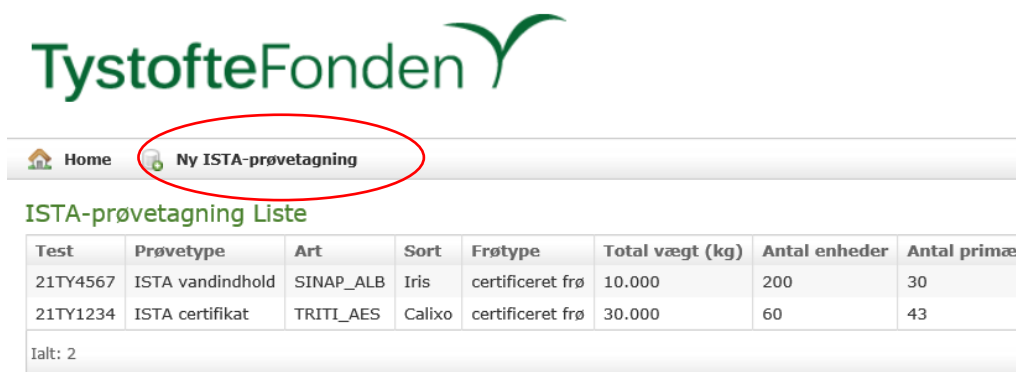
Prøvetagning med henblik på ISTA-analyse skal indberettes til TystofteFonden, uanset om der er tale om partier der skal certificeres eller ej.

Indberetning af ISTA-prøvetagning foregår ved at logge ind på www.fcs.tystofte.dk med prøvetager-ID og password udleveret af TystofteFonden. Her vælges menuen "ISTA-prøvetagning" (se figur 13.2)



Figur 13.2

Vælg "Ny ISTA-prøvetagning" (figur 13.3).



Figur 13.3

Herefter åbnes indberetningsmenuen, hvor information om prøvetagning kan indtastes (figur 13.4).

Prøvetype

Der kan vælges mellem ISTA-certifikat eller ISTA-vandindhold i prøvetype.

Art

Arten vælges ved åbne feltet (tryk på pil ned), og der kan søges i feltet ved brug af danske artsnavne.

Frøtype

Her vælges mellem Standardfrø, Handelsfrø og Certificeret frø.

Særlig pakning

Her kan vælges hvis partiet f.eks. findes som frøbånd eller måtter. Er dette ikke relevant, vælges blot "Ikke relevant".

Prøvetagningsmetode

Angiv hvilket instrument prøvetagningen er foretaget med. Automatisk prøvetagning er ikke tilladt og kan derfor ikke vælges.

Alle felter skal udfyldes, bortset fra "Bejdsset" og "Middel" der kun skal udfyldes såfremt partiet er behandlet.

Hjem ISTA-prøvetagning Liste

Opret ISTA-prøvetagning

Register sample taking

Prøvtager SIVA

Prøvetype ISTA certifikat

Partinummer

Art alm. hvede, Triticum aestivum, TRITI_AES

Sort

Frøtype standardfrø

Total vægt (kg)

Antal enheder

Antal primærprøver

Bejdsset

Middel

Særlig pakning pilleret

Prøvetagningsmetode stiksøger

Bemærkninger

Godkend Fortryd

Figur 13.4

Efter indtastning af prøvetagningen trykkes "Godkend" og prøvetagningen er nu indberettet til TystofteFonden.

I modsætning til indberetning af certificerede partier, skal virksomheden ikke indberette her.

OBS: Indberetning af prøvetagning med henblik på ISTA-analyse og ISTA-vandindholdsanalyse er ikke relevant hvis virksomheden har egen ISTA-akkreditering.

14. Forny et prøvetagning

Forny et prøvetagning af partier produceret her i landet er beskrevet i følgende punkter, mens forny et prøvetagning af partier fra udlandet er beskrevet i kapitel 16.

Definition: Ved forny et prøvetagning forstås prøvetagning af et parti, der tidligere er prøvetaget og certificeret.

14.1 Forlængelse af gyldighedsperioden

Gælder for alle arter og kategorier med undtagelse af grønsagsfrø og forædlermateriale.

Er forseglingens gyldighedsperiode udløbet for et parti, kan virksomheden rekvirere prøvetagning til forlængelse af gyldighedsperioden. Det vil sige, der skal udtages en prøve af (rest)partiet, som skal undersøges for spireevne.

Forlængelse af gyldighedsperioden kan ske for hele det oprindelige parti eller for en del af dette. Dele af et oprindeligt parti kan stå i forskellige virksomheder eller afdelinger og skal i forbindelse med forny et prøvetagning betragtes som selvstændige partier.

Hvert delparti, der prøvetages på ny med henblik på forlængelse af gyldighedsperioden, får tildelt et nummer til det oprindelige referencenummer, se afsnit 14.1.4.

Reglerne om gyldighed er danske regler, hvilket betyder at importerede partier ikke er underlagt krav om gyldighed, se også afsnit 16.2

14.1.1 Materiale

Materiale, der kan benyttes til prøvetagning: Se kapitel 4.5 for prøvetagningsudstyr velegnet til manuel prøvetagning.

14.1.2 Udtagning af prøver

Forudsætning for prøvetagning er:

1. Prøvetageren skal rent fysisk kunne komme til at prøvetage samtlige enheder af partiet/delpartiet.
2. Det er virksomhedens ansvar, at alle enheder der skal prøvetages er tilgængelige for prøvetageren.

Antal primærprøver og udtagning af disse er afhængig af partiets emballering, antallet af enheder og prøvetagningsmetode er som for al anden prøvetagning, se kapitel 4.

14.1.3 Neddeling og håndtering af prøver

Neddeling, mærkning, emballering, plombering og forsendelse af prøver er beskrevet i kapitel 5 og 6.

Prøven skal mærkes med formular 45 (se bilag 4).

14.1.4 Mærkning og forsegling

Mærkning og eventuel genforsegling af partiet følger samme procedurer som beskrevet i kapitel 7 og 8.

I forbindelse med prøvetagning af partiet skal samtlige enheder tillægsmærkes med formular 60 (gul), som eventuelt kan anvendes som dæketiket i stedet for formular 55 på de sække, der er prøvetaget med en stiksøger.

Tillægsmærket oplyser den nye prøvetagningsdato samt et referencenummer, der består af det oprindelige referencenummer med tilføjelse af et ciffer, der tildeles efter følgende principper:

Hele det oprindelige parti er til stede.

Hvis hele det oprindelige parti er til stede og prøvetages, skal det oprindelige referencenummer tilføjes "-1". Dette viser, at det er første gang, at partiet prøvetages på ny. Næste gang, partiet prøvetages, tilføjes "-2" osv. Referencenummeret vil være af typen DK 21XX126-1.

Hele det oprindelige parti er ikke til stede.

Hvis man er i tvivl om, hvorvidt hele det oprindelige parti er til stede, skal TystofteFonden kontaktes, idet der er mulighed for, at en anden prøvetager i en anden afdeling eller virksomhed allerede har prøvetaget et eller flere delpartier af det givne parti.

1. Hver del af det oprindelige parti skal tillægsmærkes med hvert sit entydige nummer.
2. TystofteFonden vil kunne oplyse, hvilket ciffer der skal tilføjes det oprindelige referencenummer. Tallets størrelse er afhængig af, hvor mange delpartier der i forvejen er blevet tillægsmærket med formular 60.
3. Referencenummeret vil f.eks. være af typen DK 21XX126-3 hvor "-3" indikerer, at to andre delpartier af det givne parti allerede er prøvetaget på ny, med henblik på forlængelse af gyldighedsperioden.

Mærkning af partier, der både prøvetages og samtidig deles eller opsækkes

Hvis et certificeret parti er forseglet og mærket med EU- eller OECD-mærker og i forbindelse med deling, opsækning eller udportionering skal prøvetages på ny, mærkes de nye enheder på følgende måde:

1. Partimærkeseddelen skal svare til den oprindelige kategori.
2. I rubrikken "Ref.nr." skrives det oprindelige referencenummer med tilføjelse af "-1" eller "-2" osv. som skal oplyses af TystofteFonden.
3. I rubrikken "Forseglingsdato" skrives den oprindelige forseglingsdato. (Denne rubrik findes ikke på OECD-mærker).
4. I den nederste rubrik skrives "New test of germination" + måned + år" (dato for fornyet prøvetagning). F.eks. "New test for germination. October 2016"

Når disse oplysninger fremgår af partimærkesedlen, svarer det til, at partiet er tillægsmærket med formular 60 (gul), og derfor skal formular 60 ikke sættes på partiet.

14.1.5 Indberetning

Prøvetagningen indberettes elektronisk som beskrevet i kapitel 9.2.

14.2 Forlængelse inden udløb af gyldighedsperioden

14.2.1 Vinterhvede, vinterbyg, vinterrug og vintertriticale

Gælder for vinterhvede, vinterbyg, vinterrug og vintertriticale af alle kategorier med undtagelse af F-materiale. Det er muligt for allerede certificerede partier af disse arter at forlænge gyldighedsperioden før udløbet af sæsonen den 1. juli.

I perioden maj og juni vil partier af disse arter kunne prøvetages og analyseres med henblik på forlængelse af gyldighedsperioden, som beskrevet i afsnit 14.1, dog gælder følgende særlige betingelser:

1. Partiet må sælges indtil den 1. december i året for fornyet prøvetagning. På tillægsmærket formular 62 i feltet "Andre oplysninger" anføres: "Må sælges til 1. december 20XX".
2. På formular 62 i rubrikken "Ref. nr." skrives det oprindelige referencenummer med tilføjelse af "-1", som oplyses af TystofteFonden f.eks. "DK 16XX123-1".

14.3 Bejdsning efter oprindelig prøvetagning og mærkning af partiet

Gælder for alle arter og kategorier.

Bejdsning i forbindelse med produktion og certificering af sædekornspartier er beskrevet i kapitel 10.

Hvis et allerede certificeret parti eller en del af dette bliver bejdsset, betragtes det bejdsede parti som et nyt parti. Det nye parti skal prøvetages og forsynes med nye mærkesedler. Partiet eller den bejdsede del af partiet tildeles et nyt referencenummer ved, at det oprindelige referencenummer tilføjes et bogstav efter referencenummeret, ("A", "B" etc.) således at hvert bejdsset delparti tildeles en entydig identifikation. Der skal IKKE bindestreg mellem partinummer og bogstav.

Er der tvivl om hvilket bogstav der kan anvendes, f.eks. hvis en del af partiet er bejdsset, kontakt da TystofteFonden.

Markfrø

På prøver af partier af markfrø, der bejdses efter den oprindelige certificering, skal der udtages prøve der analyseres for spiring, og partiets gyldighed forlænges ét år fra forseglingsdatoen ved bejdsning.

Sædekorn

Partiets gyldighedsperiode forlænges ikke i forbindelse med bejdsning, med undtagelse af, hvis partiet samtidig tillægsmærkes, se kapitel 14.1 for forlængelse af gyldighedsperioden.

14.3.1 Udtagning af prøver

1. Prøvetageren skal være til stede, når den oprindelige forsegling brydes, og skal overvåge bejdsningen.
2. Såfremt en del af et parti bejdses med ét bejdsmiddel og en anden del med et andet bejdsmiddel, behandles de to dele som to delpartier. Hvert delparti prøvetages for sig, ligesom der indsendes en prøve til analyse for hvert delparti.

3. Der udtages et antal primærprøver, der svarer til delpartiets størrelse og antal enheder. Delpartierne får hvert sit bogstav tilføjet til det oprindelige referencenummer.

14.3.2 Neddeling og håndtering af prøver

Neddeling, emballering, mærkning, plombering og forsendelse af prøver er beskrevet i kapitel 5 og 6.

Mærkning af prøver

Prøven mærkes og forsegles som beskrevet i kapitel 6. Prøven mærkes med prøvemærkeseddel formular 45.

1. Partiets referencenummer er det oprindelige referencenummer tilføjet et bogstav ("A", "B" eller "C").
2. Anfør følgende i denne rubrik: **Partiet er** ikke bejdsset bejdsset med + bejdsmedlets fuldstændige navn.
3. I rubrikken for "Dato for prøvetagning" anføres dato for prøvetagning af det bejdsede parti.

14.3.3 Mærkning og forsegling

Mærkning og forsegling af partier er som beskrevet i kapitel 7 og 8. Den del af partiet, der er blevet bejdsset, forsynes med nye mærkesedler hvor det oprindelige referencenummer har fået tilføjet et bogstav ("A", "B" eller "C").

1. Partiet mærkes med en partimærkeseddel svarende til den oprindelige kategori og mærkning.
2. Partiets referencenummer tilføjes et bogstav og er af typen DK 21XX123A.
3. Partier af markfrø får ny forseglingsdato (dato for bejdsningen), og hermed er gyldighedsperioden ét år fra prøvetagningsdato. Prøve for partier af sædekorn, skal ikke sendes til analyse, og gyldighedsdato forbliver som før bejdsning.

Hele partiet bliver bejdsset med samme bejdsmiddel

Referencenummer skal tilføjes bogstavet "A".

Hele partiet er til stede, men kun en del af partiet bliver bejdsset

1. Den bejdsede del af partiet mærkes med det oprindelige referencenummer tilføjet bogstavet "A".
2. Hvis der senere bejdses en anden del af partiet, skal dette delparti mærkes med det oprindelige referencenummer tilføjet bogstavet "B" og så fremdeles.

Samme fremgangsmåde anvendes, hvis en del af partiet bejdses med ét bejdsmiddel, medens en anden del bejdses med et andet bejdsmiddel.

En del af partiet bejdses, men hele partiet er ikke til stede

Hvis hele det oprindelige parti ikke er til stede, og/eller prøvetageren ikke kender partiets oprindelige størrelse, kontaktes TystofteFonden, der kan informere om partistørrelsen og tildeling af bogstav.

14.3.4 Indberetning

Indberetning om bejdsning kan ikke foretages elektronisk. Der skal derfor anvendes en formular 300 som beskrevet i kapitel 9. Indberetning om bejdsning skal kun ske, hvis bejdsningen er foretaget efter partiet er prøvetaget og certificeret.

14.4 Verifikationsprøve

Gælder for alle arter og kategorier.

En verifikationsprøve er en prøve af et parti, der allerede er prøvetaget én gang. Prøven tages, hvis der rejses berettiget tvivl om rigtigheden af den oprindelige prøvetagning eller analyseresultat, og sagen ikke kan opklares på anden måde.

Verifikationsprøven kan kun rekvireres af TystofteFonden.

14.4.1 Udtagning af prøver

Forudsætning for udtagning af primærprøver:

1. Hele det oprindelige parti skal være til stede.
2. Antallet af primærprøver og udtagning af disse følger de almindelige bestemmelser i kapitel 4.

14.4.2 Neddeling og håndtering af prøver

Neddeling, pakning og forsendelse af prøver er som beskrevet i kapitel 5 og 6.

Mærkning af verifikationsprøver

Prøven mærkes med prøvemærkeseddel formular 45. Udfyldelse af mærkesedler er beskrevet i kapitel 6.2.1.

1. Den nøjagtige partistørrelse på prøvetagningstidspunktet anføres.
2. I rubrikken "Andre oplysninger anføres" "Verifikationsprøve".
3. Den aktuelle dato for prøvetagning anføres.

14.4.3 Mærkning og forsegling

Medmindre forseglingen eller partimærkesedlen brydes eller ødelægges ved prøvetagning, skal partiet ikke ommærkes eller omforsegles. Mærkning og forsegling er beskrevet i kapitel 7 og 8.

Indberetning

Den ny prøvetagning indberettes på formular 300 "indberetning om parti. I feltet "Andre bemærkninger" noteres "Verifikationsprøve".

15. Partier der føres ud af landet

15.1 Certificerede partier i løsvare

Nedenstående gælder alle arter og kategorier af certificerede partier af markfrø og sædekorn undtagen F-materiale. Følgende betingelser skal være opfyldt, for at et certificeret markfrø eller sædekorn må transporteres ud af landet som løsvare (bulk transport):

1. Hvert parti skal inden indladningen i transportvogne være prøvetaget, mærket og forseglet efter de almindelige regler vedrørende certificerede partier (kapitler 4 til 9). Analysen skal have vist, at gældende normer er overholdt, inden transporten kan påbegyndes. Dette gælder også for sædekorn, som kun må sælges inden for landets grænser, inden analyseresultatet foreligger.
2. Størrelsen af et parti må ikke overskride de almindelige maksimale partistørrelser, som fremgår af kapitel 3.
3. Transporten skal ske i lastvogne/containere, der kan mærkes og forsegles forsvarligt.
4. Hvis der skal transporteres mere end ét parti i samme transportvogn, skal partierne være adskilte.

15.1.1 Mærkning og forsegling af transportvogne

1. Prøvetageren skal kontrollere, at vognen er tom, inden indladning påbegyndes, skal overvåge indladningen i transportvognen, og skal efter indladningen mærke og forsegle denne. Se kapitel 8 vedrørende forsegling af vognlæs.
2. En mærkeseddel for partiet skal anbringes uden på transportvognen. Partimærkesedlen er af samme kategori og med samme referencenummer, som partiet hidtil har været mærket med.
Hvis der transporteres mere end ét parti i samme vogn, skal der anbringes en mærkeseddel for hvert parti uden på vognen. Under bemærkninger skal følgende sætning tilføjes "Resealed for bulk transport. *Måned/år* (på engelsk)".
3. Selv om prøvetageren ofte først til allersidst kender vægten af det/de enkelte parti/er, må vægten ikke skrives på partimærkesedlen med kuglepen, men skal som alle de øvrige oplysninger på mærkesedlen stemples eller printes på sedlen. Hvis der rettes i eller skrives med kuglepen på en mærkeseddel, er den ugyldig, og virksomheden risikerer, at aftageren af transportvognen nægter at modtage varen.

15.1.2 Indberetning af eksport/udførelse

Eksport/udførelse skal ikke indberettes til TystofteFonden. Virksomheden skal føre registreringer over omladning og deling af partier og skal kunne dokumentere, at prøvetageren overvåger omladning/deling af parti.

15.2 Ikke endeligt certificerede partier

Definition: Ved ikke endeligt certificeret markfrø og sædekorn forstås frø, der er godkendt ved avlskontrollen, men endnu ikke er forseglet, prøvetaget og analyseret til kontrol med overholdelse af normerne. Der er ingen begrænsninger på størrelsen af et ikke-endeligt certificeret parti.

Ikke endeligt certificeret markfrø eller sædekorn, som er godkendt ved markkontrol, og hvor sortsæghed af det udsåede parti (udlægsparti) er dokumenteret ved kontroldyrkning, kan mærkes, med formular 72, forsegles og føres ud af landet for at blive endeligt certificeret i et andet land.

Det ikke endeligt certificerede parti skal følges af et transportdokument, hvor certificeringsmyndigheden attesterer oplysninger om partiet, f.eks. at der er udført markkontrol. Virksomheden rekvirerer transportdokument hos TystofteFonden (figur 15.1).


Partiets vægt skal fremgå af mærkeseddel og transportdokument, og der skal være overensstemmelse mellem dem.

15.2.1 Prøvetagning og indberetning


Partiet skal ikke prøvetages. Der skal ikke ske indberetning til TystofteFonden, ud over de oplysninger virksomheden afgiver i forbindelse med anmodning om transportdokument.

15.2.2 Mærkning og forsegling

1. Prøvetageren skal kontrollere, at vognen er tom, inden inladdning påbegyndes, skal overvåge inladdningen i transportvognen, og skal efter inladdningen mærke og forsegle denne. Se kapitel 8 vedrørende forsegling af vognlæs.
2. Partiet/partierne mærkes med grå mærkeseddel formular 72 hvis partiet skal sendes til et land indenfor EU, eller med mærkeseddel formular 72A hvis partiet skal sendes til ligestillede lande udenfor EU. Der tildeles kun ét reference-nummer, selv om den normale partistørrelse overskrides. Mærkesedlen sættes forsvarligt fast under forseglingen.
3. Selv om prøvetageren ofte først til allersidst kender vægten af det/de enkelte parti/er, må vægten ikke skrives på partimærkesedlen med kuglepen, men skal som alle de øvrige oplysninger på mærkesedlen stemples eller printes på sedlen. Hvis der rettes i eller skrives med kuglepen på en mærkeseddel, er den ugyldig, og virksomheden risikerer, at aftageren af transportvognen nægter at modtage varen.
4. Vægt på partimærkeseddel og transportdokumentet skal stemme overens. Der er derfor mulighed for blot at angive estimeret vægt ved bestilling af transportdokument, og først ved inladdning og vejning stemple endelig vægt på transportdokumentet og partimærkesedlen.



Ministry of Environment
and Food of Denmark
The Danish Agricultural Agency



TRANSPORT OF NOT FINALLY CERTIFIED SEED

Exporting firm: _____

Receiving firm: _____

Means of transport: _____

Species and variety: _____

Reference number (lot number)			Category
No. of units	Est. weight pr. unit, kg	Est. total weight, kg	Final total weight, kg

Area cultivated for production of the lots: _____ HA

Field number: _____

Quantity harvested: _____ kgs

Seed used to sow the field:


Reference number	Category	Production country	Certification country

Remarks:

Attestation: The crop from which the transported seed lot is produced has satisfied the conditions according to Council Directive 66/402/EEC.

Date _____

Fornavn Efternavn
Titel _____



TystofteFoundation • Teglværksvej 10 • DK-4230 Skalskønr
Tel. +45 5080 8450 • CVR 35872612 • certificering@tystofte.dk • www.tystofte.dk

Figur 15.1

16. Partier, der føres ind i landet

Partier af frø må indføres til Danmark, når betingelserne i bekendtgørelserne om sædekorn, markfrø eller grønsagsfrø er opfyldt. Der skelnes mellem indførsel fra andre EU-lande og import fra ligestillede tredjelande.

Indførsel fra EU-lande

Certificeret materiale må indføres fra andre EU-lande, og må markedsføres med EU-mærkesedler i Danmark. Om handelsfrø og standardfrø, se kapitel 11 og kapitel 12.

Import fra lande uden for EU

Partier fra ligestillede tredjelande, det vil sige visse lande uden for EU, kan indføres med OECD-mærkesedler.

16.1 Certificerede partier

For alle arter og kategorier undtagen F-materiale, der transporteres ind i landet, skal følgende være opfyldt:

1. Partistørrelsen må ikke overskride de i kapitel 3 nævnte mængder. Partiet skal være forseglet og mærket.
2. Løs transport (bulk) skal ske i vogne/containere, der er forsegledede af de udenlandske certificeringsmyndigheder. Vogne/containere mærkes med en EU-mærkeseddel for partiet eller med en mærkeseddel, der er ligestillet med en EU-mærkeseddel.
3. Ved løs transport, hvor der transporteres mere end ét parti i samme transportvogn, skal der være opsat tætte skillevægge mellem partierne.
4. Ved løsvarens ankomst skal prøvetager kontrollere, at mærkning og forsegling er udført efter forskrifterne.

16.1.1 Mærkning af EU-partier

1. Partier, der er mærket med EU-mærkesedler, skal ikke mærkes med danske mærkesedler, såfremt hele partiet er til stede og partiet ikke skal omlades fra løs transport eller ompakkes til andre enheder. Omladning og ompakning skal overvåges af prøvetager.
2. Ved omladning eller ompakning mærkes partiet med danske partimærkesedler, som svarer til den kategori, der fremgår af de udenlandske partimærkesedler. Der anvendes danske mærkesedler formular 94-97. For sædekorn er det muligt at benytte formular 84-87, såfremt det er dokumenteret, at partiet opfylder de højere danske kvalitetsnormer, f.eks. for flyvehavre.
3. Ved omladning og ompakning forsynes partierne med dansk referencenummer til udenlandske partier (af typen 21UXX123, se afsnit 7.3.2). I rubrikken "Avlsland" noteres det avlsland, som fremgår af den udenlandske mærkeseddel, og under "Andre oplysninger" anføres partiets udenlandske referencenummer.

16.1.2 Mærkning af OECD-partier

Nedenstående gælder alle certificerede arter og kategorier, der er mærket med OECD-mærkesedler. Som hovedregel kan OECD-mærkede partier fra andre lande ikke ommærkes med danske OECD-mærkesedler eller EU-mærkesedler.

Eneste undtagelser, hvor der kan ommærkes fra udenlandske OECD-mærker:

1. Omforsegling og -mærkning med danske EU-mærker må ske, hvis frøet opblandes med udsæd produceret i EU eller udportioneres i småpakninger.
2. Ved rensning eller ønske om anden sækketørrelse er det nødvendigt at omforsegle og ommærke med danske OECD-mærker. Er det tilfældet skal der forud for ommærkning indhentes tilladelse fra TystofteFonden.

16.1.3 Indberetning af import/indførsel

Indførte/importerede partier indberettes elektronisk, som angivet i afsnit 9.1.2. Evt. prøvetagning og mærkning indberettes ligeledes elektronisk.

Hvis der ikke sker omladning/ompakning jf. 16.1.1 og 16.1.2 og hele partiet er til stede, kan det udenlandske partinummer beholdes. Partiet indberettes med det udenlandske partinummer som beskrevet i afsnit 9.1.2

Såfremt der sker omladning/ompakning får partiet tildelt et nyt nummer som beskrevet i 16.1.1 og indberettes som beskrevet i 9.1.2

Virksomhedens ansvar

Indberette partiet til TystofteFonden (såfremt det er påkrævet se 16.1.4)

Tage billede af mærkeseddel og sende til TystofteFonden

Indhente relevant information fra afsender

Sikre at krav er opfyldt f.eks. om flyvehavre eller kontrolmark, og hvis ikke så sørge for at partiet prøvetages med henblik på disse analyser

Informere prøvetager om hvilke prøver der skal tages

Informere prøvetager om evt. omladning/ompakning

Prøvetagers ansvar

Kontrollere at partiet er mærket og forseglet korrekt ved modtagelse.

Overvåge processen såfremt partiet omlades/ompakkes

Fjerne gamle mærkesedler og sætte nye danske mærkesedler på såfremt partiet omlades/ompakkes

Tage prøve til kontrol af flyvehavre, kontrolmark etc. hvis relevant

16.1.4 Hvornår skal et importparti indberettes

Import af markfrø fra andet EU-land

Et certificeret parti markfrø af en art der er nævnt i Bekendtgørelse om markfrø, kan indføres fra et andet EU-land, hvis det er af en sort der er optaget på den danske sortliste eller på EU sortliste og evt. plantesundhedsskrav er opfyldt.

Partiet skal indberettes til TystofteFonden i følgende tilfælde:

- Det skal anvendes til videre fremavl
- Det bliver ompakket og skifter referencenummer

Import af markfrø fra ligestillet stat

Et certificeret parti markfrø af en art der er nævnt i Bekendtgørelse om markfrø, kan importeres fra et ligestillet tredjeland, hvis sorten er på EU's sortliste, eksportlandet er godkendt for arten og partiet er mærket efter OECD reglerne.

Partiet skal altid indberettes til TystofteFonden, medmindre det har en samlet vægt på mindre end 2 kg og er importeret med henblik på salg.

Import af sædekorn fra andet EU-land

Et certificeret parti sædekorn af en art der er nævnt i Bekendtgørelse om sædekorn, kan indføres fra et andet EU-land, hvis det er af en sort der er optaget hvis det er af en sort der er optaget på den danske sortliste eller på EU sortliste og flyvehavrekrav (se afsnit 16.2) samt evt. plantesundhedsskrav er opfyldt.

Partiet skal indberettes til TystofteFonden i følgende tilfælde:

- Partiet har en samlet vægt på over 100 kg (uanset generation)
- Det skal anvendes til videre fremavl
- Det bliver ompakket og skifter referencenummer (uanset vægt)

Import af sædekorn fra ligestillet stat

Et certificeret parti sædekorn af en art der er nævnt i Bekendtgørelse om markfrø, kan importeres fra et ligestillet tredjeland, hvis sorten er på EU's sortliste, eksportlandet er godkendt for arten og partiet er mærket efter OECD reglerne. Partiet skal altid indberettes til TystofteFonden, medmindre det har en samlet vægt på mindre end 2 kg og er importeret med henblik på salg. Partiet skal være dokumenteret fri for flyvehavre, se 16.2

16.2 Prøvetagning af udenlandske partier

Ved prøvetagning skelnes der for udenlandske partier, ligesom for danske partier, mellem prøvetagning, hvor forseglingen brydes, og prøvetagning, hvor forseglingen ikke brydes. For udenlandske partier har dette betydning for partiets mærkning.

Fornyet prøvetagning

Udenlandske partier er ikke omfattet af de danske regler om gyldighedsperiode. Der er således ikke krav om fornyet prøvetagning – blot skal sælger være sikker på, at spireprocenten fortsat er inden for kravene for den pågældende art og kategori. Der kan derfor være behov for at udtage prøver til spireanalyse, men det er ikke et krav, at analyseresultatet indberettes og heller ikke et krav, at partiet mærkes med oplysning om fornyet prøvetagning.

Flyvehavre, danske krav

For partier af sædekorn gælder specielle danske regler m.h.t. flyvehavre. Derfor beder virksomheden ofte prøvetageren om at udtage prøve af importerede partier til flyvehavreanalyse. Prøvestørrelse fremgår af tabel 5.2. Hele partiet skal være til stede ved prøvetagningen. Reglerne om flyvehavre gælder både for partier, der indføres som certificerede, og for partier, der indføres som ikke-endeligt certificerede.

Kontroldyrkning, danske krav

For alt frø til fremavl skal der indsendes en prøve til kontroldyrkning, såfremt virksomheden ikke kan fremskaffe et kontroldyrkningsbevis fra afsenderlandet, se kapitel 5. Hele partiet skal være til stede ved prøvetagningen.

16.2.1 Mærkning efter prøvetagning af udenlandske partier

For EU-mærkede partier, af arter og kategorier undtagen F-materiale, gælder:

1. Forsegling brydes ikke, EU-mærkning bibeholdes

Hvis partiet prøvetages, således at den udenlandske forsegling og mærkning ikke mister sin gyldighed, bibeholdes den udenlandske mærkning. Det gælder, hvis der prøvetages med stiksøger uden at enheden åbnes.

Partiet bliver ikke tillægsmærket med formular 60, da der ikke er regler om gyldighedsperiode for udenlandsk frø, se også afsnit 7.2.4 samt 14.1.

2. Forsegling brydes, der sættes danske mærker på

Hvis partiet prøvetages, således at den udenlandske forsegling og mærkning brydes, skal partiet have danske mærkesedler samt nyt referencenummer som beskrevet i 16.1. Partiet forsynes med en dansk EU-mærkeseddel af serien formular 94-97. Partimærkesedlen skal svare til kategorien på den udenlandske mærkeseddel. På prøvens mærkeseddel skal under "Andre oplysninger" anføres partiets udenlandske referencenummer, samt at forseglingen forblev ubrudt.

16.3 Bejdsning, efter udenlandsk prøvetagning og mærkning

Et parti, der gennemgår en behandling, som kan påvirke partiets kvalitet, f.eks. bejdsning skal betragtes som et nyt parti. Det nye parti skal derfor prøvetages og forsynes med nye mærkesedler og nyt referencenummer, og alle krævede undersøgelser skal foretages på den nye prøve.

Efter prøvetagningen forsynes partiet med en dansk EU-mærkeseddel af serien 94-97. Referencenummeret skal være af typen 21UXX123, men der skal **ikke** tilføjes et bogstav.

Prøvetagningen indberettes elektronisk, som beskrevet i kapitel 9. I feltet " Andre oplysninger" anføres partiets udenlandske referencenummer, og det noteres at partiet er blevet bejdsset.

Partier af markfrø, der i forbindelse med bejdsningen udportioneres i småpakninger, kan mærkes og forsegles under virksomhedens ansvar (ligesom med andre småpakninger, se kapitel 11).

16.4 Ikke endeligt certificerede partier

Nedenstående gælder for alle arter og for kategorierne fra præbasissæd til certificeret frø 2. generation.

Definition: Ved ikke endeligt certificeret markfrø og sædekorn forstås frø, der er godkendt ved avlskontrollen, men endnu ikke er forsegle, prøvetaget og analyseret til kontrol med overholdelse af normerne. Der er ingen begrænsninger på størrelsen af et ikke-endeligt certificeret parti.

Ikke endeligt certificeret markfrø eller sædekorn fra et EU-land eller ligestillet tredjeland kan føres ind i Danmark for at blive endeligt certificeret her i landet.

Det ikke endeligt certificerede parti er forsegle og mærket med formular 72 og skal følges af et transportdokument, hvor den udenlandske certificeringsmyndighed attesterer oplysninger om partiet, f.eks. at der er udført markkontrol.

De udenlandske, ikke endeligt certificerede partier, har status som danske avlspartier og kan indgå i flere certificerede partier eller kan indgå i blandinger med danske avlspartier. Partierne skal prøvetages og mærkes med dansk referencenummer af typen 21XX123.

Bilag

Registrerede ændringer til Instruks i prøvetagning af frø

Kapitel/ Bilag	Ændringer	Gældende fra
Udsendt 12 november 2020		
Generelt	Justeringer i design og layout	12-11-2020
Generelt	Diverse omformuleringer, rettelser af trykfejl og lignende	12-11-2020
Generelt	Opdatering i kapitel og bilagsnumre	12-11-2020
Generelt	Ændring i kapitelinddeling så underkapitler med x.x.x.x og x.x.x.x.x nummering er erstattet overskrifter i "fed skrifttype"	12-11-2020
Generelt	Nummerering af tabeller	12-11-2020
Kapitel 1	1.1 Tilføjet at virksomheders egen efteruddannelse skal være efter nærmere aftale med TystofteFonden.	12-11-2020
Kapitel 1	1.3 Ændring i fratagelse af autorisation til at Landbrugsstyrelsen fratager autorisation	12-11-2020
Kapitel 1	1.4 Tilføjet at prøvetager ikke må have personlige interesser i resultatet	12-11-2020
Kapitel 1	1.6 Ordlyd ændret så adgang til Instruks kan være i både papirform og elektronisk form	12-11-2020
Kapitel 1	1.7 Uddybning af hvordan prøvetagning bestilles	12-11-2020
Kapitel 2	2.1.8 Tilføjelse af kontroldyrkning til definitioner	12-11-2020
Kapitel 2	2.2.1 Oversigt over erstatningspligtige partier: udgiver ændret fra Landbrugsstyrelsen til DAKOFO	12-11-2020
Kapitel 3	Ændring i tabel 3.1 for maksimal partistørrelse jf. ISTA-regler	12-11-2020
Kapitel 3	Ændring til TystofteFonden oplyser om maksimal partistørrelse	12-11-2020
Kapitel 4	Tilføjet at virksomheden ved bestilling af prøvetagning skal angive hvilken type prøver der skal tages	12-11-2020
Kapitel 4	4.2 Tilføjelse af hvilke informationer der skal registreres i logbog ved prøvetagning	12-11-2020
Kapitel 4	4.3 Tilføjet at alle primærprøver skal være taget med samme prøvetagningsinstrument	12-11-2020
Kapitel 4	4.4 Ændring af materiale til opsamlingsbeholder, så det generelt ikke anbefales at plastik anvendes til stakkede arter grundet statisk elektricitet	12-11-2020
Kapitel 4	4.7.1 Tilføjelse af hvilke punkter der skal efterses ved kontrol af automatisk prøvetagningsanlæg	12-11-2020
Kapitel 4	4.8 Tilføjelse af restriktioner og begrænsninger af brug af automatisk prøvetagningsanlæg jf. ISTA	12-11-2020
Kapitel 4	4.9 Tilføjelse af at logbog også må forefindes i elektronisk form	12-11-2020
Kapitel 5	5.1 Tilføjelse til prøvetagers ansvar	12-11-2020
Kapitel 5	5.2.5 Henvisning til kapitel 6 og 13 for krav til poser til vandindholdsanalyse	12-11-2020
Kapitel 5	5.3 Henvisning til kapitel 13 for ISTA-vandprøver	12-11-2020
Kapitel 5	5.3.1 Tilretning af krav til afprøvning af variodeler	12-11-2020
Kapitel 5	5.4.3 Tilretning i afprøvning af fritstående variodeler så der neddeles korrekt til valgte indstilling	12-11-2020
Kapitel 5	Prøvestørrelser under afsnit 5.4.3 er ændret til afsnit 5.5	12-11-2020
Kapitel 5	5.5.3 Ændringer i prøvestørrelser af visse arter, bl.a. bælgssæd til kontrolanalyse	12-11-2020
Kapitel 6	6.1 Ændring i krav til poser til ISTA-analyse	12-11-2020
Kapitel 6	6.1.2 Henvisning til kapitel 13 for afprøvning af poser til vandanalyse	12-11-2020

Kapitel 6	6.2.1 Henvisning til kapitel 13 ved udfyldelse af formular 45 til ISTA-analyse	12-11-2020
Kapitel 6	6.3.1 Opdatering af beskrivelse af design på rulleplomber	12-11-2020
Kapitel 6	6.4.1 Opdatering af modtageradresse ved forsendelse af kontrolmarksprøver	12-11-2020
Kapitel 7	7.2.2 Ændring i procedure ved annullering af partier der ikke overholder minimumsnormer	12-11-2020
Kapitel 7	7.2.2 Tilføjet at sortsblandinger skal være godkendt af TystofteFonden	12-11-2020
Kapitel 7	7.2.5 Sletning af afsnit og formular 70 til komponentpartier til sortsblandinger	12-11-2020
Kapitel 7	7.3.2 Sletning af punkt om kendingsbogstaver PD i ref.nr.	12-11-2020
Kapitel 7	7.3.2 Tilføjet at der ikke benyttes bindestreg mellem referencenummer og bogstav ved bejdning, samt at der ikke skal tilføjes bogstav når partiet bejdses i forbindelse med produktion	12-11-2020
Kapitel 7	7.5 Sletning af punkt 3 om forlængelse af gyldighed da dette er beskrevet andetsteds	12-11-2020
Kapitel 8	Ændring i krav om prægning/tekst på forseglinger af partier	12-11-2020
Kapitel 8	Opdateret beskrivelse af prægning i rulle- og håndlukkeplomber	12-11-2020
Kapitel 8	8.2.4 Tilføjet at ældre versioner af formular 56 må anvendes	12-11-2020
Kapitel 8	8.3.1 Tilføjet at kasser supplerende kan lukkes med plastfolie og	12-11-2020
Kapitel 9	Ændring i vilkår for hvornår et parti ikke skal indberettes	12-11-2020
Kapitel 9	Opdatering af skærmbilleder	12-11-2020
Kapitel 9	9.3 Generel opdatering som følge af at der ikke længere må anvendes ID-partier som komponenter til sortblandinger	12-11-2020
Kapitel 9	9.6 Opdateret beskrivelse af annullering af partier	12-11-2020
Kapitel 10	10.3 Generel opdatering af regler for sortsblandinger	12-11-2020
Kapitel 10	10.3 Tilføjet til at sortsblandinger fremgår af Bekendtgørelse om sædekorn	12-11-2020
Kapitel 10	10.3.1 Slettet: Opbevaring i samme silo uden adskillelse af komponentpartier af samme sort – afsnit kommer næste udgave	12-11-2020
Kapitel 10	10.3.2 Tilføjet at prøvetager skal sikre at blandingsforholdet er korrekt	12-11-2020
Kapitel 10	10.3.2 Punkt 4 slettet	12-11-2020
Kapitel 10	10.3.2 Punkt 5, slettet at sortsblandingen skal prøvetages	12-11-2020
Kapitel 10	10.3.2 Punkt 6 slettet	12-11-2020
Kapitel 10	10.3.2 Slettet afsnit om Neddeling og håndtering af prøve af et sortsblandingsparti	12-11-2020
Kapitel 10	10.4 Titel på formular 302 rettet	12-11-2020
Kapitel 10	10.4.1 Tilrettet at blandinger kan bestå af sædekorn og markfrø	12-11-2020
Kapitel 10	10.5.1 Slettet da processen er beskrevet ovenover	12-11-2020
Kapitel 10	10.7.1 Tilføjet at de indberettede datterpartier automatisk får overført analyse fra det ene datterparti der er analyseret.	12-11-2020
Kapitel 11	Tabel 11.1 redigeret	12-11-2020
Kapitel 11	Tilføjelse af kapitel 11.2 med angivelse af informationer på leverandørmærkeseddel	12-11-2020
Kapitel 11	11.7 Afsnit om plantepas opdateret	12-11-2020
Kapitel 11	Eksempel på følgedokument ved udlevering af løsvare slettet da den fremgår af kapitel 10	12-11-2020
Kapitel 12	12.2 Punkt om gyldighed af standardfrø tilføjet	12-11-2020
Kapitel 12	12.2 Tilføjet at partier af standardfrø ved salg skal være pakket og mærket som beskrevet i afsnittet	12-11-2020
Kapitel 12	12.2 Tilføjelse om krav til standardfrø og dokumentation	12-11-2020
Kapitel 12	12.3 Tidligere småpakninger, nu indsat afsnit om certificerede grønsagsfrø, og efterfølgende afsnit rykket	12-11-2020
Kapitel 12	12.5 (tidl. 12.4) Opdatering af afsnit om plantepas	12-11-2020

Kapitel 13	Nyt kapitel omhandlende prøvetagning med henblik på ISTA-analyse tilføjet	12-11-2020
Kapitel 14	14.1 Tilføjet at regler om gyldighed er danske regler, hvorfor dette ikke gælder importpartier	12-11-2020
Kapitel 14	14.1.1 Henvisning til kapitel 4.5 omkring velegnet udstyr	12-11-2020
Kapitel 14	14.2.1 Formular 60 rettet til formular 62	12-11-2020
Kapitel 14	14.3 Tilføjet at der ikke skal bindestreg mellem partinummer og bogstav	12-11-2020
Kapitel 14	14.3.4 Procedure for indberetning af bejdsede partier rettet	12-11-2020
Kapitel 15	15.2.2 Opdatering af punkt 2	12-11-2020
Kapitel 15	15.2.2 Tilføjet figur 15.1	12-11-2020
Kapitel 16	Første afsnit redigeret og en del slettet da det behandles senere i kapitlet	12-11-2020
Kapitel 16	16.1.1 Omformulering af alle tre punkter	12-11-2020
Kapitel 16	16.1.1 Omformuleret så det fremgår at hvis et importparti ikke omlades/ompakkes og hele partiet er tilstede, kan det beholde det udenlandske partinummer	12-11-2020
Kapitel 16	16.2.1 Ændring fra at importpartiet kan tillægsmærkes med formular 60 til at det ikke tillægsmærkes	12-11-2020
Kapitel 16	16.1.3 Tilføjelse af virksomhedens og prøvetagers ansvar	12-11-2020
Kapitel 16	16.1.4 Nyt afsnit og krav til indberetning ved import	12-11-2020
Bilag 2	Tilføjet – oversigt over arter fra de tre bekendtgørelser om sædekorn, markfrø og grønsager	12-11-2020
Bilag 3	Tilføjet logbog over prøvetagning og logbog over afprøvning af vægt	12-11-2020
Bilag 3	Skema til kontrol af neddelere opdateret	12-11-2020
Udsendt 28. september 2017		
Kapitel 4	4.2 Ændring i registrering i logbog til ordlyden ”Ved rettelser skal man undgå at fejlen bliver gjort ulæselig, f.eks. ved brug af hvidtelak eller lign. Fejlen overstreges og der noteres dato og initialer/navn,”	28-09-2017
Kapitel 4	4.4 Ændring i anvendelse af cargospyd tabel 4.5	28-09-2017
Kapitel 4	4.9 ændring til ordlyden ”Virksomheden vælger selv, hvordan kontrollen skal udføres, men den skal omfatte:”	28-09-2017
Kapitel 4	Udskiftning af hele afsnit 4.8	28-09-2017
Kapitel 4	4.9 henvisning til bilag ændret fra 4-3 til 26, 4-3 & 4-1 til 26, 5-1	28-09-2017
Kapitel 5	Henvisninger til bilag ændret	28-09-2017
Kapitel 5	5.4.3.3 slettet krav gældende fra 2015	28-09-2017
Udsendt 1. september 2017		
Generelt	NaturErhvervstyrelsen ændret til hhv. Tystofte eller Landbrugsstyrelsen hvor relevant.	01-09-2017
Kapitel 1	Tekst om Uddannelse af prøvetager er ændret så prøvetager nu skal bestå både den teoretiske og den praktiske eksamen inden prøvetagning må udføres selvstændigt. Prøvetageren skal desuden deltage i TystofteFondens førstkommande kursus i prøvetagning. Når begge eksaminer er bestået udstedes et autorisationsbevis.	01-09-2017
Kapitel 1	Frøteamets kontakt e-mail er ændret til certificering@tystofte.dk	01-09-2017
Kapitel 1	1.6 Ændring så prøvetagere nu skal kvittere for modtagelse af ændringerne til instruksen ved at fremsende en mail til certificering@tystofte.dk med ordlyden. ”Jeg har modtaget ændringer og opdateret min Instruks i prøvetagning og sat mig ind i ændringerne”.	01-09-2017
Kapitel 1	Skema til bestilling af prøvetagning er flyttet til Bilag 26	01-09-2017
Kapitel 4	4.5.3 Tilføjet at cargo-spyddet ikke må bruges til sække der er så små at prøven der udtages ikke bliver repræsentativ. Ved meget små	01-09-2017

	sække vil cargo-spyddet med sin udformning ikke kunne udtage en prøve fra bunden af sækken.	
Kapitel 4	4.5.5 Tilføjet en beskrivelse af prøvetagning med hånd metoden	01-09-2017
Kapitel 4	4.7.1 Tilføjet at der ved rettelser ikke må bruges hvidtelak eller anden form for sletning. Fejlen skal rettes ved en enkelt gennemstregning samt navn/initialer og dato.	01-09-2017
Kapitel 4	Bilag 4-1 Logbog for plomberet prøveopsamlingssted er flyttet til Tystofte.dk/certificering/prøvetagning/logbog	01-09-2017
Kapitel 4	Bilag 4-2 Rapportbog for plomberet prøveopsamlingsautomat er flyttet til Bilag 26	01-09-2017
Kapitel 4	Bilag 4-3 Skema til årlig kontrol af automatiske prøvetagningsanlæg er flyttet til Bilag 26	01-09-2017
Kapitel 4	Bilag 4-4 er flyttet til Tystofte.dk/certificering/prøvetagning/logbog	01-09-2017
Kapitel 5	Bilag 5-1 Logbog for neddelere er flyttet til Bilag 26	01-09-2017
Kapitel 5	Bilag 5-2 Skema til kontrol af spaltetdelere er flyttet til Bilag 26	01-09-2017
Kapitel 6	6.1 Poser godkendt til ISTA vandprøver kan ikke længere rekvireres af NaturErhvervstyrelsen.	01-09-2017
Bilag 26	Tilføjet med skabeloner til skemaer der er henvist til i teksten.	01-09-2017
Bilag 28	Kontaktpersoner er ændret	01-09-2017
Udsendt 1. august 2016		
Generelt	Der er indsat tomme sider for at lette udskrivning af dokumentet. Markering: "TOM SIDE x af x indsat for at lette udskrivning af dokumentet, når der trykkes på begge sider af papiret."	15-08-2016
Kapitel-oversigt	Dato for "gældende fra" er opdateret for relevante kapitler.	15-08-2016
Indholdsfortegnelse	Indholdsfortegnelse er opdateret.	15-08-2016
Kapitel 1	Frøteamets kontakt e-mail er ændret til planter@naturerhverv.dk	15-08-2016
Kapitel 2	Enkelte definitioner og tekst er præciseret, fx frøblandinger. Afsnit om markbesigtigelse og kontrol dyrkning er opdaterede.	15-08-2016
Kapitel 4	Oversigt over metode til beregning af antal primærprøver indsat. Tolerance for vægt til prøver er ændret: afvigelse fra genstandens oprindelige vægt må højst være 2 pct. under og højst 5 pct. over. Et beregningseksempel for automatisk prøvetagning er slettet. Tilføjet, at plastspand må bruges til opsamling af delprøver til ISTA-analyse, når det er dokumenteret, at spanden kan tømmes helt. Frøteamets kontakt e-mail er ændret til planter@naturerhverv.dk og enhedens navn er ændret til Planter. Afsnit udgår: om brug af én variodeler til neddeling af både bejdset og ubejdset prøve af sædekorn.	15-08-2016
Kapitel 5	Antallet af sider i kapitlet er rettet.	15-08-2016
Kapitel 6	Tilføjet, at det skal fremgå af prøvemærkesedlen om prøven er udtaget efter EU's eller ISTAs regler. Teksten i kapitlet er præciseret og tilrettet gældende praksis. Henvisning til Tystofte er opdateret. Afsnit 6.5 om opbevaring af kopiprøver udgår, da det indgår i vejledningen til virksomheder om frø og sædekorn 1.	15-08-2016
Kapitel 7	Formular 96LS er fjernet i tabellen i 7.2.1.	15-08-2016
Kapitel 8	Fodnote med ikrafttrædelsesdato er rettet.	15-08-2016
Kapitel 9	Henvisning til vejledning til virksomheder opdateret, henvisning til udgået formular 101 slettet, formular 302 opdateret, eksempler på udfyldelse af formular 300 opdaterede.	15-08-2016
Kapitel 10	Tilføjet punkt om ubejdset prøve i indledningen. Tilføjet tekst om tekst på fortrykt mærkeseddel, når der produceres vintersæd i perioden 1. maj – 30. juni. Dato rettet til 30. juni i afsnit 10.1.1.	15-08-2016

Kapitel 11	I tekst om artsgrupper i forhold til teoretisk eksamen er bælgssæd er flyttet. Reglerne er ikke ændrede. Definition på frøblanding er præciseret.	15-08-2016
Bilag 25	Liste over seneste ændringer er tilføjet øverst i tabellen.	15-08-2016
Bilag 27	Formular 45: tilføjet, at det skal fremgå, når prøven er taget efter ISTAs regler. Tabel side 3: tilføjet formular 88cm. Formular 88: teksten over mærket er rettet til frøblandinger af markfrø.	15-08-2016
Bilag 28	Kontorpostkasse er ændret til planter@naturerhverv.dk Side 1 med indholdsliste og oversigten over tabeller er slettet.	15-08-2016
Bilag 29	Tilføjet, at plastspand må bruges til opsamling af delprøver til ISTA-analyse, når det er dokumenteret, at spanden kan tømmes helt. Tilføjet, at det skal fremgå af prøvemærkesedlen om prøven er udtaget efter EU's eller ISTAs regler.	15-08-2016
Udsendt 26. april 2016		
Kapitel-oversigt	Dato for "gældende fra" er opdateret for relevante kapitler.	24-05-2016
Indholdsfortegnelse	Indholdsfortegnelse er opdateret.	24-05-2016
Kapitel 1	1.5 Henvisning til blanket til bestilling af prøvetagning tilføjet.	24-05-2016
Kapitel 4	4.4.1.2 Tolerance er tilføjet for afprøvning af vægte, der bruges til afvejning af prøver.	24-05-2016
Kapitel 5	5.3.2 Neddeling med ske, beskrivelsen er fjernet, og metoden må således ikke benyttes.	24-05-2016
Kapitel 6	6.1.2.3 tilføjet afsnit om afprøvning af plastposer til ISTA-vandprøver	24-05-2016
Kapitel 11	Dato for ikrafttræden nederst i kapitlet er rettet.	18-04-2016
Kapitel 5	Bilag 5-2 tilføjet prøvevægt for <i>Festuca trachyphylla</i> , ISTA-prøver. Bilag 5-2 ændret mængde for pelleret frø, ISTA-prøve. Bilag 5-2 latinsk navn for tomat opdateret.	31-01-2016
Kapitel 12	Tilføjet, at mærkesedler til standardfrø mærket efter OECD-reglerne skal være gul.	31-01-2016
Kapitel 17	Tilføjet at vægten af ikke-endeligt certificerede partier skal fremgå af mærkeseddel og transportdokument.	31-01-2016
Bilag 25	Nye ændringer er tilføjet, og den ældste gruppe af ændringer er fjernet fra tabellen.	31-01-2016
Bilag 26	Revisionslisten er fjernet, idet den erstattes af dato i kapiteloversigten.	31-01-2016
Bilag 29	Bilag 29 om ISTA-regler er tilføjet.	31-01-2016

Bilag 2 – Arter omfattet af bekendtgørelser

Græsarter.....	side 2
Olie- og spindplanter.....	side 2
Bælgplanter.....	side 3
Bederoer.....	side 4
Andre arter.....	side 4
Sædekorn.....	side 4
Grønsager.....	side 4

Der henvises til de gældende bekendtgørelser for hhv. sædekorn, markfrø og grønsager.
Er der i "Kategori" angivet er H betyder det at den pågældende art må sælges som "Handelsfrø".

ART videnskabeligt navn	ART dansk navn	Kategori
Græsser		
<i>Agrostis canina</i> L.	Hundehvene	C1
<i>Agrostis capillaris</i> L.	Alm. hvene	C1
<i>Agrostis gigantea</i> Roth	Stortoppet hvene	C1
<i>Agrostis stolonifera</i> L.	Krybhvene	C1
<i>Alopecurus pratensis</i> L.	Engrævehale	C1
<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) P. Beauv. ex J. Presl & C. Presl.	Alm. draphavre	C1
<i>Bromus catharticus</i> Vahl	Amerikansk hejre	C1
<i>Bromus sitchensis</i> Trin.	Alaskahejre	C1
<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers.	Bermudagræs	H
<i>Dactylis glomerata</i> L.	Alm. hundegræs	C1
<i>Festuca arundinacea</i> Schreber	Strandsvingel	C1
<i>Festuca filiformis</i> Pourr.	Finbladet svingel	C1
<i>Festuca ovina</i> L.	Fåresvingel	C1
<i>Festuca pratensis</i> Huds.	Engsvingel	C1
<i>Festuca rubra</i> L.	Rød svingel	C1
<i>Festuca trachyphylla</i> (Hack.) Krajina	Bakkesvingel	C1
<i>X Festulolium</i> Asch. & Graebn.	Rajsvingel (Hybrider, der stammer fra en krydsning af en <i>Festuca</i> art og en <i>Lolium</i> art)	C1
<i>Lolium multiflorum</i> Lam.	Italiensk rajgræs, herunder westerwoldisk rajgræs	C1
<i>Lolium perenne</i> L.	Alm. rajgræs	C1
<i>Lolium x hybridum</i> Hausskn	Hybridrajgræs	C1
<i>Phleum nodosum</i> L.	Knoldrottehale	C1
<i>Phleum pratense</i> L.	Timoté	C1
<i>Poa annua</i> L.	Enårig rapgræs	H
<i>Poa nemoralis</i> L.	Lundrapgræs	C1
<i>Poa palustris</i> L.	Stortoppet rapgræs	C1
<i>Poa pratensis</i> L.	Engrapgræs	C1
<i>Poa trivialis</i> L.	Alm. rapgræs	C1
<i>Trisetum flavescens</i> (L.) P. Beauv.	Alm. guldhavre	C1
Olie- og Spindplanter		
<i>Brassica juncea</i> (L.) Czern.	Sareptasennep	C1
<i>Brassica napus</i> L.	Raps	C1
<i>Brassica nigra</i> (L.) W. D. J. Koch	Sort sennep	H
<i>Brassica rapa</i> L. var. <i>silvestris</i> (Lam.) Briggs	Rybs	C1
<i>Cannabis sativa</i> L.	Hamp, enbo, godkendte sorter THC-indhold på højst 0,2 pct.	C2
<i>Cannabis sativa</i> L.	Hamp, andre end enbo, godkendte sorter med THC-indhold på højst 0,2 pct.	C1
<i>Carum carvi</i> L.	Kommen	
<i>Linum usitatissimum</i> L.	Spindhør og olieør, former af alm. hør	C1
<i>Papaver somniferum</i> L.	Opiumvalmue	C1
<i>Sinapis alba</i> L.	Gul sennep	C1

ART videnskabeligt navn	ART dansk navn	Kategori
Bælgplanter		
Fabaceae (Leguminosae)	Ærteblomstfamilien	H
<i>Biserrula pelecinus</i> L.	Savbælg	H
<i>Galega orientalis</i> Lam.	Blå stregbælg	H
<i>Hedysarum coronarium</i> L.	Rød hanekløver	H
<i>Lathyrus cicera</i> L.	Kikerfladbælg	H
<i>Lotus corniculatus</i> L.	Alm. kællingetand	C1
<i>Lupinus albus</i> L.	Hvid lupin	C2
<i>Lupinus angustifolius</i> L.	Smalbladet lupin	C2
<i>Lupinus luteus</i> L.	Gul lupin	C2
<i>Medicago doliata</i> Carmign.	Tornet sneglebælg	H
<i>Medicago italica</i> (Mill.) Fiori	Disc medic (engelsk navn)	H
<i>Medicago littoralis</i> Rohde ex Loisel.	Kyst-sneglebælg	H
<i>Medicago lupulina</i> L.	Humlesneglebælg	H
<i>Medicago murex</i> Willd.	Kærvsneglebælg	H
<i>Medicago polymorpha</i> L.	Krogsneglebælg	H
<i>Medicago rugosa</i> Desr.	Wrinkled medic/Gama medic (engelsk navn)	H
<i>Medicago sativa</i> L.	Lucerne	C1
<i>Medicago scutellata</i> (L.) Mill.	Skjoldsneglebælg	H
<i>Medicago truncatula</i> Gaertn.	Tøndesneglebælg	H
<i>Medicago x varia</i> T. Martyn	Sandlucerne	H
<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.	Foderesparsette	H
<i>Ornithopus compressus</i> L.	Flad fugleklo	H
<i>Ornithopus sativus</i> Brot.	Liden fugleklo	H
<i>Pisum sativum</i> L.	Markært	C2
<i>Trifolium alexandrinum</i> L.	Aleksandrinerkløver	C1
<i>Trifolium fragiferum</i> L.	Jordbærkløver	H
<i>Trifolium glanduliferum</i> Boiss.	Glandular clover (engelsk navn)	H
<i>Trifolium hirtum</i> All.	Rose clover (engelsk navn)	H
<i>Trifolium hybridum</i> L.	Alsikekløver	C1
<i>Trifolium incarnatum</i> L.	Blodkløver	C1
<i>Trifolium isthmocarpum</i> Brot.	Moroccan clover (engelsk navn)	H
<i>Trifolium michelianum</i> Savi	Balansa clover (engelsk navn)	H
<i>Trifolium pratense</i> L.	Rødkløver	C1
<i>Trifolium repens</i> L.	Hvidkløver	C1
<i>Trifolium resupinatum</i> L.	Omvendt kløver	C1
<i>Trifolium squarrosum</i> L.	Squarrose clover (engelsk navn)	H
<i>Trifolium subterraneum</i>	Jordkløver	H
<i>Trifolium vesiculosum</i> Savi	Pilebladkløver	H
<i>Trigonella foenum-graecum</i> L.	Alm. bukkehorn	H
<i>Vicia benghalensis</i> L.	Bengalsk vikke	C2 / H
<i>Vicia faba</i> L.	Hestebønne	C2
<i>Vicia pannonica</i> Crantz	Ungarsk vikke	C2 / H
<i>Vicia sativa</i> L.	Fodervikke	C2
<i>Vicia villosa</i> Roth	Sandvikke	C2


ART videnskabeligt navn	ART dansk navn	Kategori
Bederøe		
<i>Beta vulgaris</i> L. var. <i>rapacea</i> W. D. J. Koch	Foderbede	C1
<i>Beta vulgaris</i> L. var. <i>altissima</i> Döll.	Sukkerøe	C1
Andre arter		
<i>Brassica napus</i> L. var. <i>napobrassica</i> (L.) Rchb.	Kålroe	C1
<i>Brassica oleracea</i> L. Convar. <i>Acephala</i> (D. C.) Alef var. <i>medullosa</i> Thell. + var. <i>Viridis</i> L.	Fodermarvkål	C1
<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.	Alm. honningurt	C1
<i>Plantago lanceolata</i> L.	Lancetvejbred	H
<i>Raphanus sativus</i> L. var. <i>oleiformis</i> Pers.	Olieræddike	C1
Sædekorn		
<i>Avena nuda</i>	Nøgen havre	C2
<i>Avena sativa</i>	Alm. Havre	C2
<i>Avena strigosa</i>	Purhavre	C2
<i>Hordeum vulgare</i>	Alm. Byg	C2
<i>Phalaris canariensis</i>	Alm. Kanariegræs	C1
<i>Secale cereale</i>	Alm. Rug	C1
<i>Triticum aestivum</i> L subsp. <i>Aestivum</i>	Alm. Hvede	C2
<i>Triticum aestivum</i> L. subsp. <i>Spelta</i>	Spelt	C2
<i>Triticosecale</i>	Triticale	C2
<i>Triticum turgidum</i> subsp. <i>Durum</i>	Durum	C2
<i>Zea mays</i>	Majs	C1
Grønsager		
<i>Allium cepa</i> L.	Kepaløg	C2
<i>Allium cepa</i> var. <i>aggregatum</i>	Skalotteløg	C2
<i>Allium fistulosum</i> L.	Pibeløg	C2
<i>Allium porrum</i> L.	Porre	C2
<i>Allium sativum</i> L.	Hvidløg	C2
<i>Allium schoenoprasum</i> L.	Purløg	C2
<i>Anthriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm.	Havekørvel	C2
<i>Apium graveolens</i> L.	Selleri, blad- og knold	C2
<i>Asparagus officinalis</i> L.	Asparges	C2
<i>Beta vulgaris</i> L.	Bede, rød-, blad etc	C2
<i>Brassica oleracea</i> L.	Kål, blom-, grøn-, rosen-, savoj, hvid-, spids, rød-, palme-, portugisisk-, knude- samt broccoli	C2
<i>Brassica rapa</i> L.	Kinakål	C2
<i>Brassica rapa</i> L.	Majroe	C2
<i>Capsicum annuum</i> L.	Spansk peber, herunder chilipeber og sød peber	C2
<i>Cichorium endivia</i> L.	Endivie, herunder kruset endivie og bredbladet endivie	C2
<i>Cichorium intybus</i> L.	Julesalat og italiensk cikorie	C2
<i>Cichorium intybus</i> L. (partim)	Cikorierod	C2
<i>Citrullus lanatus</i> (Thunb.) Matsum. et Nakai	Vandmelon	C2

ART videnskabeligt navn	ART dansk navn	Kategori
Grønsager - fortsat		
<i>Cucumis melo</i> L.	Melon	C2
<i>Cucumis sativus</i> L.	Alm. Agurk herunder drueagurk	C2
<i>Cucurbita maxima</i>	Centnergræskar	C2
<i>Cucurbita pepo</i> L.	Mandelgræskar, alm. græskar, UFO-squash, courgette	C2
<i>Cynara cardunculus</i> L.	Artiskok	C2
<i>Daucus carota</i> L.	Gulerod, have- og foder-	C2
<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.	Alm. Fennikel	C2
<i>Lactuca sativa</i> L.	Havesalat	C2
<i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) Nyman ex. A. W. Hill	Persille, blad- og rod-	C2
<i>Phaseolus coccineus</i> L.	Bønne, pral-	C2
<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	Bønne, busk- og stang-	C2
<i>Pisum sativum</i> L.	Ærter, skal-, marv-, sukker-	C2
<i>Raphanus sativus</i> L.	Radise og ræddike	C2
<i>Rheum rhabarbarum</i> L.	Rabarber, have-	C2
<i>Scorzonera hispanica</i> L.	Haveskorzoner	C2
<i>Solanum lycopersicum</i> L.	Tomat	C2
<i>Solanum melongena</i> L.	Aubergine	C2
<i>Spinacia oleracea</i> L.	Spinat	C2
<i>Valerianella locusta</i> (L.) Laterr.	Vårsalat, tandfri	C2
<i>Vicia faba</i> L.	Valsk bønne	C2
<i>Zea mays</i> L.	Majs, sukker- og perle- (popcorn)	C2

Bilag 3 – Diverse logbøger og skabeloner

Oversigt

- 1) Bestilling af prøvetagning
- 2) Logbog for prøvetagning
- 3) Rapportbog for plomberet prøveopsamlingsautomat
- 4) Skema til årlig kontrol af automatiske prøvetagningsanlæg
- 5) Logbog for neddeler
- 6) Skema til kontrol af spaltedeler
- 7) Logbog for afprøvning af vægt

	Godkendt af:	Sigyn Valgrind
	Gyldighedsdato:	12-11-2020
	Kontrolleret dokument	ISTA 9.2

Bestilling af prøvetagning

Virksomhedens navn:

Partiet: Art _____
Sort _____
Partinummer _____

Partiets størrelse: _____ kg pakket i _____ enheder á _____ kg

Type af prøvetagning: ___ automatisk eller ___ manuel|

Udtagning af prøven: ___ ISTAs regler eller ___ EU-regler

Følgende prøver ønskes (*sæt kryds og angiv antal kopiprøver*):

Alle EU-analyser ___
Efterkontrol af laboratorium ___
Kontroldyrkning ___
Flyvehavre ___
Spiring ___

Antal kopiprøver ___

ISTA-bevis for _____ *fx renhed, spiring, vand*

Andre prøver efter EU-regler

Renhed ___


Anden art ___

Ukrudt ___

Andre analyser (beskriv) _____

Virksomhedens underskrift

Dato

	Godkendt af:	Sigyn Valgrind
	Gyldighedsdato:	12-11-2020
	Kontrolleret dokument	

Rapportbog for plomberet prøveopsamlingsautomat

Ført af prøvetager for hvert besøg

Tidspunkt for tilsyn Dato

Fra	Til
-----	-----

Referencenumre på partier produceret siden sidste besøg:

Referencenummer	Sække-tryk 1.)	Stiksøges 2.)	Referencenummer	Sække-tryk 1.)	Stiksøges 2.)
DK			DK		
DK			DK		
DK			DK		
DK			DK		
DK			DK		
DK			DK		
DK			DK		

1.) Sæt kryds "X" ved de partier, hvor trykket på ventilsekkene er kontrolleret og fundet i orden. Skriv et minus "-" ved de partier, hvor trykket ikke er i orden og udfyld bemærkninger. Når feltet "Sækketryk" ikke udfyldes, betyder det at partiet har forladt virksomheden, og at prøvetager derfor ikke har kunnet checke sækketrykket.

2.) Skriv et "S" ved de partier der må prøvetages med stiksøger

Svarer antal prøver med antal partier

Svarer prøvestørrelserne til den forventede mængde

Tidsur på automatisk prøvetager indstillet på

Indstilling af tidsuret er lig med registrering i logbog

Tæller for antal primærprøver aflæst til

Tæller for antal primærprøver nulstillet.....

Prøvedeler indstillet på.....

Prøvedelerens indstilling ens med firmaets registrering ..

Tæller for antal sække (50 kg) aflæst til

Sækketælleren ens med firmaets registreringer (50 kg) ..

Sækketæller nulstillet (50 kg)

Tæller for antal storsække aflæst til

Storsækketælleren ens med firmaets registreringer

Storsækketæller nulstillet

Plombering af anlægget kontrolleret og fundet intakt.....


Bemærkninger/Afviselser fra normal (brug evt. bagsiden):

<input type="checkbox"/> Ja	<input type="checkbox"/> Nej, udfyld bemærkninger
<input type="checkbox"/> Ja	<input type="checkbox"/> Nej, udfyld bemærkninger
Ubejdset	Bejdset
<input type="checkbox"/> Ja	<input type="checkbox"/> Nej, udfyld bemærkning
Ubejdset	Bejdset
<input type="checkbox"/> Ja	<input type="checkbox"/> Nej, fordi
Ubejdset	Bejdset
<input type="checkbox"/> Ja	<input type="checkbox"/> Nej, udfyld bemærkninger
<input type="checkbox"/> Ja	<input type="checkbox"/> Nej, udfyld bemærkninger
<input type="checkbox"/> Ja	<input type="checkbox"/> Nej, fordi
<input type="checkbox"/> Ja	<input type="checkbox"/> Nej, udfyld bemærkninger
<input type="checkbox"/> Ja	<input type="checkbox"/> Nej, fordi
<input type="checkbox"/> Ja	<input type="checkbox"/> Nej, udfyld bemærkninger

Dato

ID

Underskrift prøvetager

	Godkendt af:	Sigyn Valgrind
	Gyldighedsdato:	12-11-2020
	Kontrolleret dokument	

Skema til årlig kontrol af automatiske prøvetagningsanlæg

Fabrikat, Type og årgang:	
ID på prøvetager: (evt. renselinje/prod.nr.):	
Dato og år:	Navn:

Listen er udarbejdet ud fra 3 fabrikater af automatiske prøvetagere: Tagumatic (T. prøven tages via en snegl), Damas (D. prøven udtages via udtagningskode med dækplade), Rationel (R. prøven ledes gennem en spalte).

Generelt:	Fundet i orden ja/nej	Rengjort	Justeret	Repareret	Bemærkninger
Eftersyn for utætheder					
Eftersyn for frø/affald					
Kontrol af enkelte dele:					
Tilløbsrør					
Gummilapper over udtagningspalte (R)					
Plade over udtagningskode (D)					
Rør omkring udtagningsnegl (T)					
Udtagningspalte (R)					
Snegl (T)					
Udtagningskode (D)					
Slæde (hvis findes)					
Tandstang på slæde					
Evt. tandhjul					
Motor og gear					
Afløb fra spalte					
Afløbsrør					
Over- eller undertryk i prøveopsamlingsbeholder (kan kontrolleres ved at sætte et stykke papir over munden af slangen hvor prøven kommer ud. (Testen udføres under produktionen)					

Aflæsning af skala og kontrol af indstilling af ur for styring af antal primærprøver pr. time.
 Logbog for prøvetagning (kan downloades fra TystofteFondens hjemmeside)

Stopurskontrol af tidsinterval mellem primærprøver ved forskellige indstillinger	Markøren på indstillingsskrue	Antal min./sek. mellem hver primærprøve	Bemærkninger
Aflæst til:			
Aflæst til:			
Aflæst til:			

Skema til kontrol af spaltedeler

Udstyrets ID-nr.: _____ Sted: _____

Vægt af prøve: _____ Vægt af byg*): _____ Vægt af perler/små frø**): _____

Deling nr.	Vægt efter en gang gennem deler (pkt. 3)		Vægt efter deling til ca.125 g (pkt. 9)			Bemærkninger
	Vægt venstre skuffe	Vægt højre skuffe	Vægt byg	Vægt perler/små frø*)	Afvigelse %	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

*) Byg eller den type frø, der normalt neddeles.

***) Små frø, der let kan frasorteres, f.eks. kløver, sennep eller perler. Græsfrø er ikke velegnede til iblanding.

Neddeler overholder tolerancekrav (JA/NEJ): _____

Dato: _____ Underskrift samt ID: _____

Tolerancekrav: Forskellen mellem indholdet i de to skuffer må ikke være større end 2 pct. regnet i forhold til den letteste (gældende for totalvægt og for vægt af de enkelte bestanddele). Overholdes tolerancen ikke skal neddeler tages ud af produktionen øjeblikkeligt og herefter repareres eller udskiftes. Ved reparation skal der foretages ny afprøvning med tilfredsstillende resultat, for neddeleren kan indgå i produktion igen.

Bilag 4 – Officielle mærkesedler og forseglingsetiketter

Oversigten:

Prøvemærkesedler

side 2

Mærkesedler til partier, indledning

side 3

Mærkesedler til partier

side 4


Dæk- og forseglingsetiketter


side 38

Mærkesedler til prøver

Formular 45 Mærkning af prøver af partier (kapitel 6.2). Foreligger i en række versioner, Orange nedenstående foreligger som klæbemærke og plastmærke.

Det skal fremgå af formular 45, når prøven er udtaget efter ISTAs regler. Nedenfor ses hhv. 45EU og 45ISTA.


Miljø- og Fødevareministeriet
 Landbrugsstyrelsen
 The Danish Agricultural Agency

TystofteFonden 

Sample drawn from a seed lot sampled, labelled and sealed according to EU rules by:
 Sampler: Governmental Company
 Status of sample: Original Duplicate
 Name and address of applicant: _____


Ref. no. _____
 Species _____
 Variety _____
 Chemically treated with _____
 Organic
 Number of units _____ Weight of lot. kg. _____
 Category _____
 Parital lot no. _____


All EU required tests, according to EU rules
 Express analysis
 Other information/determinations _____

Sample for control plot testing
 Check sample

Formular 45 EU
LIMO 2018-01

Date of sampling _____ ID _____ Signature of sampler _____


Miljø- og Fødevareministeriet
 Landbrugsstyrelsen
 The Danish Agricultural Agency

TystofteFonden 

Sample drawn from a seed lot sampled, labelled and sealed according to ISTA rules by:
 Sampler: Governmental Company
 Status of sample: Original Duplicate
 Name and address of applicant: _____

Ref. no. _____
 Species _____
 Variety _____
 Chemically treated with _____
 Organic
 Number of units _____ Weight of lot. kg. _____
 Category _____
 Parital lot no. _____

All EU required tests, according to ISTA rules
 Express analysis
 Other information/determinations _____

Sample for control plot testing
 Check sample

Formular 45 ISTA
LIMO 2018-01

Date of sampling _____ ID _____ Signature of sampler _____

Mærkesedler til partier

Partier kan certificeres efter EU's regler eller OECD's regler – og for sædekorn også efter højere danske normer. Certificering kan ske i kategorierne forædlermateriale, præbasis, basis, C1 og C2.

Mærkesedlen viser partiets kategori og hvilke regler, der er certificeret efter. Hver type af mærkeseddel har et formularnummer (se tabellen nedenfor). Formularnummeret er trykt nederst til venstre på mærkesedlen. Samtlige typer af mærkesedler kan også findes i en lang version, hvor der er tilføjet et hvidt felt nederst på mærkesedlen (der føjes L til formularnummeret f.eks. 96L).

Farve på mærkesedlen dækker normalt hele den del af mærkesedlen, der vedrører certificering. På storsække, hvor mærkesedlen er printet på sækken, er det dog tilstrækkeligt, at mærkesedlens øverste felt, med navnet på certificeringsmyndigheden og henvisningen til certificeringstype, har den korrekte baggrundsfarve. Resten af mærkesedlen må have hvid baggrundsfarve, såfremt selve mærkesedlen er afgrænset af en tydelig ramme – undtagelsen er indført for at fremme læsbarheden af certificeringsoplysningerne.

Farve- og nummer-koder

	Præbasis -4	Basis -5	C1 -6	C2 -7
EU-min. 9-	94	95	96	97
EU-DK-høj 8-	84	85	86	87
OECD 6-	64	65	66	67

Endvidere findes følgende mærkesedler

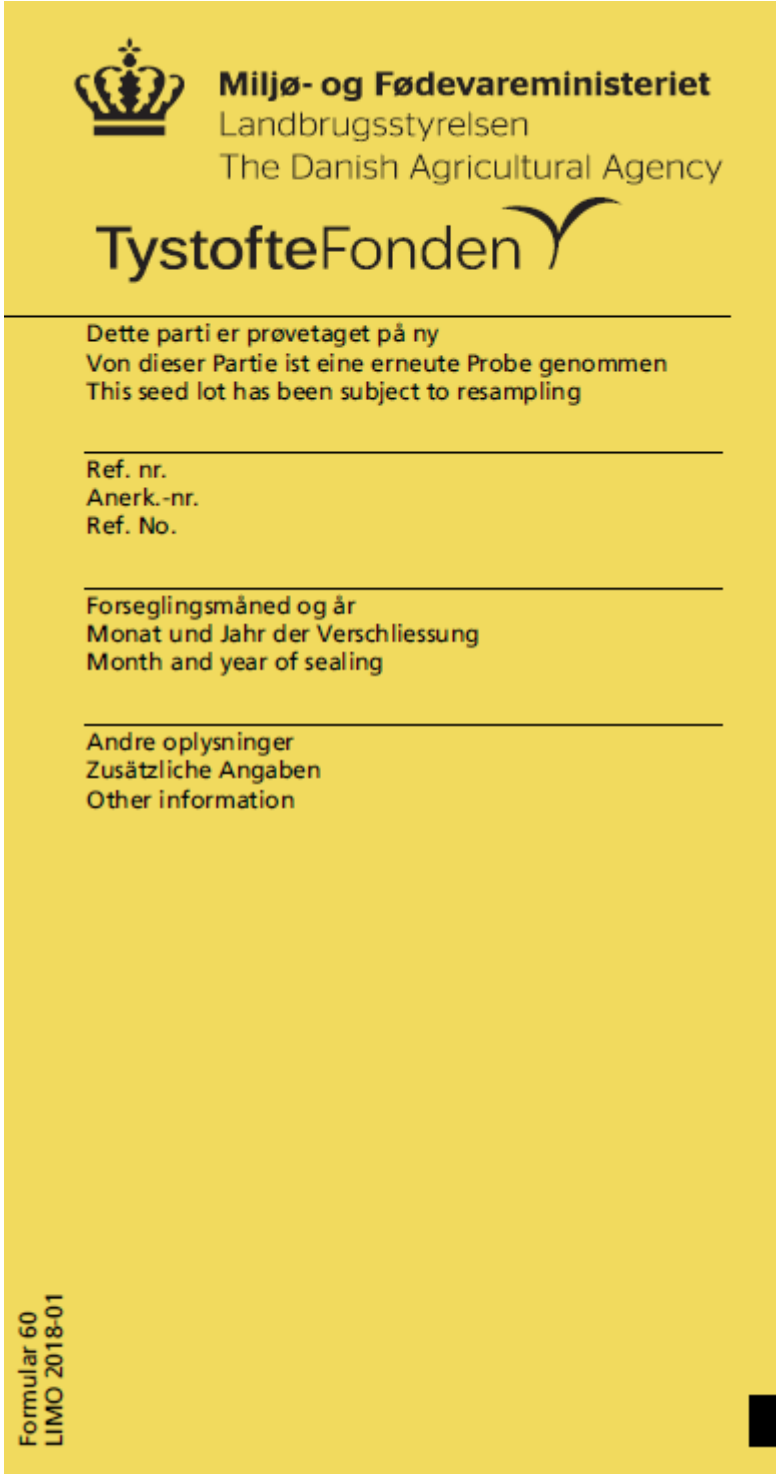
Parti	Formular	Farve
Frøblanding af markfrø	88L	grøn
Frøblanding af markfrø og sædekorn (højere danske normer)	88cm	grøn
Handelsfrø af visse arter	89	brun
Sortsblandinger af sædekorn, højere danske normer	88c	grøn
Sortsblandinger af sædekorn, EU-normer	98c	grøn
Sorter, der ikke er på officiel sortliste endnu	92	orange


Tillægsmærkesedler bruges ved fornyet prøvetagning (formular 60) og ved oppakning af vintersæd i perioden 1. maj til 30. juni (formular 62). Tillægsmærker er gule.


Partier, der ikke er endeligt certificeret, mærkes med formular 72 (grå), EU eller OECD-version.

Formular 60
Gul

Tillægsmærkeseddel til forseglede partier, der prøvetages på ny med henblik på forlængelse af forseglingsens gyldighedsperiode (afsnit 7.2.5).



 **Miljø- og Fødevareministeriet**
Landbrugsstyrelsen
The Danish Agricultural Agency

TystofteFonden 

Dette parti er prøvetaget på ny
Von dieser Partie ist eine erneute Probe genommen
This seed lot has been subject to resampling

Ref. nr.
Anerk.-nr.
Ref. No.

Forseglingsmåned og år
Monat und Jahr der Verschliessung
Month and year of sealing



Andre oplysninger
Zusätzliche Angaben
Other information

Formular 60
LIMO 2018-01

Formular 62

Gul

Tillægsmærkeseddel til forseglede partier af vinterbyg, vinterhvede, vintertriticale eller vinterrug, der produceres i perioden 1. maj til 30. juni (afsnit 7.2.5).

 Miljø- og Fødevarerministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
<hr/> Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No.	
Vinterbyg, vinterhvede, vintertriticale og vinterrug produceret 1. maj til 30. juni	<hr/> Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing
	<hr/> Andre oplysninger Zusätzliche Angaben Other information
	<hr/> Sidste salgsdato: 1. december i prøvetagningsåret
Formular 62 LIMO 2018-01	



Formular 64
Hvid med diagonal violet streg

Mærkeseddel til partier af præ-basisfrø, der certificeres efter OECD-systemet (afsnit 7.2.4).

O.E.C.D. SEED SCHEME SYSTÈME O.C.D.E. pour les SEMENCES	
 Ministry of Environment and Food of Denmark The Danish Agricultural Agency	
TystofteFoundation 	
Præ-basisfrø · Vorstufen-Saatgut Pre-Basic Seed · Semences de Prébase	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Avsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré
Formular 64 LIMO 2020-01	

Formular 65
Hvid

Mærkeseddel til partier af basisfrø, der certificeres efter OECD-systemet (afsnit 7.2.4).

O.E.C.D. SEED SCHEME SYSTÈME O.C.D.E. pour les SEMENCES	
	Ministry of Environment and Food of Denmark The Danish Agricultural Agency
	TystofteFoundation 
Basisfrø · Basis-Saatgut Basic Seed · Semences de base	<hr/> Art Art Species Espèce
	<hr/> Sort Sorte Variety Variété
	<hr/> Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	<hr/> Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
Formular 65 LIMO 2020-01	<hr/> Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré

Formular 66
Blå

Mærkeseddel til partier af certificeret frø 1. generation (C1), der certificeres efter OECD-systemet (afsnit 7.2.3).

O.E.C.D. SEED SCHEME SYSTÈME O.C.D.E. pour les SEMENCES	
Certified seed, 1st generation · Zertifiziertes Saatgut, 1. Vermehrung Certified Seed, 1st generation · Semences certifiées de 1re reproduction	 Ministry of Environment and Food of Denmark The Danish Agricultural Agency
	TystofteFoundation
	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
Formular 66 LIMO 2020-01	Avsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré



Formular 67
Rød

Mærkeseddel til partier af certificeret frø 2. generation (C2), der certificeres efter OECD-systemet (afsnit 7.2.4).

O.E.C.D. SEED SCHEME SYSTÈME O.C.D.E. pour les SEMENCES	
Certificeret frø, 2. generation · Zertifiziertes Saatgut, 2. Vermehrung Certified Seed, 2nd generation · Semences certifiées de 2e reproduction Formular 67 LIMO 2020-01	 Ministry of Environment and Food of Denmark The Danish Agricultural Agency
	TystofteFoundation 
	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Avsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré




Formular 70
Rød og hvid

Mærkeseddel til identitetsmærkning af partier (kapitel 7.2.6).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency
TystofteFonden 
Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing Mois et and de la fermeture
Andre oplysninger Zusätzliche Angaben Other information Autres informations
Formular 70 LIMO 2018-01




Formular 71
Rød og hvid

Mærkeseddel til partier af Forædlermateriale (afsnit 7.2.6).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
Art Art Species Espèce	
F-Materiale · Ursprungs-Saatgut Breeders Seed · Matériel de départ	_____ Sort Sorte Variety Variété
	_____ Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	_____ Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing Mois et and de la fermeture
	_____ Avsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
	_____ Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré
Formular 71 LIMO 2018-01	


Formular 72
Grå

EU-Mærkeseddel til ikke endeligt certificerede partier (afsnit 7.2.6).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
Ikke endeligt certificeret · Nicht endgültig anerkannt Not finally certified · Non certifiées définitivement	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Kategori Kategorie Category Catégorie
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré
Formular 72 LIMO 2018-01	

Formular 72P
Grå



EU-Mærkeseddel til ikke endeligt certificerede partier af arter, hvor der er krav om plantepas (afsnit 11.6 og 12.5).

 Plantepas/Plant Passport	
 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
	
Ikke endeligt certificeret · Nicht endgültig anerkannt Not finally certified · Non certifiées définitivement	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Kategori Kategorie Category Catégorie
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré
Formular 72 P LIMO 2019-12	

Formular 72PZ EU-Mærkeseddel til ikke endeligt certificerede partier af arter, hvor der er krav om plantepas til særlige beskyttede zoner (afsnit 11.6 og 12.5).
Grå

 Plantepas - PZ/Plant Passport - PZ	
 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
	
Ikke endeligt certificeret · Nicht endgültig anerkannt Not finally certified · Non certifiées définitivement	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Kategori Kategorie Category Catégorie
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré
Formular 72 PZ LIMO 2019-12	




Formular 72A OECD-Mærkeseddel til ikke endeligt certificerede partier (afsnit 7.2.6).
Grå

O.E.C.D. SEED SCHEME SYSTÈME O.C.D.E. pour les SEMENCES	
 Ministry of Environment and Food of Denmark The Danish Agricultural Agency TystofteFoundation 	
Ikke endeligt certificeret · Nicht endgültig anerkannt Not finally certified · Non certifiées définitivement	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Kategori Kategorie Category Catégorie
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Avsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
Formular 72 A LIMO 2018-02	

Formular 84



Hvid med
diagonal violet
streg

EU-mærkeseddel til partier af præ-basissæd (Pba) til omsætning efter danske kvalitetsnormer (afsnit 7.2.2).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
	
EU-regler og -normer, EU Regeln und Normen, EU Rules and standards HØJERE DANSKE NORMER Dänische Qualitätsnormen, Danish Quality Rules	
Præ-basisfrø · Vorstufen-Saatgut · Pre-Basic Seed	Art Art Species
	Sort Sorte Variety
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No.
	Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod.
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight
Formular 84 LIMO 2018-01	




Formular 85
Hvid

EU-mærkeseddel til partier af basissæd (BA) til omsætning efter danske kvalitetsnormer (afsnit 7.2.2).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU-regler og -normer, EU Regeln und Normen, EU Rules and standards HØJERE DANSKE NORMER Dänische Qualitätsnormen, Danish Quality Rules	
Basissæd · Basis Saatgut · Basic seed	Art Art Species
	Sort Sorte Variety
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No.
	Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod.
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight
	Formular 85 LIMO 2018-01



Formular 86
Blå

EU-mærkeseddel til partier af certificeret sædekorn 1. generation (C1/C) til omsætning efter danske kvalitetsnormer (afsnit 7.2.2).



 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU-regler og -normer, EU Regeln und Normen, EU Rules and standards HØJERE DANSKE NORMER Dänische Qualitätsnormen, Danish Quality Rules	
Certificeret sædekorn, 1. generation Certified Seed, 1st Generation	Art Art Species
	Sort Sorte Variety
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No.
	Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod.
Formular 86 LIMO 2018-01	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight
	

Formular 87
Rød

EU-mærkeseddel til partier af certificeret sædekorn 2. generation (C2) til omsætning efter danske kvalitetsnormer (afsnit 7.2.2).


 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU-regler og -normer, EU Regeln und Normen, EU Rules and standards HØJERE DANSKE NORMER Dänische Qualitätsnormen, Danish Quality Rules	
Certificeret sædekorn, 2. generation Certified Seed, 2nd Generation Zertifiziertes Saatgut, 2. Vermehrung	Art Art Species
	Sort Sorte Variety
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No.
	Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing
	Avsland Erzeugerland Region of Prod.
Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight	
Formular 87 LIMO 2018-01	

Formular 88L EU-mærkeseddel til partier af frøblandinger af markfrø (afsnit 7.2.3).
Rød

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Certificeret frøblanding · Zerifizierter Saatgutmischung Certified seed mixture · Mélange de semences certifiées	Frøblanding til Saatgutmischung für Mixture of Seed for Mélange de semences pour
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Arternes og sorternes vægtforhold Zusammensetzung Percentage by Weight of Components Proportion des différents composants
	Forseglingstidspunkt og år Monat und Jahr der Verschlussung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
Formular 88 L LIMO 2018-01	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré



Formular 88c
Grøn

EU-mærkeseddel til partier af sortsblandinger af sædekorn, til omsætning efter danske kvalitetsnormer (kapitel 7.2.3).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU-regler og -normer, EU Regeln und Normen, EU Rules and standards HØJERE DANSKE NORMER Dänische Qualitätsnormen, Danish Quality Rules	
Certificeret sædekorn, Sortsblanding Certified Seed, mixture of varieties	Art Species
	Sorter og vægtforhold Varieties and proportion by weight
	Ref. nr. Ref. No.
	Forseglingsmåned og år Month and year of sealing
	Avlsland Region of Prod.
	Angivet vægt Declared Weight
Formular 88 C LIMO 2018-01	




Formular 88cm
Grøn

EU-mærkeseddel til partier af sortsblandinger af sædekorn og markfrø. Sædekorn i disse blandinger skal opfylde højere danske normer (kapitel 7.2.3).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU-regler og -normer, EU Regeln und Normen, EU Rules and standards HØJERE DANSKE NORMER for sædekorn Dänische Qualitätsnormen, Danish Quality Rules	
Certificeret frø, artsblanding sædekorn og markfrø Certified Seed, mixture of cereal seed and other species	Arter og sorter Species and varieties
	Arternes vægtforhold Proportion by weight of species
	Ref. nr. Ref. No.
	Forseglingsmåned og år Month and year of sealing
	Avlsland Region of Prod.
Formular 88 CM LIMO 2018-01	Angivet vægt Declared Weight



Formular 89
Brun

Mærkesedler til partier af handelsfrø (kapitel 7.2.3).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Art Art Species Espèce	
Handelsfrø · Handelsaatgut Commercial Seed · Semences Commerciales	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
	Avsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré
Formular 89 LIMO 2018-01	

Formular 92
Orange



EU-mærkeseddel til partier af sorter, der endnu ikke er på officiel sortsliste (Kapitel 7.2.5).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
Art Species	
Sorten er endnu ikke opført på den officielle sortsliste Variety not yet officially listed	Sortsbetegnelse Varietal description
	Ref. nr. Ref. No.
	Forseglingsmåned og år Month and year of sealing
	Angivet vægt Declared Weight
	Kun til forsøg og afprøvninger For test and trials only 2004 / 842 / EU
Formular 92 LIMO 2018-01	

Formular 94

Hvid med
diagonal violet
streg




EU-mærkeseddel til partier af præ-basisfrø (Pba), der omsættes i henhold til EU-minimumskvalitetsnormer (kapitel 7.2.2).

 Miljø- og Fødevarerministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU regler og normer / EU rules and standards	
	Art Art Species Espèce
Præ-basisfrø · Vorstufen-Saatgut Pre-Basic Seed · Semences de Prébase	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré
Formular 94 LIMO 2018-01	

Formular 94P




Hvid med
diagonal violet
streg

EU-mærkeseddel til partier af præbasisfrø (PBa), der omsættes i henhold til EU-minimumskvalitetsnormer, til arter hvor der er krav om plantepas (afsnit 11.6 og 12.5).

 Plantepas/Plant Passport	
 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Præ-basisfrø · Vorstufen-Saatgut Pre-Basic Seed · Semences de Prébase	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingstidspunkt og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids dédaré
	Formular 94 P LIMO 2019-12

Formular 94PZ
 Hvid med diagonal
 violet streg



EU-mærkeseddel til partier af præbasisfrø (PBa), der omsættes i henhold til EU-minimumskvalitetsnormer, til arter hvor der er krav om plantepas til særlige beskyttede zoner (afsnit 11.6 og 12.5).

 Plantepas - PZ/Plant Passport - PZ	
 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Præ-basisfrø · Vorstufen-Saatgut Pre-Basic Seed · Semences de Prébase	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingstidspunkt og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
Formular 94 PZ LIMO 2019-12	Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré

Formular 95

Hvid





EU-mærkeseddel til partier af basisfrø (Ba), der omsættes i henhold til EU-minimumskvalitetsnormer (kapitel 7.2.2).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Basissæd · Basis Saatgut · Basic seed · Semences de base	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingstidspunkt og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
Formular 95 LIMO 2018-01	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré

Formular 95P

Hvid




EU-mærkeseddel til partier af basisfrø (Ba), der omsættes i henhold til EU-minimumskvalitetsnormer til arter hvor der er krav om plantepas (afsnit 11.6 og 12.5).

 Plantepas/Plant Passport	
 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Art Art Species Espèce <hr/> Sort Sorte Variety Variété <hr/> Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf. <hr/> Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture <hr/> Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product <hr/> Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré	Art Art Species Espèce
Formular 95 P LIMO 2020-01	

Formular 95PZ



Hvid

EU-mærkeseddel til partier af basisfrø (Ba), der omsættes i henhold til EU-minimumskvalitetsnormer til arter hvor der er krav om plantepas til særlige beskyttede zoner (afsnit 11.6 og 12.5).

 Plantepas - PZ/Plant Passport - PZ	
 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Formular 95 PZ LIMO 2020-01 Basissæd · Basis Saatgut · Basic seed · Semences de base	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
	Avlsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré


Formular 96
Blå

EU-mærkeseddel til partier af certificeret frø 1. generation (C1), der omsættes i henhold til EU-minimumskvalitetsnormer (afsnit 7.2.2).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Certificeret frø, 1. generation · Zertifiziertes Saatgut, 1. Vermehrung Certified Seed, 1st Generation · Semences certifiées de 1re reproduction	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
	Avsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
Formular 96 LIMO 2018-01	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré

Formular 96P
Blå

EU-mærkeseddel til partier af certificeret frø 1. generation (C1), der omsættes i henhold til EU-minimumskvalitetsnormer, til arter hvor der er krav om plantepas (afsnit 11.6 og 12.5).

 Plantepas/Plant Passport	
 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Art Art Species Espèce	_____
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingstidspunkt og år Monat und Jahr der Verschlussung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
	Avsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré	_____
Formular 96 P LIMO 2019-12	_____

Formular 96PZ



Blå

EU-mærkeseddel til partier af certificeret frø 1. generation (C1), der omsættes i henhold til EU-minimumskvalitetsnormer, til arter hvor der er krav om plantepas i særligt beskyttede zoner (afsnit 11.6 og 12.5).

 Plantepas - PZ/Plant Passport - PZ	
 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Certificeret frø, 1. generation Certified Seed, 1st Generation	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingstidspunkt og år Monat und Jahr der Verschlussung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
	Avsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
Formular 96 PZ LIMO 2019-12	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré




Formular 97
Rød

EU-mærkeseddel til partier af certificeret frø 2. generation (C2), der omsættes i henhold til EU-minimumskvalitetsnormer (afsnit 7.2.2).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Formular 97 LIMO 2018-01 Certificeret frø 2. generation · Zertifiziertes Saatgut, 2. Vermehrung Certified Seed, 2nd Generation · Semences certifiées de 2e reproduction	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
	Avsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré




Formular 97P
Rød

EU-mærkeseddel til partier af certificeret frø 2. generation (C2), der omsættes i henhold til EU-minimumskvalitetsnormer, til arter hvor der er krav om plantepas (afsnit 11.6 og 12.5).

 Plantepas/Plant Passport	
 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Certificeret frø 2. generation · Zertifiziertes Saatgut, 2. Vermehrung Certified Seed, 2nd Generation · Semences certifiées de 2e reproduction	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
	Avsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
Formular 97 P LIMO 2020-01	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré



Formular 97PZ
Rød

EU-mærkeseddel til partier af certificeret frø 2. generation (C2), der omsættes i henhold til EU-minimumskvalitetsnormer, til arter hvor der er krav om plantepas i særligt beskyttede zoner (afsnit 11.6 og 12.5).

 Plantepas - PZ/Plant Passport - PZ	
 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
	
EU regler og normer / EU rules and standards	
Certificeret frø 2. generation · Zertifiziertes Saatgut, 2. Vermehrung Certified Seed, 2nd Generation · Semences certifiées de 2e reproduction	Art Art Species Espèce
	Sort Sorte Variety Variété
	Ref. nr. Anerk.-nr. Ref. No. N° de Réf.
	Forseglingsmåned og år Monat und Jahr der Verschliessung Month and year of sealing Mois et ans de la fermeture
	Avsland Erzeugerland Region of Prod. Pays de Product
Formular 97 PZ LIMO 2020-01	Angivet vægt Angegeb. Gewicht Declared Weight Poids déclaré

Formular 98c
Grøn

EU-mærkeseddel til partier af sortsblandinger af sædekorn, der omsættes i henhold til EU-minimumskvalitetsnormer (afsnit 7.2.3).

 Miljø- og Fødevareministeriet Landbrugsstyrelsen The Danish Agricultural Agency	
TystofteFonden 	
EU Regler og normer / EU Rules and standards	
Certificeret sædekorn, Sortsblanding Certified Seed, mixture of varieties	Art Species
	Sorter og vægtforhold Varieties and proportion by weight
	Ref. nr. Ref. No.
	Forseglingsmåned og år Month and year of sealing
	Avlsland Region of Prod.
	Angivet vægt Declared Weight
Formular 98 C LIMO 2018-01	

Dæk- og forseglingsetiketter

Dæketiket til brug ved prøvetagning med stiksøger af partier i papir- og plastsække (kapitel 4.5.1), formular 55.

Forseglingsetiket til brug ved forsegling af sække, kasser og octabins (kapitel 8.1.4), formular 56.

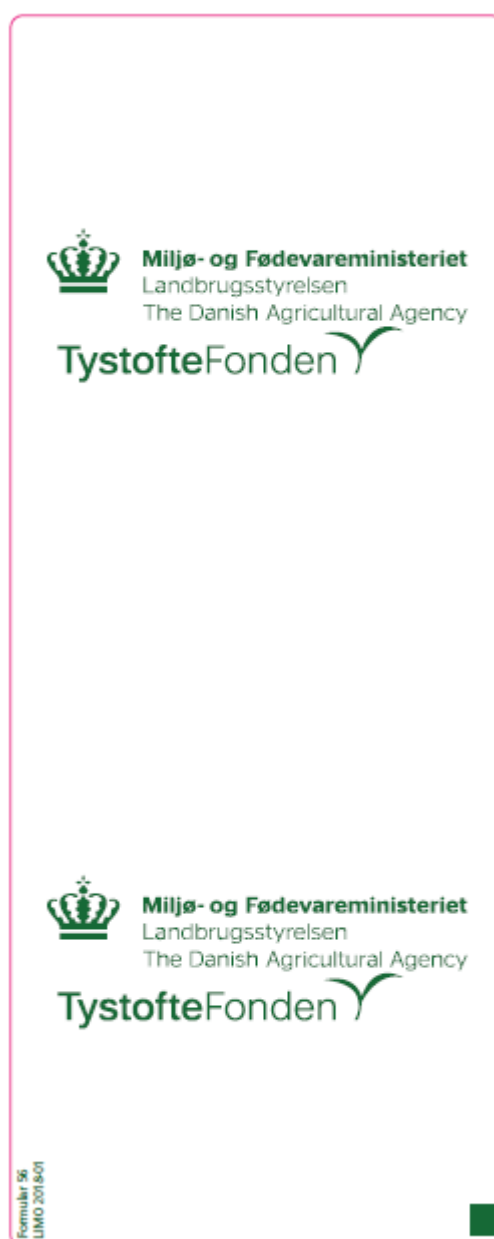
Formular 55

Hvid med grøn tekst



Formular 56

Hvid med grøn tekst



Bilag 5 – Oversigter til opslagstavlen*Kontaktpersoner og telefonnumre i
TystofteFonden*

Navn	Arbejdsområde	Telefon	E-mail
Frøcertificering	Generelle henvendelser	81728402	certificering@tystofte.dk
Claire Mouillet	Prøvetagning, avlskontrol, kontrolmark, statistikker, nyhedsbreve, auditering	81728400	clm@tystofte.dk
Susanne Blinaa	Administration, generelle besvarelser, certificering af markfrø og sædekorn, hjemmeside	81728402	sbb@tystofte.dk
Tine S. D. Runing	Avlskontrol, kontrolmark, laboratorier, frøblandinger	50808462	tsd@tystofte.dk
Martin Himmelboe	Kontrolmark, avlskontrol, frølaboratorier	81728403	mhi@tystofte.dk
Sigyn Valgrind	Prøvetagning, autorisation og uddannelse af prøvetagere, auditering, ISTA-spørgsmål, EU og OECD-spørgsmål, kvalitetssikring.	81728401	siv@tystofte.dk

Artsnavne på latin, dansk, tysk, engelsk og fransk

	Sædekorn	Getreide	Cereals	Céréales
<i>Avena nuda</i>	Nøgen havre	Nackthafer	Naked oat	Avoine nue
<i>Avena sativa</i>	Havre	Hafer	Oats	Avoine
<i>Avena sativa</i>	Vinterhavre	Winterhafer	Winter oat	Avoine d'hiver
<i>Hordeum vulgare</i>	Vinterbyg	Wintergerste	Winter barley	Orge d'hiver
<i>Hordeum vulgare</i>	Vårbyg	Sommergerste	Spring barley	Orge de printemps
<i>Oryza sativa</i>	Ris	Reis	Rice	Riz
<i>Panicum miliaceum</i>	Almindelig hirse	Echte hirse	Common millet	Millet commun
<i>Phalaris canariensis</i>	Almindelig kanariegræs	Kanariensaat	Canary grass	Alpiste
<i>Secale cereale</i>	Almindelig rug	Roggen	Rye	Seigle
<i>Sorghum bicolor</i>	Almindelig durra	Mohrenhirse	Sorghum	Sorgho
<i>Triticum aestivum</i>	Vinterhvede	Winterweizen	Winter wheat	Blé tendre
<i>Triticum aestivum</i>	Vårhvede	Sommerweizen	Spring wheat	Blé tendre
<i>Triticum durum</i>	Durumhvede	Hartweizen	Durum wheat	Blé dur
<i>Triticum spelta</i>	Spelt	Spelz	Spelt wheat	Épeautre
<i>X Triticosecale</i>	Triticale	Triticale	Triticale	Triticale
<i>Zea mays</i>	Majs	Mais	Maize	Maïs

	Markfrø Græsser	Futterpflanzen und gräser	Fodder Plants and Grass	Fourragères et gazon
<i>Agrostis canina</i>	Hundehvene	Hunds- Straußgras	Velvet bent	Agrostide de chien
<i>Agrostis capillaris</i>	Almindelig hvene	Rotes straußgras	Brown top	Agrostide ténue
<i>Agrostis gigantea</i>	Stortoppet hvene	Weißes Straußgras	Red Top	Agrostide Blanche
<i>Agrostis stolonifera</i>	Krybhvene	Flecht- strausgrass	Creeping bent	Agrostide stolonifère
<i>Alopecurus pratensis</i>	Engrævehale	Weisen- Fuchßchwanz	Meadow foxtail	Vulpin des près
<i>Arrhenatherum elatius</i>	Almindelig draphavre	Glatthafer	Tall oatgrass	Avoine élevée
<i>Bromus arvensis</i>	Agerhejre	Acker-Trespe	Field Brome	Brome des Champs
<i>Bromus catharticus</i>	Amerikansk hejre	Horntrespe	Rescue Grass	Brome
<i>Bromus sitchensis</i>	Alaskahejre	Alaska-Trespe	Alaska brome Grass	Brome
<i>Cynodon dactylon</i>	Bermudagræs	Bermudagrass	Bermuda grass	Chiendent pied-de- poule
<i>Dactylis glomerata</i>	Almindelig hundegræs	Knaulgras	Cocksfoot	Dactyle
<i>Festuca arundinacea</i>	Strandsvingel	Rohrschwingel	Tall fescue	Fétuque élevée
<i>Festuca trachyphylla</i>	Bakkesvingel	Raublättriger Schafschwingel	Hard fescue	Fétuque ovine durette
<i>Festuca ovina</i>	Fåresvingel	Schafschwingel	Sheep's fescue	Fétuque ovine
<i>Festuca pratensis</i>	Engsvingel	Wiesenschwingel	Meadow fescue	Fétuque des prés
<i>Festuca rubra</i>	Rød svingel	Rotschwingel	Red fescue	Fétuque rouge
<i>X Festulolium</i>	Rajsvingel	<i>Festulolium</i>	<i>Festulolium</i>	<i>Festulolium</i>
<i>Lolium x boucheanum</i>	Hybridrajgræs	Bastardweidel- gras	Hybrid ryegrass	Ray-grass hybride
<i>Lolium multiflorum</i> var. <i>westersoldicum</i>	Westerwoldisk rajgræs	Einjähriges W. Weidelgrass	Westerwold ryegrass	Ray-grass Westerwold
<i>Lolium multiflorum</i>	Italiensk rajgræs	Welsches weidelgras	Italian ryegrass	Ray-grass D'Italie
<i>Lolium perenne</i>	Almindelig. rajgræs	Deutsches weidelgras	Perennial ryegrass	Ray-grass anglais
<i>Phleum bertolonii</i>	Knoldrottehale	Zwiebelliesch- gras	Timothy	Fléole bulbeuse
<i>Phleum pratense</i>	Timoté	Wiesenliesch- gras	Timothy	Fléole des prés
<i>Poa nemoralis</i>	Lundrapgræs	Hainrispe	Wood meadowgrass	Pâturin des bois
<i>Poa palustris</i>	Stortoppet rapgræs	Sumpf- Rispengras	Swamp Meadowgrass	Pâturin des marais

	Markfrø Græsser	Futterplanzen und gräser	Fodder Plants and Grass	Fourragères et gazon
<i>Poa pratensis</i>	Engrapgræs	Wiesenrispe	Smooth-stalked meadowgrass	Pâturin des prés
<i>Poa trivialis</i>	Almindelig rapgræs	Gemeine rispe	Rough-stalked meadowgrass	Pâturin commun
<i>Trisetum flavescens</i>	Almindelig Guldhavre	Goldhafer	Golden Oat-grass	Avoine jaunâtre

	Markfrø Bælgplanter	Leguminosen	Leguminous plants	Légumineuses
<i>Fagopyrum esculentum</i>	Almindelig boghvede	Buchweizen	Buckwheat	Sarrasin
<i>Glycine max</i>	Sojabønne	Soja	Soyabean	Soja
<i>Hedysarum coronarium</i>	Rød hanekløver	Spanische Esparsette	Sulla	Sainfoin d'Espagne
<i>Lens culinaris</i>	Linse	Linse	Lentil	Lentille
<i>Lotus corniculatus</i>	Almindelig kællingetand	Hornschotenklee	Birdsfoot Trefoil	Lotier Corniculé
<i>Lupinus albus</i>	Hvid lupin	Weiße Lupine	White lupin	Lupin blanc
<i>Lupinus angustifolius</i>	Smalbladet lupin	Blaue lupine	Blue lupin	Lupin bleu
<i>Lupinus luteus</i>	Gul lupin	Gelbe Lupine	Yellow Lupin	Lupin jaune
<i>Medicago lupulina</i>	Humlesneglebælg	Gelbklee	Trefoil	Minette
<i>Medicago sativa</i>	Lucerne	Blaue luzerne	Lucerne	Luzerne
<i>Medicago sativa nothosubsp. varia</i>	Sandlucerne	Bastardlucerne	Lucerne	Luzerne
<i>Onobrychis viciifolia</i>	Foderesparsette	Esparsette	Sainfoin	Sainfoin
<i>Pisum sativum</i> convar. <i>Speciosum</i>	Markært	Futtererbse	Field pea	Pois fourrager
<i>Trifolium alexandrinum</i>	Aleksandrinerkløver	Alexandrinerklee	Egyptian Clover	Trèfle D'Alexandrie
<i>Trifolium hybridum</i>	Alsikekløver	Schwedenklee	Alsike clover	Trèfle hybride
<i>Trifolium incarnatum</i>	Blodkløver	Inkarnatklee	Crimson Clover	Trèfle incarnat
<i>Trifolium pratense</i>	Rødkløver	Rotklee	Red clover	Trèfle violet
<i>Trifolium repens</i>	Hvidkløver	Weissklee	White clover	Trèfle blanc
<i>Trifolium resupinatum</i>	Omvendt kløver	Persischer klee	Persian clover	Trèfle Perse
<i>Trigonella foenum-graecum</i>	Almindelig bukkehorn	Bockshornklee	Fenugreek	Fenugrec

	Markfrø Bælgplanter	Leguminosen	Leguminous plants	Légumineuses
<i>Vicia faba</i>	Hestebønne	Ackerbohne	Field bean	Féverole
<i>Vicia pannonica</i>	Ungarsk vikke	Pannonische Wicke	Hungarian Vetch	Vesce de Pannonie
<i>Vicia sativa</i>	Fodervikke	Saatwicke	Common vetch	Vesce commune
<i>Vicia villosa</i>	Sandvikke	Zottelwicke	Hairy Vetch	Vesce velue

	Markfrø Bederoe	Betarüben	Beets	Betteraves
<i>Beta vulgaris</i> var. <i>altissima</i>	Sukkerroe	Zuckerrübe	Sugar beet	Betterave sucrière
<i>Beta vulgaris</i> var. <i>rapacea</i>	Foderbede	Futterrübe	Fodder beet	Betterave fourragère

	Markfrø Olie- og spindplanter	Öl- und Faserpflanzen	Oil and Fibre plant	Plantes oléagineuses et à fibres
<i>Brassica juncea</i>	Sareptasennep	Sareptasenf	Brown mustard	Moutarde brune
<i>Brassica napus</i>	Raps	Raps	Swede rape	Colza
<i>Brassica nigra</i>	Sort sennep	Schwarzer senf	Black mustard	Moutarde noire
<i>Brassica rapa</i> subsp. <i>oleifera</i>	Rybs	Rübsen	Turnip rape	Navette
<i>Cannabis sativa</i>	Hamp	Hanf	Hemp	Chanvre
<i>Carum carvi</i>	Kommen	Kümmel	Caraway	Cumin
<i>Helianthus annuus</i>	Almindelig Solsikke	Sonnenblume	Sunflower	Tournesol
<i>Linum usitatissimum</i>	Oliehør, form af almindelig hør	Lein	Linseed	Lin
<i>Linum usitatissimum</i>	Spindhør, form af Almindelig hør	Lein	Flax	Lin
<i>Papaver somniferum</i>	Opiumvalmue	Mohn	Opium poppy	Ceillette
<i>Sinapis alba</i>	Gul sennep	Weisser senf	White mustard	Moutarde blanche

	Markfrø foderplanter	Other species	Andere Arten	Autres espèces de plantes
<i>Brassica napus</i> var. <i>napobrassica</i>	Kålroe	Kohlrübe	Swede	Chou- avet/rutabaga
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>medullosa</i>	Fodermarvkål	Futterkohl	Fodder Kale	Chou fourrager
<i>Phacelia tanacetifolia</i>	Almindelig honningurt	Phazelia	California bluebell	Phacelia
<i>Raphanus sativus</i> var. <i>oleiformis</i>	Foderræddike, olieræddike	Ölrettich	Fodder radish	Radis oléifère

	Grønsagsfrø	Gemüsen	Vegetables	Légumes
<i>Allium cepa</i>	Kepaløg	Zwiebel	Onion	Oignon
<i>Allium porrum</i>	Porre	Porree	Leek	Poireau
<i>Anthriscus cerefolium</i>	Havekørvel	Kerbel	Chervil	Cerfeuil
<i>Apium graveolens</i> var. <i>dulce</i>	Bladselleri	Schnitt- und bleichsellerie	Celery	Céleri à côtes et à couper
<i>Apium graveolens</i> var. <i>rapaceum</i>	Knoldselleri	Sellerie	Celery	Céleri
<i>Asparagus officinalis</i>	Almindelig asparges	Spargel	Asparagus	Asperge
<i>Beta vulgaris</i> var. <i>cicla</i>	Bladbede	Mangold	Spinach beet/Chard	Bette poirée
<i>Beta vulgaris</i> var. <i>vulgaris</i>	Rødbede	Rote rübe	Beetroot	Betterave rouge
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>alba</i>	Hvidkål	Weisskohl/Weiss kraut	Cabbage	Chou cabus
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>botrytis</i>	Blomkål	Blumenkohl	Cauliflower	Chou-fleur
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>conica</i>	Spidskål	Weisskohl/Weiss kraut	Cabbage	Chou cabus
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>gemmifera</i>	Rosenkål	Rosenkohl	Brussels sprouts	Chou de Bruxelles
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>italica</i>	Broccoli	Brokkoli	Sprouting brocoli,	Brocoli
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>rubra</i>	Rødkål	Rotkohl	Red cabbage	Chou rouge
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>sabauda</i>	Savoykål	Wirsing	Savoy cabbage	Chou de Milan
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>sabellica</i>	Grønkål	Grünkohl	Curly kale	Chou frisé
<i>Brassica rapa</i> subsp. <i>pekinensis</i> (<i>Brassica</i>	Kinakål	Chinakohl	Chinese cabbage	Chou chinois
<i>Brassica rapa</i> subsp. <i>rapa</i>	Majroe	Mairübe	Turnip	Navet de printemps
<i>Cichorium endivia</i>	Endivie	Endivie	Endivie	Chicorée frisée

	Grønsagsfrø	Gemüsen	Vegetables	Légumes
<i>Cichorium intybus.</i>	Almindelig cikorie	Zichorie	Witloof chicory	Chicorée sauvage
<i>Cucumis sativus</i>	Almindelig agurk	Gurke	Cucumber	Concombre
<i>Cucurbita maxima</i>	Centnergræskar	Riesenkürbis	Gourd	Potiron
<i>Cucurbita pepo</i>	Mandelgræskar	Garten melokürbis	Marrow	Courgette
<i>Cynara cardunculus</i> (<i>Cynara scolymus</i>)	Artiskok, kardon	Artischocke	Artichoke	Artichaut
<i>Daucus carota</i> subsp. <i>sativus</i>	Havegulerod	Möhre	Carrot	Carotte
<i>Lactuca sativa</i>	Havesalat	Salat	Lettuce	Laitue
<i>Petroselinum crispum</i>	Almindelig persille	Petersilie	Parsley	Persil
<i>Phaseolus coccineus</i>	Pralbønne	Feuer-Bohne, Prunkbohne	Runner Bean	Haricot d'Espagne
<i>Phaseolus vulgaris</i>	Havebønne	Gemüsebohne	French bean	Harricot
<i>Raphanus sativus</i>	Radise	Radieschen	Radish	Radis
<i>Raphanus sativus</i> var. <i>niger</i>	Ræddike	Schwarze Rettich	Black radish	Radis noir
<i>Scorzonera hispanica</i>	Haveskorzoner	Schwarzwurzel	Scorzonera, Black salsify	Scorsonère
<i>Solanum lycopersicum</i>	Tomat	Tomate	Tomato	Tomate
<i>Spinacia oleracea</i>	Spinat	Spinat	Spinach	Epinard
<i>Valerianella locusta</i>	Tandfri vårsalat	Feldsalat	Corn salad	Mâche
<i>Vicia faba</i>	Valsk bønne	Dicke Bohne	Broad bean	Fève

	Andre arter	Other species	Andere Arten	Autres espèces de plantes
<i>Arachis hypogaea</i>	Jordnød	Erdnuss	Peanut	Arachide
<i>Gossypium</i> sp.	Bomuld	Baumwolle	Cotton	Coton
<i>Humulus lupulus</i>	Almindelig humle	Hopfen	Hops	Houblon

EU- og OECD-landekoder

Lande	EU-koder	OECD-koder ¹
Belgien	BE	BEL
Bulgarien	BG	BGR
Cypern	CY	CYP
Danmark	DK	DNK
Estland	EE	EST
Finland	FI	FIN
Frankrig	FR	FRA
Grækenland	EL	GRC
Holland	NL	NLD
Irland	IE	IRL
Island	IS	ISL
Italien	IT	ITA
Kroatien	HR	HRV
Letland	LV	LVA
Litauen	LT	LTU
Luxemburg	LU	LUX
Malta	MT	MLT
Norge	NO	NOR
Polen	PL	POL
Portugal	PT	PRT
Rumænien	RO	ROU
Schweiz	CH	CHE
Slovakiet	SK	SVK
Slovenien	SI	SVN
Spanien	ES	ESP
Storbritannien	UK	GBR
Sverige	SE	SWE
Tjekkiet	CZ	CZE
Tyskland	DE	DEU
Ungarn	HU	HUN
Østrig	AT	AUT

1) OECD følger landekode angivet i ISO-3166-3, versionen med 3 bogstaver.

Følgedokument ved salg af løst sædekorn og bælgssæd til den endelige forbruger

Virksomhed: Virksomhedens navn
Vejnavn samt husnummer
Postnr By

Køber: Fornavn Efternavn
Vejnavn samt husnummer
Postnr By

Udlevering af løst sædekorn og bælgssæd til den endelige forbruger er underkastet følgende bestemmelser:

1. Sædekornet eller bælgssæden må ikke videresælges eller overdrages og kan ikke returneres til sælger.
2. Beholderen, hvori sædekornet eller bælgssæden anbringes ved afhentning eller levering, skal lukkes efter påfyldning. Lukning kan f.eks. være overdækning med presenning, se dog pkt. 5 nedenfor.

Ved køb af bejdsset sædekorn eller bælgssæd i løs vægt gælder følgende bestemmelser:

3. Vogne/holdere, der anvendes til transport og opbevaring, skal være forbeholdt denne specielle anvendelse. Hvis vogne/holdere anvendes til andre formål, skal de rengøres efter hver levering, og eventuelle rester af partiet, bejdsstøv og skyllevand skal betragtes som kemikalieaffald. Vogne/holdere kan i stedet fores med plastikfolie. Efter endt brug betragtes plastikforingen som kemikalieaffald.
4. Ved lukning af beholderen, se pkt. 2, skal der påklæbes/fastgøres en rød etiket med følgende advarsel:

Den bejdsede udsæd er giftig og må ikke anvendes til menneskeføde eller foder. Beholderen/emballagen må ikke anvendes til brødkorn, andre levnedsmidler eller foderstoffer.
5. Hvis en rest af udsæden gemmes til senere brug, skal denne ligeledes opbevares i lukkede holdere og mærkes som under pkt. 4.

Nederst på følgedokumentet
fastklæbes en partimærkeseddel for partiet
med alle relevante informationer